

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Hegyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Gróf Festetich Tasziló.

Budapest, május 22.

Tegnap óta a magyar politikai világ egén új csillag tűnt fel, gróf Festetich Tasziló. Bár félhivatalosan tagadják hivatalos misszióját, aki őt ismeri, az tudja, hogy megbízás nélkül nem avatkozott soha a politikába s így, ha legutóbb felkereste Kossuth Ferenczet, mint a függetlenségi párt elnökét, Széll Kálmánt, az alkotmánypárt elnökét és gróf Zichy Nándort, a néppárt vezérét, ezek a látogatásai nagy horderejűek. Sem Kossuthal, sem Széll Kálmánnal, tudunkkal, soha olyan benső baráti viszonyban nem volt, hogy most egyszerű magánlátogatásról csak beszélni is lehetne, amit különben annak külső körülményei is valószínűtlenné tesznek, sem pedig arról nem lehet szó, hogy ha politikáról beszélt velük, ezt a maga jószántából tette volna.

Gróf Festetich Tasziló eddig csak kétszer játszott szerepet a magyar politikában. Először a nyolczvanas évek elején, mikor a főrendiházban a vegyes házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalására a külföldről jött haza s a javaslat megbuktatása érdekében agitált, másodszer pedig tizenkét évvel utóbb, mikor viszont azért utazott külföldre s vitte magával Ostendébe barátait, hogy ezzel a kötelező polgári házasságról szóló javaslat ellenzékét csökkentse s a javaslatot a harmadik szavazásra a főrendiházban többséghez segítse. A javaslat akkor meg is kapta a szótöbbséget s így, hogy a kötelező polgári házasság mégis elfogadtatott a főrendiház által, elsősorban gróf Festetich Tasziló érdeme.

Akkor is Wekerle Sándor volt a miniszterelnök s ma is ő. De ez csak véletlen találkozása az eseményeknek, mert egyáltalán nem lehet azt mondani, hogy ő Wekerlének akar szolgálatot tenni, mint ahogy tizenkét év előtt sem Wekerle érdekében lépett aktivitásba. Hogy mi a politikai pártállása, azt még a legbizalmasabb emberei sem igen tudják. Az az egy kétségtelen, hogy hatvanhetes, bár a szabadelvűpárttal sohasem tartott fenn erős konnaxiókat. Sőt addig, míg Tisza Kálmán volt miniszterelnök, egyenesen az ő befolyása buktatta meg Falk Miksát régi kerületében. Keszthelyen s Unger Alajost függetlenségi párti programmal az ő beavatkozása segítette Falkkal szemben győzelemre. Utóbb, mikor Szapáry Gyula lett a miniszterelnök, a híres 1892-diki téli választáson Fehér Miklósért, az akkori földművelésügyi államtitkáráért nagyon exponálta magát, hogy Keszthelyen

mandátumot kapjon, de ezt nem a szabadelvűpárt érdekében tette, hanem egyes egyedül Szapáry Gyula miniszterelnök kedvéért, akihez rokoni kötelékek fűzték. De Fehér Miklós mégis megbukott s Nedeczky Jenő lett a képviselő mérsékelt ellenzéki programmal. Az 1906-diki választáson Bogyay Máté szabadelvűpárti programmal lépett föl Nedeczky ellen s Festetich Tasziló akkor Bogyayra szavazott, bár azelőtt sohasem szavazott képviselőválasztáson, de ez a szavazata sem a szabadelvűpárti programnak szólt, hanem személyes okokra volt visszavezethető. Azóta pedig egyáltalán nem törődött többé a politikával.

Igy tehát azt lehet mondani, hogy semmiféle pártkötélkebe nem tartozik és sohasem tartozott. Ha most a politikába avatkozik, ezt elfogulatlanul teszi és politikai multja semmiféle gyanúra okot nem ad, mintha ő bármelyik lejárt rendszernek feltámasztására tenne most kísérleteket. Akik közelebbről ismerik, tudják, hogy Apponyi politikájához állott mindig legközelebb, egész addig, míg Apponyi a hatvanhetes alapot el nem hagyta, bár mint említettük, 1883-ban egyenesen ő segítette győzelemre a függetlenségi lobogót Falk Miksával szemben.

Becsületes magyar ember. Soha egyetlen lépést sem tett, ami a legkorrektebb magyar álláspont ne lett volna, bár előtérbe nem vonult s a fórumon nem szerepelt. Apja, gróf Festetich György, aki 1867-ben, mikor gróf Andrássy Gyula megalakította a kabinetjét, a király személye körüli miniszteri tárczát vállalta, szintén egyike volt a legbecsületesebb magyar politikusoknak s egész Dunántulban nagyon népszerű volt. Mikor a Deák-párt szétzüllött s a fuzió volt az egyedüli menedék, a király leginkább szerette volna, ha gróf Festetich György vállalja a miniszterelnöki tárczát, de ő ezt a megbízatást visszautasította, mert nem akart többé aktív részt venni a politikában, főleg olyan nehéz helyzetben, mint akkor, mikor a Deák-párt és a balközép egyesítéséről volt szó.

Nem hihető, hogy a fia, gróf Festetich Tasziló, aki gyakorlati politikus soha sem volt, sőt a főrendiház üléseire sem járt el, csak nagy elvértve, de életében egyetlen egyszer sem szólalt ott föl, aki a politikusokat nem is ismeri, mert velük soha nem érintkezett, a maga számára akarná a talajt előkészíteni. Sőt teljesen kizárt eset az, hogy ő valaha is aktív politikai méltóságot vállaljon. Ha tehát most mégis beleavatkozik a válság kibonyolításába, akkor csakis köz-

vetítő akar lenni és pedig nem a pártok közt, nem is az önálló bank hívei és ellenzői közt, hanem a mai koalícióhoz tartozó pártok és az udvar közt.

Az egész mai Magyarországon csak két bizalmas embere van Ferencz Ferdinánd trónörökösnek, gróf Zichy János és gróf Festetich Tasziló. S kétségtelen, hogy ha gróf Festetich politikai beszélgetést folytatott a pártok vezéreivel, ezt egyenesen a trónörökös megbízásából tette. Mert bár a politikában gyakorlatlanabb, mint gróf Zichy János, mégis ezuttal alkalmasabb ő a közvetítésre, mert gróf Zichy János tagja az alkotmánypártnak s mint ilyen, exponáltabb politikus Festetichnél, aki úgy a jelenben, mint a multban távol állván a napi politikától, objektivebb tud lenni. S így bár feltűnő, hogy a trónörökös, aki olyan elhatározó módon avatkozik bele a mai válságba, most nem Wekerle miniszterelnök útján tárgyal a pártokkal, illetőleg azoknak vezéreivel, de van ebben enyhítő momentum is. Hogy nem egy aktív politikust választott a trónörökös, tehát nem olyant, aki a mai válságban már akár pártállásánál, akár politikai szerepénél fogva már egyik vagy másik irányban obligóban van, azt lehet sejteni, hogy maga a trónörökös nem akarja karddal kettévágni a jelenlegi válság gordiusi csomóját, mint azt róla a bécsi sajtó s legutóbb a Vaterland híreszteli, hanem az alkudozások, tranzakciók terére lépett s a válságot kölcsönös megértések útján akarja megoldani.

És mint közvetítő, talán alkalmasabb férfit nem is igen választhatott volna. Már maga az a körülmény, hogy Festetich köztudomásúlag nem fogadna el miniszteri tárczát, hogy tehát neki személyes ambíciói nincsenek, nagyban elősegítheti azt, hogy iránta lenn bizalommal viseltessenek. Az is köztudomású, hogy soha aulikus velleitásokkal nem lehetett meggyanusítani, mert jó magyar ember volt s az udvar barátsága el nem csábítja a magyar ügytől, mert hisz olyan társadalmi pozíciót foglal el s olyan rokoni összeköttetései vannak, hogy az udvari kegyreá valami nagy hatást nem gyakorolhat, tekintve, hogy még az angol királyi családdal is rokonságban van s a badeni nagyherceggel is s elérte a legnagyobb kitüntetések, amit a király egy alattvalójának adhat. Palotájában a mi királyunkat, az angol királyt, a szász királyt, Ferencz Ferdinánd trónörökösöt, Stefánia trónörökösnet, Erzsébet főhercegnőt, Rudolf leányt s az egész bécsi udvart már ismételt vendégül látta, magyar főudvarmester, az aranygyapjas-rend vitéze s

Esterházy herceg után a legnagyobb magyar földesúr. Tehát meg van mindene, amit magyar mágnás elérhet s így őt még az udvar kegye sem csábítja el attól, hogy a magyar álláspont védelmezője legyen, ha arra szükség van. S miután Ferencz Ferdinánd trónörökös is legjobban bizik ő benne az összes magyar urak közt, az ő beavatkozását a válságba megnyugvással lehet fogadni.

S azt hisszük, hogy Kossuth Ferencz argumentumai után Festetich missziója nem marad hatástalanul. Az ő szerepét nem szabad egy mértékkel mérni azoknak a kuruzslóknak vállalkozásával, akik a nemzeti küzdelem napjaiban a nagy válság orvosaiul kínálkoztak fel Bécsben és Budapesten s akiket többnyire csak a személyes hiúság s erőiknek tulbecsülése vezetett s éppen ezért reméljük, hogy neki több sikere lesz, mint volt azoknak.

És az ország érdekében áll, hogy a válság minél előbb megoldást nyerjen. Mert nem tévesztendő szem elől, hogy most nem arról van szó, hogy a lemondott kormány helyére egy másik lépjen, hisz nem egy új kormány, hanem egy parlamenti többség megteremtése az, ami ma a főfeladat. Ma szó sem lehet arról, hogy a kormány megalakuljon s mint hajdan minden kormányának, ennek is önként meglesz a többsége, ma a kormányprogram csakis a pártokkal egyetértve dolgozható ki s csak egy ilyen program és az abszolutizmus közt választhat Bécs. Azt nem hisszük, hogy az abszolutizmust választaná, mert nagy oka van olyan konfliktust elkerülni Magyarországga, mely a mai nemzetközi viszonyok közt sokkal súlyosabb következményekkel járna a monarchiára, mint járt a Fejérváry-korszak idején s azért remélhető, hogy az ország jogos vágyai s törekvései végül mégis csak meghallgatást találnak.

A félhivatalos kommunikék ugyan

nagyon pesszimisztikusan fogták fel még csak néhány nappal ezelőtt is a helyzetet, de nem tartjuk kizártnak, hogy gróf Festetich Tasziló missziója az auspiciumokat némileg javította. Hisz már pusztán az a körülmény is, hogy a trónörökös, akit a bécsi lapok a magyar törekvések leghevesebb ellenzőjének tüntetnek fel, a maga spontán elhatározásából indította meg a tárgyalásokat a kibontakozás érdekében, remélni engedni, hogy végül mégis sikerül olyan megoldást találni, mely aztán hosszabb időre nyugalmat teremt s a konfliktusok állandó miazmáját hosszabb időre kiöli.

A kormányválság.

— Wekerle Sándor a királynál. —

A helyzet nem változott.

Budapest, május 22.

Wekerle Sándor miniszterelnök hétfőn Bécsbe utazik és kedden a király elé járul, hogy jelentést tegyen a helyzetről és e héten folytatott tárgyalásairól. Ezzel az utazással van összefüggésben az a látogatás is, amelyet a miniszterelnök ma délelben tett Kossuth Ferencznel, akivel körülbelül egy óra hosszat tanácskozott. A miniszterelnök elutazása előtt a kormány tagjai még minisztertanácsot tartanak, amelyen részletesen megállapítják, hogy Wekerle Sándor bécsi tárgyalásain milyen álláspontot foglaljon el. A minisztertanácsot félhivatalosan így jelentik be:

Hétfőn délelőtt fél 12 órakor Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter lakásán minisztertanács lesz, amelyen a kabinet valamennyi tagja részt vesz. A minisztertanács az időközben főlhalmozódott folyóügyek elintézésével fog foglalkozni.

A válság dolgában egyébként újabb mozzanat nem történt és Wekerle aligha tehet ennek következtében kedvező jelentést a főségeknek. Amíg Bécsben a mostani merev álláspontra helyezkednek, a békés megoldás elképzelhetetlen. Hogy a király mikor jön Budapestre, arról még nincs semmi hiteles értesí-

tés; az sücs kizárva, hogy Wekerle kihallgatása után a további kihallgatások is Bécsben fognak lefolyni. A függetlenségi párton, mint-hogy a kabinet tagjai maguk sem akarnak a mai bizonytalan helyzetben megmaradni, általában az a fölfogás, hogy a legközelebbi 10—12 nap alatt a helyzetben valami változás fog történni. A király ugyanis június huszadikán utazik Ischlbe, addig pedig teljesen roadbe kell hozni a válságot.

Arra a híradásra, hogy a függetlenségi párt egyrésztének bizakodása és vérmes reményei Vilmos császárnak és királyunknak egy állítólagos beszélgetésén alapulnak, mely szerint a király a függetlenségi párttal kísérli meg a kibontakozást, Bécsből a leghatározottabban kijelentik, hogy Vilmos császár elvileg kerül minden beavatkozást a magyar ügyekbe, tehát ez a hír egyáltalában nem valószínű.

A trónörökös és gróf Festetich.

Gróf Festetich Taszilónak, a trónörökös bizalmi emberének Kossuth Ferencznel tett látogatását bécsi körökben — a „N. Fr. Pr.” szerint — így fogják föl:

Gróf Festetich Tasziló főudvarmester látogatása Kossuth Ferencznel kétségtelenül nem közönséges esemény. Hogy a látogatásnak politikai tekintetben milyen a jelentősége, azt csak a jövő fogja megmutatni. Hogy azonban a politikával összefüggésben van, az kétségtelen. Hivatalosan azt állítják, hogy a grófnak nem volt formális missziója. Am egészen saját jószántából és ama udvari köröknek, amelyekkel állandóan érintkezésben áll, beleegyezése nélkül aligha lépett volna elő abból az előkelő visszavonultságból, amelyben mindig élt. Politikai becsvágy vagy pártszenvodély bizonyára nem hajtják őt és ha multját tekintjük, ugy azt találjuk, hogy ez az egyedüli eset, amelyben személyét politikai kérdésben erősebben előtérbe toltta. Aligha szükséges annak a hangzatosítása, hogy valamely miniszteri tárca utáni vágy teljesen távol esik ettől a férfiutól.

Gróf Festetich Tasziló tanácskozásait igen érdekesen világítja meg az állítólagos nyilatkozat, amelyet Ferencz Ferdinánd trónörökös szájába adnak, de amely — igen valószínűtlen. Eszerint a trónörökös legutóbb gróf Thun Ferencz volt osztrák miniszterelnökkel és gróf Deim-mel beszélgetett a magyar eseményekről. A két konzervatív főurat föl is ha-

Két leány.

Irtá: Hevesi József.

(Utánvadász títus.)

A szomorú szemű kis bárókisasszony mindjárt első látásra megszerette a pesti varróleányt, aki a fővárosból lejött hozzájuk a pusztai kastélyba, hogy az ő nyári toilettéjeit elkészítse.

Annak is olyan bánatos volt a tekintete, mint ő neki és szeméből kiszáradt lelkének szelidsége, jósága. Különösen pedig a fájdalomnak ama finom vonalait nyerték meg az ő rokonérzését, melyek egy egyszerű varróleány arcát olyan széppé tették.

Ösztönszerű sejtés fogta el, hogy itt egy rokonlélekre talált, hű társra a szenvedésben, az élet nagy martiriumához.

Mindjárt az első találkozásnál úgy érezte mind a kettő, mintha már régóta ismerték volna egymást és ahogy kezet fogtak és egymás szemébe néztek, egyszerre megnyílt mindégüknek szívében a bizalom kis ajtója.

Természetes, hogy kezdetben csak közömbös dolgokról beszéltek. A toilettékről.

Emmi baronesse árvaleány volt. Az anyját már több éve, hogy elvesztette. A báró egy öreg társalkodónót szerződött melléje, aki a háztartás vezetésének nagy misztériumból is példát adott neki.

Egyszerűség volt a jelszó e dúsgazdag báró házában és ennek köszönhetette Emmike, hogy Rozálkával, a varróleánnyal megismerked-

hetett, mert a legtöbb ruhái otthon készültek házilag.

Hogy megcsodálta a kis bárónő Rozálka tüntündérűjait, melyek szebbnél szebb formákat varázsoltak a sok csipkéből, taftból, tüllből, gazetből, crépe de chineből, selyemből, bársonyból, cretonból és abból a tömredék sok csodálatos nevű ingredenciából, melyből az asszonyok toilettéjei elkészülnek.

Hanem egyszer... egyszer, mikor egy gyönyörű, szinte leheletszerű rózsaszínű ruharemekkel készült el Rozálka és a művész kíváncsiságával, aki a hatást lesi, mutatta be új alkotását Emmi baronesznek ez a szép szomorú-szemű leány egészen elkomolyodott. Sokáig nézte a tündérszép ruhát, aztán nagyot sóhajtván, mondá:

— Rozálka, inkább a halottas ruhámat készítené nekem és ne ilyen rózsaszínűt.

A varróleány nagy, kék szemei egész tágra meredtek ezeknek a szavaknak hallatára. Ez a kedves, szép, gazdag, a fiatalság tavaszában viruló hajdon egy rózsaszínű ruha helyett halottas ruhát kívánja?

— De bárónő!...

Emmike ráborult a varróleányra és hangosan zokogott.

II.

És megnyílt a szív kis kamarája és a bizalom madara megszólt:

— Nagyon boldogtalan vagyok, Rozálka. Olyan boldogtalan, hogy, lám, fiatalságom, gazdagságom dacára a halált óhajtom.

Rozálka sejtteni kezdte leánypajtása szenvedéseinek az okát.

— Szeret?

Emmi nem válaszolt. Némán süitötte le szemeit, melyekből könnyek fakadtak.

Ekkor egymásra borultak és összeölelkezve, érezték szívük dobogását.

— Ernőt szeretem, — kezdé a baronesse szinte suttogó hangon — egy fiatal ügyvédet. Szeretem igaz lángoló szerelemmel. És ő is szeret engem. Szinte gyermekkorunk óta egymásnak jegyzett el bennünket lelkünk vonzódása. És úgy hiszem, mint a megváltást, hogy Ernő szívét soha más nő el nem foglalhatja, aminthogy más férfi iránt én soha a szerelem érzésével nem tudnék viselkedni.

— Nos hát, ha úgy szeretik egymást, miért nem boldogok?

— A gőg, a vagyon, a hivalkodás állja útját boldogságunknak. Az apám nem akar hallani sem Ernőről, régi családfájára vonatkozik, nagy vagyonunkra és valami ósarisztokratáról ábrándozik, akibe nekem férjhez kellene mennem.

Szegény Emmike... azaz bárónő...

— Csak nevezzen Emmikének... édes — milyen boldog volnék én, ha csak egyszerű Emmi lehetnék. Ha egy szegény leány lehetnék, akinek apja szerencsének tartaná, hogy egy ügyvéd feleségül veszi a lányát. De így... így... inkább a halotti ruhámat készítette volna, Rozálka, mint ezt a mese-szerű rózsaszínű felhőt. Nem illik ez — higgye el nekem — az én lelkem fekete bánatához.

— Türelem, Emmike, türelem, bizalom és kitartás, az igaz szer —

— Hagyja, hagyja, Rozálka, — tudom,

Vas
talmazt
szerint
—
Általán
mérték
vájja.
szaniok
nyek,
hogy M
het kor
volt.
Ez
dekes,
örökös
színütl
Bécs
Gróf Fe
mesternel
pesti tar
látogatás
meg kell
aki család
zése kizár
főudvarm
hivatalos
Budapest
rösköréhe
keztet, a
vált külön
mészete t
a beteg k
temél val
emliteni,
lőnek, aki
alelnőke,
tett látog
gatta meg
a hírekkel
kapcsolatb
vagy kapo
lani.
Lukács
Alig
arról, hog
kozás ner
talnok-m
elén Luk
miniszter
Társakör
Bécsből a
sett Luká
párttal,
Lukács
mit akar
is diadal
nagyratá
dalról...
ezeket a
hámat ké
— N
bad mind
gyobb ak
lem! Hát
csak mag
csak mag
reménytel
Emmi
a varróle
— H
olyan nag
Rozál
hallgatott
Bizal
leánypajt
Megn
— Ig
ménytelen
tét kétség
bátoritana
nem én is
— Ki
A var
— Ön
nő. Agg
ny-e? Mi
küzsim ön
szerettük,

talmazta, hogy kijelentéseit tovább adják, akik szerint a trónörökös ezeket mondta volna:

— Magyarországon meg kell csinálni az általános választójog reformját, de olyan mértékben, ahogyan ezt a mostani többség kívánja. A nemzetiségieket nem szabad kijátékosítani a magyarság ellen. Az osztrák események, a nemzetiségi surlódások meggyőzték, hogy Magyarországon csak a magyarokkal lehet kormányozni, bár azelőtt más állásponton volt.

Ez a nyilatkozat mindenesetre nagyon érdekes, de — újból hangsúlyozzuk — a trónörökös eddigi viselkedése után nagyon valószínűtlen.

Bécsből jelentik a „Budapesti Tudósító“-nak: Gróf Festetich Tassiló magyar királyi főudvarmesternék, aki ma ismét visszatért Bécsbe, budapesti tartózkodása különféle híresztelésekre és találgatásokra adott alkalmat. E hírekkel szemben meg kell állapítani, hogy gróf Festetich Tassilónak, aki családjával tartózkodott Budapesten, ottani időzése kizárólag magántermészetű volt. Gróf Festetich főudvarmester sem politikai misszióban, sem egyéb hivatalos megbízás teljesítése céljából nem járt Budapesten. Ámbár gróf Festetich baráti és ismerősköréhez tartozó politikai személyiségekkel érintkezett, a közöttük lefolyt beszélgetéseknek nem volt különös politikai céljuk, hanem azoknak természetű tisztára magánjellegű volt. Gróf Festetich a beteg Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél való látogatásával összefüggésben meg kell említeni, hogy e látogatást megelőzte egy képviselőnek, aki egyúttal a függetlenségi pártnak egyik alelnöke, hétfőn gróf Festetich főudvarmesternél tett látogatása, mire azután gróf Festetich látogatta meg a kereskedelemügyi minisztert. Azokkal a hírekkel, hogy gróf Festetich a politikai válsággal kapcsolatban valamilyen különös feladatot vállalt vagy kapott volna, határozottan szembe kell szállani.

Lukács László és a függetlenségi párt.

Alig néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy arra az esetre, ha most a kibontakozás nem sikerülne, őszig egy átmeneti hivatalnok-minisztériumot terveznek, amelynek élén Lukács László volt szabadelvű pénzügyminiszter állana. Ezt a hírt akkor a Nemzeti Társasokból megzafolták, most azonban Bécsből annak az elmondásával, *hogyan kérészt Lukács László érintkezést a függetlenségi párttal, megerősítik.*

Lukács László volt pénzügyminiszter —

e szerint a bécsi hír szerint — *lebontakozási tervet dolgozott ki nem is régen és ezt emlékiratként terjesztette a király elé.* A memorandum tartalmát nem ismerjük, aminthogy az ilyen, a királynak szánt emlékiratok nem jutnak nyilvánosságra. De most nem is az a fontos, hogy ez a memorandum mit tanácsol a királynak, hanem érdekes az, hogy a függetlenségi párthoz kísérel meg közeledést a volt szabadelvű pártnak egyik oszlopos tagja, akitnek pedig a negyvennyolczasok annakidején, Bánffy kormányzata alatt, a hírhedt „Ischli klauzula“ értelmi szerzőségét tulajdonították.

Az érintkezés megtörtént, — mondja a bécsi forrás, hozzáfűzi azonban, hogy Lukács László részéről nem közvetlenül, hanem közvetve, bizalmi ember révén. Lukács László propeozicziója, amelynek alapján hajlandó volna a jelenlegi válságból való kibontakozást vállalni, lényegileg így hangzik:

— Vállalja a függetlenségi és negyvennyolczas párti parlament többség, hogy egy a kebeléből Lukács László miniszterelnökségével alakítandó kormányt támogat, amely feladatát tüzi ki az általános, egyenlő és átkos választói jog megalósítását, a banklőzösség fontartását nem hirdeti és az Osztrák-Magyar Bank jelenlegi szabadalmát két esztendőre hosszabbítja meg csupán, a katonai kérdésekben pedig nemzeti vívmányokat hoz.

A propeoziczió megtörtént, a függetlenségi pártnak az az exponense azonban, akinél a tervvel próbálkoztak, visszautasította az ajánlatot azzal a megokolással, hogy a függetlenségi pártnak bankharcosai a szabadalomnak meghosszabbítására szemmiképpen sem kaphatók. A visszautasítás dacára azonban igen élénk volt és maradt az érdeklődés a katonai vívmányok mértéke iránt.

Az önálló bank mellett.

A főváros független polgársága pünkösdi utáni vasárnap, június hó 6-ikán országos nagy függetlenségi pártgyűlést rendez, amelyre meghívja az ország összes függetlenségi pártkörét és szervezeteit. A főváros mind a tíz választó-kerületének függetlenségi polgársága szervezkedett, hogy az országos mozgalmat megindítsa és a Budapesten rendezendő nagygyűlést minél impozánsabbá tegye. Ma este 6 órakor nagyszámu küldöttség jelent meg az országos függetlenségi pártkörben és meghívta a képviselőket, hogy a főváros polgárait által rendezendő országos nagygyűlésen a párt tagjai minél nagyobb számmal vegyenek részt. Kü-

lön fel fogják kérni Kossuth Ferencet, a függetlenségi párt vezérét, hogy amennyiben egészsége engedi, a gyűlésen szintén jelenjen meg. Küldöttségileg hívják meg Apponyi Albert grófot is. A függetlenségi párt vezérérőfiai közül máris számosan ígérték meg a gyűlésen való megjelenésüket. Így többek közt gróf Batthyány Tivadár, Holló Lajos, Sághy Gyula, Poitsy Pál, a függetlenségi párt alelnökei és a függetlenségi párt számos kiváló tagja. Hétfőn este a fővárosi függetlenségi szervezetek központi választmányai ülést tart, amelyen a további teendőket fogják megbeszélni. Az egyetemi ifjuság szintén részt vesz a rendezés munkájában.

Holnap, vasárnap, Székesfehérvárott, Gyomán Nagykárolyban és Csíkszeredán lesznek tüntető megnyilatkozások az önálló bank mellett. Székesfehérvárott Holló Lajos, Leszkay Gyula háznagy, Mérey Lajos, báró Mansdorff Géza és még tíz képviselő, Gyomán Fábry Károly, Lovász Márton és Balogh Ernő képviselők, Csíkszeredán Hajnó Ignác képviselők vesznek részt az ünnepi gyűlésekben. A nagykárolyi gyűlésnek különösen nagy fontosságot ad az, hogy a népgyűlést rendező bizottság tagjai között több hatvanhetes, közöttük néppárti politikus is van.

Budapest, május 22.

Az osztrák költségvetési bizottság. A költségvetési bizottság a földmivélsügyi költségvetés tárgyalását kezdte meg. Kozlowski előadó határozati javaslatot nyújt be a fedezetlen határidőüzletnek a budapesti tőzsdén való eltiltása dolgában és adatok alapján megvilágítja a magyarországi versenyt az állattenyésztés terén kifogásolja a magyar állategészségügyi viszonyokat és nagy óvatosságot követel a magyar marhahéhozatalnál, valamint erőlyesen követeli az erre vonatkozó óvintézkedések keresztülvitelét. Málík képviselő a salzburgi uradalmi igazgatóságnál uralkodó visszás protekciós állapotokat kifogásolja. Herezeg Auersperg előadó kijelenti, hogy a mult évi bizottsági tárgyaláson tett nyilatkozatait a sajtó oly szemtelenül elferditva adta vissza, hogy fejtegetései egyenesen a trónörökös és a legfelső családi alap elleni támadásoknak látszottak. A blühnbachi uradalom ügye a tárgyalás alatt lévő költségvetésben el van intézve, ezért a bizottságnak nincs oka azzal foglalkozni. A következő ülést hétfőn délelőtt 10 órára tüzték ki.

mit akart mondani: az igaz szerelem végre is diadalmaskodik. Csakhogy az én atyám nagyralátó tervai mellett szó sem lehet diadalmáról... Oh, Rozálka, sohasem fogom én ezeket a szép ruhákat viselni. A halottas ruhákat készítette volna el inkább!

— Ne essen kétségbe, bárónó, nem szabad mindjárt földadni a reményt. A legnagyobb akadályokat is legyőzi az igaz szerelem! Hát azt hiszi, másnak nincs szenvedése, csak magának? Azt hiszi, más nem szenved, csak maga? Azt hiszi, más nem fojtogatja a reménytelen kétségbeesés, csak magát?

Emmi baronessét egészen megrémítette a varróleány szenvedélyes kitörése.

— Hogyan, hát a maga szívének is olyan nagy bánata van?

Rozálka lehorgasztotta a fejét és sokáig hallgatott.

III.

Bizalomért bizalommal tartozott előkelő leánypajtásának.

Megnyilatkozott tehát előtte:

— Igen, Emmike, én is szeretek. Reménytelenül szeretek. Az én lelkemben is sőt két kétségbeesés lappang és ha Arthur nem látortana, már rég a halottas ruhát viselném én is.

— Ki az az Arthur?

A varróleány elpirult erre a kérdésre.

— Ön bizonyára ismerni fogja őt, bárónó. Aggteleki Arthur gróf. Ön csodálkozik, ugy-e? Milyen magasan áll fölöttem! De esküszöm önnek, hogy én, mikor egymást megszerettük, nem is sejtettem, hogy polgári ál-

lásánál fogva annyira fölöttem áll. Ő közelített hozzám egy hajókirándulás alkalmával és én nem is sejtve, hogy kívül beszelek, pillanatra sem titkoltam előtte rokonérzésemet. Tudja, olyan hirtelen jött minden. Én nem voltam képes titkolózni. Mihelyt megláttam, megszerettem. És a szerelmemet nem lepleztem előtte, mikor lángoló szavakkal szerelmemről beszéltem hozzá.

— Értem, értem magát, Rozálka, én is éppen így jártam.

— Mikor aztán megtudtam, hogy milyen nagy válságfalak vannak közöttünk, kétségbe voltam esve. De Arthur megnyugtatótt, megvigasztalt, hogy csak legyek bizalommal hozzá. Ő tiszta szívből, igaz érzéssel szeret és én az övé leszek.

— Ez igazán szép tőle!

— Csakhogy itt is a szülők gögje, elfogultsága, ridegsége állja útját a mi boldogságunknak.

— Nem akarnak beleegyezni a házasságukba!

— Hiszen igazuk is van talán! Ők egészen más feleséget szántak az ő fiuknak. Nem egy szegény varróleányt.

— A házasságnál, Rozálka, nem a szülők akarata, hanem a fiatalok vonzalma a döntő. A szerelem prancesol.

— Ezt mondja Arthur is. És türelemre int.

— Hát akkor csak bízzék benne. A férfi akarata megdönti a legszilárdabb korlátokat is. De egy leány... egy leány gyöngé és tehetetlen. Ha pedig erős is a lelke, akkor az ő szilárdságára a becselenség bélyegét nyom-

ják. Én nem állhatok szembe az atyám akaratával. Mert ha erre el is szánnám magamat, megtagadna az egész világ, az én egész világom...

A társalkodó lépett be és véget vetett a két leány bizalmas beszélgetésének.

IV.

Négy hétig időzött a pesti varróleány a pusztai kastélyban. És ezalatt az idő alatt nagyon megbarátkozott egymással a két leány. Szinte félték a válástól. De hát ennek az ideje is elérkezett.

Rozálka elutazásának napja már el is volt határozva, mikor egy este örült riadalom támadt a kastélyban. Nagy zürzavar, kiabálás, lötés, futás.

Rettenetes dolog történt.

Emmi baronessét véreben fetrengve találták a pamlagon. Mellette egy forgópisztoly hevert. Orvosért küldtek lóhalálában, és addig is a leggondosabb ápolásban részesítették.

Az öreg báró, Emmike apja, a haját fépte kétségbeesésében.

Az ő Emmikéje, az ő egyetlen Emmikéje! Meghal! Meghal!

A pamlag mellett egy kis levélkét találtak, mely a báróhoz volt intézve.

Könyves szemekkel olvasta az öreg báró:

— Drága, jó apám!

Bocsáss meg azért a nagy szomorúságért, melyet neked okozok. Megválok az élettől, mert nekem semmit sem ér az élet Ernőm nélkül. Nem akartad, hogy az övé

Politikai hangulatok.

Elposványosítás. Ez a hosszú szó leginkább politikai jelentőségre jutott egy meghatározott taktika jellemzése gyanánt. Mert máskülönben posványt mesterségesen csak dísznök részére szoktak csinálni.

A válság dolgában azt beszélük, hogy most az elposványosítás módszerét alkalmazzák ismét, mint ahogy már nem egy válsággal szemben használták zsibbasztó és altató szer gyanánt. Tulajdonképpen a helyzet most az, hogy a király néhány tanácsosát meghallgatta és véleményüket ad referendum vette a kibontakozásra vonatkozó terveikkel együtt. Az összes információk közül, melyek az audienciákról nyilvánosságra jutottak, legbizonyosabb hitelességű az, hogy az uralkodó nem döntött. Hisz voltak hírek seregestől, voltak már olyan hírek is, hogy a király egyenesen megbízást adott egyik-másik államférfiúnak a kibontakozás létesítésére az ő állítólagos előterjesztéseik szerint. Már miniszteri névsorok is jelentek meg és már ajánlkozások is történtek. A napraforgók már kezdtek tányérjukkal (avagy tenyerükkel) az új nap felé fordulni. Megjelentek már a szokásos indiszkréziók, hogy a tervezetek szerint, mit kell tenni a bankkérdéssel, mit a választói reformmal és mit a katonai dolgokkal. De hát ezek a hírek mihamar megczáfolódtak és ténynek csak az maradt, amint mondtuk, hogy döntés nem történt.

Következik továbbá annak lehetősége, hogy az uralkodó még más politikusoknak a véleményét is meg fogja hallgatni. Ezért jelentették előbb, hogy a király már hétfőn Budapestre jön és itt lesznek a kihallgatások. De később meg azt jelentették, hogy a király még nem jön Budapestre, hanem az ufazást egyelőre elhalasztotta, tehát a kihallgatásokat is elhalasztotta. Meddig halasztotta el és mikor következnek tényleg a kihallgatások, arról nincs értesítés. Lehetséges, hogy már egy hét múlva, lehetséges, hogy

lehessek, lesznek tehát a sír, a halálé. Nem teszek neked ezért szemrehányást. Tudom, hogy javamat akartad, de én úgy éreztem, hogy csak akkor érne nekem ez az élet valamit, ha azé lehetnék, akit szeretek.

Nem lehettem, hát meghalok.

Ha egyetlen leányod utolsó kérését figyelmedre akarod méltatni, arra kérlek alássan, hogy juttasd azt a vagyonomat, mely anyai jussom engem megillett, Rozálikának, annak a varróleánynak, akit annyira megszerettem és akit szintén a társadalom korlátai akadályoznak meg abban, hogy boldog lehessen. Egy nagy vagyon birtokában az ifjú szülei talán engedékenyebbek lesznek és beleegyeznek, hogy fiuk boldog lehessen ezzel a derék leánnyal, akinek minden hibája az volt, hogy szegény.

Ha már én nem lehettem boldog, hadd legyen boldog ez a derék, kedves, szerencsétlen, jó leány.

Bocsáss meg nekem, bocsáss meg, kedves, jó apám. De így nem tudok tovább élni.

Leányod, Emmi.

V.

Emmike pár hét múlva felgyógyult. (Mit ért egy ilyen kis bárónő a gyilkos fegyverhez?) A báró szíve annyira meglágyult, hogy a leányát eljegyezte Ernő urival. Rozálikát pedig saját leányának adoptálta, és Arthur gróf szüleinek most már nem lehetett ellenvetésük, hogy fiuk a dúsgazdag és előkelő báró fogadott leányát nőül vegye.

később. De ha egy hét múlva következnenek, még akkor sem okvetlen bizonyos, hogy a válságot megoldják. Sőt. Az újabb kihallgatások egyelőre csak azt a hitet erősíthetik meg, hogy a válság tovább fog húzódní és az újabb kihallgatások még újabbakat vonhatnak maguk után. Hisz ha még több előterjesztést kell megbíralni, mérlegelni, megbeszélni, ahhoz még több idő szükséges. A bírálat, mérlegelés és megbeszélés rendje az, hogy az új előterjesztéseket ismét másoknak a bírálata alá bocsájtják s esetleg a már előbb meghallgatottak véleményét újból meghallgatják és az újakkal egybevetik. Tessék aztán ebbe betudni azt is, hogy tárgyalni kell még osztrák miniszterekkel, közös miniszterekkel, a külügyi vonatkozású kérdésekben Aehrenthallal, a hadügyekben Schönauichal, amíg kitünik, hogy döntés megint csak nem lehetséges és aztán ismét előlről lehet kezdeni az egészet.

Arról se szabad megfeledkezni, hogy most nyár következik s a király pihenni akar és akképen rendelkezhetik, hogy csak legfontosabb dolgokban tegyenek neki jelentést és egyenesen megmondhatja, hogy a magyar válság nem sorozható eme legfontosabb ügyek közé.

A válság tehát húzódní és a posványosítás művelete zavartalanul folyhat akár az egész nyáron át. Addig amíg sok minden egyéb között a kombinálást is megúják az emberek és a képviselők a csoportonként való összejövetelt is megúják s majd őszel csodálkozva fogják kérdezni:

— Miről van szó? A bankról? No íme, íme, már egészen megelégedtünk róla, hogy bankügy is van.

A posványosítás közben arra is lehet számítani, hogy az ország szintén megelégedzik a bankkérdéssel, mint ahogy már most is nehezen mozgatható meg zajos akciókkal.

A közirumspektumos képviselők ugyan csak hálásan fogadják a dolgot és így gondolkozhatnak:

— Posványosítás történt. Dísznóban vagyunk, hogy ezzel a posványosítással kiszabadulhatunk a hinárból. Nem kell megint a választók elé menni!

A választók elé menni, igazán nem szeretnénk. Lehet ugyan önértetes nyilatkozatokat olvasni hírlapokban, ahol azt mondják, hogy a logikus dolog az volna: a választók elé menni a vitás kérdéssel és rájuk bízni a döntést. Amint azonban ezt kimondják, rögtön utána egész sereg kifogást zudítanak a mélyen tisztelt logika nyakába s ezekkel bizonyítják, hogy új választásokat absolute nem szabad elrendelni, mert ez elvételadás lenne, rossz taktika volna, gyávaság lenne és hogy a legpozitívabb kötelessége minden ténylezőnek arra törekedni, hogy a mostani parlament együtt maradjon.

Posványosítsanak mindent, ahogy tudnak. Csak a parlament maradjon meg új választások nélkül. Ehez ragaszkodnak, mert ez jelenti az egyéni boldogulást, a pozíció megszerzését és megtartását.

Vannak tehát, akik örvendenek az elposványosításnak. Ezek az örvendők a parlament díszes tagjai.

A válság vitaanyagának lényeges része az a kérdés, hogy a koalíció függetlenségi része annak idején miféle biztatásokat kapott a nemzeti bank felállítására tárgyában. Hivatkoznak rá, hogy a függetlenségi párt előtt

többször hangoztatták, hogy a külön magyar bank felállítása a kormány tagjainak feladatai közt foglal helyet. De ezt nem a kormány összes tagjai mondták, hanem csak a függetlenségi. A többiek inkább hallgattak. Sőt a bankügy igazában még szóba se került, hanem csak valaki megpendítette a képviselőház folyosóján, amikor gróf Andrássy Gyula kijelentette, hogy ő a bank külváltságát nem helyesli... Általában pedig azt hitték, hogy a koalíció teljesítheti vállalt feladatait még mielőtt a bankkérdés aktuálissá válhatna, megcsinálhatják a választási törvényt s aztán feloszlatják a Házat.

Azonban ezzel szemben a választási törvény ellen agitációk keletkeztek, kifogások kerültek elő és elérték vele, hogy az idő eltelt anélkül, hogy a koalícionális feladatok teljesíthetők lettek volna s a választási reform elposványosítása folytán automatic elkövetkezett a bankkérdés aktualitása.

Egyik posványosítás maga után vonta a másikat és amiképen egyik rend kiballgatást a másikkal akarják ellensúlyozni s a megoldás nyújtására felhasználni, akképen most a bankügy is belekerül az elposványosítás szokvány módszerébe.

KÜLFÖLD.

A német pénzügyi bizottság. A pénzügyi bizottság mai ülésén, amelyben kétségtelenül megállapították a centrumnak a lengyelekkel és a konzervatívokkal való összetartása, a birodalmi pénzügyi államtitkár bejelentette, hogy a kormány új örökösödési adójavaslatot kíván benyújtani s abban csak a leszálló ágon való örökségre fog adót kiróni, ellenben a túlélő házastárs öröksége adómentes marad. Ez az engedmény a konzervatívoknak szól.

A török események. Tekintettel ama jelentésekre, amelyek szerint görög részről új nagyobb bandamozgalmakra készülődnek, a hatóságok a legszigorubb intézkedéseket tették, hogy a bandákat megsemmisítsék és a fegyvercsempészetet megakadályozzák. Elaszona környékén új banda bukkant föl, egy másik pedig Athanasz Koszta alatt Korfuból a janinai vilájtébe indult. David basa az albanoktól az összes Mauzer-puskák kiadását és az adó fizetését követelte. A basa egy zászlóaljjal megszállta az Ipektől délre levő orosz kolostort. Sefket basa a rend helyreállítására után székhelyét Szalonikiba fogja áttenni.

Turkhan pasa pétevári török nagykövet Konstantinápolyból távirati utasítást kapott, hogy hivatalosan ezáfolja meg azokat a rosszindulatú híreszteléseket, mintha a török kormány Kisáziában irgalmatlanul járna el az örmények ellen. A porta eljárása pártatlan és idegen alattvalókra nem terjed ki. A kárvallottaknak a török államkincstár egyelőre 30,000 fontot utalványozott. A szultán 35 halálos ítéletet erősített meg. Ezek az elítéltek az adanai mászárlások alkalmával kerültek haditörvényszék elé. Az örmények asszonyai és leányai még most is az adanai mohamedának háremében vannak fogva s ezért az örmény patriarcha azt a kérést intézte Hilmi pasa nagyvezirhez, hogy adjon ki rendeletet az örmény nők szabadonbocsátására.

A „Moniteur Oriental“ közli, hogy a szultán a jövő héten utazik Brüsszába s onnan visszatér Konstantinápolyba. A tartományokba a szultán csak őszel fog utazni, de három legidősebb fia már legközelebb ellátogat a vidéki központokba.

A bolgár-török határkonfliktus. Szófiában illetékes helyen megerősítik, hogy tegnapelőtt török csapatok megtámadták Kovantik és Hasszantepe bolgár határhelyiségeket. Tulnyomó erővel támadtak és az utóbbi helyet megszállták. Miután a bolgár csapatok erősítést kaptak, sikerült Hasszantepe visszafoglalni. Bolgár részről senki sem sebesült meg. Az incidens oka nincs kiderítve. Azt hiszik, hogy az ok a török határlakosságának a bol-

gások ellen táplált ellenséges érzületében keresendő. A határon ismét teljes nyugalom van. A politikai körök csak helyi jelentőséget tulajdonítanak az incidensnek.

Az angol flotta fejlesztése. Beresford tenger-nagy egy banketen beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy fölösleges, hogy a gyarmatok Dreadnoughtok, torpedónaszádok és tengeralatt járó naszádok építésére pénzt ajánljanak föl. *Építsenek csirkálókat vagy esetleg saját flottát,* amely az anyaországgal birodalmi hajóhadat alkotna és lehetetlenné tenné az Angliával való háborút. Tekintettel más nemzetek hadifülszerezése tekintetében mutatkozó versenyre, *igen fontos, hogy Anglia ebben az évben nyolcz Dreadnoughtot bocsásson vízre.* De még ez sem elegendő, hogy a legutóbbi négy évben a hajóépítés tekintetében elkövetett mulasztást jóvátegyék. Ezután *igen komolyan mondtotta a tengerészet jelenlegi helyzetét,* miután hiányzik az alkalmas szervezet a háború előkészítésére.

A „Pal Mall“ tegnapi jelentésével szemben, amely szerint a kabinet ama tagjai, amelyek a flottaépítési program tíz Dreadnought építésére való korlátozása mellett voltak, megváltoztatták álláspontjukat, a liberális „Daily Chronicle“ kijelenti, hogy a kabinet politikája változatlan.

Az olasz egyházpolitika. A kamara az igazságügyi költségvetést tárgyalja. Orlando igazságügy-miniszter az egyházpolitikára vonatkozó felszólalásokat illetően kifejti, hogy a kérdés extrém megoldása ki van zárva. Híve a világi kultusz-községeknek vonatkozó hagyományos olasz rendszer teóriájának, de kételkedik abban, hogy a francia példa után ezen rendszert a szentszékekkel való meg egyezés nélkül meg lehetne valósítani. A fennálló olasz jog a vallási községekben nem lát jogi személyt, de nem tiltja azokat, kivéve a jezsuiták vallási egyesületeit. Egyes vidékeken mindazonáltal lehetséges volt a vallási egyesületek elszaporodása, ami visszatetsző tény, de másrésztől igazolása és győzelme a liberális elvnek, amely áthatja az olasz törvényhozást. Egyebekben teljesen egyetért azzal a politikai és egyházi programmal, a melyt Giolitti már ismételtén kifejtett. Reméli, hogy ha Olaszország szerencsésen legyőzi a helyzet nehézségeit, ez csak annak lesz köszönhető, hogy mindenkor lojálisan járt el. (Hosszantartó helyeslés a centrumban és a jobboldalon.)

Castrót felmentették. A venezuelai főügyész javaslatára, amely a legutóbb adott amnesztiára vonatott rá, a büntetőtörvényes Castrót, akit a Gomez meggyilkolására szőtt összeesküvésben való részességgel vádoltak, fölmentette.

Japán—török-szövetség. A „Matin“ megező-folja azt a hírt, hogy Nashimoto japán herceg bécsi tartózkodása alkalmával megpendítette az osztrák-magyar-japán szövetség eszméjét, ellenben komoly figyelmet érdemel a japán hercegnek az a terve, hogy szövetséget létesít Japán és Törökország között arra az esetre, ha valamelyiküknek háborút kellene viselnie Oroszország ellen.

A дума jogkörének korlátozása. A дума és a birodalmi tanács lengyel tagjai között mozgalom indult meg, hogy valamennyien leteszik mandátumaikat. Beszélnek, hogy az igazi orosz népszövetség a poltvai csata kétszázadik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepen a cárnak kérvényt fog átadni, hogy változtassa meg a mostani дума-választói jogot és korlátozza a дума jogkörét. Ebben a kérvényben a népszövetség az októbristákat az ifjútörökökhöz hasonlítja.

Ítélet a casablancái incidensben. Még ma fogja ítéletét kihirdetni a hágai választott bíróság a casablancái vitás eset miatt s hir szerint az ítélet minden tekintetben a francia kormányának fog igazat adni, megerősítvén, hogy a német konzul Casablancában visszaélt hivatalos hatalmával, mikor elősegítette a német katonaszökevények menekülését. A német katonaszökevényeket a hágai ítélet szerint nem fogják kiszolgáltatni Németországnak, hanem francia haditörvényszék elé utasítják őket.

A városok kongresszusa.

— Második nap. —

Budapest, május 22.

A városok kongresszusának ma illusztris vendége volt: megjelent gróf Andrássy Gyula belügy-miniszter, kit az Ujváros háza nagytermét zsufoltság megtöltő kongresszusi tagok lelkes éljenzéssel fogadtak.

Ott voltak még a következő notabilitások: Meskó László államtitkár, aki a kongresszus tegnapi tanácskozásain is résztvett, Hartl Sándor min. tanácsos, Fülepp Kálmán főpolgármester, Polónyi Géza, Hoitsy Pál, Barabás Béla, Leitner Adolf, Szász József, Földes Béla, Halász Lajos, Ráth Endre, Bródy Ernő, Botzenhardt János, Petrogalli Oszkár, Kelemen Samu, Rajsz Aladár, Kmety Károly, Gáspár János, Pleininger Ferencz, Fernbach Péter, Bizony Ákos, Baross Jusztin, Szontágh Andor, Rajk Aladár, Csizmazia Endre, Vízny Ferencz orsz. képviselők, azonkívül a városoknak mintegy 200 küldötte.

A városok háztartásának rendezése.

A kongresszus mai ülését dr. Bárczy István elnök nyitotta meg és felhívta Lukács Odont, Nagyvárad város polgármesterét előadása megtartására.

Lukács Odón a városok háztartásának rendezéséről beszélt. A magyar városok háztartási viszonyainak rendezését az illetékes tényezők mindeideig komoly tanulmány tárgyává sem tették, nem hogy ez irányban törvényhozási intézkedések történtek volna. Csak a legújabb időben adja komoly jelét az államkormányzat annak, hogy a fontos kérdések nemcsak tanulmányozására, hanem megoldására is törekszik. Itt is volna az ideje, hogy az illetékes tényezők mindent megtegyenek a kérdés kielégítő megoldása érdekében. A községi és törvényhatósági adók összegének abszolút nagysága, a sok helyütt immár elviselhetetlen terhek sürgetőleg követelik a városok gazdasági helyzetének javítását. Az előadó ezután ismertette a magyar városok vagyoni helyzetét, kiadásait és bevételét, a városi lakosság adóterhét, a városi háztartás rendezetlenségének okait s végül rámutatott azokra az eszközökre, amelyekkel a városok háztartását rendezni lehetne.

Lukács határozati javaslata.

Lukács az előadása végén határozati javaslatot terjesztett be, melyben azt ajánlja, hogy a városok szükségleteiket ne községi pótdadók kivételével fedezzék, hanem hogy a házak és háztelkek adóját egészen engedje át az állam a községeknek s ez az új ház- és telek-adó mint önálló községi adó legyen a városok háztartásának alapja. Ezenkívül az önálló fizikai személyektől szintén szedhessen a község bizonyos adójárulékot és fizessen községi adót úgy az állami tisztviselő, mint az állam is a község területén levő ingatlanai és üzemei után. Ezenkívül az ingatlan-átruházási illetékeket egyszázalékos pótlékkal szaporítani kellene és ezt az egyszázalékos pótlékot át kellene engedni a községeknek.

A vita.

A nagy tetszéssel fogadott előadás hosszabb eszmecsere után. Előbb azonban felolvasták Breky István műegyetemi magántanár irásában beküldött véleményét, ki azt indítványozta, hogy a házádból csak bizonyos százaléknyi részt kellene átengedni a községeknek.

Dr. Szentpály István miskolci polgármester nem fogadja el a határozati javaslat ama részét, hogy a dotáció alapjául a pótdadók szolgáljanak. Szerinte a dotáció csak oly mértékben illetheti meg az egyes városokat, amilyen mértékben az állam feladatait teljesítik átruházott hatáskörben. Minden más esetben a pótdadó, mint az állami dotáció alapja, arra eszabitaná a szegényebb városokat, hogy pótdadjukat növeljék.

Dr. Földes Béla orsz. képviselő és egyetemi tanár hangsúlyozza, hogy a városok autonómiáját nem szabad feláldozni egy túl leneséért, mert lehetséges, hogy a városi háztartás egyensúlyánál sokkal nagyobb nemzeti célokat károsítanak meg vele. A községnek a maga eszelekvési szabadságát semmi áron sem szabad feláldoznia. Inkább új adóalanyokat kell keresni a jövedelmek szaporítása végett. A kérdés különben nem érett meg annyira, hogy konkrét javaslatokat tethetne. Nem láthatunk bele tisztán, mert az irodalomban még nem dolgozták föl. Szerinte a községi pénzügyeket lehetőleg függetleníteni kell az államtól; egyelőre elég volna, ha a kongresszus csak a városi adókról szóló törvényt sürgetné a kormánynál és az országgyűlésen.

Polónyi Géza örömeinek ad kifejezést afelett, hogy a városok között megindult az adhaesio, de szeretné, ha ez az adhaesio mielőbb cohaesiová

válnék. Ebben a kérdésben a politikai szempontok nem választhatják el a városok képviselőit. Szeretné, ha a városok országgyűlési képviselőit már az előkészítő eljárás során is bevonnák a tanácskozásba és nemcsak kész határozatok elé állítanák. Ami a városok állami dotációját illeti, teljes mértékben csatlakozik dr. Szentpály javaslatához, de kívánja, hogy az állami feladatok átruházását a községek csak törvény eszközölhesse. Beszéd végén annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a városok felvirágoztatása mindaddig álomkép marad csupán, amíg önálló vámtérületünk és önálló bankunk nem lesz.

Bodry Mihály (Verscez) a városi tisztviselők anyagi helyzetének javítását sürgette. A vitában még dr. Brolly Tivadár, dr. Rimler Károly és mások vettek részt.

A kongresszus végül elhatározta, hogy az előadó határozati javaslatában és a felszólalásokban foglalt irányelvek tekintetbe vételével tegye meg az állandó bizottság a szükséges intézkedéseket.

A városok hitelügyének szervezése.

Következett báró Madarassy-Beck Gyula előadása a városok hitelügyéről.

A községi hitel külföldi szervezetének ismeretése után átért a magyar községi hitelügy fejlődésének historikumára. Kimutatja, hogy egy valamennyire rendezett természetű községi hitelnyújtásról csak az abszolút korszak után lehetett szó. Attérve Budapest fővárosi kötvényeire, ezek piaci helyzete igen kedvezőtlen; a tőzsdén egy 50,000 koronás eladás gyakran már kurzusvesztést idéz elő. A bankok tárczáiban évekig fekszenek a kötvények, nagyobb mértékű eladásra gondolni sem lehet. Ilyen körülmények között új emissziók értékesítése a főváros részéről nagy nehézségekkel jár és kedvező feltételek érhetők el.

A községi takarékpénztárak.

A belföldi piac intenzívebb ápolása nemcsak lehetséges, hanem a fővárosnak egyenesen kötelességét képezi, amiben bizonyos mértékig a községi takarékpénztárak ily irányban történendő czéltudatos és szakavatott kifejlésére nagy szolgálatokat tehet. Külföldi piac megteremtése a fővárosi kötvények részére különösen nehéz, ezen értékpapírok természetesen elhelyezési piaca a saját lakosság révén.

A községi takarékpénztáraknak, amelyek kérdésének Budapest, Kecskemét és Léva városok ily takarékpénztárak felállítására vonatkozó határozatait aktualitást kölcsönöznek, külföldön a községi hitel terén rendkívül jelentősége van. Nálunk a fejlődés igen nehezen indult meg és mindvégig esonevés maradt. A városok finansziális vonatkozásai szempontjából ez intézmény nagyjelentőségű és a községi hitelügynek különösen az átmeneti jellegű kölcsönök terén nagy szolgálatokat tehet. Új törvényes szabályozás igen kívánatos volna.

563 millió korona kell.

Ami a magyar községi hitel jövő alakulásának kérdését illeti, a kérdés jelentőségére élénk világot vet, hogy legközelebbi időben törvényhatósági és rendezett tanácsú városaink hitelszükséglete 266 millió koronát tesz, ami Budapest 297 millió jégyével együtt 563 millió korona. Ez is azonban csak igen rövid időre lesz elegendő, mert sok egész primitív beruházásra nézve még igen nagy az elmaradottság és azonkívül a természetes fejlődés során a városi industrializmus is kell, hogy utat törjön magának. E hitel kielégítése szempontjából a mai helyzet megváltoztatására imminens szükség nem forog fenn. Statisztikai adatok alapján kimutatja a törvényhatósági joggal felruházott és r.-t. városok által igénybevetett kölcsönök átlagos kamatterheit és összehasonlításokat közül a külföldi helyzettel szemben. Míndezekből konstatálja, hogy kedvezőtlen piaci viszonyainkat tekintetbe véve a magyar városi hitel relative tuldrázának egyáltalán nem mondható.

Szakítás a bankokkal.

Legutóbbi élénk mozgalom észlelhető a városok körében új hitelkielégítési mód keresésére nézve a bankok eddigi kizárólagos szerepével szemben. E részben csak két mód állhat a városok rendelkezésére: a közvetlen kötvénykibocsátás és egy központi városi intézet felállítása. Ami a központi intézetet illeti, ezzel kötelességének tartja foglalkozni. Ha egy ilyen intézet felállításának lehetőségét el is ismeri, óva inti a városokat attól, hogy egy kellőleg meg nem gondolt, elő nem készített és létalapjaira nem biztosított intézettel próbálkozzanak, amely nemcsak a kitűzött czél elérésére nézve sem jelenthetne előnyt, hanem az eszmét a jövőre nézve is kompromittálná. Fejtegeti azon szervezetet, a mely egy ilyen intézet helyes megalapozása szempontjából elfogadható volna. Az alaptörke megfelelő nagysága nemcsak az 1897:XXXII. t.c. intézkedései folytán, de az elhelyezés érdekében is a nagy kibocsátó intézetek alaptörkeivel és tarta-

lékaiával való összehasonlítás miatt elengedhetetlen követelmény. Új törvényhozási aktusnak nemcsak a pupillaritást, hanem az 1897:XXXII. t.-cz. bizonyos módosításait is kellene az intézet, mint közhasznú vállalkozás részére biztosítani. Számítani kellene azonkívül oly állami akcióra, amely a bel-földi piacra, különösen alapítványi pénzek, városi alapok, árvaszékek erősebb igénybevételét lehetővé tenné. Ezen állami és pénzügyi garanciák nélkül az intézet létesítését hibának tartaná. Fejlesztéseit azzal fejezi be, hogy éppen a városok érdekében a mai viszonyokkal szemben csak akkor szabad változtatásra gondolni, ha kétségtelen, hogy az a városi hitel szempontjából kedvezőbb helyzetet tudna teremteni.

A délutáni ülés.

A délutáni ülésen megjelent Sztéryni József államtitkár is, akit hosszantartó eljenzéssel üdvözöltek.

Garamy Mihály miniszteri tanácsos, a fővárosi közmunkák tanácsának előadója „A városi kisajánítási jog”-ról, Melha Kálmán Budapest székesfőváros tisztviselője pedig „A városok és az alsóbbrendű vasutak”-ról értekezett.

A kongresszus ezután meghozta határozatát s ezzel az egyetemes gyűlés véget ért.

Este nyolcz órakor a Lloyd-Társulat termeiben Budapest székesfőváros törvényhatósága estebédet adott a kongresszus tagjainak tiszteletére.

A lakoma.

A magyar városok országos kongresszusa tagjainak tiszteletére ma este fényes lokomát rendezett a székesfőváros törvényhatósága. A lakoma, amelyen mintegy négyszázan vettek részt, a Pesti Lloyd-Társulat dísztermében folyt le. A harmadik fogásnál Fülepp Kálmán főpolgármester mondott nagy beszédet a királynak, mely után dr. Bárczy István polgármester köszönetet mondott a vidékről felseregelt polgármestereknek, akik a kongresszus sikere érdekében buzgó működést fejtettek ki. Sztéryni József megemlékezett arról a nagy munkáról, amelyet a kongresszus szervezői és résztvevői kifejtettek. Utána Mayerosky Ferencz (Nyiregyháza), Gödny Ferencz (Sepsi-Szent-György), Halász Lajos orsz. képviselő, Némethy Károly miniszteri tanácsos felköszöntője után Polónyi Géza Kossuth Ferenczet, a nemzet vezérét áltette. Vázsonyi Vilmos Bárczyt, mint a tettek emberét köszöntötte fel, aki önzetlenül és lelkesen állott a magyar városok érdekeinek szolgálatába. Még számos felköszöntő hangzott el s a társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

EGYHÁZAK.

(Májusi ájtatosság.) A Szerviták templomában hétköznapokon délután fél hét órakor tartják meg a májusi ájtatosságot. Az eddigi ájtatosságokon szőlőműveléssel közreműködtek a következő urhölgyek: Amathy Róza, Csetényi F. Aranka, Fillingér Róza, Kardoss Irma, Mayer Olga, Santelli Paula és Szepessy Emma. Ezenfelül is minden hétköznapon a májusi ájtatosság alatt szülő lesz. Az utolsó ájtatosságot június 1-én, pünkösd kedden, délután hat órakor szentbeszéddel kezdik. Május 23-án, vasárnap délelőtt tíz órakor a nagymisén Offertóriumra Santelli Paula énekművésznő Mascagni Ave-Mariáját fogja előadni.

(Egyházközségi választások a VII. kerületben.) A megalakítandó VI—VII. kerületi parochiális tanács tagjainak, valamint a presbyterek, pópresbyterek és egyházközségi képviselőknek választása vasárnap, a hó 23-ikán, délelőtt 11 órakor, az istentisztelet után, a Rózsa-utca 20. sz. alatti imateremben lesz. Jelöltek a következők:

Ajánlatnak presbytereknek: Antos János es. és kir. kamarás, min. o. tanácsos, Csáthy Frigyes dunagőzhajózási igazgató, udv. tanácsos, Darányi Gyula ügyvéd, Deák Imre posta-távírdafőnök, Hammersberg Aladár p. t. ellenőr, Herényi János kőművesmester, László Lajos p. t. felügyelő, dr. Rátz István állatorvosi akad. tanár, gelléri Szabó Elek p. t. tanácsos, Szenthe Lajos gyógyszerész, dr. Sztéryni József államtitkár.

Pópresbytereknek: Balogh László csemegekerekedő, dr. Gálffy Dénes p. t. titkár, Nagy Sándor p. t. felügyelő, Kaszap Dezso csemegekerekedő, Faragó László gépészmérnök, Thury Sándor kuriai bíró, dr. Várady Károly orsz. képviselő, Gulácsy Béla máv. igazgató.

Egyházközségi képviselőknek: Berky Lajos hivatalnok, Bajza Lajos máv. igazgató, Dapy Viktor magánzó, dr. Gulyás Lajos ügyvéd, Benke Béla polg. isk. tanár, Gulácsy Kálmán máv. főfelügyelő, Kondorossy Emil kuriai hivatalnok, Melkó György háztulajdonos, asztalosmester, levősi Szabó Jenő háztulajdonos, magánzó, Várady Pál székesfővárosi pénzt. ellenőr, Karossa Bulcsu törvényeségi bíró, Nagy Imre háztulajdonos, Dobray Kálmán p. t. főtiszt, Kiss Lajos légszuszgató ellenőr, zilahi Kiss Miklós gyógyszerész, Farkas Sándor tanítóképző int. igazgató, Fröhlich László egye-

temi tanár, Csanády György kir. táblai bíró, Újhelyi Gusztáv isk. igazgató, Mándy Lajos ny. min. tanácsos, Szelesteyi Károly ny. csendőrezredes, Rózsa Jenő csemegekerekedő, Kovács Zsigmond háztulajdonos, asztalosmester, Sebők János, az Orsz. Posta-Távírdá Alkizsítási Kaszinó elnöke, Técsy Pál vonatvezető, Bíró Lajos asztalosmester.

Kerületi tanácsstagoknak: Dr. Várady László rendőrorvos, dr. Somogyi Lajos ügyvéd, dr. Barakonyi Sándor orvos, Kovács Győző mérnök, Tótkés Gyula árvaszéki ülnök, Szombathy Kálmán ékszerész, dr. Farkas Elemér ker. orvos, Kovácsy Mózes p. t. főtiszt, dr. Miklós Elemér tanár, Kalmár Lajos p. t. altiszt, Kalmár Károly p. t. altiszt, dr. Kovács I. István vallás. tanár, Szinok Zoltán vallás. tanár, Palády László vendéglős, Mórocz Sándor polg. isk. tanár, Köpeczy Károly tanító, Erdős Lajos polg. isk. tanár, zilahi Kiss Lajos állatorvosi int. hiv.

Indián a kereszten.

Budapest, május 21.

Krisztus megérdemli tőlünk, hogy ritkán gondoljunk rá. Csak a kivételes fehér órákban, amikor a lelkünkben nincsen sem gyűlölet, sem keserűség, amikor nem vagyunk sem fáradtak, sem dolgos kedvűek, amikor ráérünk arra, hogy enyhe nyári estén ledőljünk egy pázsitos domboldalra s fehér virágfürtös akáczfák tövében heverve, órákon át bámuljunk a semmibe. Ilyenkor, ha végig néztük, hogyan hal meg a nap s az égbolt alján szétterült rózsaszínű fátyolban hogyan halványul el a nap emléke; ha sokáig hallgattuk a fücskők monoton kőnczertjét s meglestük a füvek az esti hűsben megnyújtózza, mint iszszák a harmatot; ha el tudunk felejtkezni arról, hogy a réten túl, csaliton túl városok vannak, a városokban emberek laknak, akik egymást fölfalják és megtiporják — megmutatja nekünk magát a Krisztus. Az igazi Krisztus. Nem az a méltóságos főpap, aki görbe pásztorbottal jár s kősziklára építi föl az Egyházat, adván a kulcsot Péternek és utódainak, hogy gyarló emberek előtt maguk uri, szuverén tetszése szerint nyissák vagy zárják a mennyország ajtaját. Nem a kuruzsló Krisztus, aki holtakat föltámaszt, belpokosokat meggyógyít, bennakat járnai tanít országuti csöcselék méltó bámulatára. Nem a csodatevő Krisztus, aki meghal, hogy föltámadjon, aki böles és szép hegyi beszéd után három száraz hallal vendégl meg ezernyi sokaságokat, mintha maga is érezné, hogy a tömegek a legszebb, a legbőlebb igét is elfelejtik, az érthetlent, a buta eszük számára megfoghatatlant ellenben az emlékeztetők legérzelesebb táblájára vésik. Nem a virágvasárnapi Krisztus, akit hozsanával, palmaágakkal, porba terített szőnyegek diadalmas, pompázó utjával fogad a nép. És nem is a nagypénteki szenvedő Krisztus, aki korbács alatt vérzik, keresztra alatt ösztentoskad s azután latrok között fölszegelve, kinokban elepedve adja ki verejtékező testéből a lelket. Ez a Krisztus a papoké, az ilyenfajta Krisztus sötét boltozatos, komor templomokban lakik, ahol sűrű tömjénfüsttől nehéz a levegő, ahol nagypénteken viaszlabát fektetnek a kriptaiba, szomorú, fáradt eleven katonákkal őriztetvén a buta viaszfigurát, míg a nép толговя jön, hogy megborzongjon, hogy a piszkos, hideg padlókövet csökölje és vessa a keresztet és pörgesse az olvasót. Áhítatos nyáresték, illatos szabadmezők Krisztusa, az igazi Krisztus, egészen más. Szelid arezu, halvány, búsongó ember, aki lépvén, lába elé néz, nehogy véletlen tiprással is agyonnyomjon vagy egy ártatlan bogarat. Ő az, aki mindenekelőtt a gyermekeket szereti, mert ezeknek a hőtiszta ártatlanságával érzi a maga rokonságát. Ő az, aki a bűnös vörös asszonyt fölemeli s a körülállókban oltítja a gyűlölködés és becs-

mérlés szavát. Ő az, aki tudva az árulást, szelid önmegadással csókra nyújtja arezót Judásnak. Ő a mezők liliomainak, az ég madarainak barátja, a farizeusok, büszke írástudók, gőgös gazdagok, templomban áruló kufárok nagy ellensége, aki szelid lelkében haragot csak a képmutatók, önzők s erőszakosak ellen ismer. Boldogok azok, akik ráérték, hogy nyárestén fehérfürtös akáczfák alatt megpihenjenek és megérezze kés az érzéskön keresztül csak egyszer is meglássák Őt. Mert az a melegség, mely a lelkükben ilyenkor támadt, túl a mezőkre, a városokba is elkíséri őket s jó az, ha van ilyen melegség a lélek rejtett mélyén, amikor durván, gorbombán jön az élet és védekezni kell, dorongot fogni a doronggal támadók ellen, marcangolni azokat, akik beannunket marcangolnak. Nyáresték magafeledt hangulata szétfoszlik együtt a lebukott nap égálgán felejtett rózsaszínű sleppjével és amint fölkeltünk az akácza tövéből az ugynevezett konkrét valóság csunyán megcsufolja az igazi Krisztust: nyomban a farizeusoknak, a büszke írástudóknak, gőgös gazdagoknak, a templomban is üzletező kufároknak lesz igazuk. Jaj, szegény mezők liliomainak! Jaj szegény ég madarainak! Jaj szegény gyöngéknak és lábrándozóknak, akiket hipnotizált a harmatos mezőkön átlebegő szomorú, szelid, halványarcú Krisztus, s mialatt mindenki egymást tépve, gázolya törtet előre a poros országutakon, ott felejtkeztek a puha pázsitos domboldalra!

Bizonyos vagyok benne, hogy az a szegény rézbőrű ember, aki Mexikóban, a fanatikus, buta, exaltált spanyol-katolikus országban a maga akaratából véres-komolyan játszotta végig a passzió-játékot — soha, de sohasem látta az igazi Krisztust. Neki a másikat, a papokét, a templomokét mutatták meg, a bengáli fényben ragyogót, a beteges, perverz érzékekre hatót s nem a szívek, a benső érzések Krisztusát. Mäskülönbén hogyan jutott volna eszébe ez a rettentő véres imitáció, mi érdemet keresett volna abban, hogy zöldesüörtökön megkorbácsoltassa, nagypénteken keresztfeszíttesse, nagyszombaton félelevenen eltemettesse magát? Különbén azon, hogy ő így tett, még nem döbbenek meg. Mondanám, az a félvad, féktelen temperamentum lobbant benne, egyetlenegy emberben különös ijesztő lángra, mely őcsivel az ellenséget megskalpoltatta, a foglyokat elevenen megnyuzatta s nyílt husukon saját forró, olvasztott zsirjakkal csepegtettette. Azon döbbenek meg, hogy ennek az egy őrvjögőnek sok száz más őrvjögő sietett segítségére, Azokon döbbenek meg, akik ezt a szegény, szánalmas bolondot, mint undok, förtelmes bolondok verték, korbácsolták, töviskoronázták, keresztre feszítették, ezetes spongyával itatták, szenvedő kereszttje körül körbe ugrándoztak, félelevenen eltemették. Hát ennyi töméntelen ember, névleg keresztény s belső hite szerint evangéliumban hívő közt egyetlen egy sem akadt, aki megérezze, hogy annak a keresztfán vonagló, hibbant agyu, rezsbőrű embernek, ha szintén őt sebtől vérzik is, semmi köze sem lehet az igazi Krisztushoz?

Az Egyház különben, hogyha következetes akar lenni önmagához, fogja ezt a szerencsétlen keresztre szegzett indiánt és egyszerűen szentté avatja. Az oszloposok, önkorbácsolók, szeges saruban járók s egyéb önsanyargató középkori tébolyodottak közé ez

is odailik. Vagy csak nem baj talán az, hogy ennek a gentlemennek a bőre egy kissé rezesen színezett?

Benda Jenő.

Divat.

Budapest, május 22.

A divat nagy anakronizmusai, melyek már kora taraszszal mutatkoztak, most a nyári újdonságok bevonulásával sem tudnak némi egyezségre lépni. Szinben és formában emlékeztetnek a ruhacsoportozatok azokra a vásáresarnokbeli virágos bódékra, amelyekben zagyva kavardásban virítanak durva, rikitó színű vadvirág, kifinomodott, halvány tónusu kerti palánták, a déli babéreserjék s az északi törpefenyők között. Így a nagy divatszalonok modelltermeiben. Dudoros, bő szoknyák mellett ott kacézkodik a teljesen testhez simuló „Princesse”, a rövid dereku „genre directoire” mellett a Boucher virághimes, panneaus rococoja, a sötét tónusu komoly kelmék mellett a világos nyári színek minden árnyalata, a tuldisztett mellett az egyszerű genre tailleur, a hosszú uszály mellett a bokát se érő trottatou, szóval minden, amit a divat szekero magával vonzol a párisi nagy tárházból az egész művelt világ kultúrárosain keresztül. Soha asszony még nem öltözködhetett rosszabbul és soha jobban, mint éppen napjainkban. Igaz az is, hogy sohasem volt még ennyire ráutalva szabója szakértelmére és izlésére és hogy soha még nem kellett a szabóművészeknek (mert ma már igazán művészette nővi ki magát a ruhakultusz!) több és mélyebb artiztikus felfogása, mint éppen napjainkban. Párisi nagy könyvtárak tudnának regélni arról a komoly komplikációról, a melylyel az ottani első házak cégvezetői letűnt korszakok viseleteit tanulmányozták. Legutóbbi bolyongásaim alkalmával, nagy meglepetésemmre, egy magyar emberre is akadtam egy könyvtárszoba rejtett zugában: Mezey Gyula urra, az Árvay J. és Társa cég avatott főnökére. Részben ez adja a magyarázatát talán annak, hogy a ház állandóan lépést tud tartani Páris legelső szalonjaival s a külföldiek, akik a versenyek alkalmával kissé sürűbben fordulnak meg nálunk is, csodálkozva tapasztalják a magyar ruhaiparnak ezt a magasba törő vállalatát.

Gyönyörű modellsorozatot és magyar munkások által magyar anyagból készült ruhákat láttam most az Árvay-atelierben, melyek nagyrészt a „Király-díj” napjára, részben az ezzel egybekötött Nemzeti Kaszinóban megtartott estélyre készültek: Almássy Emma és Denise grófnők ivoir mousse line du soie toilettejei valóságos költeményszámba mentek, oly lenge hatásúak voltak a könnyű csipkedisz alatt, míg egy ezzel teljesen ellentétes műfajt képviselt a szépséges báró Inkey-Apponyi Teréz grófnő komoly keretben tartott fekete cache-mir de soie toiletteje. Széchenyi Antal grófnő fehér, kézzel himzett valódi valenciennes ruhája a tizedik század divatját elevenítette fel, míg Wenckheim Dénesné grófnő fehér-fekete carreaux shantungból készült jaquettes ruhája az up to date angol chic non plus ultrája volt. Gróf Andrassy Tivadarné renaissance stílusban készült gyönyörű lila cachemir du laine princesse ruhát kapott, saját színű túll- és himzés díszszel, míg a fiatal Andrassy Boy comtesse eperszínű tussor toiletteben képviselte a tavaszi virulást.

Nyári ruhákra igen sok foulard lesz feldolgozva, melyeknek mintázata azonban nem sok variációval szolgál. A petty és a karika dominál s gyakran csak egy egészen lényegtelennek látszó nuance különbözteti meg az előkelő materiát a vásári árutól. És éppen azért, mivel a kelmék látszólag oly igen hasonlóak az olcsó és drága kivitelben, a főszabó a ruhák kreálásán fekszik. A szabás, vagy a fűsz hozzáadása hihetetlenül képes nobilizálni még a vulgair anyagot is. Fontos kiegészítője minden toilettenek, azután még a kalap, az ernyő s a cipő. Míg az utóbbiakat a ruha árnyalatához hangolják, a kalapokat teljesen elütő tarkaságban viselik. Ennek a fontos és az idej sze-

zonban annyit támadott toiletteceziknek különben majd egy új fejzetet szentelünk, szólva annak nagy, előkelő vonalairól s félreértett ferdeségeiről.

Vera-Violetta.

A szabadkai gyilkosság.

— Sajtó tudósítónktól. —

Budapest, május 22.

A mai napca a szabadkai bünesetben nem történt semmi jelentős. A vizsgálóbíró az óriási anyag rendezésével és újabb adatok beszerzésével foglalkozik. A kihallgatások és szembesítések hétfőn kezdődnek, addig itt a fővárosban a fővárosi rendőrség fáradozik annak a kiderítésén, hogy az alibit igazoló tanúk jóhiszeműen vallottak-e, vagy érdek vezette őket.

A budapesti kihallgatások.

A szabadkai rendőrség ma délben telefonon megkereste a budapesti rendőrséget, hogy bűnpártolás címén sürgősen idézze be és hallgassa ki azokat az egyéneket, akik a gyilkosság elkövetése után Jánosy budapesti alibijét igazolták. Ezek: Berkovics Géza és Feltick Gyula pinczerek az Emke-kávéházból, továbbá Mátyus Elza felirónő és Kovács Antal tüzigény, akik az alsó-margitszigeti kávéház alkalmazottai.

Jánosy ugyanis, amikor a budapesti rendőrség elfogta, azzal védekezett, hogy a gyilkosság napján Budapesten tartózkodott s Haverda Máriával és ennek kis fiával délután a Margitszigeten és az Emke-kávéházban időzött. A Margitszigeten egy pohár vizet kért a kis fiu számára s a tüzigény, aki akkor kiszolgált, később a rendőrség előtt visszaemlékezett rá. Ezzel tehát a rendőrség az alibit igazoltnak találta.

Most, hogy a rejtélyes ügy tisztázódott, a szabadkai rendőrség vizsgálatot indít az alibitanúk ellen. Említett megkeresésére a budapesti rendőrség ma délben előállította a tanukat és hozzáállított kihallgatásukhoz. A kihallgatások délután fél négy órakor véget értek.

Berkovics főpinczér az öt kihallgató Bartha Endre rendőrfogalmazó előtt határozottan tagadja, hogy első ízben tett vallomásaiban valaki befolyásolta volna. Tagadja azt is, hogy akár Jánosy, akár Haverda Mariskát, akár Vojtha Antalt előzőleg ismerte vagy csak látta volna. Fentartja azt az állítását, hogy a kérdéses napon, azaz április 19-én, amikor a gyilkosság történt, a vele szembeállított Jánosy vagy ehhez hasonló egyén este 10 és 11 óra között tényleg járt az Emke-kávéházban és ott mintegy másfél órát időzött. Erre határozottan emlékszik, sőt még az is az eszébe van, hogy Jánosy sőt hozatott és két katonával szemben ült a kávéházi asztalnál.

Feltick Gyula pinczér azt mondotta vallomásaiban, hogy ő nem emlékezik semmire sem, később, amikor megtudta a gyilkosságot, úgy rémlett előtte, mintha egy Jánosyhoz hasonló embert látott volna a kávéházban.

Mátyus Elza felirónő és Kovács Antal tüzigény egyhangúsan állítják, hogy a kérdéses napon egy nő, egy férfi és egy kis fiu kűm volt a margitszigeti alsó-vendéglőben és vizet kért. A helyiségben kevés vendég tartózkodott. Hogy ez hétfőn történt, arra abból a tényből emlékeznek, hogy ünnep után való nap volt és a vendéglőben kisegítő munkások tisztogattak. Tényleg Jánosy volt-e az, akit láttak, ma már nem tudják, de úgy emlékeznek, hogy az illetőre ráillett Jánosy személyleírása. Első ízben tett vallomásuk alkalmával jóhiszeműleg jártak el, Jánosyval és Haverda Mariskával semmiféle összelőttetésük nem volt és nem is ismerték őket.

Kihallgatásuk után az alibi-tanukat a rendőrség elbocsátotta s a kihallgatás eredményéről telefonértesítést küldött a szabadkai rendőrségnek.

Klein Pál Lipót beszállítása.

Klein Pál Lipót előzetes letartóztatását Koszta Miklós vizsgálóbíró helybenhagyta s így a szövetségi igazgatót ma reggel tíz órakor a rendőrség-

ről átkísérték az ügyészségre. Lohár fogházfelügyelő fölvetette nációnálját s intett a fogházörnek, hogy vigye el a vizsgálati foglyot. Klein izgatott lett és méltatlankodva szólt:

— Micsoda igazságtalanság! Ilyesmí is csak Szabadkán történhetik! — tört ki belőle a méltatlankodás.

Klein azt kérte a fogházfelügyelőtől, hogy legalább az ágyneműjét vitethesse át saját költségén a fogházba, amit meg is engedtek neki. Klein az első emeleten egy kis szobában töltötte az éjjelt, igen izgatott volt és keveset aludt. Már hajnalban fölkel, felöltözködött és izgatottan járt-kelt a szobájában.

Dr. Rendes Miklós, Klein ügyvédje, még estőtörtökön előterjesztéssel élt az előzetes letartóztatás ellen. A vizsgálóbíró azonban a királyi ügyész indítványára fentartotta az előzetes letartóztatást. A védő ez ellen a vádtanácsához fölebbezett. A határozatban a letartóztatás azzal van megokolva, hogy „Klein Pál Lipót alaposan gyanúsítható, hogy mint bűnrészesnek, része volt özvegy Haverda Boldizsárné meggyilkolásában.”

Haverda Mariska bizka.

Dr. Klein Mátyás védő ma reggel meglátogatta kliensét, Haverda Mariskát. A bűnös asszonynak halvány sejtelmé sincs arról, hogy Jánosy rávallott. Még mindig nem értesítették a nagy fordulatról.

A védőjét örvendezve fogadta:

— Ugy-e bár doktor ur, már csak két napom van még hátra a fogságból — kérdezte.

A védő első pillanatra nem tudott felelni. Az asszony magyarázgatni kezdte:

— Hiszen tizenöt napra terjed az előzetes letartóztatás és már tizenhárom nap elmúlt! Ugy-e bár?

— Hogyne, hogyne. Csak legyen türelemmel — nyugtatta meg a védő.

— Jaj doktor ur, ugy szeretnék cigarettázní. Miért nem járja ki, hogy cigarettázhassak már.

— Volt gondom rá és kieszközöltem, hogy lemelessen az udvarra sétálni és akkor cigarettázhathat is.

Ezután dr. Klein Mátyás beszámolt arról, hogy kiváltotta Haverda Mariska zálogban levő holmijait. Csupán kamatok fejében százhetven koronát fizetett. Még elbeszélgettek néhány közömbös dologról, majd Haverda Mariska lement az udvarra sétálni és cigarettázní.

Haverda Mariska még mindig gyöngélgedik. Kedd előtt semmiesetre sem hallgatják ki, mert bevárják, amíg teljesen jól fogja magát érezni.

Ha rábizonyul Haverda Máriára, hogy mint felbujtónak, vagy bűnszegédnek része van edesanyja meggyilkolásában, elveszti Haverda Boldizsárnétól származó örökségét. A Kuriának erre vonatkozó döntvénye így szól:

Az ideiglenes törvénykezési szabályok 7. szakaszának utolsó bekezdése értelmében a szülők gyermekeiket érdemtelenségi esetekben az örökségből kitagadhatják. A szülő halálát okozó szándékos sértés a legsúlyosabb érdemtelenségi eset. Ha az örökgyógó gyermeke által okozott sértés következtében akaratnyilvánításra képtelen volt és ekként az ideiglenes törvénykezési szabályok 7. szakaszában gyökerező jogával nem élhet, az örököszt örökségben részesíteni a törvény előzetesével össze nem egyeztetethető.

Haverda Mária öröksége még nincs neki beszavatolva, mert éppen a hagyatéki eljárás közben történt a letartóztatás s az eljárás sokkal hosszadalmasabb, mintsem az már befejeződhetett volna. A hagyatéki bíróság a fentebb közölt kuriai döntvény alapján nem ítélheti oda Haverda Boldizsárné hagyatékát leányának, Haverda Máriának, hanem Haverda Mária bűnösségének megállapítása után az elhunyt további egyenes leszármazójának: unokájának, a most hét éves Haverda Jenőnek.

Haverda Jenőt pedig nem terhelik anyjának, Haverda Máriának adósságai. Haverda Jenő nem anyjától örökölt, hanem nagyanyjától, s így Haverda Mária hitelezői elesnek követeléseiknek a hagyatéki vagyonból várt kielégítésétől. Tudvalevőleg már a gyilkosságot közvetlenül követő napokban a hitelezők Haverda Máriának örökségére közel 300.000 koronányi összegig foglalást vezettek.

Jánossy nyugodt.

Jánossy Aladár, a gyilkos, amióta vallott, nyugodt és önértékes. A Haverda Mária pénzén fogadott védőt visszautasította, most hivatalból fognak melléje védőt adni. A vendéglői kesztyűt, amelyet szintén az asszony pénzén hoztak, eltolta magától, de a rabkosztót jóízűen elfogyasztotta.

Jánossy ma délelőtt először sétált le a fogház udvarán. A folyosóról nagyon sok nézője akadt. Czigarettázott. Mikor észrevette, hogy nézik, ruganyosabb léptekkel ment az udvaron végig. Mikor nézésére már igen sokan gyűltek össze, fölvezették az ellátójába.

Vallomásából egyre több érdekes részlet szivárog ki. Bevallotta, hogy közös háztartásban élt Haverda Mariskával. Neki nem volt állása, sem keresete. Mariskának sem volt pénze. Kleintől csak tíz-husz koronánként kaptak pénzt.

Mariska egyre gyakrabban szidta az anyját. Neki tulajdonította mindazt a sok rosszat, amiben már része volt. Mariska és Klein Pál Lipót nagyon kívánta már az öreg asszony halálát. Kettőjük között Klein volt a türelmellenőbbik.

Ha az ügyvéd annak a pörnek a fázisairól hozott értesítést, amit Mariska az apai örökségért folytatott, Mariska már számlálgatta a napokat, amikor pénz áll a házhoz. De Klein Pál Lipót ravaszabb volt. Ő tudta, hogy a pör még nagyon soká eltarthat és ha Mariska meg is nyeri, akkor sem jut sok pénz neki, a hitelezőnek.

Mariskának soha egy szerető szava nem volt az édes anyjáról. Nem egyszer mondta:

— Bár megölné valaki az anyámat! ...

Hogy Mariskának ez a kívánsága kinek az agyában öltött pozitív formát, ki vetette föl először az öregasszony meggyilkolásának eszméjét, Vojtha-e, vagy Mariska, azt nem tudja Jánossy.

A büntény után sokaknak feltűnt, hogy Haverda Mariska nem érkezett azonnal Szabadkára, bár a szörnű esemény napjának estéjén telefonon tudatták vele, hogy az anyját agyonlőtték.

Jánossy Aladár vallomása felvilágosítást adott arról a késelemléről is. Haverda Mariska és Klein Pál Lipót várták Budapesten, hogy Jánossy visszatérjen Szabadkáról, „nehogy valami baj legyen”. És mert Jánossy Kőbányán kiszállt és későn ért be a fővárosba. Haverda Mariska nem utazhatott Szabadkára a reggeli gyorsal.

TÁVIRATOK.

A krétai kérdés.

Páris, május 22. (Saját tudósítónktól.) A „Petit Parisien” arról értesül, hogy a nagyhatalmak már legközelebb foglalkozni fognak a krétai kérdés rendezésével. A tavaly létrejött egyezmény értelmében a nagyhatalmak július végével fogják visszarendelni csapataikat Kréta szigetéről.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, május 23.

— Róm. kath.: C. 6. Exaudi. — Prot.: C. 6. Dezső. — Görög-ország: máj. 10. Zel. Simon. — Zsidó: Sziv. 3. — A nap két reggel 4 óra 15 perczkor, nyugszik este 7 óra 38 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 20 perczkor, nyugszik éjjel 11 óra 48 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Tavasz Tárlat a Műcsarnokban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj d. u. 1 óráig 1 korona, azontúl 40 fillér. — Francois Courtens kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj 50 fillér. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok és könyvtárak: A Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 9—12-ig és 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Az Aquineumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig.

Hétfé, május 24. — Róm. kath.: Sz. M. Ker. segits. — Prot.: Janka. — Görög-ország: máj. 11. Móéz. vb. — Zsidó: Sziv. 4. — A nap két reggel 4 óra 14 perczkor, nyugszik este 7 óra 39 perczkor. — A hold két délelőtt 8 óra 23 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor. A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

Gelléri Mór jubileuma.

Budapest, május 22.

Negyven esztendővel ezelőtt mártotta tintába a tollat először Gelléri Mór, hogy cikket írjon; cikket a nyomdafesték, az újság, a nagy nyilvánosság számára. Nem döbben-e meg maga is azon, hogy már negyven esztendeje ennek? Harczban töltött évek duplán számítódnak, a szeretettel, lelkesedéssel, pihenő órát sem tartva végzett munka éveit pedig alig felében, harmadában. Gelléri az első tollmártástól kezdve így végezte a munkát; aligha jutott ideje hát megfigyelni, hogy perczszalad percz, nap nap után, — szögzinü haj kikopik, megezüstösödik, valószínűleg csak most retten föl, ahogy ünneplők, serges tisztelők keresik föl és gratulációival, bankettel, egyéb ünnepléssel figyelmeztetik arra, hogy az a negyven esztendő csakugyan elszaladt.

De nem nyom nélkül szaladt el. Az a hirtelen nagy arányú fejlődés, melylyel ötven év alatt az akkor még csecsemő magyar ipar azzá az erős tényezővé nőtt a magyar közgazdasági életben, ami most, sok tekintetben elválaszthatatlan a Gelléri Mór nevével. Ő volt az első, aki magyar lapokban cikkezni kezdett az iparfejlesztés szükségéről. A hetvenes évek államosoddal vajdó világában szegény agrár országban, ahol csak lenézés és uras lekiesnylés ért minden ipari indusztriát, fantaszta álmadozás, jövő zenéje volt megirogatni ilyesmit. Gelléri azonban konok fanatizmussal ontotta a cikkeket a szegedi és budapesti lapokban. Ő maga is lapokat alapított. Szegeden szerkesztette a „Kézműiparosok lapját”, az „Alföldi lapok”-at, Budapesten pedig harmincz különböző írói álnevű alatt minden valamire való napilapban cikkezett arról, hogy milyen módon és milyen eszközökkel lehetne Magyarországon az ipart megerősíteni. Később maga is Budapesten telepedett meg véglegesen s munkatárs lett az „Egyetértés”-nek. A mi lapjainkon bontakoztak ki a szárnyai annak a fényes karriernek, melynek holnap kimagasló napját ünneplik Szegeden.

Gelléri Mór azonban — azzal a vele született praktikus érzékkel, mely észrevetése vele az iparfejlesztés szükséges voltát is, — nem maradt meg a pusztá szónál, hanem maga is cselekvésbe kezdett. Már Szegeden ő rendezte, mint titkár, az alkotmányos aera első jelentősebb kiállítását, a fővárosban munkatársra volt az Iparegyesületnek, melynek 1880-ban titkára lett.

Első mélyebb nyomot akkor hagyta a magyar közgazdasági életben, amikor 1885-ben az első magyar országos kiállítás rendezésében — minden hivatalos megbízás nélkül is — agilis szerepet vitt, a kiállítás rendezőit tanácsokkal látta el s a sajtóban fíradhatatlanul csinálta a propagandát.

Ezek után mindenki természetesen látta, hogy 1893-ban, amikor fölmerült az ezredéves millenáris kiállítás eszméje, Gelléri volt az első, aki a nagy nemzeti vállalat kivételére megbízást kapott. Kinevezték az Ezredéves Kiállítás titkárának. Az alatt a négy esztendő alatt, mely az előkészületek megkezdésétől a kiállítás berekesztéséig tart, Gelléri Mór rengeteg munkát végzett. Hihetetlen agilitással, kifogyhatatlan ötletességgel fáradozott azon, hogy a kiállítás méltóan reprezentálja Magyarországot ezeréves történelmi, kulturális és közgazdasági fejlődését. Ez tőkéletesen sikerült neki, annak elismerésül királyi tanácsosi czímet kapott, 1893-ban az Országos Iparegyesület aligazgatója lett, 1897. október 30-án igazgatója. Amit ennek a rendkívül agilis egyesületnek igazgatóságában végrehajtó bizottságában, husz szakosztályában, számos anketülésében, nagy gondnal és körültekintéssel szerkesztett heti közlönyében dolgozik, az maga teljesen igénybe veszi egy rendkívül elfoglalt köztisztviselő munkabírását.

Emellett Gelléri még számos nagy munkájú állást tölt be, az Országos Kiállítási Központban és a Magyar Szakírók Egyesületében, amelyeket ő kezdeményezett és sok más helyen.

Az utóbbi években tagja a székesfőváros

bizottságának és itt számos felszólalásban a hasznos indítványok hosszú sorozatát pendítette meg.

Ez a nagyarányú köztevékenység azonban nem vonta el Gelléri Mór eredeti működési terétől, a hírlapirodalomtól. Előkelő állásaiban is egyik cikke a másik után jelent meg s örömeinkre és büszkeségünkre szolgál, hogy írásai nagyjából itt jelentek meg az „Egyetértés” hasábjain. Ezekben a cikkekben tömördek olyan hasznos eszmét ejtett el, amelyek később megteremtették áldásos gyümölcsüket.

Most, amikor az alföldi metropolis egyeneslelkű, vendégszerető népe ünnepli Gelléri Mórban az igazi érdemet, mi is üdvözetünket küldjük az „Egyetértés”-nek illusztris munkatársának. S ebből az alkalmából érdekesnek találjuk leközelíteni az alábbi visszaemlékezéseket, melyekben maga Gelléri Mór számol be a negyven év néhány emlékiról.

Visszaemlékezések.

Írta: Gelléri Mór.

A sokszor emlegetett „rég jó időkben” az újságírók a nagyobb lapoknál végigszolgálták valamennyi rovatot, ami nem azt jelenti, hogy sokszor vezércikket és tárczát is kellett írni, hanem azt, hogy semmiféle feladatot és megbízást sem volt szabad kicsinyelni. Kétségtelen, hogy a zsurnalisztikai modern fellendülés legerősebb nyomai éppen 30 évvel ezelőtt az „Egyetértés”-ben nyilvánultak, ezt az időszakot számos érdekes epizód teszi — legalább rom nézve — emlékeztetővé.

A 80-ik esztendő tavaszára főúri hölgyek nagy Tavasz ünnepet, olyan jótékony bazár-félet rendeztek a Múzeumi mögötti Károlyi Alajos-palota termében és kertjében. Nagy volt az érdeklődés az előkelő vállalkozás iránt, melynek élén gróf Károlyi Edéné állott; a jövedelem az ő vezetése alatt létesített kisdudóvoda felsegítésére volt szánva.

Csávoszky Lajosnak kitűnő érzéke volt a fontosabb események megjátszásában és magához kéréve, kijelentette előttem, hogy ezzel az ünnepélyvel szemben a lapnak ki kell tennie magáért. Ez parancs volt, melyet meg kellett érteni. En azt ajánlottam, hogy kérjük fel az előadó hölgyeket arra, hogy saját nevük alatt tárczákat, jelentéseket, riportot írjanak és ajánljunk föl egy-egy ilyen közleményért 50—50 forintot. Csávoszky nagy örömmel ment bele ebbe a megoldásba.

Az eredmény fényes volt. Az első napon (1880. május 4-én) a következő „cikkekkel” szolgáltattam be: gróf Zichy Pál Ferenczné, szül. gróf Kornis Anna (melange-sátor), gróf Bethlen Richárdné (honi üveg és porcellán), Theresé de Bousgoing báróné (tombola), gróf Desseffy Aurélné (buffet), Jalicnes Aebly Szidi (buffet), gróf Pálffy Károlyi Geraldin (a „Tavaszi” sátor), báró Vécsey Józsefné (virágsátor).

A cikkekcskének kedvesek, érdekesek és szellemesek voltak. Oly szenzációt keltettek, hogy Csernátony, aki pedig nem volt nagyon szenzibilis ember, másnap az „Ellenőr” hasábjain vezércikkben méltatta a kedves gondolatot, és annak gyönyörű kivitelét.

A következő három napon még 31 ilyen cikkekcske jelent meg, többek között gróf Andrássy Aladárné, Blaskovitsné, Pulszky Poli, gróf Toldalagi Eliz, gróf Zichy Nándorné, báró Edelsheim-Gyulai Friderika, báró Inkey Nándorné, báró Lipthay Béláné, Majláth Györgyné, gróf Waldstein Wartenberg Jánosné, báró Aczél Béláné, gróf Berchtold Richárdné, Harkányi Mariska, Bogdány Margit, Szapáry Ilona grófné, báró Vécsey Józsefné, Zichy Ilma grófné tollából. Az utolsó közleményt Andrássy Aladárné estélyéről, mely az ünnepet lezárta, Inkey Nandin báróné írta.

És ezek a kis riportok, melyekért a tisztelt díjat pontosan beszámítottam, sokáig képezték lőzbeszéd tárgyát, és nem kis mértékben emelték annak a lapnak prestige-jét, mely azokat megszerezni tudta...

Az 1889-iki párisi világiállítás alkalmából a régi írók és művészek köre testületi kirándulást tervezett, melynek Páris csak mellékkérdés volt. A főcél Kossuth Lajos meglátogatása Turinban. Másnap a Pó partján elterülő óriási kiállítási csarnokban nagy bankett volt Kossuth tiszteletére. Ismétlődött a magyarok lelkesedése, rajongása, amelylyel a „szent öreget” körülvették. És a hivatalos felkészítő után felállott Kossuth és tartott egy közel másfél óráig terjedő fenomenális beszédet. Mi újságírók körülfogtuk, hogy egy szavát se veszítsük el. Mindnyájan megcsináltuk a magunk jegyzetét. Mikor a beszédnek vége volt, én, aki az „Egyetértést” képviseltem a kirándu-

ásban, rohantam háza a szállodámba, és nekifogtam a nagyszabású beszéd leírásának. Az első részt németül küldöttem a táviróhivatalba, de küldönczöm azzal hozta vissza, hogy a táviró-tisztek nem tudnak németül, szívesebben veszik, ha magyar nyelven küldöm a szöveget, mert így legalább a szerkesztőségnek sokban megkönnyebbül a munkája. Délután 4 órától este fél-kienczig szakadatlan figyelmes munkával feldolgoztam Kossuth beszédét, közel 1000 líra költséggel. Fel is adtam a táviróhivatalban, ahol különös kérelemre, sietve továbbították az 5 telegrammra felosztott nagy beszédet.

Sietnem kellett ezzel a munkával, mert este 9 órára volt kitűzve a turini „Cavour“ párhely díszmunkája a magyar „Istvérek“ tiszteletére, melyen nekem is részt kellett vennem...

Hajnali 4 órakor erős zörgetés vert fel álmodómból a „Duano“-szállodában. A táviróból jött egy sürgős üzenet, hogy egyik táviratnál egy líra és néhány centessimával kevesebbet fizettem, tehát tessék pótolni. Oda voltam és azt hittem, hogy fáradtságos munkám kárbavesztett, távirataim egy része itt maradt és újságíró kollegáim leföztek...

Périsig nem láttam magyar lapot. Ott tudtam meg, hogy mind az öt táviratom, az akkor nagy „Egyetértésben“ közel két kolumnányi terjedelemben kifogástalanul megjelent, és hogy milyen szenzáció volt a Kossuth beszéde, annak igazolásul csak azt említem, hogy a már akkor is nagy tekintélyű Budapesti Hírlap még aznap délelőtt különkiadást rendezett, amelyben nem volt egyéb, mint az „Egyetértésben“ megjelent távirati tudósításom szövegszerű leírása.

— Az „Egyetértés Vasárnapja.“ Lapunk melléklete ezen a héten is bővelkedik érdekes és aktuális képekben. Kitűnő fölvételek:

A német császári pár megérkezése Bécsbe.
A német császár bevonulása az osztrák fővárosba.

A Hesser-szobor leleplezése.
Nagyon érdekes két fölvetel az, amely Genna mellett

az olasz állam dinamitgyárában történt robbanást mutatja olvasóinknak.

Van képiünk:
a párisi postás-sztrájkról,
Holstein német államférfiu temetéséről Berlinben.

Vannak divatképeink, löverseny-képeink, közöljük Haverda Mária arcképét s néhány ügyes képreprodukciót. A szövegrészben érdekes novellákat talál az olvasó.

— Személyi hír. Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagya és neje Scherr-Thoss Margit grófnő ma este Bécsből Budapestre érkeztek.

— Az olasz királyné betegsége. Elena királyné állapota — mint Rómából jelentik — már a brindisi találkozás előtt aggasztó volt, de a királyné ennek ellenére elutazott Brindisibe, hogy a német császári párt üdvözlje. A lapok híradása szerint a királyné állapota nem kedvező, de nem ad egyelőre okot komoly aggodalomra.

— Kitüntetés. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Hoffmann M. Mihály budapesti pénzügyi igazgatónak és lapszerkesztőnek, a pénzügyi szakirodalom terén kifejtett tevékenysége elismerésül a királyi tanácsosi címet adományozta.

— Henrik porosz herceg Budapestén. Henrik porosz herceg, a német császár öccse, automobil-utján június 9-én Budapestre érkezik és a magyar fővárosban két napig fog tartózkodni. Henrik herceg tiszteletére József főherceg és Augusztina főhercegné asszony, továbbá a Park-Klub elnöksége díszlakomát ad. Valószínű, hogy Henrik herceg kíséretében nővére, Sarolta sachsen-meiningeni hercegnő is Budapestre érkezik.

— Új nemes apród. A király muthnai és nagyapósényi Vladár Ervint, a es. kir. Terézianum akadémia növendékét es. és kir. nemes apróddá nevezte ki.

— A szerb külügyminiszter Budapestén. Milovanovic szerb külügyminiszter ma déli egy óra öt perczkor Petkovics budapesti szerb főkonzul társaságában Budapestre érkezett. A pályaudvaron a szerb konzulátus részéről Vintrovics alkonzul és Weisz dragomán fogadták. Milovanovic külügyminiszter még ma este tovább utazik Velenczébe.

— Kossuth Ferenc egészségi állapota. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter egészségi állapotában az örvendetes javulás egyre tart. A miniszter az egész délelőttöt ágyon kívül töltötte. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert.

— Magyar nemesség. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, dr. Ottava Ignác budapesti tudományegyetemi magántanárnak és törvényes utódainak a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül borszörösöki előnévvel a magyar nemességet adományozta.

— A német császári pár balesete. Wiesbadenből jelentik, hogy mikor a császári család ma automobilon a Frankfurter Festhalle felé igyekezett, baleset érte. Az autómobil egyik hátsó kerekének pneumatikája elpattant és csak a soffőr ügyességének volt köszönhető, hogy nagy baj nem történt. Solk száz ember verődött össze és nézte, amint a császári család tagjai kiszállottak. Lovasrendőrség szét akarta zavarni a tömeget, de a császár intett a rendőröknek, hogy távozzanak, aztán karjára vette kabátját és családját gyalog vezette a legközelebbi autómobilhoz. A császár parancsára a soffőr megmutatta a föl pattant autómobil pneumatikot s maga a császár győzdött meg róla, hogy a vastag gummit egy kis éles szög furta át s nem történt semmi rosszindulatú dolog.

— Baltik püspök Pöstyénföldön. A pöstyéni evangélikus egyházközség az idegenforgalom szempontjából fölötté üdvös újítással kedveskedik az ott nagyszámú megforduló németországi evangélikus hívőknek, amennyiben Baltik Frigyes balasgarmati evangélikus püspököt sikerült megnyernie arra, hogy a fürdőúvad tartama alatt minden ünnepnapon német nyelvű istentiszteletet és prédikációt tartson a pöstyéni evangélikus templomban, amelyet az ott megforduló németországi evangélikusok emeltek. Baltik püspök az első istentiszteletet Mária menyhenmetelének ünnepén tartotta nagyszámu hívők jelenlétében.

— A „Sorompó“ margitszigeti ünnepélye. Már a kora délutáni órákban igen élénk képet mutatott ma a Margitsziget. Az egymásután robogó fogatok, a felt villamosok s a hidon tolongó sokaság elárulta, hogy nagy ünnepély van készülöben. Az érdeklődők nem is csalódtak, mikor ugy hitték, hogy impozáns, feszélytelen, kedélyes mulatságban lesz részük. Már délután 4 órakor megkezdődött az ünnepély a Tudomány- és Műgyetem válogatott csapatainak labdarugó mérkőzésével, melyet nagyszámu és előkelő közönség nézett. Alig ért véget a mérkőzés, már is tolongott a közönség a főhercegi kastély felé, hol gróf Apponyi Albertiné „Az amatőr“ művészi fénykép-elállítását nyitotta meg. A délután további óráiban a nagyszámu közönség a pezsgős, virág-, csukorka-, levelezőlap-, szivar-, kávé- s egyéb sátrakban szórakozott kellemesen, majd az Egyetemi Énekkarok hangversenye nyújtott élvezetet a hallgatóságnak. Ezzel fejeződött be a mulatság első része. Alig bujt el a nap a budai hegyek mögé s már gyönyörű tűzijátékokkal megkezdődött az esteli mulatság is. A sziget a fákra aggatótt és a fűben s bokrok közt elhelyezett apró lampionoktól vált fényessé. Valóságos tündérvilág volt az egész környék s az öreg Duna ezerszeresen tükrözöte vissza ezt az elbájoló képet. Ha csak ebből állt volna az egész ünnepély, már az is elegendő lett volna arra, hogy a közönség vágyalt kielégítse; de ezután következett még csak az ünnepély point-je, egy igazán magas színvonalu, művésziösen összeállított hangverseny. A közönség alig győzte lapssal honorálni a kiváló szereplőket, kik közül főleg Rév Kálmán, a még ugy szőlővén gyermekművész gyönyörű hegedűjátékával s Neogrády Dóra tökéletes táncművészetével aratott fényes sikert. A különösen sikerült hangversenyt tánc követte, melyben meglepően nagyszámu pár vett részt. A mulatság a Nyári Iestvérek zenekarának hangjai mellett egészen a hajnali órákig tartott a legkedélyesebb és legfesztelelenebb hangulat közepette. Igazán elismerésre méltó munkát végzett a Sorompó rendezősége, amikor egy ily nagyszabásu, fényes mulatság rendezésének feladatát ily szépen oldotta meg.

— A svéd királyné Franzensbadban. Viktória svéd királyné ma délben kuráhasználatra Franzensbadba érkezett.

— Ludvig Gyula nyugalombavonulása. Ludvig Gyulának, az államvasutak elnökgazdájának többször bejelentett nyugalombavonulása, hir szerint, a legközelebbi napokban meg fog történni. Miként ismeretes, Ludvig Gyula már a jelenlegi kormány megalakulása-kor írásban bejelentette lemondását, de Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kértére megmaradt állásában. Most azonban véglegesen elhatározta lemondását, főképpen azért, mert az államvasutak bajainak orvoslását célzó javaslatait a kormány nem vette figyelembe. Távozása alkalmából a király a Ferenc József-rend nagykeresztjét fogja adományozni Ludvig Gyulának, aki május 30-án bucsuzik az államvasutak tisztviselői karától. Az elnökgazdát teendőit ideiglenesen Marx János miniszteri tanácsos, elnökhelyettes fogja ellátni.

— A primás nyaralása. Vaszary Kolos hercegeprimás több nap óta Balatonfüreden tartózkodik és teljes visszavonultságbar tölti napjait. Szép időjárásakor naponként hosszabb sétát tesz nyaralója környékén. A mult napokban az időjárásnak váratlan megváltozása miatt a hercegeprimás félbeszakította sétáit s napokon át ki se mozdult nyaralójából. Az egyházfejedelem az eddigi tervek szerint augusztusig marad Balatonfüreden.

— Tanügyi kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Boromisza Izabella okleveles tanítónőt a szászcegeói állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Halubán János okleveles tanítót a krasznahorkai állami elemi népiskolához; Rád László okleveles tanítót pedig a tiszaujhegyi állami elemi népiskolához; Lukács József okleveles tanítót a mezőturi külterületi állami elemi népiskolához és Mihalovics Eugén okleveles tanítót pedig a bethleni állami elemi népiskolához rendes tanítókká; Gyenes Flóra bezdáni községi kisdödvönőt a bezdáni állami kisdödvödőhöz, Nagy Irén okleveles kisdödvönőt a magyardécsői állami kisdödvödőhöz; Ujfalussy Jolán nagykarolyi városi kisdödvönőt a nagykarolyi állami kisdödvödőhöz; özv. Stuller Istvánné szül. Dittrich Mária okleveles övönőt a színerváraljai II. számu állami kisdödvödőhöz; Schick Valéria bezdáni községi kisdödvönőt a bezdáni állami kisdödvödőhöz; Révay Istvánné, szül. Jármay Ilona okleveles kisdödvönőt a nagylucskai állami kisdödvödőhöz; Farkas Ilona okleveles kisdödvönőt a felőri állami kisdödvödőhöz; özv. Szily Dénesné okleveles kisdödvönőt az ipolyneki állami kisdödvödőhöz és özv. Ballay Jenőné okleveles kisdödvönőt a vaskóhi állami kisdödvödőhöz kisdödvönőkké nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Romsauer Lajos okleveles középiskolai tanár, műgyetemi tanársegédnek a kir. József műgyetemen az ábrázoló geometriának 1. „centrális projekció“, 2. „orthogonális és ferde aconometria“ és 3. „válogatott fejezetek“ című részéből műgyetemi magántanárú történt kiegészítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezett ebben a minőségében megerősítette.

— Stössel és Nebogatov. Pétervárról írják, hogy a császár e hó 19-én, 40-ik születésnapja alkalmából megkegyelmezett Stössel tábornoknak és Nebogatov tengernagynak, akik 25 hónap óta raboskodtak a Péter-Pál erődben. Mihelyt a császár aláírta a megkegyelmezési kérvényt, külön futár vitte azt el az erőd parancsnokának, aki haladéktalanul tudatta a két fogolylyal az eseményt. Stösselnek első útja az erőd templomába vezetett, ahol résztvett az erőd születésnapja alkalmából tartott istentiszteleten. Azután telefonon elhívatta a feleségét és vele, valamint kedvenc macskájával együtt, amely fogsága alatt egyetlen szórakozása volt, elhagyta az erődöt. Ugy Stössel, mint Nebogatov az öket tömegesen fölkereső hírlapíróknak azt beszélték, hogy a fogságban igen enyhén bántak velük. Tölen jól fűtött szobájuk volt, annyit sétálhattak, amennyit akartak és tetszés szerinti könyveket olvashattak.

— Öngyilkosság a császár palotájában. Czarszkoje-Szelóban — mint Pétervárról jelentik — a 2. testőr vadászszázalóban szolgáló Csernavin hadnagy agyonlötöte magát. Az öngyilkos a császári család testőrszázalója parancsnokának fia volt. Az öngyilkosnak, amely arisztokrata körökben nagy föltűnést kelt, romantikus háttere van.

— **Ludvigh Gyula Budapesten.** Ludvigh Gyula főrendiházi tag, a Máv. igazgatóságának elnöke Brüsszélből, ahol a Nemzetközi Hálókocsi Társaság igazgatósági ülésén, mint magyar részről legutóbb megválasztott új igazgató résztvett, szombat éjjel az expresszvonattal visszaérkezett Budapestre.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az országos alkotmánypárt e hó 25-én, kedden este nyolcz órakor a Hungaria-szálló fehértermében tartja rendes heti pártvacsoráját.

— **Gelléri Mór jubileuma.** Gelléri Mór királyi tanácsosnak, az Országos Iparegyesület igazgatójának negyvenéves jubileumát tudvalevőleg holnap ünneplik meg Szegeden. A jubiléus ma este érkezett meg a budapesti gyorsvonattal Szegedre. Kíséretében voltak dr. Kovács Gyula udvari tanácsos, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatója, dr. Bozóky Árpád udvari tanácsos, egyetemi tanár és Márkus Miksa udvari tanácsos, főszervező, továbbá a fővárosi ipartestületek elnökei, a m. kir. kereskedelmi muzeum, az írói és hírlapírói egyesületek, a szakírók egyesülete és más egyesületek képviselői. A pályaudvaron Gelléri Mór dr. Lázár György udvari tanácsos, Szeged város polgármestere, az ipartestületek, egyesületek és nagyszámú közönség fogadta. Pálffy Dániel, az ipartestület elnöke, melegen üdvözölte Gelléri Mór urat, amire Gelléri Mór röviden, szíves szavakkal válaszolt. Az ünnepelt azután hosszú kocsisortól kísérve a városba ment. Este a Tisza-szállóban ismerkedési estély volt.

— **Nagy szerencsétlenség Bécsben.** Bécsben ma késő este a közúti villamos egyik motorkocsija nekiment egy másik közúti kocsinak. Tizenhét ember többé-kevésbé súlyosan megsebesült. Részletekről a késő éjjeli órákban nem kaptunk bővebb értesítést.

— **Pogány Lajos képviselő meghalt.** Pogány Lajos országgyűlési képviselő tegnap hosszas szenvedés után elhunyt harmincegyéves korában. A rokonszenves fiatal képviselő, a függetlenségi párt közbeesülésben álló lelkes tagja volt. Az atléta természetű, szép fiatal embert hosszabb idő óta kínzó betegség gyötörte. Bélrákja volt, s a gyötrelmes betegség már hetekkel ezelőtt úgyba döntötte. Tegnap délután hosszas szenvedés után meghalt. Pogány Lajos Budapesten született 1871. július 5-én. Gimnáziumi tanulmányait a fővárosban végezte, azután a magyaróvári gazdasági akadémia hallgatója lett. Itt egy évet töltött, majd visszavonult Szemerén, Gömörmegyében fekvő birtokára, s ott gazdálkodott. A 14. huszárezred tartalékos hadnagyja volt. Mint Győrmege törvényhatósági bizottságának tagja, élenken részt vett a vármegye közéletében. Az 1905. és 1906. évi általános választások alkalmával a téthi kerület választotta meg függetlenségi programmal.

— **Német-francia határincidens.** Metzről jelentik: Párisi lapok jelentése szerint Gravelotte mellett határincidens történt. Egy Gravelotteban állomásozó német esendőr egyenruhásan francia területre lépett, ahol egy francia határbiztos elfogta.

— **A kétlaki ember.** Meglepő felfedezésre jutott a berlini rendőrség abban a vizsgálatban, amelyet Eulenburg pénzeslevélhordó megtámadása ügyében indított. A merényletet minden bizonyossággal Kaiser kereskedőségét eszelte ki és erről az emberről kiderítette a rendőrség, hogy kétlaki életet élt. Nappal választékosan öltözködve sürgölődött a vajkereskedésben és kiszolgálta a vevőket, éjjel pedig rongyos ruhában, gallér nélkül járt, amint ő maga mondja azért, hogy barátaitól még külsőleg se üssön el. Nappal kijárt a versenyekre hölgytársasággal és nagy adósságokat csinált, éjjel pedig társaival betöréseket és lopásokat tervezett. A tolvajszövetkezet találkozóhelye egy kis kamra volt a vajkereskedés mögött.

— **Az Erzsébet-Muzeum megnyílt.** Az Erzsébet királyné emlékmúzeum, amely a királyi várban nyert elhelyezést, az udvar távozásával ismét nyitva áll a közönségnek. Az emlékmúzeum, amely njában több új értékes tárggyal bővült, minden nap 9-től fél 1-ig és 3-4-ig teljesen díjtalanul megtekinthető, vasárnap azonban csak 9-től fél 1-ig van nyitva.

— **Az asperni esata emlékezete.** Az asperni esata emlékére rendezett ünnepséget ma Bécsben folytatták. A bécsi ünnepet a fogadalmi templomban reggel kilencz órakor dr. Belopotozky tábori vikárius által mondott ünnepi mise nyitotta meg. A templomban megjelentek ő felsége, az uralkodóház tagjai és nagyszámú előkelőség. Bécs egész helyőrsége a katonai küldöttségekkel, valamint az egyes külföldi századokkal sorfalat állottak a Burg külső kapujától a köruton át a fogadalmi templomig.

Az uralkodó Ferenc Ferdinánd főherceggel hajtatott a templomba. A mise folyamán a templom előtt föllállított két ezred három diszlővést adott. Mise után ő felsége Ferenc Ferdinánd főherceggel kocsin visszatért a Burgba. Délelőtt féltizenegykor az ünnepség a Károly főhercegszobor előtt folytatódott. A templomnál összegyűlt tisztek, továbbá a hatóságok fejei, a Reichsrath, a magyar országgyűlés, a tartománygyűlés és a községek képviselői, valamint a misén résztvett vendégek ő felsége távozása után a hősök terére mentek, ahová azután gyalog, kísérve az összes királyi hercegektől, a király is elment. A bécsi férfikar-egyesülete éneke után ő felsége a hadsereg nevében babékoszort helyeztet el a szobron. A második koszort Bécs város nevében Lueger Károly polgármester tette le, aki beszédet intézett ő felségéhez. A koszoru elhelyezése után az összes csapatok elvonultak ő felsége előtt, aki ezután gyalog a Hofburgba ment.

Az asperni győzelem emlékére ma a Práterben katonai ünnepély volt. A katonák szabadjegyet kaptak az összes mulatóhelyekre és a kaszárnyákban sört mértek ki részükre. Este kilencz órakor ünnepi takarodó volt. Lampionos menet rekesztette be az ünnepélyt. A második hadtest parancsnoka rendeletet bocsátott ki, melyben jelenti, hogy gróf Paar, a király hadsegéde, levelet intézett hozzá, amelyben jelenti, hogy ő felsége utasítására az uralkodó megelégedését fejezte ki a ma kivonult csapatok magatartása fölött.

A monarchia minden részéről Bécsbe érkezett tiszti küldöttségek ma este a Rathausban Bécs város vendégei voltak. A lakomán részt vett gróf Paar lovassági tábornok, Bolfras tábornagy, Schönaich hadügyminiszter, Fiedler, Albóri, Kropacsek, Szipolka, Nörck, Pármann, Pinó lovag, Steinberg, Duchernack, Franck, Bodioreck, Vareschanni tábornagok, gróf Beck, Vesspach gyalogsági tábornok, Hoffmann altábornagy, több miniszter, Pataj képviselőházi elnök, az uralkodó, reichsráthi és tartománygyűlési képviselők, a helytartó és még számosan. A polgármester örömeinek adott kifejezést, hogy a hadsereg képviselőit üdvözölheti és köszönetet mond megjelenésükért. A lakoma ezer teritkü volt. A polgármester pohárköszöntőjét az uralkodó életével fejezte be. A köszöntőre Schönaich altábornagy válaszolt és Bécs városát ültette. Ezenkívül még többen szólaltak fel.

A hadügyminiszter intézkedéséből az asperni esata századik évfordulójának emlékünnepe a budapesti helyőrség is megülte. A budavári helyőrségi templomban ma délelőtt kilencz órakor ünnepi istentisztelet volt, amelyen Ziegler altábornagy, helyettes hadtestparancsnok vezetésével megjelentek a fővárosunkban állomásozó tábornokok, törzs és főtisztek, valamint a honvédségi tisztikar képviselői. Kivonult továbbá a helyőrség minden fegyvernemének egy-egy díszszakasza. Az ünnepi misét Várady Géza apát, katonai főpap ecelebrálta nagy segédlettel, míg a kóruson a katonai zenekar játszott. A budapesti hadtesthez tartozó örkenyi és pillersabai táborban a kiküldött katonai lelkészek tábori miséket mondtak. Az ünnepnap emlékére a katonákat a főváros összes kaszárnyájában külön megvendégelték.

— **Jutalomdíj.** A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége egy korábbi választmányi határozat alapján 300 korona jutalmat tűzött ki olyan ujságkiadó-tisztviselő számára, aki szakmájában kiváló jártasságot tanúsít és akit e díjra az Ujságkiadó Tisztviselők Egyesületének vezetősége leginkább méltónak tart. E díjat Radó Jenő, a Budapesti Hírlap kiadóhivatalának tisztviselője nyerte el a szövetség legutóbbi közgyűlése alkalmából.

— **Párisban meglöpött magyar művész.** Rény Auréliát, a széphanu magyar énekesnőt, Párisból való elutazása alkalmával egy szélhámos meglöpte. A művész férje — Chapman örnagy — angolországi birtokairól Párisba utazott, hogy neje, aki hangversenyét ott befejezte, hazakísérje. A pályaudvaron átadta három kisebb kizitáskáját egy hordárnak, aki azokat egy automobil bérkocsin helyezte el, ő maga pedig a nagyobb pedgyász elvámolását intézte el. Mikor kilépett az utcára, hiába kereste az automobil a három kizitáskával. Rögtön jelentést tett, a rendőrség, ahol megállapították, hogy egy szélhámos figyelemmel kísérte az egész jelenetet s mialatt az örnagy másfél volt elfoglalva, ő beült az automobilba és eltávozott, persze a böröndökkel együtt. A böröndökben értékes ókszerék, írományok, magyar és angol pénzek voltak s a károsult 2000 frank jutalmat tűzött ki azok kézrekerítőjének.

— **A francia nagy sztrájk kudarcza.** Párisból jelentik: Az általános sztrájk teljes kudarczának leleplezésére az általános munkás-szövetség éjjel plakátot függesztett ki, amelyben a szolgálatból elmozdított és sztrájkoló postahivatalnokok kívánják, hogy a proletáriátus ne folytassa a hiábavaló sztrájkot. Hír szerint az új hivatalnoki szabályzatban kontemplált fegyelmi tanács minden egyes minisztériumban képviselve lesz. Valóságos törvényes jellege lesz és az összes fegyelmi esetek dolgában döntésre lesz hivatva. Följe föllebezési hatórágot helyeznek.

— **Péter király ügynöke.** Egy fizetésképtelenség nagy port vert fel Belgrádban, mert Péter király is esunyan bele van keverve. Lukacsevics Pera ügynökről és képerkedőről van szó, aki a montenegrói Pedgericzában szüntette be fizetését. A Beogradske Sadruka igazgatója esödöt kért ellene és a kereskedelmi törvényszék meg is nyitotta azt. A passzívák félmillió frankra rugnak. Azért érdekes ez a fizetésképtelenség, mert mélyen belevág a politikába. Lukacsevics Pera Montenegróban hal-kereskedő és pénzügnyök volt, különösen Karagyorgyevics Péter pénzügnyöke. Mikor Szerbia királya lett Karagyorgyevics herceg, a montenegrói hal-kereskedő Belgrádba költözött és nagyon is bejáratos volt a konakban. Bekros érdemeinek elismerésül Péter király szabadalmat adott neki, hogy csak ő árusithassa arezképeit. Lukacsevics Pera százezerszázra rendelte meg Péter király kisebb és nagyobb fotográfiáit, azonban az üzlet nem ütött be. A képek legnagyobb része nyakán maradt, amiket pedig Boszniában és Horvátországban adott el, azokért nem kapott pénzt. Közel százezer frankot vesztett egyedül a király képein. De ez nem volt elég. Mikor Karagyorgyevics Arzén herceg tavaly Párisban kifogyott a pénzmagból és minden pénzforrása bedugult, váltókon kezdett nyargalni. Két ízben küldött Lukacsevicsnek 50—50 ezer frankos váltót és hazai szokás szerint 15 hónapra állította ki azokat azzal a kikötéssel, hogy a törlesztések öt részletben teljesítendők, de az első részlet elmulasztása esetén az egész összeg esedékes. Péter király semmiáron sem volt hajlandó fivérének ezt a szívességet megtenni, de hálásan fogadta, mikor Lukacsevics Pera ellátta a herceg váltóit a saját gőréjével és leszámítottatta a Beogradske Zadrugánál. Természetesen Arzén herceg már az első részlet-törlesztéskor megfélekedett adósságáról és a bank bepörölte a váltókat. A dolog fölötté kellemetlen volt Péter királynak, fizetni azonban nem akart, viszont a bank nem volt hajlandó kis részletekkel megelégedni. Így jutott eszébe az egykori montenegrói halkereskedő, Péter király pénzügnyöke.

— **Lázadó foglyok.** A lamalguei fogház foglyai között lázadás tört ki. A közelben lévő kaszárnya több tiszte segítségére jött a fogházfelügyelőnek és revolverrel kényszerítették a zendülőket, hogy ezellükba visszatérjenek.

— **A Martinovics-ünnep a Demokrata-Körben.** A Központi Demokrata-Kör mint minden évben, ugy ezuttal is megünnepelte Martinovics György emléket. Az ünnepi beszédet dr. Szalai Mihály mondotta. A gyönyörű beszédet zajos és lelkes taps kísérte. A szép és kegyeletes ünnepet társas-vacsora követte, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

— Huszonöt éves jubileum. Junius 27-én fogja a homonnai izr. iskolaszék egy díszgyűlés keretében a meghívott hatóságok és testületek képviselőinek jelenlétében üdvözölni Lengyel Samu népközlői igazgatótanítót abból az alkalomból, hogy az huszonöt év óta nagy buzgósággal és közmegegyezésre szolgálja a népnevelés és a magyarosítás ügyét.

— Egy urileány öngyilkossága. Hernádszent-istvánon, mint Kassáról jelentik, tegnap agyonlőtte magát egy nagyon szép és fiatal kassai urileány. Miért? Senki sem sejtí. Pár perccel előbb még vígan nevetgált, a cselédétől, mint máskor is kirándulásakor, kérte a revolvért és szíven lőtte magát. Csak néhány hét óta tartózkodtak a hernádszentistváni nyaralójukban öv. Schneider Szilárdné és két leánya. Mellettük a kassai Stekker-család nyaral. Tegnap a Stekker-fiuk átmentek Schneiderékhez és mivel ünnep is és szép idő is volt, elhatározták, hogy együtt kirándulnak. Az egész család a kertben tartózkodott és ott folyt a kirándulás megbeszélése. Már-már indulni készültek, amikor özvegy Schneiderné idősebb leánya bement a házba és így szólt a cselédnek:

— Adja ide a revolvért. Az erdőbe megyünk, hát kell.

A cseléd odadta a revolvért, a leány bement egy szomszédos szobába és ott kétszer magára lőtt. A szerencsétlen leány azonnal meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— Elfogott uzsorás. Szentáczíós letartóztatás történt két nappal ezelőtt Kecskeméten. Az odavaló rendőrség ugyanis letartóztatta Löwinger Sámuel, akinek Pestmegyében, Szankon, birtoka van. Ezen a birtokon nemrégiben kigyuladt a birkaakol és a tűzben elpusztult négyszáz birka. A kárt, nyolcezer koronát, már ki akarta fizetni a bíróság, amikor rájött, hogy itt bünsöz kezek játszottak közre az állatok elpusztításában. A megmaradt birkák ugyanis úgy le voltak soványodva, mintha napokig nem ettek volna; azonkívül a birtokon egy szemernyi takarmány sem volt. A rögtön megindított nyomozásnak meg lett az eredménye. Bereg Károly juhász megvallotta, hogy ő gyújtotta föl az aklot az ispán felszólítására, aki száz koronát ígért ezért neki. A kecskeméti ügyészség erre letartóztatta Molnár Sámuel ispánt, aki öt héten át kónokul tagadt, végre aztán bevallotta, hogy a büntetett Löwinger bujtotta föl, aki azt ígérte, hogy ez esetben kiadja hátralékos fizetését és külön jutalomban is részesíti. E vallomás alapján Löwinger letartóztatták, aki azonban állhatatosan tagad. Löwinger Sámuel jól ismerik Budapesten. Hírhedt uzsorás, akinek nagyon sokszor volt baja a hatóságokkal, de ügyesen mindig kimenekült a bajból. Mint pénzügynök, a Seemann-kávéházban tanyázott, de onnan kitiltották és ajtót mutattak neki az Erzsébet téri kioszkban is, mert megkárosított ügyfelei naponta botrányokat rendeztek a kávéházban. A közjegyzők rettegtek tőle, mert minduntalan csalafinta szerződésekkel zaklatta őket és minden óvatlásra benyújtott váltón vakarások voltak. Ravasz, magvenergiajú ember volt Löwinger Sámuel, aki befolyásos emberek közelébe férkőzött, azoknak kölcsönöket szerzett, hogy így a markában tartsa és kihasználja őket. Gyakran hangoztatta, hogy a régi Rudnay-rezsím embereit a zsebében tartja és azt tehet a fővárosban, amit akar. Nagyon gyakran benne volt nagy uzsorapörökben, családokban. Szerepelt Eötvös Bálint pörében is, mert a rázkévei takarékpénztár bevitelkönyveit ő helyezte el. Azonban akármit csinált, úgy csinálta, hogy nem tudták rajtakapni. A birtok lelt a veszte. Gazdálkodni nem tudott és így sok pénzt vesztett. A takarmányhiány végül csaknem esőbe kergette s ezért folyamodott Löwinger ahhoz a trükkhöz, hogy birkaaklót a kiéhezett birkákkal együtt fölgyújtassa. Nyolcezer korona biztosítási összeget akart így megszerezni, de kiderült a turpisság és Löwinger börtönbe került.

— Új diákokthon a fővárosban. Az ágostai evangélikus egyház az Ulói-ut 15. szám alatt diákokthont alapított ötven főiskolai hallgató számára, akik ott mérsékelt díjazás mellett teljes ellátásban részesülnek. Az intézet október elsején nyílik meg. Bővebb felvilágosítást a megválasztott igazgató: Göbbi Imre, a pászori evangélikus főgimnázium jelenlegi igazgatója nyújt.

— Ujabb pálinkamérgezés. Megint tömeges pálinkamérgezés történt a vidéken s a legújabb esetnek két halottja van már. Nagybecskerekéről jelentik ezt. Jankahíd községben Idvorján Miron kis házat épített. A munkában ottani szokás szerint ismerősei segítettek neki. Tegnap fejezték be az építkezést, mire a tulajdonos megvendégelte barátait. Tizenegyen ültek össze és tizenöt liter pálinkát ittak meg. A lakoma után valamennyien rosszul lettek s reggelre Idvorján Miron és egyik vendége meghalt, nyolcezer vendég pedig halálán van. Azt mondják, hogy mérgezett volt a pálinka, amelyet ugyanott vettek, ahol a tótdaróczi házigazda szerzte be a szükségesletét.

— Kizárják a kárpitós-munkásokat. A kárpitós-mesterek két év előtt szerződést kötöttek munkásaikkal, mely csak a jövő évben jár le. Ezt a szerződést most a mesterek egyoldalulag fel akarják bontani s kizárással akarják feltételeiket a munkásokra kényszeríteni. A munkások el vannak szánva a legélesebb harcra, esetleg sztrájkra is, de a kivívott jogokat elvenni nem engedik.

— A József főherceg-szsanatórium mérlege. A József főherceg-szsanatórium egyesület igazgatósága a közgyűlés előkészítésére Lukács György elnöklété alatt ülést tartott. Verner László főtitkár bemutatta az elnöki jelentést, amelyet az igazgatótanács elismeréssel fogadott. Németh György főpénztáros bemutatta az egyesület mérlegét, mely szerint az egyesület az elmúlt évben 62133 koronával gyarapodott és vagyona ma 696.000 korona, a József Szanatórium fenntartására az elmúlt évben kilencvenezer koronát fordított. Ebből természetesen a József Szanatórium épületei képezik a legfontosabb részét. Csécsy Nagy Miklós, a felügyelő-bizottság elnöke a felügyelő-bizottság Horváth Zsigmond kir. tanácsos elnöklété alatt az igazgatóság kiküldött bizottsága jelentése alapján a felmentvényt az igazgatótanács megadni javasolja. Tárgyaltatott az Augusztus-szsanatórium létesítése, három tüdőbeteg gondozó felállítására. Dr. Hartmann Lajos (Kassa) indítványa a tüdőbeteg kötelező bejelentéséről, nemkülönbön Kenessey Kálmáné (Nagykőrös) indítványa az egyesületi közlöny kibővítéséről. Elfogadta az igazgatótanács a József-szsanatórium orvosi, ápolói és műszaki hivatalnokai alkalmazásáról szóló szabályzatot. Kurzweil Gáspárné (Érsekújvár) itt felvetette, hogy az egyesületnek az alkalmazottak hozzájárulásával is valamely formában évről-évre utján végellátásáról gondoskodnia kellene. Az igazgatótanács ülésén jelen voltak: Dr. Bássel Aurélné, Baumgarten Egmondné, Bayer Béláné, Bossányi Istvánné, Bothos Jánosné, Böke Gyuláné, Drexler Béla, Eimann Károlyné (O-Sziwacz), lovag Hübner Ferenczné, öv. Hübner Gézőné, Jászai Mari, Kálnoki Henrikné, Karlovsky Bertalané, Kenessey Kálmáné (Nagykőrös), Klein Károlyné, dr. Koller Imréné (Baja), Kurzweil Gáspárné (Érsekújvár), dr. Neumann Árminné, Niek Edéné (Gödöllő), Porzelt Ernőné, öv. Pulszky Ferenczné, Vikár Béláné.

— Munkásszanatórium Abbáziában. Azt a tengerparti gyógytelepet, melyet egy magyar társaság létesített Abbáziában, mind sűrűbben keresik fel a betegpénztárak tagjai, de magánbetegek is. Nem is esoda ez, mert a hatalmas háromemeletes új épületben elhelyezett, a modern higiénia követelményeinek megfelelő vizgyógyintézet és szanatóriumban igen olcsók a díjak. A magánbetegek is csak alig valamivel fizetnek többet, mint a pénztárak. Eddig a magyarországi munkáspénztárak, az osztrák reichskommissió alá tartozó pénztárak és a más. mindkét pénztárra küldték Abbáziának eblé a szanatóriumába tagjait: a 2400 koronán díjazott hivatalnokokat és munkásokat. Hogy az intézmény mennyire hódít, mutatja, hogy legújában a déli vasut igazgatósága is elhatározta, hogy az osztrák vonalról 33.000 tagot számláló pénztárának betegeit odaküldi s mindjárt el is helyezte ott egy hivatalnokát és munkását. Az intézet központi irodájának (VI. Andrassy-ut 31.) dr. Goldner Adolf igazgató-főorvos a vezetője, míg magának a gyógytelepnek Beregi Miklós igazgató a vezetője Abbáziában. Bővebb felvilágosítással mindkét helyen szívesen szolgálnak.

— Póttartalékosok hazabocsátása. A király legfelsőbb paranccsal e hónap 21-én elrendelte, hogy az összes ez idő szerint még kivételosen szolgálásban levő póttartalékosok a nem tényleges állapotba helyezendők. Ennek megfelelően a legközelebbi napokban e póttartalékosokat keretállomásaikra szállítják, ott leszerelik és hazájukba bocsátják. Ezeknek a nem tényleges állapotban visszahelyezett 1908. évi póttartalékosoknak kivételosen aktív szolgálat teljesítésük folytán az 1909. évben kötelező első fegyvergyakorlatot leszolgálatnak fogják számitani.

— Vakmerő gyilkosság. Szekszárdon ma délután két órakor uriasan öltözött ember állított be Végh Mihály vagyonos szekszárdi háztulajdonoshoz lakáskeresés végett. Midőn Végh megmutatta a kiadó lakást, az ismeretlen hirtelen tört rántott és szíven szúrta Véghet, majd azután fölvágta annak hasát. A gyilkosság elkövetésekor a házban csupán Véghnek halálosan beteg neje tartózkodott. A gyilkos tette után elmenekült. A csendőrség és rendőrség erélyes nyomozást indított.

— Tűzvész egy fatelepen. Ma hajnali három órakor nagy tűz volt a főváros külső részén. Az Aczél Károly-féle nagykereskedésű fatelep és gőzfűrés puszult el, amely ötezer négyszögölnyi területen fekszik az upesti kőpart 1414. szám alatt s a Párkány-utca, a Dunapart, továbbá a Marton- és a Friedrich-féle faraktárak határolják. Közében van az Erzsébet-gőzmalom és a lipótvárosi teherpályaudvar. A munkát a telepen tegnap este kilencez órakor fejezték be, azután csak Grünbaum Salamon éjjeli őr maradt ott. Amikor hajnali három óra tájban szokása szerint bejárta a telepet, észrevette, hogy az egyik épületnek, a parketta-gyárnak ablakán füst tödul ki. Az őr vészjel adott és nyomban értesítette a tűzoltóságot. A hatodik, ötödik és második kerületi őrségek a központi őrséggel együtt hamarosan ott termettek s lázas sietséggel fogtak munkához. Csakhamar tizennyolce sugárból ömlött a víz az égő telepre. A gőzfűrészek csöveit levezették a Dunához, de a tűzorségnek csakhamar be kellett látnia, hogy a lángot nem bírja elfojtani, legfőlegb lokalizálhatja. A tűz félelmes erővel terjedt az óriási fatömegben s egyszerre csak kigyuladt a szomszédos Pauer- és Schöber-féle vasbetongyár raktáregyülete is. Most már a szomszédos épületek és gyártelepek megmentésére is gondolni kellett. Az Aczél-féle fatelep teljesen elpusztult, raktárai, parketta-gyára, gőzfűrésze romhalmazzá vált, csupán az irodaépületet sikerült nagynehezen megmenteni. A tűz azonban a telep rengeteg mennyiségű faanyagában tovább emésztett, úgy hogy a tűzoltók az oltás munkájával valószerűleg csak ma este felé lesznek majd készen. Reggel megjelent a telepen Szerbovszky Szaniszló tűzoltó-főparancsnok s maga vezette az oltást. A veszedelem óriási pánikot keltett a környéken. Az álmukból fölriasztott környékbeli lakók csapatostul tödultak a tűzhöz s a rendőrség embereinek, valamint a kivonult gyalogos katonáknak, tüzéreknak és szekereknek csak nagynehezen sikerült a kíváncsi tömeget visszazoritani. A tűz okát nem tudják még, valószínű azonban, hogy a parketta-gyárban a földhalmozott forgácsot lobbantotta lángra egy gondatlanságból elhajított gyújtószal. A kárt körülbelül egynegyed millió koronára becsülik. A mentők egész éjjel künn voltak a telepen, de emberben nem esett kár. Néhány tűzoltó könnyebb sérülést szenvedett. A tűzvizsgálat hétfőn lesz.

— Házasság. Ligeti Miklós, az ismertnevű, kiváló szobrászművész május hó 20-án, szombaton délen 12 órakor vezetett oltárhoz a terézvárosi pébánia-templomban Kern Hedviget, öv. Kern Ferenczné, születt Fausser Irma leányát. Az egyházi esküvő előtt a fiatal párt a polgári törvények szerint dr. Bérczy István polgármester adja össze.

Föld Mátyás, a Városligeti Színház művezető-igazgatója ma délen kötött házasságot Kardos Ilonkával, a Modern Színház volt művészjével a VII. kerületi anyakönyvvezető előtt. Tanuként Faludi Gábor, a Vigaszínház igazgatója és Braun Sándor főszerkesztő szerepeltek. Az ifjú párt Pestő László helyettes-anyakönyvvezető adta össze és szép beszédet intézett hozzájuk. A házasságkötés után Föld Mátyás és neje nász-utrá indultak.

Haas Oszkár magántisztviselő vasárnap, május hó 30-án d. u. 1 órakor vezetett oltár elé a Dohány-utcai izr. templomban Rákosi Irénkét, Rákosi Kálmán budapesti vendéglős és neje, Felner Róza leányát.

Fürst Ferencz ma délután kötött házasságot Friss Irénkével a Dohány-utcai izr. templomban.

Weber Lajos, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank tisztviselője, házasságot kötött Freund Josefine kisasszonnyal, Freund Jónás énkográfus és neje, szül. Bergmann Fanny leányával Budapesten.

— Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész esküvőjén, Budapest, VII., Erzsébet-kürtút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Kimondták az általános pinczér-sztrájkot.** A pinczerek, mint előrelátható volt, kimondták az általános sztrájkot és részint már ma este, részint holnap beszüntetik a munkát mindazon kávéházakban, amelyekkel a munkások kollektív szerződést nem kötöttek. A harc oka tudvaleg a munkaközvetítés kérdése volt. A munkások azt követelik, hogy a munkaközvetítő paritásos legyen, mert ha az egyedül a munkaadók kezében van, akkor a munkások kénytelenek minden jogfosztást és igazságtalanságot elszenvedni, mert ha tiltakozni próbálnának, rögtön elbocsátának őket s a közvetítő új embereket közvetít, ezenkívül az is lehetővé válna, hogy fekete listákat vezessenek s a nekik nem tetsző embereket egyáltalán kizárják a munkából. A pinczereknek tehát létérdeklük, hogy a közvetítést ne engedjék egyedül a kávéások kezében. A mai gyűlésen, amelyet délután négy órakor tartottak meg a Sip-utczai Tóth-féle vendéglőben, Fodor Pál elnökölt. A gyűlés szónoka, Schönherr József ismertette a harc történetét. Elmondotta, hogy majdnem három éve, hogy a kávéiparban megszűnt a béke. A harcot a munkások el akarták kerülni s a békés megegyezés hívei, de a kávéások reakciókényszerítették. Beszél azután arról, hogy a kávéások leányokat akarnak a kávéházakba állítani. A kávéházakban nem lehet állandóan leányokat alkalmazni, mert ezek nem végezhetik azt a nehéz munkát, amelybe még a férfimunkások is hamar megrokkannak. Utána Róza Gyula biztosította a pinczereket a munkásság szolidaritásáról, majd Boor Jenő jelentette be az éttermi segédek nevében, hogy a harcban erkölcsileg és anyagiilag is támogatni fogják a harcban lépő kávéssztrájkba lépnek mindazokban a kávéházakban, amelyek eddig nem kötöttek szerződést munkásaikkal. Éjjel még két gyűlés volt, amelyekben teljesen azonos határozatot hoztak. Ma este felhívásokat bocsátottak ki, amelyekben fel vannak sorolva azok a kávéházak, amelyekben létrejött a béke. Az éttermi segédek is felhívást bocsátottak ki, amelyben szolidaritásra hívják föl a pinczereket.

— **Az elhagyott boszúja.** A Jósika-utczában ma délután vértelen szerelmi dráma játszódott le. Szokolay Róza, huszonöt éves szakácsnő volt az egyik szereplő, aki revolvért fogott hűtlen szerelmesére, Hoschalver Gyula harminczhét éves baromfi-kereskedőre. Hoschalver Gyula tíz év óta udvarolt a leánynak, de holnap mással lép oltár elé. Az elhagyott leány boszút forralt és 9 milliméteres revolvért vásárolt, hogy elpusztítsa a férfit. A fegyverkereskedő gyanusnak találta a leány viselkedését és a 9-es revolverhez 7-es patronokat adott. A revolver így nem sült el és a csapódár férfi ép bőrrel menekült. A leányt behozták a főkapitányságra, ahol azzal védekezett, hogy önmagát akarta kivégezni, azért vette elő a revolvért.

— **Rövid gyorsírókurzusok.** Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület ismételt felmerült kívánságának engedve június 1-én mérsékelt áru rövid nyári tanfolyamot nyit — változatlan tantervekkel és kettős órabeszámúval — olyanok számára, akiknek kellő iskolázottságuk s a gyorsírás ismeretére sürgős szükségük van. Az egyhónapi tanulás és a kéthónapi (július—augusztus) naponkénti gyakorlás mérsékelt díja összesen 15.— K. Az egyhónapi tanulás magánúton való gyakorlásra is képesít. A mindkét nyelvű tanfolyamok helyisége csakis a parlamenti gyorsírók vezette Gabelberger Szakiskola, Liszt Ferenc-tér 10. Az egyesületi írásversenyt holnap, vasárnap d. e. 10 órakor, a tanfolyamok évről vizsgájt pedig június 30-án tartják a parlament helyiségében. Az elnökség felhívja a tanév közben végzett növendékeket, hogy a vizsgára előkészítő gyakorlatokon résztvegyenek.

— **Letartóztatott pénzhamisító.** Szvorényi János 54 éves munkálatlan ember két évvel ezelőtt szabadult ki a börtönből, ahová pénzhamisítás miatt jutott. Most a budapesti defektívtestület arról értesült, hogy Szvorényi hamis pénzgyártáshoz való gipszmintákat árusít. Az egyik defektív erre megismerkedett vele, szabóságának mutat-

kozott be s lassan úgy megnyerte az öreg bizalmát, hogy beavatta a titkába és a defektívnek 1200 koronáért kínált megvétele 5 koronásokat gyártó masinát. A rendőrség Szvorényit éppen akkor tartóztatta le, amikor a mintákat át akarta adni. Angyal-utca 18. számú lakásán több öntvényit és mintát találtak. A pénzhamisítót a rendőrség letartóztatta.

— **Az áruló reszelő.** Néhány nap előtt hírt adtunk arról, hogy a brassói kereskedelmi bank helyiségében betörés történt. Kifosztották a kirkatot. Négy sorsjegyet és körülbelül kétezer korona arany-pénzt raboltak el a kirkattól. A rendőrség, mely megindította a nyomozást, az első pozitív nyomot, a vasajtóba beletörtött alumínium kulcsdarabban találta. Így jutottak el a nyomozás szálai Rézer Lipót brassói mechanikushoz, akinél házkutatást tartva, egy reszelőt találtak, amelynek réssein alumínium nyomokat fedeztek fel. Kiderült az is, hogy Rézer gyakran megfordult abban a házban, ahol a bank van, sőt az utóbbi napokban a banknak is végzett javítási munkát. Gyanus volt az is, hogy Rézer a betörést követő napon Taizs Márton könyvelővel kocsin Predealra utazott és ott pazarul költekezett. Onnan visszatérve, Budapestre utazott a gyorsvonattal. Szerdán délután érkezett vissza Brassóba, ahol letartóztatták. A főkapitány elrendelte megmozdítását, amely szenzációs eredményt járt. Rézer ballába szárán ugyanis egy daganatféle emelkedés domborodott ki és mozdítás közben kiderült, hogy a daganat egy arannyal megrakott fekete női keztyű. Rézer erre töredelmes vallomást tett. Elmondta, hogy amikor a javítási munkálato- kat végezte, rajtot készített magának a bankhelyiség ajtajának zárjáról és azt állítja, hogy a betörést Taizs Márton könyvelő inspirálta, sőt azzal is vadolja Taizsot, hogy az kívülről örködött a betörés ideje alatt, amelyet délután két órakor hajtottak végre. Azután Taizsral és egy postatisztával kocsira ült és Deresztván át Predealra mentek. Taizs, akit a rendőrség előzetes letartóztatásba helyeztet, tagadja, hogy bármi része lett volna a betörésben.

— **A makói dráma.** Balogi Pálnét súlyos sebével tegnap beszállították a makói kórházba. Férje ekkor azt állította, hogy felesége véletlenségből lötte meg magát. A súlyosan sebesült asszony ma lábában beszélni kezdett és beszédéből az ápolók kivetkék, hogy az asszonyt férje lötte le, mire azonnal jelentést tettek a kórház vezetőségének. A délután folyamán az asszony kissé magához tért, mire kihallgatták. Baloginé elmondta, hogy épp akkor jött haza a templomból és férje, kinek kezében egy vadászfegyver volt, csak annyit szolt: De hamar hazajöttél! Majd rásütötte a fegyvert. Baloginé vallomása után ismét eszméletét veszítette. Azt hiszik, hogy Balogi féltékenységből lötte le feleségét. A vizsgálat megindult.

— **A rablógyilkosság vádja alatt.** Lipcséből rejtélyes esetről érkezik híradás. A rendőrség letartóztatta dr. Pleisz Arturt, a „Deutscher Kampf” című havi folyóirat kiadóját. Másfél esztendővel ezelőtt Lipcsében meggyilkolták és kirabolták Friedrich rokkant betűszedőt és feleségét. A rablógyilkos, kit mind a mai napig nem tudtak ki- nyomozni, megírta a rendőrségnek, hogy hol található meg az elrablott holmit. A levélben foglalt adatok igaz voltát a nyomozás igazolta is. A rablógyilkos még a J. J. Weber-czég (Leipziger Illustrirte Zeitung) tulajdonosának is írt több szároló levelet, amelyből kiderült, hogy a gyilkosság elkövetése után még jó ideig Lipcsében tartózkodott és hogy a rendőrségnek a tettes felkutatására irányuló intézkedéseiről mindig pontosan értesült. Dr. Pleiszner Artur ebben a bűnygyben mint magán-detektív vállalt szerepet és „Deutscher Kampf” című folyóiratában többször szemére vetette az államügyésznek, hogy hanyag és az általa felfedezett nyomokat nem követi. A minap Pleiszner Hamburgban is járt, ahol állítólag szintén a rablógyilkost kereste. Ő szerinte a dologban nagy szerepe van egy Wagner nevű nauhofi gyáros elváltan élő feleségének. Ez a rosszhírű asszony, aki akkor Lipcsében lakott, a férjét vadolja a gyilkosságra való felbujtással. Wagner nő férjét gőrt-

már nyolcz héttel ezelőtt letartóztatták. A mult kedden Pleiszner külön kiadást csinált, melyben ismét új nyomokról beszélt és az államügyészséget felszólította, hogy vegye is adjon számot a közönségnek működéséről. Mind a mellett a legizléstelenebb módon csinált a külön lapban reklámtot a folyóiratnak. Az ügyészség felfoglatott Plisznerrel minden olyan iratot, amely a gyilkosságra vonatkozott. Azután őt magát megidéztek az ügyészségre és hosszas kihallgatás után letartóztatták. Alaposnak látszik a gyanu, hogy Pleisznernek valami része van a gyilkosságban.

— **Tévedés,** ha valaki azt mondja, hogy osztrák czég jobb kávét adhat, vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fumei czég Budapesten, a királyi bérpalotában.

— **Halálozás.** Özvegy papi Veres Györgyné, szül. papi Veres Mária életének 53-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Vámospercsen.

— **Tagányi Etelka,** Tagányi Nándor kir. p. fi. tanácsos leánya életének 24-ik évében hosszu szenvedés után elhunyt Nyitrán.

— **Fechtel József** nyugalmazott uradalmi ispán, életének 79-ik évében meghalt Munkácsen.

— **Gordán Mihály,** a zentai függetlenségi 48-as körnek tagja Zentán meghalt.

— **Tomka Zsigmondné,** szül. Galárfy Ida 66 éves korában Miskolczen meghalt.

— **Bécsben** tegnap meghalt goriczai Tomisics János lovag nyugalmazott altábornagy hetvennégy éves korában. Tomisics altábornagy alelnöke volt a nyugalmazott tisztek és katonai hivatalnokok szövetségének.

— **A Magas-Tátrából.** Ó-Tátrafüredet s má 15-én megnyitották. A kedvező időjárás folytán a természeti szépségek által gazdagon megáldott és minden kényelemmel berendezett elsőrangú fürdőtelepen máris élénk a forgalom. A Poprádfelkára nappal érkező ösz-szes vonatoknak a nemrég megnyitott és kitűnően bevált villamosvasutal van csatlakozása Tátrafüredre, a tátrai fürdőhelyek között pedig az Idegenforgalmi Vállalat társaskocsijai és pompás fogatjai közvetítik a forgalmat. A tátrai életéről részletes felvilágosítást a Menetjegyi-irodában (Budapest, Vigadó-tér 1.) díjtalanul kapható.

— **Csodás főnyeremény.** A Kossuth Lajos-utcai Dörge bankház kirkata már napok óta nagy bámulóközönséget csoportosít. A szenzáció oka a Gyermekvédő Liga tombolajátékának mesés főnyereménye, melynek párja *Ó Felsége a király* birtokában van; ez a harminczhat darabból álló remek ezüst asztali dísz-felzerelés a magyar iparművészet valóságos remeke, melyen 60 munkás 6 héten keresztül éjjel-nappal dolgozott, hogy minél hamarabb csodálhassa a nagyközönség. Általános elismert dolog ma már, hogy ilyen főnyeremény eddigelő egyetlen tárgysorsjátéknak sem volt. A kirkatot naponta több ezer ember csodálja.

— **A csorbatói fogaskerekű és tátralomniczi h. é. vasut üzemének felvétele a pünkösdi ünnepekre.** A cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasut a csorbatói fogaskerekű és a tátralomniczi h. é. vasut üzemét, előbbin a 902/903., 904/905. és 906/909. sz. vonatokkal, utóbbin pedig a 800/805., 806/807. és 810/815. sz. vonatokkal, f. évi május 29-től bezárólag június 1-éig felveszi. A vonatkozó menetrendek az átlomásokon kifüggesztett menetrendhirdetményekben található. A kedvezményes tátrai menettérít jegyek a vonatkozhoz szintén érvényesek.

— **Fővárosi Orfeum.** A májusi műsor, melynek egyik száma kiválólag dolgoiban vetekedik a másikkal, nemkülönben a hívős időjárás eredményezik azt, hogy a főváros legnagyobb és legelőkelőbb variété-színháza, a Fővárosi Orfeum minden este zsufozásig megtelik. A közönség remekül szórakozik az előadáson. Baumann és Aalbach aktuális mőkája „Habdul Amid és kegyencznője” különösen megnévtetik. Arra az esetre, ha az időjárás melegebb lesz, készenlétben állnak a Fővárosi Orfeum nézőterének villamos hűtőkészilélei, melyek a nézőtér hőfokát 18 fok Celsiusra képesek lehűteni.

— **Fái Géza** uriszabó-czéget, aki üzletének áthelyezése folytán árait lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.

— **Beketow-czirkusz.** Az utolsó helyig megtelik minden előadásra a Beketow-czirkusz, melynek remek műsora valóságos ámulatba ejti a közönséget. Trilby és Svengali csodálatos zeneművészeti mutatványokkal elragadják a hallgatóságot, Reinsch lovassművészetéről mindenki elismeri, hogy még csak hasonlót sem látott, Rudolf kapitány csodaelefántjaival nagy sikert ért el, különösen az éneklő elefant, Gadbin II. halálugrása, Okabo stb., valamint a keleti ballet és a többi műsorszám, mind elsőrendű különlegesség. Vasárnap két előadás, d. u. 4 és este háromnegyed 8 órakor, mindkét előadásban az egész műsor, Gadbin, Reinsch, Rudolf, Trilby stb.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólomnal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL. készítmény kérendő.

Fő-széthküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan hátszer mindama gyomorhajónál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-széthküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

x Szívhajók és véredényelmeszesedés ellen Finsen-féle ivlámpafüredőket alkalmaz dr. Höngig Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV.; Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbeteggel sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Höngig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes s fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűhajók, szervizombetegedés, véredényelmeszesedés, ideges szívhaj és szívzorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

x „Glorialis“ illatszer-ujdonság. Alig remélt nagy sikert ért el a „Glorialis“ virágkivonat, amely alkohollal nélkül állították elő a legjobb hirtvének örveendő Klein és Fia-féle udvari illatszergyára által. A „Glorialis“ a jelenkor legkellemebb illatszere, használatban a frissen tépett virág illuzióját kelti. Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét a mai „Glorialis“ hirdetésére.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 33. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x Új cimbalom. Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-út 71. feltalálta az acélszerkezetű cimbalmot s így a cimbalmot a legképeletesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

x Szolgálatot vélnék teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasóink figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 23.) mai hirdetésére. E fogspeczialista szájpaddal nélküli fogsorokat a természetes fogaktól meg nem különböztető módon, 10 évi szavatosság mellett készíti.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A szép gárdista, (Operette 3 felvonásban, zenéjét szerzette Berté Henrik, szövege Landesberg és Willnertől. A Fővárosi Nyári Színház bemutatója.) Ez az operette a világjárók közül való. Minden képessége meg is van hozzá: invenciózus, pezsgő, megkapóan bájos muzsika, virtuóz hangszerelés, pompás keringők a nagy publikumnak és finom bijouk a gourmandeok számára, — szóval, igazi export-muzsika. És hogy a szenzációs sikerű operette-ek hazájából való, Bécsből, az tisztára véletlen dolga és az operette fajsúlyára nézve mitsém jelent. Nem bécsi ez a zene. A keringői minden temperamentumuk dacára sem bécsiek. Nincs egy taktusuk sem, ami hopszasszás, vagy verklire meghangszerelt volna. És nem szenved keringő tobbzódásban.

Berté Henrik, a „Szép gárdista“ zeneszerzője, különben nem is bécsi ember. Magyar művész, akinek a muzsikáját talán legkevésbé nálunk ismerik. Amin még csak csodálkozni sem lehet, hiszen a magyar művészek sorsa az, hogy másutt felezzék fel őket, máshol találjanak otthonra és idehaza a nagy sikerek után egy kis barátságos vállvergetést kapjanak. „A szép gárdista“ is csak akkor került el hozzánk, amikor már diadalmasan bejárta Európa valamennyi nagyobb színpadát és a mikor már az Océánon tulra is eljutott.

Pedig ez olyan muzsika, amit érdemes megismerni. Nem jár az operette-ek széles csapásán, amint Fall Leó, úgy Berté Henrik is új ösvényt keres. Modern operette-et ad modern muzsikával, amelynek egészen különös karaktere van. Közelebb került az operához, több lett benne a muzsika és még mellékesebb a librettó. A zenei rész tulnyomó benne, teljesen összefüggő muzsikális fölépítésekkel van tele, amelyek közé nem vág éket a dialógus. A formák is inkább operaiak, mint operetteszerűek, de a Fall Leó nagy tulajdai a modernizálásban nincsenek meg benne. Berté a maga nagyon finom zenei érzékével megérezte, hogy a Debussy-passagéok, a nagy Wagneri zenekar nem fér meg az operette vidámságával és kacagó hangulatával, de megérezte azt is, hogy az operette is új formát követel és ezt a formát az opera régiebb, könnyű formái felé való közeledésben találta meg. Zárt formájú melódiák jelennek meg a zenekarban, amelyet a recitativó helyett a zenekar kapcsol össze, vagy egy-egy deklamáció, amelynek azonban egészen sajátos jellege van. Mindez persze merő újítás, merészen, bátran megcsinálva és vérteli muzsikás megcsinálásával hangszerelve. A modern operette konzervensen, logikusan való meg-

konálása, szerkezetben, formában és tartalomban egyaránt.

Berté nagy talentum, akinek a zenekarából csak úgy ömlenek a széles, gyönyörű melódiák. Csupa finomság és temperamentum minden, ami benne van. Ötletek szóródnak szét, röpködnek a levegőben, — emelgeti őket, játszik velük Berté; könnyedén és virtuóz módon. A nagy melódiák után szellemes apercek következnek, — egyszerűen, bájosan elmondva. Póz, erőltettség, kénytelen mosoly, színpadiasság; semmi. A frazeológiája gazdag, az árnyalása színes, széles skálájú. Mindent el tud mondani művészi módon és stílusosan, abban az ő sajátos, magamegesinálta stílusban, amely senki másé és amely még operette-történetileg is jelent valamit. Keringők lendülnek el szépen, meleg, telt melódiákkal, humor bugyborékol a muzsikában (például a harmadik felvonás mazurka-kettősében) és diadalmas, magával ragadó finálék hangzanak fel, amelyek csak úgy viszik magukkal az egész színpadot.

Ilyen muzsikához alig kell valami librettó. Willner és társa nem is erőltették meg magukat valami nagyon. A meséjük nem fontos s nem új, — de ötlet és szellemes dialógus akad bennük bőven. És ez éppen elég ahhoz, hogy keretet adjon a Berté muzsikájának.

Az előadás elsőrangú volt. Falussy kitünő kórikumával hatott, Albert Erzi a czimszerepet játszotta nagyon szépen, Föthy Frida pedig gyönyörű hangú, bájos hercegnő volt. Déry Rózsi, az ensemble legerősebbje: ötletesen, temperamentumosan és végtelen bájosan játszott.

A közönség lelkesen fogadta az ujdonságot. Folytonos nyiltszini tapsok hangzottak föl és ismétlések tették hosszúvá az estét, felvonásvégeken pedig számtalanszor kihívták a kitünő szerzőt és a szereplőket.

(*) Németek a Vigszínházban. Shakespeare-estével kezdte meg a berlini Deutsches Theater ensembleja vigszínházi vendégszerepléseinek sorozatát. A „Vizkereszt“ ment bemutató előadasként. A szereplők jórészt régi ismerőseink; ezt a bemutatkozást tehát, voltaképpen csak arra az egy-két új egyéniségre kell érteni, akikkel a Reinhardt-ensemble megerősödött. Az új erők határozottan nagy nyereségei a Deutsches Theaternek; ezt meg kell állapítanunk már a legelső előadás után. Az egész együttes a régi, magas nivóju gárda, sőt talán tökéletesült is összjátékban. Jobban összeforrott, önmagát megértőbb lett, ami különösen ma látszott meg, amikor ezt a sokféle hatású shakespearei komédiát olyan egységes kidolgozásban hozta, amelyben még soha sem láttuk. Magát a darab hatását mérsékelte ugyan, — különösen az első két felvonásban — az, hogy a diszkrét nehézkes volt. Reinhardtéknak ugyanis forgó színpadjuk van Berlinben, amit a „Vizkereszt“ szenenirozása ugyancsak megkíván. Az elsőtített nyílt színben csinált változásokat is megrendezték ugyan, de az előadást eleintén mégis szagatottá tette ez a kis nehézkesség. Később azonban — már a Malvolio jelenténél is, egészen eltűnt ez az aprólékos kis fogyatékoság, a párbajjelenet hasonlíthatatlan komikuma pedig elemantáris erővel hatott. Harsogó vidámság kísérté innen a jeleneteket egész a függöny utolsó lézuhanásáig. A közönség pompásan mulatott azon a farsangi, majdnem groteszk tréfálkozásán, amely az egész darabnak karakterét adta a németek előadásában. A szereplők egyöntetű, kitünő összjátékában is kitűnt az idén szerződöttet Diegelmann nagybácsija, pompás volt Malvolio szerepében epés humorával Schildkraut, kabinetalakítás volt Wassmann Christophja és Moissi a bolond szerepében. Egy fiatal színésznő is nagy sikert aratott. Eibenschütz kisasszony egy csapással megvette a budapesti közönség hajlandóságát. Az apród Viola szerepét játszta temperamentumos, nyugtalan, tulhazó fiatalossággal. Szép, kedves és talentumos. Nagy kár,

hogy a budapesti közönség régi kedvence, Heims Elza nem jutott érvényesüléshez Olivia szerepében. A rendezés kitünő volt, amit hangsúlyozni Reinhardtékról szinte fölösleges is. A darab kiállítására, sajnos, kezdetleges, mert csak hevenyészett díszleteket hoztak magukkal. A közönség kitünően mulatott és sokat tapsolt.

(*) Színházaink műsora. Az Operaházban holnap, vasárnap Leroux „A csavargó“ című nagyhatású zenedramáját adják. Hétfőn az Országos m. kir. Zeneakadémia növendékeinek művészeti előadását részletek kerülnek színre: „A remete csemettyűje“, „Sámson és Delila“, a „Pillangókisasszony“, „Tosca“, „Aida“, „Sába királyneje“ és a „Tannhaeuser“ című dalművekből. Kedden a Niebelung-sorozat harmadik estélyéül Balta Károly vendégfellépésével Siegfriedet adják. Balta a czimszerepet énekl. Szerdán nincsen előadás. Csütörtökön Svadeström Valborg fellépésével „Mignon“ kerül színre. Pénteken másodszor adják a „Makrancos hölgy“ című vigerát a bemutató szereposztásában.

Nemzeti Színház. Vasárnap délután „A nagygyáros“, este „Férfiak“, hétfőn „Az aranyember“ (mérsékelt helyárrakkal), kedden „Passe-partout“, szerdán „A bunda“, csütörtökön „Férfiak“, pénteken „Falusi verebek“, szombaton „A lilium“ (először), vasárnap délután „A dolovai nábofi leánya“, este „A lilium“, hétfőn „Az ember tragédiája“ (mérsékelt helyárrakkal).

A Vigszínház jövő hetét a Reinhardt-féle berlini szintársulat vendégszereplése tölti ki, amelynek folyamán a Deutsches Theater és a Kammer-spiele idei szezonjának legnagyobb sikereit mutatják be. Ezek közül holnap, vasárnap, Shaw Bernát ötfelvonásos komédiája, az „Orvos a választón“ (Der Arzt am Scheideweg) kerül színre. Hétfőn a „Revolution in Krachwinkel“, a Nestroy műve alapján készült énekes bohózat fogja mulattatni a közönséget. A keddi est a „Lysistratá“, amelynek átdolgozója, Greiner Leó, lehetőleg ragaszkodott Aristophanes remekéhez, mely azonban azért jőformán egészen modern vigjátékkepepp jelenik meg. A női szerepeket Heims Elza, Wangel Hedvig, Eibenschütz Kamilla, Kupffer Elza játszzák, a férfi szerepekben pedig majdnem az egész művészszerkezet vesz részt. A vigjáték kiállítását látványosságzámba megy. Szerdán a „Cléichen grófja“ című drámát adják. Csütörtökön a „Revolution in Krachwinkel“, pénteken az „Orvos a választón“ kerül ismétlésre. Szombaton a „Tamtón“, Bródy Sándor szenzációs falusi életképét adják, amelyet Reinhardt mutatott be Berlinben és amely azóta a legtöbb német színpadon előadásra került. Vasárnap a „Vizkereszt“-et ismétlik, hétfőn pedig a „Hamlet“-et játszzák.

A Magyar Színház e héten hozza az évad utolsó ujdonságát. Pénteken, e hó 28-án mutatják be Schönthan hírneves vigjátékát, „A szabin nők elrablását“. A darabot, amely csaknem az egész világon óriási sikereket aratott, Rákosi Viktor újra lefordította és a színház Márkus László rendezővel teljesen újra berendezte. A színház nagy szeretettel foglalkozik a mulattató figurákon és kacagató helyzetekben gazdag vigjáték előadásának előkészítésével és javaerőt foglalkoztatja a darab hálás szerepeiben, úgymint: Forrai Rózát, Mészáros Gizát, Tóth Irmát, Bera Paulát, Borost, Csörtöst, Körmendyt, Rétheyt, Z. Molnárt és Csobort. A bemutató előadásra jegyek válthatók a Magyar-színház és Király-színház pénztáránál, valamint a többi elárusítóhelyen. A „Szabin nők elrablása“ bemutatójáig hétfőn és csütörtökön megismétlik „A régi jó idők“ című komédiát és Helgai Jenő „Nagy nő“ című egyfelvonásos tréfáját. Holnap, vasárnap este és szerdán Földes Imre társadalmi színműve, a „Hivatalnok urak“ kerül színre. Kedden feljutták Lengyel Menyhért társadalmi darabját, a „Falusi idill“-t. Holnap, vasárnap délután „A szerencse fia“ pünkösdi vasárnapjának délutánján a „Forradalmi nász“, pünkösdi hétfőn délután pedig „A nagy nő“ és „A régi jó idők“ kerül színre olcsó helyárrakkal.

A Király-Színház nagyszerű darabja, Mariós és Jacobi fantasztikus és kiállításos játéka, a „Jánoska“, amely május 7-én került bemutatásra, pünkösdi hétfőjén, e hó 31-én jut el első jubiláris stációjához, a 25-ik előadáshoz. A színház a nagyszerű darab első jubileumát méltóképen fogja megünnepelni. Az előadásban részt vesznek ugyanazok a szereplők, akik a bemutatón a nagy sikert megalapozták, kivéve a nagybácsi személyesítőjét, akit mostantól kezdve már Németh József játszik. A czimszerepet a jubiláris előadásban is természetesen, és addig is minden este a kis Fényes Anuska adja, akit a közönség szeretetének minden

Ha fáj a feje

ne tétovázzék hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakaesabb migraint és fejfájást elmulasztja.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban

Három doboznál ingyen postai szállítással.

Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Orvosok által ajánlva.

jelével elhalmoz. Rózsikát Lukács Vilma játssza, a fővezért pedig a kis Beilák Miklós. Kivülük részt vesznek az előadásban Ötvös Gitta, T. Harmath Ilona, Örley Flóra, Kosári Emmi, Szirmai Papir, Csizsér és Fenyvesi. Holnap, vasárnap délután Fall Leó gyönyörű zenéjű operettje, „Az elvált asszony” kerül színpadra első helyarákkal, Pálmay Ilkával és Medgyasszay Vilmával a főszerepekben. Pünkösd vasárnapján délután Rajna Ferenc és Szirmai Albertnek a századik előadás között álló népszerű operettje, a „Táncos huszárok” kerül színpadra, Patrás Sárival és Ötvös Gittával a fő női szerepekben. Pünkösd hétfőjén délután megismétlik „Az elvált asszony” előadását ugyancsak Medgyasszayval és Pálmayval a főszerepekben. A délutáni előadások első helyáruak.

A budai színházban holnap, vasárnap, hétfőn és kedden „A szép gárdista” című új operette kerül színpadra. Szerdán „Az álarcos bál” operának lesz a második előadása. Csütörtökön és pénteken a „Lotty ezredesei” című énekes bohóságot adják. Pünkösd vasárnapján délután a „Csókkirály”, este „A vig őzveg”, hétfő délután „Gül-Baba”, este „A varázskeringő” van műsoron.

Városligeti színház. A monumentális és díszes átalakított Városligeti színház építkezése már annyira elkészült, hogy az előadások június hó 15-én biztosan megkezdődhetnek. Az igazgatóság Rákosi Jenő „Éjjel az erdőn” s „Erdészány” című darabokból már kiosztja a szerepeket. Az első próba június hó 1-én lesz. Feld Mátyáson kívül, ki az igazgató mellett mint művészeti igazgató működik, Föld Aurél, a „Nap” munkatársa a színház dramaturg igazgatója lesz.

(*) A „Rab” — Kolozsvárt. Ifju Hegedüs Sándor fantasztikus drámáját, a „Rab”-ot május 22-én mutatta be a kolozsvári Nemzeti Színház. Az érdekes darabot most angolra fordítják és Angliába viszik, ahol már két színház kötött szerződést rá.

(*) Koszok-kiállítás Nagyváradon. Koszok Jenő, a jeles akvarellista festőművésznünk kollektív kiállítást rendez műveiből Nagyváradon. Száznál több képét állítja ki, amelyek között vannak olajfestmények, pasztellek, de a kollektív legnagyobb részét vízfestmények teszik, amelyeknek Koszok egyik leghivatottabb művésze. Már a Képzőművészeti Társulatnak 1896-iki millenáris kiállításán elnyerte velük az Esterházy-féle vízfestmény-díjat s ugyanakkor kettő közülük megvásárolták a király számára. Ugyancsak vásárolt az állam is egy nagyobbát a Szépművészeti Múzeumnak. Képeinek a témáit mind rendkívül ügyesen választotta meg, ami még vonzóbbá teszi a kiállítását. Venezia búcsú palotái, bájos lagunái, Itália poétikus tájai, a pittoreszk Tunisz, hazánk festői vidékei bilincseltek le leginkább és ezekről festette képeit, amelyeket meg megtoldott egy egész sereg gyönyörű csendélettel. A kiállítás, mely elé Nagyvárad és a megye egész intelligenciája élénk érdeklődéssel tekint, e hónap 27-én, csütörtökön nyílik meg ünnepélyesen a megyeház dísztermében.

(*) A „Tatárjárás” külföldön. Bakonyi Károly és Kálmán Imre operettje, a „Tatárjárás” sorba járja be a nagy külföldi színpadokat. Kedden volt a darab bemutatásának előadása Szentpétervárott s ugyancsak kedden ünnepelte Berlinben a „Berliner Theater” a „Tatárjárás” huszonötödik előadását. A jövő héten lesz a darab 125-ik előadása Bécsben. Münchenben a Gaertner-platz-Theater híres együttese az ott időző zeneszerző, Kálmán Imre vezetésével nagy ambícióval készül a darab holnapi bemutatására.

(*) A Magyar Tudományos Akadémia hétfőn, május 25-én délután 5 órakor ülést tart. Tárgyai: 1. Károlyi Árpád r. t., Pauler Gyula r. t. emlékezete, 2. Néhány folyó ügy. Ülés után a tagok barátságos vacsorára gyűlnek össze a Continental-szálló külön szobájában.

(*) Courten's kiállítása. Francois Courten's gyűjteményes kiállítása a lefolyt héten nagy látogatottságnak örvendett. Többek között gróf Andrássy Géza, gróf Hadik-Barkóczy Endre és neje, Zsilinszky államtitkár, Lányos Leó, Lippich Elek miniszteri tanácsos, dr. Köhner Adolf, stb. nézték meg a rendkívül érdekes tárlatot. A nagy érdeklődésre való tekintettel a kiállítás június hó 8-áig meghosszabbították. A tárlat vasárnap 9-11 óráig, hétköznap pedig 9-7-ig, 50 fillér beléptdíj mellett tekinthető meg a Könyves Kálmán Nagy-mező-utcai szalonjában.

(*) Kis Színház. Sziklay Kornél városligeti Kis Színházában tegnap nagy sikerrel mutatták be a „Remete titka” című operettet, amelynek eladás szövegét és melodikus zenéjét a sokoldalú Sziklay Kornél írta. A darab kiállítását és rendezését mintaszerű volt, a megerősített zenekart maga a szerző vezényelte. Az új operett nagyon tetszett a nagyszámú közönségnek.

(*) Egyházi zene. A Szent István-bazilikában 23-án, vasárnap, a nagy mise alatt Schubert G-dur miséje Sztójánovits Jenő karnagy vezetésével. A magánrészeket Pallady Leontine, Pichler Elemér és Vencell Béla éneklék.

IRODALOM.

* Das Ende des Spieles. (Novellen von Wilhelm Zoltán. Aus dem ungarischen; Maurus Mezei.) Wilhelm Zoltán: egészen jól hangzik germanul, csak nekünk furcsa egy kicsit, hogy ilyen nagyon nyugati, nagyon előkelő öltözetben látjuk egyik erős, telivér novellistánkat: Zoltán Vilmost. Nem vagyunk hozzászokva, hogy az írónkat észrevessék odakint. (Mikor még idebent se valami nagyon török magukat az emberek utánuk.) Pozsonynál erősen áll a határ: — az irodalmi még áttörhetetlenebbül, mint a politikai. Aki keresztülküzd magát rajta, aki ártópill fölötté: egész ember és egész tehetség. Zoltán Vilmos is az. Kedves elbeszélő, akinek mindig van egy egész novellára való ideje és akinek nyoma sincs a témaválszűzességnek. Aztán formát adni, kiválasztani a gyűrődéseket, begömbölyíteni a szövegeket, finom homokkal betölteni a csuszamlásokat: ehhez is ért Zoltán Vilmos. Igazi elegáns írásu ember, aki úgy jelenik meg az olvasói előtt, mint valami grandseigneur: sehol se durva, nincsenek az írásában zökkenők, hanem folyik a meseje kedvesen, nyugodtan, simán. Mindjárt az első novellájában meglátszik ez a határozott, a maga erejét ismerő biztonság. „Das Ende des Spieles” — ez az első novella francia nyelvű történet, a tárgyának a genre-je olyan I.-H. Rosny-féle. De a csattanójában, meg a részletek finom megrajzolásában megmutatja Zoltán, hogy minden franciás könnyedsége mellett is keményebb legyen amazoknál. Van a kötetben több magyaros tárgyú történet, amelynek a népszerűtől kikapott alakjai zamatosak és sok realizmussal vannak kivésve. Persze, a németben sokat veszítenek a zamatokból, — de ezt valószínűleg csak mi érezzük, akik már hozzászoktunk az eredetiek erős, átható illatához. Amennyivel kevésbé érezzük mi a zamatot, annyival újabb, különösebb és eredetibb ez a pár novella a németeknek. Nekiük Zoltán Vilmos méltán jelent utat, nemcsak névben, de emberben is. Mi pedig örülhetünk, hogy Wilhelm Zoltán németességében is megmaradt Zoltán Vilmosnak és magyarának. Az érdekes novelláskötetet Bruno Volger adta ki, Leipzig-Gohlisban.

* A „Vasárnapi Ujság” május 23-iki számának élén báró Forster Gyula szól Mistralkról, a most jubileumát ünneplő provencei költőről, bemutatva több rá vonatkozó képet is. A többi képek a postyáni katonatiszti pavillonnal, a polo-versenynyel, díjgaratással, a tavaszi lövészennyel, az ó-budai főgimnázium zászlószentelésével foglalkoznak. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Endrői Sándor és Pásztor Árpád versei, Erdős Renée novellája, Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: albán típusok, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakk-játék stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-krónika”-val együtt négy korona 80 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre két korona 40 fillér.

* „Méhészeti Mozaik”. E hasznos kis mű tartalma oly tanulságos és érdekes, hogy egy a méhtenyésztők, mint az amatőrök és laikusok is egyaránt élvezettel olvashatják. A művet dr. Földes Kálmán írta, akinek országos nevet adott eddigi méhészeti munkássága. A füzet ára 1 korona. Megjelent Réthy L. és fia aradi könyvnyomdájában.

* Uj Idők. Herczeg Ferenc magas névoju hetilapja, az „Uj Idők” e héten Lovik Károlytól és Farkas Páltól közli elbeszélést, míg az „Idegen Irók” rovatában Theodor Fontana egyik érdekes és szép novelláját közli. Cikket Lyka Károly és Ürmösy Miklós írt, utóbbi Szendrey Juliáról, a kit személyesen ismert. Fallay Lucian tollából érdekes utleirást találunk, amelynek érdekességét amatőr-fényképfelvételek emelik. Szabolcska Mihály és Ambrozovics Dezső verse, Mühlbeck Károly humoros fejtései, apróbb cikkek, könyvkritikák, aktuális képek teszik változatosabbá a lap amegy is gazdag tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal VI., Andrassy-ut 10. sz.

* Forradalmi nász. Michaelis háromfelvonásos színműve, melyvel az idei színházi szeziónban a Magyar Színház legnagyobb sikerét aratta, megjelent a „Fővárosi Színházak Műsorá”-ban, mely vállalat mint a színházainkban előadásra kerülő érdekesebb darabok gyűjteménye hamar közkeletűsége lett. A francia forradalomban játszódó dráma nemcsak a színpadon nagy hatása, hanem az olvasót is megrázza gyorsan perdülő izgató eseményével. Magyarra Homonnai Albert fordította s a Lappel (Wodiáner F. és fia) cég adta ki. Ára 66 fillér.

Gyomorbetegeknek, lábbadozóknak, Székely-féle gyógytej

kapható a Budapesti Központi Tejesarnok Szövetkezel összes fiókjaiban és a nyári ivócsarnokokban.

FŐVÁROS.

A főváros beruházási kölcsöne.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, május 22.

A már hova-tova egy év óta húzódo fővárosi nagy kölcsön ügye ma váratlanul érdekes fordulathoz jutott. A fővárosi pénzügyi bizottság mai ülésén ugyanis letárgyalták a beruházási munkaprogramot s ennek során elhatározták a már annyit emlegetett 20 milliós folyószámla kölcsön felvételét. A programnak két része van. A nagy program, amelynek a végrehajtására háromszáz millió korona kell és amelyet az ügyosztály is tájékoztatónak mond és egy kisebb, hetvenmillió program, amelyet a jövő évben akarnak végrehajtani. A program végrehajtására szükséges összegeket később akarja megszerezni a város, de az építőprogram megvalósítására már most akar husz millió koronás folyó számlakölcsönt biztosítani. A polgármester tárgyalt is a budapesti pénzügyintézetekkel s ennek eredményeképpen a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, a Magyar Jelzálog Hitelbank, a Hazai Bank Részvénytársaság és a Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság együttes ajánlatot tettek a fővárosnak a kölcsön nyújtására. Oriási meglepetést keltett aztán a bizottsági ülésen az a váratlan bejelentés, hogy a Magyar Kereskedelmi R-T. 1/2 százalékkal olcsóbb pénzt ajánl a városnak, sőt a később felveendő nagy kölcsönök nyújtására is készséggel vállalkozik a mögötte álló előkelő francia pénzesoport nevében. Növelte a szenczációt az a bejelentés, hogy a társaság még nagyobb kedvezményeket nyújtására is hajlandó. E miatt a végleges döntést a jövő keddre halasztották. A nagyérdeklő gyűlésről egyébként a következő tudósításunk számol be:

Az ülés megnyitása után dr. Márkus Jenő tanácsjegyző ismertette a kölcsönre vonatkozó ügyosztályi előterjesztést. Dr. Bódy Tivadár tanácsos azt javasolta, hogy a bizottság előbb általánosságban tárgyaljon a programról és csak azután a felveendő 20 milliós folyószámla-kölcsönről. Báró

30 frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben

Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rössuth Lajos-utca mellett.

Minták kívánatra birtmentve

Telefon 116-59.

Herzog nem tar azülség nek reut tekintet 20 milli sines kif zék. Dr. szorintu Nincs ki kölcsönre adó-és il kölcsön t kell add deóban hogy a f akadémi már mos vényhozó udó-és i A kölcsö n tempó az 1909. elkölteni előreláth előirányz bizottság tárgyalás Márk sekre, am tak. A m ténál, me vannak b ügyosztál, számitása igazgatási halad. K eredmény ban felm nehogy a amylek r grammho a kérdést hogy a 2 kint, han hoz. A 70 köte oly már meg kozni, kü ezek a ké dálja, her mező beru kapcsolat gedhetle amely elv fővárost k Székely zik a pro idejéről b megjavulá javul s má év elején hat. Eügye a rohamos építés erő millió tég ha ez tul káviszony Henrik n ellenben r nem lesz vadar taná taly nagyv sziti a na megvitátás a bizottság vaslatához Miután hogy kitől Az egyesül a Pes a Pesti M talános H váltó Bank Bank Rész radókbank nak 20 m nyujtani. folyószáml legfeljebb vábbi 10 évek foly Kamat fej számlában váltólészán legalább 4 ésszegek u A köl nemü más terhel, es esetleg kis leges bírsá számlaköle vételekhe

Herzog Péter a pénzügyi osztály előterjesztését nem tartja kielégítőnek, mert szerinte nem volt szükség az egész program előterjesztésére, amelynek rentabilitási számításai sem állják ki minden tekintetben a tüpróbát. Hozzájárult ahhoz, hogy a 20 milliót folyószámlára vegyék fel, sőt az ellen sincs kifogása, ha a 70 millió kölcsönt megszavazák. Dr. Preyer Hugó bírálta a programot, amely szerinte sok tekintetben nem helyes és ötletszerű. Nincs kifogása az ellen, hogy az egész 270 millió kölcsönre kérjék a törvényhozástól már most az adó- és illetékmentességet. A 20 millió folyószámlakölcsön tárgyalását időelőttinek tartja, ezzel várni kell addig, míg a miniszterium a program kérdéseiben döntött. Dr. Heltai Ferenc hangoztatta, hogy a felhatalmazás, amelyet a főváros kér, csak akadémikus jellegű. A főváros kölcsöneire nézve már most kellene kérni a kormányt, hogy a törvényhozásnál eszközölje ki külön törvényben az adó- és illetékmentességet, valamint a populáritást. A kölcsön felhasználása egyébként úgy sem abban a tempóban fog történni, mint azt tervezik, mert az 1909. és 1910. években valószínűleg nem fogják elkölteni az előirányzott összeget, míg 1911-ben előreláthatólag sokkal többet fognak költeni az előirányzott 14 milliónál. Indítványozta, hogy a bizottság térjen át a 20 millió folyószámla-kölcsön tárgyalására.

Márkus József reflektált azokra a megjegyzésekre, amelyek a múltak gazdálkodására vonatkoztak. A mai gazdálkodás sem sokkal különb a múlténál, mert a tárgyalás alatt levő programban is vannak bőven nem jövedelmező beruházások. Az ügyosztály programját, különösen rentabilitási számításait nem írja alá mindenben. Mai pénzügyi igazgatásunk is — ugymond — a régi csapáson halad. Kívánja, hogy a végrehajtás terén jobb eredményeket mutasson fel a város, mint a múltban felmutatott. Megfontolandó minden kiadás, nehogy a város olyan terheket vállaljon magára, amelyek megingathatnák egész háztartását. A programhoz különben hozzájárul. Vársznyi Vilmos a kérdést teljesen tisztázottnak látja. Helyesli, hogy a 270 millió kölcsön dolgában ne részletenként, hanem egyszerre forduljanak a törvényhozáshoz. A 70 millió kölcsön nagyobb része le van kötve olyan beruházásokra, amiket a közgyűlés már megszavazott. Nem akar részletekbe becsátolni, különösen a multa vonatkozólag, mert hisz ezek a kérdések még újból előkerülnek. Koncedálja, hogy a kölcsönprogramban nem jövedelmező beruházások is vannak, így a lakásügyvel kapcsolatban a csatornázás terjesztése, ami eladagolhatatlan. Végül hozzájárul Heltai javaslatához, amely elvi határozatokat provokál anélkül, hogy a fővárost bármely irányban lekötöni.

Székely Ferenc általánosságban nem foglalkozik a programmal, csupán a kölcsön felvételének idejéről beszél. Hiszi, hogy a politikai viszonyok megjavulása után a pénzpiac állapota erősen megjavul s néhány hónap múlva, de leginkább a jövő év elején a főváros igen kedvező kölcsönhöz juthat. Figyelmezteti a fővárost, hogy tartózkodjék a rohamos építkezéstől. Tudvalevő, hogy a magánépítés erősen fellendült s az idén a tavalyi 100 millió tégla helyett már 150 millió van lekötve s ha ez túlságosan fokozódik, a mi speciális munkásviszonyaink teljes megromlására vezet. Bíró Henrik nem osztja az előtte szóló aggodalmait, ellenben maga is hiszi, hogy a pénz olcsóbb lesz s nem lesz nehéz a kölcsön felvétele. Dr. Bódy Tivadar tanácsos védekezik az ellen, hogy az ügyosztály nagyon is meggondolva jár el, óvatosan készíti a terveit s a bizottságon mulik a program megvitatása. Magára az ügyre vonatkozólag kérdi a bizottságot, hogy hozzá járul-e az ügyosztály javaslatához a Heltai módosító indítványával.

Miután a bizottság ezt elfogadta, áttértek arra, hogy kitől vegyék fel a 20 millió függő kölcsönt. Az egyesült bankok a következő indítványt tették:

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, a Magyar Jelzálog Hitelbank, a Hazai Bank Részvénytársaság és a Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság hajlandók a fővárosnak 20 millió korona erejéig folyószámlakölcsönt nyújtani. A módoszatok a következők: A főváros a folyószámlakölcsönből a folyó 1909. év folyamán legfeljebb 10 millió s a jövő 1910. év folyamán további 10 millió, összesen tehát az 1909. és 1910. évek folyamán 20 millió koronát vehet igénybe. Kamat fejében a naptári negyedévenként lezárandó számlában az Osztrák-Magyar Bank mindenkor váltóleszámitolási kamatlábján felül 1 százalék, de legalább 4 1/2 százalék fog a tényleg igénybevett összegek után a főváros terhére felszámítani.

A kölcsön kamatain kívül a fővárost semmilyen más szolgáltatás (költség, jutalék, stb.) nem terheli, csupán az ezen megállapodásból folyólag esetleg kiszabandó jog- és bélyegilletékeket és esetleges bírságot tartozik a főváros viselni. A folyószámlakölcsöntartozást a főváros tetszése szerinti részletekben, bármikor törlesztheti, a letörlesztett

összegeket újból fölveheti, de összes tartozását legkésőbbben 1910. évi december hó 31-ig köteles visszafizetni.

Mielőtt ennek az ajánlatnak tárgyalásába becsátkozott volna a bizottság, bejelentette az elnöklő tanácsos, hogy a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság a kölcsönre vonatkozólag szintén ajánlatot adott be, amelynek biztosítására a részvénytársaság hajlandónak nyilatkozott két millió koronányi óvadékot azonnal letétbe helyezni. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ajánlata a 20 millió kölcsönt — minden egyéb a fővárosnak jutott kedvezmény megadása mellett — 1/8, illetve 1/4 százalékkal olcsóbban ajánlja fel, mint a fentnevezett bankcsoporthoz, ami pénzügyekben mintegy 25.000, illetve, ha a jegybank kamatlába 3 és fél százalékra leszál, 50.000 korona megtakarítást jelent. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ugyanis hajlandónak nyilatkozott a fővárosnak a 20 millió folyószámla-kölcsönt oly feltétel mellett rendelkezésére bocsátani, hogy a főváros a kölcsönért az Osztrák-Magyar Bank kamatlábját csak 7/8 százalékkal meghaladó kamatot fizet, amennyiben azonban a jegybank kamatlába 3 és fél százalékra apadna le, ugy a kamatminimum 4 és fél százalék. Bejelentette ajánlatában a Kereskedelmi Részvénytársaság, hogy a kölcsönműveletre nézve legelsőrangú nyugat-európai (francia) pénzcsoporttal társul.

Az ajánlat érthető meglepetést keltett a bizottság tagjai között és dr. Feleki Béla azt indítványozta, hogy rövid megbeszélés céljából az ülést néhány percre függeszessék fel. A szünet után pedig azzal az indítvánnyal állott elő, hogy a tárgyalást és határozathozatalt kedd délelőttre halasszák el.

Dr. Székely Ferenc szerint a kölcsön ügyét egy 400 tagú testület, vagyis a közgyűlés előtt igen nehéz volna letárgyalni, s ezért a tárgyalás folytatásával vagy a tanácsot, vagy a pénzügyi bizottságot kellene megbízni. Ő a bankcsoporthoz ajánlatát szolidnak és elfogadhatónak tartja, de miután olcsóbb ajánlat érkezett, azt kell elfogadni.

Dr. Vársznyi Vilmos igen melegen szól a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ajánlatáról, annál is inkább, mert legutóbbi külföldi útján azt tapasztalta, hogy a külföldi tőke beözönlését mesterséges uton zárják némely itteni körök. Lehetővé kell tenni azt, hogy a külföld végre hagyjon fel azzal a balhiedelemmel, hogy mi Balkán vagyunk s ezért tőkéjét nálunk gyümölcösöztesse el nem helyezheti. Örömmel üdvözlí az új ajánlatot s indítványozza, hogy azt fogadják el a tárgyalás alapjául, ami azonban semmi esetre sem jelenti azt, hogy még ez az ajánlat is feljavítható ne legyen.

Bíró Henrik és Telkes Aladár bizottsági tagok hozzászólása után a bizottság az ajánlat feletti tárgyalást és határozathozatalt kedd délelőttre halasztotta, annál is inkább, hogy addig a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság által felajánlott óvadék letéhető legyen.

(A főváros háza. A pénzügyi bizottság Platthy György javaslatára tudvalevőleg néhány hónappal ezelőtt fölhitva a tanácsot, terjesztte elő a városi házak bérjévedelmének a kimutatását. A tanács azonban várt a kimutatással, mert nem akarta kimutatni, hogy a város a körüti házaira is ráfizet. Május elején azután 15—20 százalékkal fölemelte a béreket és ma az új bérek alapján kimutatta, hogy a 2.846.000 koronáért épített házak mindössze 3814 koronát jövedelmeztek. A bizottság a jelentést tudomásul vette.)

(A főváros pénze. A törvény szerint a fővárosnak minden évben meg kell állapítania, hogy mely pénzintézeteknél helyezze el a pénzét. A pénzügyi bizottság Bódy Tivadar tanácsos elnöklésével ma tartott üléséből azt a javaslatot tette, hogy ezután is azoknál a pénzintézeteknél helyezze el a város pénzét, amelyeknél eddig volt.)

EGYESÜLETEK.

(—) A Vöröskereszt országos közgyűlése. A Magyar Vöröskereszt Egyesület évi jelentése, melyet a központi választmány az egyesület országos közgyűlésének hétfőn mutat be, már elkészült. Ebből a következő érdekes adatokat közöljük:

A Magyar Szent Korona Országos Vöröskereszt Egyesületének szervezete múlt évi december hó 31-én volt: 1 központi választmány, 44 megyei választmány, 10 vidéki választmány, 41 városi választmány és 230 fiókegylet. Horvát-Szlavonországban pedig volt: 1 országos választmány Zágrábban és 30 fiókegylet. Mindezek kötelekébe tartozott 2 tiszteletbeli, 2896 alapító, 4605 husz koronás rendes, 26.956 évdijas rendes és 2990 rendkívüli, összesen 37.446 tag. Az egyesület jövedelmező vagyona kitett 2.106.223 korona 65 fillért és a nem jövedelmező vagyont, melyet a hadifelszerelések, az Erzsébet-kórház épületei és berendezései, a központi raktár, az ápolónői intézet, a kassai és temesvári barakkok képeznek, 2.358.850 korona 16 fillért. Külön vagyon gyanánt kezeltek a sorsjegyalapok 10.245.036 korona 45 fillér értékben. A megyei, vidéki és városi választmányok és fiókegyletek együttes vagyona 1.424.246 korona 21 fillérre növekedett. A horvát-szlavon egyesületek országos választmánya közölte, hogy a tagok száma a múlt év végén volt: 3 tiszteletbeli, 110 alapító, 1850 rendes és 435 rendkívüli, összesen 2398 tag. Vagyona pedig kitett 297.791 korona 23 fillért. A hadi előkészületeket a központi választmány akként folytatta, hogy jelenleg az egyesület kötelezettsége mozgósításkor a következőkre terjed ki: A hadsereg hadtápparancsnokságokhoz küldetnek főmegbízottak megfelelő számu megbízottal, azok kivül a hadszínhelyen felállít az egyesület két mozgó egyleti raktárt, nagymennyiségű fehérneművel, ágyneművel, egészségügyi anyagokkal, élelmi- és üdítőszerekkel és egyleti tábori kórházat 210 beteg és sebesült számára, a sebesültek és betegek szállítást pedig végezteti 11 sebesült szállító oszloppal és 10 hegyi sebesültvivő oszloppal, melyek felszereléséhez 11 darab egészségügyi társzeker mütősátrakkal, 105 sebesültszállító-kocsi és 20 hegyi turautas kocsi tartozik. A hadszínhely mögött berendez és fentart mozgósításkor az egyesület: 8 tartalékkórházat 2000 sebesült és beteg számára, 50 betegnyugvóállomást 5078 részben sulyos, tovább nem szállítható, részben átvonuló beteg és sebesült számára, 336 kisegítő kórházat, melyekben 390 könnyen megsesesült, vagy megbetegedett tiszt és 11.533 köztiszt lel elhelyezést és ellátást, 4 üdülőkórházat 494 lábadozó számára és 721 üdülőhelyet 509 lábadozó tiszt és 26.408 altiszt és közlegény számára.

Az Erzsébet-kórházban gyógykezelést nyert 930 beteg 25.238 ápolási napon át; ezek közül távozott a kórházból gyógyultan 486, javulva 292, gyógyulatlanul 56 beteg. Meghalt 27 férfi és 17 nő; az 1909. évre maradt a kórházban 52 beteg. A szanatóriumbeli betegekkel volt az Erzsébet-kórházban 188 kísérő 1752 ételmezési napon át. Egy-egy beteg került átlag naponként 9 korona 55 fillérbe és egy-egy személy ételmezése, beleértve a személyzetet is, napi 2 korona 7 fillérbe. A kórház múlt évi bevételei kitettek 246.181 korona 7 fillért és kiadásai 257.905 korona 41 fillért; szegény betegek gyógykezelésére és segítésére az egyesület 63.759 korona 67 fillért áldozott. A kórházi ügyalapba ismét tekintélyes alapítványok folytak be és az alap a múlt év végén 770.911 korona 12 fillért tett ki. Ápolónői tanfolyamokat rendezett az egyesület Budapesten, az Erzsébet-kórházban és Miskolcon a vármegyei Erzsébet köz-kórházban. A kiképzett ápolónők 31 különböző gyógyintézetekben tesznek szolgálatot. Összesen van az egyesület kötelekében 2 főnökszony vezetése alatt 178 rendes ápolónő és 87 segédápolónő; ezek közül 18-an mint intéző nénék vannak alkalmazva. Az ápolónői nyugdíjalap 118.975 korona 50 fillérre növekedett. Jelenleg egy ápolónő részesül nyugdíjban és 10-en állandó kegydíjban. A Machlip Adolf üdülőkórházban díjmentes ellátást és ápolást nyert 24 férfi és 37 nő 4741 napon át; ezeknek ellátása és az üdülő-ház fenntartása 16.875 korona 16 fillérbe került. Az üdülőház vagyona 497.601 korona 42 fillért tett ki. Az évi jelentés külön fejezetben emlékezik meg a jótékonyág gyakorlásáról: segítségokra és közhasznú célokra az egyesület, beleértve a választmányokat és fiókegyleteket is, 189.852 korona 91 fillért fordított. A központi iroda a múlt évben is nagy munkát végzett; kiadott összesen 27.442 darab levelet és 44 csomagot. A hivatalnokok nyugdíjalapjai 176.498 korona 30 fillérre gyarapodott. A nemzetközi kötelekben a vöröskereszt egyesületek egy taggal szaporodtak, amennyiben Délamerikában, Chile köztársaságban megalakult az országos vöröskereszt-egyesület. Eddig 34 országos egyesület szervekedett a gená egyezmény alapján.

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a kezelhető legjobb fog- és szájpótlást gyakorolja.

SPORT.

Budapesti tavaszi versenyek.

— Tizedik nap. —

(—) A „Jósziv“ Egyesület hétfőn, a hónap 24-én délután 5 órakor a Magyar Földhitelezési Intézet épületében (V. Bálvány-utca 7) tartja az idei közgyűlést a következő tárgysorozattal: Az igazgató-választmány évi jelentése. A számvizsgáló-bizottság választása. Egy igazgató-választmányi tag választása. A közgyűlést választmányi ülés előzi meg.

(—) Protestáns estély Aszódon. Az aszódi evangélikus és a bányai evangélikus leánynevelőintézete nagyobb szabású és igen sikerült estélyt rendezett a leánynevelő-intézet zsufolásig megtelt nagy díszteremben. Az estélyen a fővárosból is előkelő közönség rándult ki. Az estély kiemelkedő pontjai voltak: a Krausz Emma zenetanárnő által vezetett és a leánynevelőintézet növendékeivel előadott Haydn „Imá”-ja, dr. Osváth Cedeon művészi hegedűjátéka, Molnár Lajos szavalata, Fremtsék Irén és Szigelnár Aranka zongorajátéka, a Balla Lajos gimnáziumi igazgató vezetésével előadott „Eros vár” ez négyzólamú chorál ének és Chugyi Pál aszódi lelkész imája és a szentírás-olvasása. A műsor legérdekesebb pontja dr. Szechtel Kornél egyetemes egyházi ügyész nagy hatást keltett felolvasása volt. Az előadó „A nő feladata a magyar protestantizmusban” cím alatt főképpen a serdülő leánynevelőket buzdította arra, hogy majdan mint protestáns anyák híven és lelkesedéssel teljesítsék a baba és az egyház iránti kötelességüket. Az estély végén a „Scholtz Gusztáv leányint. alapítvány” gyarapítására rögtönzött adakozás dr. Králik Lajos 100 koronás adományával együtt 317 koronát eredményezett.

(—) A 48/49-es Honvédek Országos Egyesülete ma délelőtt tartotta rendes évi közgyűlést a tagok élénk részvétele mellett a vármegyeház közgyűlési termében. A közgyűlést dr. Balogh Sándor lovag elnök nyitotta meg hosszabb beszéddel. Ezután felolvasták az év folyamán elhalt honvédek névsorát. Gregus Lajos pénztáros terjesztette elő ezután az egyesület számadásait. Az egyesület nyugdíjas tagjainak száma 6436, tavaly 7400 volt. Ezután felolvasták a miniszterelnöki leiratot, amelyben az egyesület részére a folyó évre 1.297.721 korona 75 fillér segélyt utalványoz. A jövő évi költségvetés megállapítása után az egyesület másodelnökének az elhunyt Darbay György helyébe Illyés Bálint országgyűlési képviselőt választották. A vidéki honvédegyesületek jelentéseinek felolvasása után a közgyűlés véget ért.

(—) Az Országos Magyar Izraelita Közművelődési Egyesület igazgatótanácsa a hó 19-én tartotta báró Herzog Mór elnöke alatt első ülését a Pesti izraelita hitközség székházában. Ez alkalommal megalkotották a különböző bizottságokat és az elnökség többrendbeli javaslatát elfogadták. Ezen határozatok értelmében az egyesület az ősztel több ingyenes tanfolyamot nyit meg felnőttek oktatására, nevezetesen magyar nyelvi tanfolyamokat idegenajkuak megmagyarosítása céljából és vallásbölcsélet, erkölcsi és jrodalomtörténeti tanfolyamokat a zsidó vallás eszméinek népszerű ismertetésére. A vidéki izraelita elemi népszkolák segélyezésének kérdésénél Hevesi Simon bejelenti, hogy egy magát megnevezni nem akaró tag 5 darab 400 koronás iskolai segélyt ajánlott fel adományként az egyesületnek. A vidéki helyi bizottságok felállításáról szóló javaslat elfogadása után az igazgatótanács dr. Grauer Vilmos alelnök indítványára megalkototta az alapszabályokban előírt 5 központi bizottság: Közművelődési bizottság: Elnök dr. Hevesi Simon, alelnökök Alexander Bernát és Farkas Emil. Jótékonyági bizottság: dr. Grauer Vilmos, alelnökök dr. Glass Izor és Bródy József. Propaganda-bizottság: elnök dr. Leitner Adolf alelnökök dr. Köhner Adolf és dr. Adler Ilés. Pénzügyi bizottság: elnök Weisz Manfréd, alelnökök Székely Ignác és Domonyi Mór. Hölgybizottság: elnök báró Guttman Vilmosné, alelnökök Neumann Arminné és Hevesi Simonné. Az egyesület központi irodája VIII. József-körút 28. szám alatt van, ahol dr. Weiler Ernő titkár bármikor szíves felvilágosítással szolgál.

(—) A Gyógyszerészethallgatók Segély- és Önképző Egyesülete most tartotta évről évre közgyűlést, mely alkalommal megválasztották a szüneti tisztikart is. Az egyesület az egész szünet alatt nyitva áll tagjainak a gyűjteményei, valamint könyvtára azok rendelkezésére áll a nyár folyamán is. A szüneti tisztikar a következőképp alakult meg: Elnök: Morvay József, alelnök: Fehér Béla, számvizsgálók: Bicskey Dénes, Tandlich Ferenc, Löbl Izse és Kolozsváry Gyula.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS YILMOS
jogi szeminárium

Budapest, VII. ker., Wesselenyi-utca 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118-87. TELEFON 118-87.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorbetegségeknek és székeszékélyben szenvedőknek

Kevésen voltak kinn a mai versenyeket végignézni, ami nagyrészt a kis nevezéseknél tudható be. De azért az egyes futamok várakozáson felül sikerültek, kivéve a Ruperra-díjat, ahol csak két ló indult.

A nap főszámát képező *Tavaszi kísérleti versenyben* öt lovat nyergeltek fel. A fogadók kedvence Mory volt, azonban semmi szerepet sem játszott a versenyben és a győztes a most nagyon jó formában levő Álnok lett Francesco előtt rövid fejhosszal.

A második érdekesebb futamban, a *Háromévesek handicapjában* tíz pályázó volt. A bizalom Pipere, Sapristi és Goldregen közt oszlott meg. Azonban közülük egy sem kapott helyet. A győztes a Dávid-istálló Maillartja lett, mely egyszerűen legaloppozta az egész mezőnyt.

A budapesti pályán rég nem történt eset volt az, hogy a hatodik futamban egy lóra, nevezetesen *Kofára* visszaadtak tétet, mert a start előtt elbukott és így nem is vett részt a versenyben.

Részletes eredmény a következő:

I. *Nyeretlenek díja.* Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Geist G. 3é. szk. Denise 48½ k. (Ulrichshoffer). 2. Szemere M. 4é. pm. Dryander 60½ k. (Szente). 3. Gr. Henkel A. 3é. sm. Sanssouci 51½ k. (Wakington). Futottak még: Hüho (Blades), Tengelicze (Horváth), Kamsin (Seiler). Másfél hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:35, 40:74, 124. Könyvfogadások: 2¼ Denise, 2½ Sanssouci, 3 Kamsin, 4 Dryander, 5 a többi.

II. *Eladóverseny.* Díj 2000 korona. Táv 2000 méter. 1. Gr. Orsich P. 3é. sm. Setétkapu 50 k. (Baumgartner). 2. Egyedi L. 5é. sher. Old Coin 56½ k. (Paul). 3. Mr. Redgrey 3é. sk. Margit 40½ k. (Fetting F.). Futottak még: Finstergrün (Juhász), Maharadja (Vivasil). Öt hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:42, 40:60, 52. Könyvfogadások: 1¼ Old Coin, 2 Setétkapu, 3 Finstergrün, 5 a többi.

III. *Háromévesek handicapja.* Díj 5000 korona. Táv 1400 méter. 1. Dávid E. sm. Maillart 50½ k. (Pretzner). 2. Geist G. pk. Motolla 50 k. (Baumgartner) és Egyedi A. pm. Avar 46½ k. (Gulyás.) Holtverseny. Futottak még: Goldregen (Janek), Pipere (Carslake), Gracieuse (Miles), Sapristi (Vivian), Jurgis (Seiler), Sö (Peschka), Rosebud (Gulyás J.). Három hosszal nyerve, holtversenyben második. Tot.: 10:79, 40:98, 116, 126. Könyvfogadások: 3 Pipere, 4 Maillart, 5 Goldregen, 7 Sapristi, 6 Motolla, 8 Avar, 10 a többi.

IV. *Tavaszi kísérleti verseny.* Díj 8000 korona. Táv 1000 méter. 1. Gr. Pejacevich A. 4é. sm. Álnok 60½ k. (Pretzner). 2. Söllinger R. sz. 3é. stpm. Francesco 54½ k. (Janek G.). 3. Mautner V. 4é. pm. Mory 60½ k. (Horan). Futottak még: Bácsi (Ulrichshoffer), Jalouse (Szente). Fejhosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:52, 40:84, 134. Könyvfogadások: 2 reá Mory, 4 Álnok, Jalouse, 5 Francesco, 10 Bácsi.

V. *Ruperra-díj.* Díj 4000 korona. Táv 1000 méter. 1. br. Harkányi J. pk. Egeria 57 k. (Janek G.). 2. Br. Springer G. pk. Peronella 57 k. (Carslake). Három hosszal nyerve. Tot.: 10:13. Könyvfogadások: 4 reá Egeria, 3 Peronella.

VI. *Nyeretlen kétévesek eladóversenye.* Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Gr. Trauttmansdorff L. sk. Zeiserl 49 k. (Seiler). 2. Gr. Pejacevich A. pk. Gertrud 49 k. (Taus). 3. Mautner V. 5é. pk. Royal Mary 49 k. (Baumgartner). Futottak még: Gonosz (Persóczki), Bor (Suszter), Sweet (Smutny), Marmotte (Peschka), Kofa (Fetting F.). Öt hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 40:44, 44, 46. Könyvfogadások: 1½ reá Zeiserl, 3 Gertrud, 4 Royal Mary, 8 a többi.

VII. *Welter-Handicap.* Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Gr. Pálffy J. 3é. pk. Tulipán 49½ k. (Cockeram). 2. Zombory R. 3é. stpm. Pál 47½ k. (Gulyás Z.). 3. Br. Springer G. 3é. pk. Perkátá 55½ k. (Carslake). Futottak még: Sympathy (Miles), Rontó Pál (Martinkovich), Fruska (Tré-

der), Kláris (Finán), Borbolya (Vivasil), Lobogó (Peschka). Egy hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:52, 40:78, 100, 136, 80. Könyvfogadások: 3 Lobogó, 4 Tulipán, 5 Perkátá, Rontó Pál, Kláris, 7 Sympathy, 6 Pál, 8 Borbolya, 10 Fruska.

Tizenegyedik nap. —

Holnap befejeződik a sikerekben oly gazdag tavaszi meeting. Dicsekvés nélkül mondhatjuk, hogy nem volt egy nap sem, amely a legelsőrendű program hiányában szükkölködött volna s így a Magyar Lovaregylet büszkén tekinthet vissza a tizenegy napos meetingre. Még az utolsó nap is teljes mértékben felelőssé teszi a sportemberek érdeklődését, mert ennek keretében dől el az előrefogadásokban oly nagy szerepet játszó *Alagi-díj*.

A 30.000 koronával dotált klasszikus futamnak az idén igen nagy érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy startjánál meg fog jelenni a Király-díjban oly rosszul szerepelt *Hasznos* is, melynek lemaradását oly különféle módon kommentálták. A Blaskovich-lónak véleményünk szerint holnap igen könnyen kell megoldania feladatát, hogy reményünk legyen arra, hogy az idei Derbyt biztosítva lássuk a német pályázók előtt. Már csak azért is mellője kell állnunk, hogy sem Kahlenberg, sem Hadnagy nem fog starthoz állani.

A másik legjogcsúltabb aspiráns a Dreher-istálló *Vampyrja*, melyről nagyon kedvező hírek keringenek. Azt hisszük azonban és a papirforma is amellet szól, hogy *Hasznost* nem fogja megelőzni a célnál, tekintve azt, hogy a *Ganacheménnek* a táv jobban megfelel.

Papushós győzelmét az *Állam-díjban* Palotás felett nem szabad tulbecsülnünk, mert véleményünk szerint a Geist-ló egy formájában visszament lovat hagyott maga mögött. *Mortimer*-ről, a Szemere-istálló crack-jéről már egészen másképp vélekedünk, mert a kitűnő Morgan-mén másodszori szereplése alkalmával nagyon dicsefretelműtő jarulást árult el s istállójában is igen vermes reményekkel vannak eltelve formáját illetőleg. Az idén még nem szerepelt *Lord-Darcy*ről véleményünk nem mondhatunk s egyáltalán még istállója nem is határozott indulása fölött.

Összegezve az elmondottakat, mi az idei Alagi-díj sorsát *Hasznos* startolásával elintézetnek látjuk *Vampyr* és *Mortimer* előtt.

Meg kell még emlékeznünk a 10.000 koronával dotált *Zár-handicap*ról is, melynek 2000 méteres távján igen népes mezőnyre van kilátás. Mint ideai handicapjaink javarészeben, a súlyelosztás itt is a legsikerültebb s így nagyon nehéz megállapítanunk a nyerőt. Némi előnyt még *Gyöngyössi*, *Mulass*, *Viganó*, *Dsidás*, *Floridsdorf* súlyozásánál vélünk felfedezni. Szoros választás után *Gyöngyössi* a jelöltünk *Mulass* és *Dsidás* előtt.

Jelöltjeink:

- I. *Kunilinde—Herr Göd.*
- II. *Nénufar—Sepoy—Hypnos.*
- III. *Hasznos—Vampyr.*
- IV. *Gyöngyössi—Mulass—Dsidás.*
- V. *Janek lov.—Revue—Osmonda.*
- VI. *Jesuite—Egerton—Ragaz.*
- VII. *Telemach—Tilos—Mayenna.*

(—) A debreczeni kétnapos meeting szombati versenyei gyönyörű szép időben, óriási közönség jelenlétében folytak le. A részletes eredmény a következő:

I. *Eladók handicapja.* Díj 1300 korona. Táv 2000 méter. 1. Gr. Merweldt Didon (Hönig). 2. Magas (Galló). 3. Igazság (Klimscha). Futottak még: Gajda (Antoni), Stiles (Withalm). Könnyen két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:55, 20:51, 35.

II. *Debreczen sz. kir. város díja.* Díj 1000 korona. Táv 1400 méter. 1. Br. Baich J. Mindenem (Br. Baich P.). 2. Bohun (Dittl Walter). 3. Ártatlan II. (Czárán Z.). Futottak még: Torskie (gr. Teleki S.), Extra (Pálffy). Feltartva két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:24, 20:61.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
reudbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

III. Hortobágyi díj. Díj 1900 korona. Táv 1600 méter. 1. Gr. Orsich P. Colette (Fólis). 2. Campanile (Czárán Z.). 3. Gyöngyvér (Pálffy). Futottak még: Bagola (Baich), Bajmester (Horváth J.), Mindi (Dittl), Orgazda (Sibrik). Küzdelem után fejhoszszal nyerve, egy hoszszal harmadik. Tot.: 10:71, 20:66, 30, 38.

IV. Nyulási gátverseny. Díj 1500 korona. Táv 2400 méter. 1. Liptay B. Prokop (gr. Teleki S.). 2. Windsbraut (Horváth J.). 3. Meglehet (br. Baich). Futottak még: Markos (Czárán Z.), Ifjasszony (Pálffy). Könnyen másfél hoszszal nyerve, két hoszszal harmadik. Tot.: 10:43.

V. Hadseregi gátverseny. Díj 1000 korona. Táv 2800 méter. 1. Koller E. száz. Glück auf (Dittl W.). 2. Décsey (Pálffy). 3. Taps (gr. Teleki S.). Biztosan egy hoszszal nyerve, rossz harmadik. Tot.: 10:31.

VI. Eladók akadályversenye. Díj 1300 korona. Táv 3200 méter. 1. Liptay B. Marastoni (br. Baich). 2. Jagello (Pálffy). Feltartva három hoszszal nyerve. Tot.: 10:17.

() A Postások közgyűlése. A Budapesti Posta-és Távirati tisztviselők Sportegyesületének tisztújító közgyűlésén a tisztikart a következőkből alakították meg: Elnök: Rutter Emil. Ügyvezető elnök: dr. Alfay Zoltán. Alelnökök: dr. Relle Iván, Földessy János. Titkár: Hollóssy István. II. Titkár: dr. Kiss József, Koltai József. Pénztáros: Horváth József. Ellenőrök: dr. Papp Salamon, Falvy Hugó. Szertárosok: Reisinger Gyula, Reznicek Imre, Kobulsky Károly, Rácz Jenő. Athletikai osztályvezető: Bodor Ödön. Football osztályvezető: Missuray Ágost. Vívó osztályvezető: Jancsó János. Birkózó osztályvezető: Orosz Miklós. Torna osztályvezető: Benecsek Gyula. Választmányi tagok: Demény Károly, Sipos Géza, Szénás Antal, Zolnay Mihály, Lukács Lajos, Bartók Jenő, Kertay Lajos, Erdős Emil, Hetényi Géza, Klimes Ottó, Józsa Lajos, Szabó Elek, Mészáros Károly, Gömöry Károly, Tömpe Benő, Gengely István, Erdős Miksa, Stefius Mihály, Pártos Ernő, Erődi Béla, Schneider József. Választmányi póttagok: Vertes Sándor, Soltesz József, Turi Jenő, Gonda Mihály. Felügyelőbizottság: Kupferschmidt János, Fehér Géza, Kilmes Károly, Polónyi Ferenc. Póttagok: Szobissék Rezső, Schubert Károly, Hirka Béla, Szücs Ferenc. Ügyész: dr. Ledniczky Jenő. Orvos: dr. Halka Lajos.

() A vasárnapi mérkőzések. Egy héttel a pünkösdi nagy mérkőzések előtt, holnap meglehetősen szürke football-vasárnapra van kilátás. Lesz ugyan egy nemzetközi mérkőzés, a bécsi Germánia és a Budapesti Torna Club között, a millenárius pályán, meg két I. osztályú bajnok mérkőzés is, de azok nem igen fognak nagy vízet zavarni, mert valami különösebb sportvezetést egyik sem ígér. Mégis szinte biztosra vehető, hogy nagy közönség fogja nézni ezeket a matcheket. Még aránylag a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot a Ferencvárosi Torna Club-Fővárosi orna Club mérkőzése, amely ugyancsak a millenárius pályán lesz délután fél 4 órakor a nemzetközi mérkőzés előtt.

Ha a Föv. TC. nem indult volna oly rohamos hanyatlásnak az utóbbi időben, hát nagyon érdekes küzdelemre lett volna kilátás, így azonban a FTC-nek — azt hisszük — nem fog nagy munkát okozni a szezon elején a hozzá legközelebb állott csapatot legyőzni.

A másik I. osztályú bajnoki mérkőzés az Ujpesti Torna Egylet—Typographia Sport Club között lesz az újpesti népszigeti pályán.

A II. osztályú bajnokságról a „33” FC.—Köb. TE., az URAK.—III. TVE. és KAOE.—MAFC. között lesz mérkőzés. Ez utóbbi küzdelem a X. Endőház-utcai pályán fog lefolyni és előtte lesz a KAOE. athletikai háziversenye. Ugy az athletikai versenyt, mint a labdarugó mérkőzést 40 filléres jeggyel lehet megtekinteni.

() A M. A. C. Bécsben. A Magyar Athletikai Club holnap délután Bécsben játszik a Wiener Athletik Club csapata ellen, mely most esütörtökön legyőzte a Sunderlandot. Az osztrák főváros legjobb csapata rovancheot készül venni a MAC-től szenvedett vereségért. A mérkőzés bírása Herzog Ede lesz.

() A Testgyakorlók vívóversenye. Nagy, előkelő közönség előtt tartotta meg esütörtökön első háziversenyét és vívóakadémiáját a Testgyakorlók vívószakosztálya. A verseny bővelkedett izgalmas jelenetekben s a jelen voltak teljesen meg voltak elégedve a versenyzők szép vívásával, ami első sorban Bach Benő és Borsódy László klubmesterek iskoláját dicséri. A versenyt követő akadémia is igen jól sikerült, Budapest vívómesterei majdnem

kivétel nélkül résztvettek benne. Az akadémián résztvett mesterek: Bach Benő (MTK.), Czizler Frigyes, Geller Alfréd (Ludovika Akadémia), Hallosy Jenő (Fodor-terem), Lesszák Károly (BBTE.), Schlotzer Gáspár (MTC.), Saneš Lionel (Santelli-iskola), Verbilamin Károly (Rákosi-terem) és Víz Károly honvéd-főhadnagy. A testvérklubok képviselőiben megjelent amatőrívők korrekt és elegáns vívásukkal szintén nagyban emelték az akadémia fényét; dr. Földes Dezső és Lehner Arthur a Föv. VC., Dunay Bertalan a BBTE., dr. Fuchs Jenő, dr. Radó Arthur, Beck József, Kovács Nándor és Árvay József pedig a rendező MTK. részéről vtvakt assautokat.

A kard-főversenyt Beck József nyerte meg, aki a klub nagy ezüstérmét és Kovács Oszkár szép tiszteletdíját kapta. 2. Dr. Radó Arthur. 3. Weisz Tivadar.

Kezdek kardversenye: 1. Kovács Nándor (nagy ezüst érem és Ernst Vilmos tiszteletdíja). 2. Árvay József (ezüst érem és tiszteletdíj). 3. Székely Nándor (ezüst érem és tiszteletdíj). 4. Hefler Aladár (bronz érem és tiszteletdíj). 5. Hoffer István (bronz érem és tiszteletdíj). 6. Löbl Andor (bronz érem).

Kezdek főversenye, ugyanolyan díjazással, mint a kardverseny: 1. Kálmán Miklós (Brüll Alfréd tiszteletdíja). 2. Rittenbacher Ödön. 3. Dr. Róz Imre. 4. Dr. Fodor Henrik. 5. Dr. Mai E. Henrik.

Növendéktagok minősítő-versenye: 1. Müller Győző (Bach Jenő tiszteletdíja és oklevél). 2. Müller Miklós (oklevél). 3. Schild Márton (oklevél). 4. Váradi István (oklevél).

A győzteseknek lelkes beszéd kíséretében dr. Heteés Antal osztotta ki a díjakat s azután lakomáhozült a társaság, mely emelkedett hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

() A „Hunnia” csónakázó egyesület közgyűlése. A „Hunnia” csónakázó egyesület ma este tartotta XXVIII. közgyűlését Lisznyai Dániel Lihamér elnöklete alatt. Mindenekelőtt felolvasták az egyesület elnökének, gróf Teleki Gézának sürgönyét, melyben kimentti magát a közgyűléstől történt elmaradása miatt. Azután az évi jelentést tudomásul vették, elfogadták az igazgatóság elszámolását és a költségeloirányzatot. Az évi jelentésből ki kell emelnünk, hogy az egyesület Dunakeszen szép nyaralót emelt, a vízen kiránduló tagjai részére s a telep a tagok evzési kedvét máris észrevehetően fokozta. Harmincezer kilométernél többet eveztek a „Hunnok” 2600 csónakbászálással. Az évi jelentés tárgyalása után megvitették a választásokat. Megválasztattak igazgatónak Horánszky Gyula, választmányi rendes tagoknak Zsilinszky Elek, Perczel György, Planer Jenő, Heinrich Gábor, választmányi póttagoknak Nádas Imre, Windisch Ödön, és Gyenes László. A közgyűlést 200 területi lakoma követte, amelyről táviratilag üdvözölték az egyesület elnökét, gróf Teleki Gézát.

() Nemzetközi lawn-tennis-verseny. Az ügyesség és technikai tudáson alapuló sportok mindegyikének fejlődése elválaszthatlan összefüggésben van azokkal az érintkezésekkel, amely az illető sportnem magasabb tudási fokozat álló képviselőivel bekövetkezik. A magyar lawn-tennis-sport fejlődése is azért indult meg az utóbbi évek folyamán olyan rohamosan, mert a Magyar Athletikai Club nemzetközi versenye évről-évre összegyűjtötte nemcsak a szomszédos államok, hanem az egész világnak legjobb képviselőit. Az évek folyamán Wilding, Ritchie, Decugis, Adams, Wessely, Razny és a kontinens legkiválóbb játékosai és játékosnői mutatottak be a lawn-tennis játék technikai művészetét és értették meg velünk a játék igaz szellemét. Így lettek azután a MAC. nemzetközi versenyei évről-évre nemcsak a lawn-tennis-sport fejlődésének dátumai, hanem egyszersmind annak legfontosabb eseményei. Az idei nemzetközi verseny sem fog semmi-ben elmaradni az előbbiektől. A verseny védnökségét ismét József főherceg és Augustina főhercegnő vállalták el, sőt már két pompás díjat is ajánlott fel. A főrangú világ érdeklődése is fel van kelve s a jelek szerint az idei verseny egyes számaiban számos főrangú versenyző is részt fog venni. A MAC. széle-körü mozgalmat indított már, hogy az ismert legjobb külföldi játékosok részvételét biztosítsa és minden fel oda mutat, hogy ez teljes mértékben sikerülni is fog. A díjak az idén sem fognak elmaradni az előző évekhez képest, pedig köz-tudomásu, hogy a tavalyi díjazás összértéke a nyolcezer koronát is meghaladta. Eddig a következő mecenások ajánlottak fel díjakat: József főherceg és Augustina főhercegnő, Budapest székesfőváros, gróf Vigvázó Ferenc, özv. Törley Józsefné, a

Tatra Club, Glück Frigyes, Littke Ernő, Bachruch Károly, Magyar Lawn-Tennis Szövetség stb. A verseny május 25-én, kedden kezdődik a MAC. margitszigeti pályáján s a pünkösdi ünnepeken fog végződni.

DITRICH ÉS KOMLÓS
OKL. MÉRNÖKÖK
BUDAPEST, V. NÁDOR-U. Z.
SIRIUS Leggáz, ac-tylen-
és brikettfejlesztő
Készülékek, magánvilágítási
berendezések és központi telepek
(Iragyázékek es tervek átitalann).

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyaláson folytatták a Crkocni Bock kerületbe tartozó tanuk kihallgatását. A csoport koronatanuja a szerb Turajlics Szimó volt, akinek Lukinics védő ellenzi a megesketését, mert bebizonyult, hogy ez a tanu a vádlottak ellen való gyűlöletből egy asszonyt hamis tanuzásra akart rábírn. A bíróság azonban az ügyész folszófalása után megeskettette a tanut. Turajlics Szimó azt vallja, hogy az ortodox vallásnak kezdtek a községben a szerb zászlót használni, amiben ő a felségárulás bizonyítékát látja. Azután hosszasan elpanaszolja, hogy a görög-keletiek őt árulóknak nevezik s még a saját bátyja is megfenyegette amiatt, hogy a vádlottak ellen vall. Ez azonban nem riasztja el őt attól, hogy a vádlottak ellen valljon. Ő mindig ellensége volt az önálló szerb pártnak és egész életében a kormány hive volt. (Nagy derűlttség.) Valamennyi vádlottat bűnösnek mondja a tanu abban, hogy titkos összejöveleteket tartottak. A tanu ezeket a gyűléseket kikémlelte. Matijasevics tanító csak látszólag volt a kormány embere, mert titokban a kormány ellen dolgozott. Oblakovic tanító is többet foglalkozott a politikával, mint az iskolával. Az elnök egy papirlapról intézi valamennyi kérdését a tanuhoz, amely a tanu vallomását tartalmazza. Ezt a papirlapot maga a tanu adta át az elnöknek. Az elnök kérdi a tanutól, hogy ki írta le a vallomását.

A tanu: Egy barátom írta le. (Mozgás.)

Azután Lukinics védő megállapítja, hogy a tanu vallomásában több ellentmondás van. A tanu azt állította, hogy 1908. őszén kémlelte ki a titkos gyűléseket, holott 1908. őszén már valamennyi vádlott fogságban volt. Lukinics védő még néhány kérdést intéz a tanuhoz, amelyre az egyik szavazó-bíró felel. A védő ez ellen többször tiltakozik, mire a bíró Lukinicsnak indulatosan azt kiáltja: Maga szemtelen! Az elnök megállapítja, hogy Lukinics kihívóan viselkedett. Lukinics védő kijelentette, hogy a sértésért magánuton vesz majd elégtételt.

Szünet után folytatták Turajlics Szimó tanu kihallgatását. Lukinics védő a tanu vallomásában számtalan ellentmondást állapít meg. A védő kérdésére a tanu kijelenti, hogy azért leste ki a vádlottak titkos összejöveleteit, mert a kormány vélnagyon sok jót tett s ő a kormánynak ezért a jó-ságáért szolgálatot akart tenni. (Derűlttség.) Elnök: Észrevette-e, hogy a vádlottak ellenségei a mi királyunknak, Ferenc Józsefnek? Tanu: Igen, észrevettem. Lukinics védő: Miből következteti, hogy a vádlottak ellenségei voltak a királynak. Tanu: A vádlottak gyűlölték Rauch bán kormányt. Aki a Rauch kormányát gyűlöli, az gyűlöli a királyt is. Ezután Lukinics védő indítványozza a bíróságnak, hogy rendelje el egy Zágrábban tartózkodó asszonynak a kihallgatását, mert ezzel a

MÁLNÁSI MÁRIA FORRÁS

természetes alkali-
kus sós savanyuvíz.

kihallgatással be fog bizonyulni, hogy a tanu két-száz korona honorárium ígérésével rá akarta bírni azt az asszonyt a vádlottak ellen való vallomásra. Az ügyész ennek az indítványának az elvetését javasolja s a bíróság ilyen értelemben határoz. Ekkor Lukinics védő ismét szólásra jelentkezik és felmutat egy jegyzőkönyvet, mely a tanu vallomását tartalmazza s melyet Kossutics vizsgálóbíró vett fel Turajlics Szimó vallomásáról. A jegyzőkönyv Kossuticsnak és a tanunak az aláírásával van hitelesítve. Lukinics védő kijelenti, hogy ez a jegyzőkönyv, mely az ő birtokában van, a tanu vallomásának az első jegyzőkönyvbe foglalása. Ez a jegyzőkönyv azonban elveszett, arról aztán már nincs senkinek sem tudomása, hogy a vizsgálóbíró új jegyzőkönyvet vett fel a tanu vallomásáról. (Nagy mozgás.) A jegyzőkönyvet megmutatják a tanunak, aki elismeri, hogy azt tényleg ő írta alá. Miután az elnök a jegyzőkönyvet felolvastatta, Lukinics védő konstatálja, hogy a régi jegyzőkönyv megközelítőleg sem oly terhelő a vádlottakra, mint a második. Kijelenti, hogy birtokában van még Kossutics vizsgálóbírónak egy jegyzete, mely a tanu vallomása alapján készült s ebből is megállapítható, hogy a második jegyzőkönyv sokkal terhelőbb a vádlottakra, mint az első. Lukinics védő leleplezése nagy feltűnést keltett. Ezután még a vádlottak válaszolnak röviden a tanu vádjaira. A tárgyalás végén szót kér Accurti ügyész s kijelenti, hogy Lukinics szereplése ellen a leg-határozottabban tiltakozik. A védő tisztán szon-zációhírszótól rendezett a tárgyaláson leleple-zési játékot, Lukinics védő erre azt válaszolja, hogy csak kötelességét teljesítette. Ezután a tárgyalást berekesztették.

Dr. Kossutics törvényszéki tanácsos, a nagy-szerb pür vizsgálóbírónak egyike, dr. Masaryk osztrák reichsráthi képviselőhöz levelet intézett, melyben felszólítja, hogy huszonnégy órán belül nyilatkozzék, hogy legutóbbi reichsráthi beszéde alkalmával a zágrábi vizsgálóbírókra tett nyilat-kozatát őreá is vonatkoztatja-e. Ha ezt nem tenné, úgy jellemtelen embernek mondja, aki az immunitás védelme alatt távollevőket támad, oly-anokat, akik nem védekezhetnek. Egy újsághir alap-ján dr. Kossutics konstatálja, hogy dr. Masaryk nem szatiszfaczióképes.

§ Kiplakatirozott ügyvédek. E czim alatt a napokban megjelent közleményünkre Molnár János nyugalmomba vonult karezági ügyvéd az alábbi helyreigazítás közlését kéri:

Mile Péter és neje ellen indított sajtóperem-ben megtartott főtárgyalásról azt lehetne követ-keztetni, hogy terheltek a bizonyítási eljárás so-rán bizonyítékot szolgáltatottak a nyílt levélben fog-lalt rágalmakra s ennek következménye lett a föl-mentés. Mert igaz ugyan, hogy Mile Péter és neje felmentettek a Molnár János ügyvéd által ellenük emelt vád alól, de az is igaz, hogy a bi-róság által elrendelt bizonyítás daczára Molnár Já-nos ellen rágalmazás alapját tevő tényeket igazol-ni és bizonyítani nem tudták. En betegség miatt a tárgyaláson nem jelenhettek meg, de úgy vagyok hitelesen értesülve, hogy a verdikt szemmel látha-tólag meglepte a törvényszék bírói tagjait is. A nagyközönség a megjelent közleményből azt is kö-vetkeztetheti, hogy Mileék ellenem bizonyítottak és ennek következménye lett a felmentés, pedig egyszerűen siránkozásukkal és könyörgésükkel nyer-ték ki az esküdtek irgalmát. Megjegyzem, hogy 32 évi ügyködésem alatt fegyelmileg sohasem voltam büntetve.

§ Régi haragosok. Kovács József gépgyári munkás már évek óta ellenséges viszonyban volt Domján József munkással. Ez év január 13-án este Kovács József bement Hrabovszky György Sziv-utezai vendéglőjébe, ahol régi ellenségét, Domján Józsefet találta. Szó nélkül felkereste egy közeli vendéglőben Csizmadia János, Wilhelm Ferencz, Batori Armin és Dvorzák nevű barátait, azt njsá-golván nekik, hogy a Hrabovszky-féle vendéglőben őt meg akarják verni, ezért segélyül hívta őket. A társaság nyomban felkereskedett s elment a Sziv-utezai vendéglőbe, ahol Domján nyugodtan boro-zgatott Petneházy György nevű barátjával. A társaság tagjai mindenáron bele akartak kötni a nyu-godtan boro-zgató Domján Józsefbe, de ez óvatosa-r kitérte a kötekedés elől. Éjfél felé, mikor a társaság tagjai már eltávoztak, Domján is hazafelé indult. Alig lépett a koresmajtni előtte termelt Csiz-madia János s meg akarta ütni. Domján azonban elhárította az ütést, mire Csizmadia Kovács Józsefet hívta segítségül. Kovács kést rántott s ezzel

úgy mellbe szurta Domján Józsefet, hogy ez nó-hány percz mulva benn a koresmajban, ahova be-vánszorgot, kiszenvedett. Barátja Petneházy György is pórul járt, mert amikor Domján segítségére akart menni, Kovács József késsel őt is arezon szur-ta. A budapesti büntető törvényszék esküdőbírósága ma vonta felelősségre Kovács Józsefet halált okozó súlyos testisértés büntetéseért. Az esküdtek dr. Kes-serü kir. ügyész vádjá után bűnösnek mondották ki a vádlottat a két rendbeli terhére rótt bűnse-lekményben s ezen marasztaló verdikt alapján a törvényt alkalmazó bíróság Kovács Józsefet két évi és négy havi börtönnre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Egy pap sérelmei. Alig néhány napja, hogy dr. Herrmann József volt áldozár áttal dr. Rajner Lajos püspök és érseki helynök ellen emelt rágalmazási ügyben a büntető felelővitei törvényszék végleg felmentette dr. Rajner püspököt a rágalmazás vádjá alól. Dr. Herrmann-nak ma egy újabb feljelentésével foglalkozott a budapesti büntető kir. járásbíró. Ezt az újabb rágalmazási panaszt dr. Herrmann nemcsak dr. Rajner Lajos, hanem dr. Radnay Farkas, besztercebányai püspök ellen is emelte. A mostani feljelentésében előadja a panaszos, hogy dr. Radnay Farkas besztercebányai püspököt dr. Rajner Lajos a korponai plébánosvá-lasztás előtt akként informálta, hogy Herrmann az esztergomi érseki szentszéknek jogerős ítélete alap-ján a katolikus egyházból ki lett közzítve és kánoni szabálytalanságba esett. Ezen információzt Radnay püspök a korponai plébánosválasztó gyűlő-sen felolvasta, ennek következtében Herrmann-t nem választották meg korponai plébánosnak. Rad-nay Farkas megvív püspököt — a főrendiház tagja lévén — a törvényhozás nem adta ki, Rajner La-jos püspök ellen pedig ma délelőtre tüzték ki a tárgyalást a budapesti kir. járásbírósnál Bau-mann járásbíró előtt. Tanukul a panaszos beidéz-tette többek között dr. Kohl Medárd és dr. Pá-hászka Ottokár püspököket is. A bíróság a tárgyalás lefolytatása után Rajner Lajos püspöki-érseki helynököt felmentette a rágalmazás vétés-gének vádjá alól, azzal a megokolással, hogy a panaszos a korponai plébánosi állásra pályázott, csakugyan irreguláris volt, amit a becsatolt három ítélet bizonyít. A felmentő ítélet ellen a panaszos felebbezett.

§ A tisztai ügyészek ügyvédi gyakorlata. A zombori ügyvédegylet elhatározta, hogy a tisztai ügyészek ügyvédi gyakorlata ellen országos moz-galmat indít, megkeresvén a m. kir. igazságügyi és belügyminisztériumokat az íránt, hogy törvény-hozási uton intézkedjenek a tisztai ügyészeknek az ügyvédi gyakorlattól való eltiltása iránt, megkér-ve az országgyűlés képviselőházának ügyvéd tag-jait, hogy ez irányban szükség esetén kezdeménye-zőleg lépjenek fel és átírva az összes ügyvédi ka-marákhoz s az országos ügyvédegyülés állandó vá-lasztmányához, hogy a megindított mozgalomhoz mentől sürgősebben és mentől nagyobb erővel csatlakozzanak.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körnt 24, I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle lümlápa fűrdők
szívhaj és veredényel-meszedés ellen.
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű áram-mal való kezelés (Arson-valisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfűrdők (Elek-trotherm).
Villamos fenyfűrdők.
Villamos massage (Vib-ratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfűrdők.
Szénsavas fűrdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neu-rasthenia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Almatlanság, Fejfájás.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegszábák (Neuralgiák, ischiás).
Gerincvelőservadás (Ta-bes).
Szívbetegségek.
Veredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz, reuma, izületi és csontbajok.
Székrekedés, Daganatok.
Anyagcserebajok (Elhízó czukorhaj, veseregényesség)
Bőrbajok, Bőrviszketeg, Lupus.
Hajhullás, kopaszág.
Szörtelenítés (nőknél az arezon).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napra át. Kívánatra prospektus.

KÖZGAZDASÁG.

Az 1908. évi 4%-os koronajáradék átvétele.

Ismeretes, hogy a magyar kormány a Magyar Általános Hitelbank által képviselt Rothschild-csoporttal a múlt évben 128 millió korona n. é. 4 százalékos koronajáradék kibocsátására néve kötött szerződést, amely szerint a csoport 64 millió ko-rona értékű járadékot át is vett, a másik 64 millió koronára pedig az opció jogát tartotta fenn. Idő-közben aztán, különösen mikor a politikai helyzet kezdett válságossá lenni, fölmerült az a hír, hogy a Hitelbank nem gyakorolja az opció jogát, mert túlmagasnak tartja a járadék kibocsátási árfolya-mát. Ezt a hírt élénken megőzöfolja az az értesü-lésünk, hogy a Magyar Általános Hitelbank a fennmaradt 64 millió korona n. é. 4 százalékos ko-ronajáradékra néve az opció jogát már gyakorolta is s ezzel Wekerlénék ez a pénzügyi művelete is a legteljesebb siker jegyében zárult. A kibocsátás si-kerét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy míg a múlt évi kibocsátás 92 százalékos volt s az járadék napi árfolyama 93.20 korona, addig az opciónál-t rész kibocsátása 92.5 százalékos és a koronajáradék mai árfolyama 93.40 korona. Ami igen beszédesen jellemzi a pénzügyi javulását, de jellemzi a Hitel-bank sikeres pénzügyi politikáját is.

A Pénzügyi Szövetség ülése. A Magyar-országai Pénzügyi Szövetség Szövetsége igazga-tósága és választmánya 1909. évi május hó 26-án délután négy órakor Budapest, a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja helyi-ségében ülést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Pénzügyi tisztviselők nyugdíj-egyesülete. 3. A Szövetség felterjesztése az ipar-törvény tervezete tárgyában. 4. Pénzügyi szak-tanfolyam kérdése. 5. Indítványok.

A francia tőke versenye. Évek óta állandó óhajként szerepelt a hazai közgazdasági körökben az, hogy folszabadsuk piacunkat az osztrák tőke befolyása alól oly módon, hogy alkalmas időben a tőkegazdag francia pénzügyi piacot birjuk rá arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljen ránk is. Késég-telen, hogy nagy nyeresége lenne egész közgazdasági életünknek, ha megtudnók szerezni a párisi piac vezéreinek bizalmát. Volt idő, mikor általánosán hangoztatták, hogy még áldozatok árán is meg kell építeni a francia tőke útját hazánkban s csak a viszonyok örvendés javulását mutatja az, hogy ma már nemcsak hogy nem kell áldozatok árán idecsalogatni a francia tőkét, hanem önként jo-lentkezik az s csinál egészséges versenyt a hazai pénzügyi intézeteknek. A főváros most fölveendő 20 millió kölcsönénél ugyanis az ad hoc kartell kötött fővárosi intézetek — amint más helyütt részletesen megírtuk — a mindenkori bankkamat-lébnál 1 százalékkal magasabb kamatot számítanak, tehát 5 százalékos, ha pedig az Osztrák-Magyar Bank leszállítja 3 1/2 százalékra a kamatlábat, ak-kor a kölcsön után legalább 4% százalékos kamatot kérnek. A Kereskedelmi R.-T. által benyújtott francia csoport ajánlata a jelenlegi bankkamatláb mellett 4 1/2 százalékos kamatra szól, ha pedig az Osztrák-Magyar Bank leszállítja a kamatlábat, a francia csoport 4 és fél százalékos kamatot számít a főváros kölcsöne után. Ez az ajánlat tehát a mai kamatláb mellett egynyolcad százalékos, a bank-kamatláb leszállítása esetén pedig egynegyed szá-zalékkal kedvezőbb. Így maga a főváros már is hasznát látja a francia tőke fellépésének, mert minden valószínűség szerint a két csoport egész-séges versengése rövidesen olcsóbbá teszi városaink eddig drágán fizetett kölcsönműveleteit.

Kereskedelmünk Keletindiaival. A Kereske-delmi Múzeum könyvtárhelyiségében tegnap este Pálep E. G. bombay-i importező tulajdonosa, a m. kir. Kereskedelmi Múzeum keletindiai levele-zője előadást tartott Keletindia üzleti viszonyai-ról. Min lenkelőit kifejtette, hogy Keletindia egy is mint óriási fogyasztó terület, de úgy is mint a nyers termények kiapadhatatlan forrása rendkívüli fontossággal bír Magyarországra néve, amit igazol az is, hogy a múlt év folyamán mintegy 22-23 millió értékű árut vittünk ki Keletindiaiba, mely-nek körülbelül 80 százaléka cukor volt, míg Kelet-indiából nyersterményt több mint 30 millió korona értékben hoztunk be. A cukron kívül igen nagy fogyasztást lehetne biztosítani villamos gépekben

és mind ipari ke-
ben, ke-
szijban
az enyve
kisebb-n
zás kérd
alkalmat

Az
látat. Sz
azt tolma
pénzügyi
kentséne
a mi jog
van vala
strucezpo
hogy Mag
hogy a n
matláble
zék. Azon
matlábat,
Magyar
jó példát
le a kam
leszállítá
a német b
nyezést. I
esőbb a p
mindig na
lenben ná
várva-várj

Sajtó

állítás.
számos virá
litás egyik
pavillon, n
ket és szak
kel foglal
kat fogják
bemutatni.
vatalokat,
néhány pé
ezimére ni

Az Áll

A gázgyá
előterbe ju
is, amelye
lett egye f
papírosai ir
kozott, sőt
hangulatnak
Ma ugyanis
a gázgyára
váltani, hog
ben legyen.
sai ma 5 ko

Az ors

Junius hó 5
állatkülliá
egyes csop
bizottság el
főcsoport sz
nek a lovakn
vérti lovak
kilencz bírál
szerint. A ju
pedig két bir
egyik bírál
tagja van. A
tersallban ju

Nyugod

galmas nap
volt a gabo
ugyan még 13
buza árát 13
tével a piacz
kurzusok mel
30 fillerre ru
nyatlás állott
tegnap pillan
végül 14.95-ö
nyomó része u
hogy e termi
variációk. A
az az óhaj, ho
jen vissza a
küszöböléséve
vel most már
tényleges üzle
sák a gaboná
lása attól függ
széges csapad

és minden fajta villamossági cikkben, épületfában ipari keményítőben, papírosban, talp- és felsőbőrben, keféaruban, üvegporhárban, készcipőben, gépszijban és karton árukban; jól be lehetne vezetni az enyvet, festéket, szeszitalokat s még egy csomó kisebb-nagyobb jelentőségű cikket. Rátért a hozzászólás kérdéseire is, amely igen érdekes vitára adott alkalmat. Az előadást nagy tetszéssel fogadták.

Az Osztrák-Magyar Bank leszállítja a kamatlábat. Szinte bihetetlennek tetszik az a hír, amely azt tolmácsolja, amit már hetek óta sürgött az egész pénzpiac. Tudja mindenki, hogy a kamatlábeszkéntésnek be kell következnie, mert hiszen még a mi jegybankunk önző kamatlábpolitikájának is van valahol határa; de az utóbbi időben annyira struccpolitikát folytatott ez a közös intézmény, hogy Magyarországon már alig bízott valaki abban, hogy a magyar érdekeknek annyira kívánatos kamatlábeszállítás belátható időn belül bekövetkezzék. Azonban kedden a német bank leszállítja a kamatlábat, mire az örökké utána kullogó Osztrák-Magyar Bank esütörtöki főtanácsülésén követi a jó példát s 4 százalékról 3 és fél százalékra szállítja le a kamatlábat. Hát bizony ideje is ennek. Sőt a leszállításnak be kell következnie akkor is, hogyha a német bank nem adná meg a várva-várt kezdeményezést. Elvégre Németországban már most is olcsóbb a pénz, mint nálunk s a német piac még mindig nagy belső kölcsönök feltétele előtt áll. Ellenben nálunk túl magas a ráta s a magyar piac várva-várja a esőkentését.

Sajtópavillon a szegedi országos kertészeti kiállításon. A május 29-én Szegeden megnyíló országos virág-, gyümölcs- és veteménykertészeti kiállítás egyik érdekes látványossága lesz a díszes sajtópavillon, melyben a különféle gazdasági szakkönyveket és szaklapokat, valamint a gazdasági kérdésekkel foglalkozó fővárosi és vidéki napi- és hetilapokat fogják ismertetés céljából a nagyközönségnek bemutatni. A rendezőség ezután kéri fel a kiadói-vitalokat, hogy szak- és napilapjaik s szakkönyveik néhány példányát dr. Bodor Antal egyll. igazgató címére mielőbb küldjék be Szegedre.

Az Általános Villamossági R.-T. megváltása. A gázgyár megváltásával egyszerre az érdeklődés előterébe jutott az Általános Villamossági R.-T. is, amelynek szerepe a főbb utcák világításának lett egyre fontosabb. Ennek megfelelően a társaság papírosai iránt már napok óta erős kereslet mutatkozott, sőt azok ma is emelkedtek. A mai kedvező hangulatnak azonban már szennyezés oka is volt. Ma ugyanis a tőzsdén az a hír járta, hogy a város a gázgyárral együtt ezt a társaságot is meg fogja váltani, hogy a közvilágítás teljesen házi kezelésben legyen. E hírre emelkedtek a társaság papírosai ma 5 koronával 365 koronára.

Az országos állatkiállítás bírálóbizottságai. Junius hó 5. napján megnyitandó országos tenyésztő-állatkiállítás rendező bizottsága megalakította az egyes csoportok bíráló bizottságait. Az összbírálóbizottság elnöke: Ráthonyi Reusz Henrik. Négy főcsoport szerint külön bíráló bizottságok működnek a lovaknál, külön albizottság a meleg- és hidegvérű lovak bírálatára. A szarvasmarha kiállításnál kilencz bíráló bizottság működik az egyes fajták szerint. A juhkiállításnál négy, a sertéskiállításnál pedig két bíráló bizottság teljesíti a bírálatot. Mind-egyik bíráló bizottságnak három rendes és egy pótagja van. A bírálatok a kiállítás területén a Tattersallban junius hó 5-én történnék meg.

Nyugodt hangulat a gabonatőzsdén. A sok izgalmas nap után ma végre valamivel nyugodtabb volt a gabonatőzde. A forgalom kezdetével volt ugyan még kényszerfedezés is, ami az októberi buza árát 13.45-ig szűkítette fel, de ezek megszűntével a piacra került kötésekre már csak hanyatló kurzusok mellett ekadtak vevők és rövid idő alatt 30 fillérré rugott a visszaesés. Még nagyobb árhanatlás állott be a májusi buza kurzusánál, mely tegnap pillanatnyilag 15.75, ma pedig 14.80 is volt, végül 14.95-ön maradt. A májusi angászmanók tulajdonképp része úgy látszik ma lebonyolítást nyert úgy, hogy e terminus körül már alig lesznek nagyobb variációk. Az októberire nézve pedig általánosan az az óhaj, hogy az üzlet most már minél előbb térjen vissza a rendes medrébe. A gyenge elemek kiküszöbölésével és a kényszerfedezések megszűnésével most már nem tőzde technikai okok, hanem a tényleges üzleti szempontoknak kell, hogy irányítsák a gabonák kurzusait. Az áruk ezentúli alakulása attól függ, hogy kapunk-e a közeli időben országos csapadékokat, vagy nem. A barometer válto-

zása tehát most nagy szerepet fog játszani a gabonatőzsdén. Az utolsó napok árváltozásait a következő összeállítás mutatja:

	máj. 18.	máj. 19.	máj. 20.	máj. 21.
májusi buza	29.62	30.40	30.80	29.90
októberi buza	25.38	25.56	26.60	26.32
októberi rozs	19.66	19.80	21.02	20.32
októberi zab	15.08	15.30	15.50	15.40

A Fabank tőkeemelése. A Magyar Fakereskedők Hitelintézete Részvénytársaság — amint értesülünk — junius 10-én rendkívüli közgyűlést tart *alaptőkéjének felemelése céljából.* A társaság 1905-ben alakult egy millió koronával, amelyet 1907-ben emeltek fel két millió koronára. 1907. évi tiszta nyeresége 160.104 korona volt, amelyből 10 korona, azaz 5 százalék osztalékot fizetett. Ez alkalommal ismét egy millió koronával emelik az alaptőkét három millió koronára.

Nemzetközi teigazdasági kiállítás. A városi Iparosarnokban már megkezdtek a teigazdasági kiállítás rendezését. A bejelentések már mind beérkeztek. Kiállításra és bírálat alá jön: 600 drb. vajminta, ebből 312 drb. külföldi és 288 drb. magyar vaj és 965 drb. különféle sajt, ebből 218 külföldi. A tudományos kiállításra résztvesz: Svájc, Franciaország, Hollandia, Ausztria, Németország, Belgium, Oroszország és természetesen Magyarországon is. Páris városának kiállítása különösen érdekesnek ígérkezik.

Az „Atlantica“ osztaléka. Az „Atlantica“ tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága mai ülésén állapította meg ezidei mérlegét és ennek kapcsán elhatározta, hogy az 1908. üzletévben elért nyereségből — megfelelő leírások és a tartalék alapszabályszerű növelése után — a részvényeseknek hat százalék osztalék kifizetését fogja a junius 26-án megtartandó közgyűlésen javaslatba hozni.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői szövetség a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Strinecki Z. kereskedő, Zágráb; Weltmann József, vaskereskedő, Ungvár.

Megállanak a malmok. A fővárosi malmok elhatározták, hogy a jövő héten beszüntetik az üzemet. Holnap a malomgyeületben ülést tartanak, melyben megállapodásra fognak jutni, hogy milyen időtartamra terjedjen az üzembeszünet. Valószínűleg 3 heti teljes szünetről lesz szó, amely idő alatt lehető lesz a felhalmozott lisztkészletük értékesítése. A mai — majdnem 16 forintos buzaárak mellett őrlés folytatása ugyanis a malmokat könnyen ama veszélyes helyzetbe hozhatja, hogy a tulajdonosok árán beszerzett nyersanyagból gyártott lisztjük eladatlan marad, mint a hogy már ma is csak veszteséggel tudnak lisztet értékesíteni, buzát azonban tekintettel a gyenge készletre, ocsóbban beszerezni sehoggy sem képesek. A malmok tehát jól felfogott érdeklükben eszeleksenek, amidőn drága lisztkészlettel nem mennek át az új évadba.

A tátrai vasutak. A kassa—oderbergi vasut a esorbatói fogaskerekű és tátra-lomnici h. é. vasut üzemet május 29-től bezárólág junius 1-éig felfveszi. A vonatkozó menetrendnek az állomásokon kifüggesztett menetrendhirdetményekben találhatók. A kedvezményes tátrai menettérítijegyek a vonathoz színeá érvényesek.

A Magyar Cukoripar r.-t. bár Harkányi János alelnök elnöklésével ma tartott közgyűlésén az igazgatóság javaslatához képest elhatározták, hogy az alapszabályszerű leírások fogantatása után fennmaradó 1.935.682 korona 81 fillérvnyi tiszta nyereségből részvényenként 125 korona vagy 106.25 német birodalmi márka osztalék fizetessék, 300.000 korona az értékesítéskénti tartalékszámra további javadalmazására fordítassék, 266.357 korona 13 fillér pedig új számlára vitessék át. Az igazgatóság kiegészítésére két új tag: gróf Hadik Béla és dr. Domonyi Mór választották meg. Végül a felügyelő bizottság tagjaitul megválasztatták: Dókus Gyula (új), Brózsai Alajos, Láng Ernő, Róthkugl Arnold (új), Szalay Ödön. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen elnökké báró Harkányi János és alelnökké gróf Majláth József v. b. t. t. választották meg.

Az osztrák Lloyd zárszámadása. Az osztrák Lloyd mai igazgatótanácsán egyhangulag jóváhagyták az 1908. évről szóló zárszámadást. A vezérigazgató referatúrából kitűnik, hogy a lefolyt üzletév bruttó-nyeresége 7.564.456 korona volt. Az elsőbbségi kölcsön kamatainak levonása után 6.042.342 korona maradt fenn, az alapszabályszerű levonások után ezen összegből 1.091.961 koronányi

tiszta nyereség marad meg. Az elmúlt üzleti évi pénzügyi eredménye a következő számokban nyert kifejezést: A biztosítási alap az 1907. évvel szemben 612.287 koronával növekszik s így most 6.816.639 koronára rug. A tőke-tartalékalap a múlt évvel szemben 95.111 koronával növekszik és így teljes összege 1.640.808 korona. A tartalékalaphoz 54.598 koronát csatoltak, úgy hogy 1908. december 31-én az összes tartalékok 8.797.297 koronára rugtak. A részvényesek között 720.000 koronát fizettek ki osztalékképpen, ami két és fél százalékos kamatnak felel meg.

A pénzügyi tisztviselők központjának megalakítása. A pénzügyi tisztviselők e hó 23-án, (vasárnap) délelőtt 11 órakor a Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesülete (Budapest, V., Zrínyi-utca 12.) nagytermében gyűlést tartanak, amelyen megalakítják a „Magyarországi Pénzügyi Tisztviselői Egyesületek Központi Szövetségét“. A szövetség elnöke báró Madarassy-Beck Gyula, a Magyar Jelzáloghitelbank h. vezérigazgatója lesz.

A balatonvidéki vasut megnyitása. A balatonvidéki vasutat junius 10-én nyitják meg. A megnyitás napján az állomásokon Börgöndtől Tapolcáig ünnepek lesznek. A vasutnak 32 állomása lesz. Naponként három-három vonat közlekedik odavissza, egy-egy személy- és gyorsvonat, melyek közül az egyikhez III. osztályu kocsikat is kapcsolnak. A balatoni vasutak a keleti pályaudvarról indulnak és oda érkeznak.

Halászati hírek. Ujabbán öt új halászati társulat alakult, amelyek 5280 holdon gyakorolják a rendszeres halászatot. Ma már a hazai 68 társulat 262.523 holdnyi vízterületen űzi a halászatot. Ugyancsak ebben az arányban fejlődik a tóhalgazdaság is. Legutóbb tízenegy új tóhalgazdaság léleült, melylyel ma már a mesterséges halnevelő tavak és telepek száma 150 és nem kevesebb, mint kétmillió korona értékű halat szállítanak a hazai piacokra. A felvidéken 148 helyen pisztrángtenyésztő költőház épült és évente több millió pisztráng ivadékkal népesednek a hegyvidék folyói és patakjai. Több év óta éber körültekintéssel történően a hegyvidéki körvizek halakkal való benépesítése s tekintve azt, hogy évenként négy és félmillió szalmánida ivadékkal pótolták a megfogyott halállományt, ma már a körvizek benépesítésével első munkáját jól megalapozták.

Nyilttér.

Erőteljesen közzétették nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Értesítés.

Azon t. betegeket, akiknek gyógyítását tanaszra elhalasztottam, ezennel értesítem, hogy tavaszi kuráimat most megkezdem. Ezen vérgyógyító kurákat 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményeképpen találtam, hogy rendkívül fényes és tartós sikerrel beváltak: görvélykór, köszvény, asthma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz ideggyógyításban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségben (psoriasis, lupus, eccema). Szélhűdéseket és elmezavar kitörését meg lehet akadályozni. Betegeket fogad rendelőintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18 sz. I. em.) naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Meghívásra fekvő betegeket is látogat a fővárosban és vidéken.

Med. Dr. Kovács Izsó,
a vérgyógyítás megalapítója.

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézte

inhalatorium Eud-pesti, Rákóczi-ut 82. szám.

Tüdő-, mellhajok, tüdővész, tuberkulózis, vérkópa, tüdőcsomókat kitűnő eredm. nyelvel gyógyítanak inhalációkkal és szorptó-oltásokkal.

Rendelt 11—12 és 2—4-ig.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely
Természetes forró-meleghő-
nes források, iszapfürdők,
iszapborogatások, masszázs,
vizgyógyintézet, gőzfürdők,
kő- és kádifürdők, gyógy-
vizszőlők. Olcsó és gondos penzió. Csuiz, kőszvény, ideg-bőrbajok,
Lakas ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Buda.

Siófok-fürdő a Balaton mellett

Megnyitása május hó 29-én Pünkösdre.
Legkellembesebb és legkényelmesebb tartózkodási és kirándulási hely. — Kedvező vasúti összeköttetés, olcsó menetértéki jegyekkel.

Kitűnő vendéglő és kávéház házi kezelésben.
Szobák június hó 30-ig napi 3-6 koronáért egy személy és napi 5-8 koronáig két személy után. — Penziószerű ellátás felnőtteknek napi 9- koronáért. — Kitűnő erősítő gyermek-ellátás uszonnal naponta 5- koronáért. — A gyermekek számára külön játszóhelyek a Balaton partján. — Level- és sürgőnyezim: **Fürdőigazgatóság Siófok.** Telefon 11. sz.

Bécsi egészségügyi kiáll. 1906. állami díj, díszoklevél, aranyérem.

Serravallo China-Bor vassal.
Kapható a gyógyszerárakban
1/2 liter 2.60 K., 1 liter 4.80 K.
palackokban. 27837

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

Budapest, május 22.

A készáru-piacra ma lanya volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak és ugyszólván semmit sem akartak vásárolni. Mivel másrészt az eladók sem erőltették a dolgot, csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 4000 q. buza kelt el, a tegnapiaknál 60-80 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 31.30 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 30 kor. 75 kilós pestmegyei árpás buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs csökkenő, zab esendes, tengeri változatlan. Forgalmába került: 400 q. zab 17.50-17.80 koronás áron és 800 q. tengeri 15.76-16 koronás áron. A határidőpiac alakulásáról közgazdasági rovatumkban számolunk be.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.20-30.80
"	76	28.95-29.35	80	30.15-31.70
"	77	30.65-30.35	81	30.40-30.70
"	78	29.45-31.60	82	—
Pestmegyei	75	—	79	29.95-30.25
"	76	28.70-29.45	80	30.00-30.30
"	77	29.50-29.69	81	—
"	78	29.55-29.80	82	—
Festvidéki	74	—	78	30.00-30.00
"	75	—	79	30.00-31.25
"	76	29.25-30.05	80	30.05-31.30
"	77	30.15-30.30	81	—
Bácskai	74	—	78	29.65-30.35
"	75	—	79	30.00-30.50
"	76	29.40-29.65	80	30.05-30.60
"	77	29.40-29.95	81	—
Rozs I.rendű új	—	—	—	19.95-20.25
középmínőségű új	—	—	—	19.85-19.95
II. rendű	—	—	—	17.90-18.70
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.30-17.20
II. rendű	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—
Zab I.rendű	—	—	—	17.70-18.50
II.rendű	—	—	—	17.35-17.75
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.90-16.15
Korpa:	—	—	—	12.90-13.20

A készáru-piacra ma elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 1550 q 79 k, 235 q 79.5 k 31.10 K.
Pestmegyei: 100 q 75.5 k 30 K.
Dunai: 1000 q 78 k 31.30 K.
Raktári: 1000 q 76 k 30.05 K.
Tengeri: 300 q 16 K kocsira, 100 q 15.85 K kpf. par.
Zab: 200 q 17.80 K ab Budapest, 130 q 17.50 K kpf. par.
Az árak 100 kilogrammonként koronáértékben értendők.

A határidőpiacra kötötték

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza májusra	30.78-29.50-29.94-29.90
Buza októberre	26.60-26.84-26.22-26.30-26.18
Rozs októberre	21.16-21.14-21.30-20.30
Tengeri májusra	16.00-16.12-15.70
Tengeri júliusra	16.18-16.26-16.02-16.12
Zab októberre	15.50-15.52-15.38

1 óra 30 perccor zárulnak:

1909. májusi buza	29.90-30.-
1909. októberi buza	26.32-26.34
1909. októberi rozs	20.34-20.36
1909. májusi tengeri	15.72-15.74
1909. júliusi tengeri	15.-16.04
1909. októberi zab	15.40-15.42

Budapesti gabonaforgalom

1909. május 20-tól 1909. május 21-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	7516	668
Rozs	575	1687
Árpa	404	52
Zab	5055	5156
Tengeri	23433	16594
Liszt	667	10546
Korpa	—	2122

Értéktőzsde

Az értéktőzsde ma is lanya és üzletlen volt. A spekuláció majdnem egészen tétlenül várja a további fejleményeket, így tehát csak nagyon kiszerű forgalom fejlődik ki, mi mellett az árfolyamok egészen szűk keretben ingadoznak. A külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett tudósítások semmi ösztönzést sem nyújtottak, így tehát esendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg ma az előtőzsde. A forgalom folyamán nyugodt maradt a hangulat, az Osztrák hitel el volt hanyagolva, a Magyar hitel ellenben jól volt keresve és így, amíg az előbbi csekélyességgel gyöngült, az utóbbi kissé javult. Az Államvasut iránt, amely ezikk tegnap sürgősen volt keresve, ma nagyon kevés érdeklődés mutatkozott. A déli tőzsdén semmi sem változott a helyzet. A hangulat kissé barátságosabb volt ugyan, de csak kisszerű forgalom fejlődött ki, mi mellett az árfolyamok csekélyességgel javultak. A mai üzlet folyamán forgalmába került: Osztrák hitel 638-637.75-639-638.25 koronán, Magyar hitel 749-751-750.25 koronán, Államvasut 719.50-718.25 koronán, Rimamurányi 574.50-576-575.75 koronán, Városi villamos vasut 270 koronán, Közúti 561 koronán, magyar koronajáradék 93.27 és fél koronán, Magyar villamossági 334.50-335.50 koronán, Budapesti villamossági 374 koronán, Hazai bank 281 koronán, Salgótarjáni 578-581 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 638-637.75, Magyar hitel 749-750.25, Osztrák-magyar államvasut 710.50-718.50, Rimamurányi 574.50-576, Városi villamosvasut 269.50 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 638-639-638.25, Magyar hitel 750-751-750.25, Osztrák-magyar államvasut 718.50-718.25, Rimamurányi 576.25-575.75, Városi villamosvasut 270, Közúti vaspálya 561, Déli vasut 107.75, Magyar koronajáradék 93.27 és fél koronán.

Díjbitósítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4-5 korona, nyolcz napra 6-8 korona, június hónap végére 22-24 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 638, Magyar hitel 750, Államvasut 718.50, Leszámitoló 484, Jelzálog 439.75, Rimamurányi 573.75, Városi vasut 270, Közúti vasut 560.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 22. Buza a gyér kínálat következtében a múlt szombati árhoz képest 1 koronával drágult, de üzlet csak akkor fejlődött ki, mikor az eladók jelentékenyen leszállították az árakat és a

heti emelkedés csak 60 fillért tett ki. Rendszeresen forgalom közegette kötötték alsó-ausztriai buza 3000 mm. 75.8 kg. 15.40 koronán és 700 mm. 70 kg.-os 15.30 K 3 hónapra Bécsből, 79.5 kg. és 80 kg. tiszavidéki 15.25 K Szentestől. Rozs 30 fillérrel volt drágább, mint 8 nap előtt, tengeri 20 fillér árajavulást ért el, zab ellenben egész héten és ma is változatlan áron maradt.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15-15.30, bánáti 15.80-16.20, mosoni 15.35-15.60, tótfelvidéki 15.45-15.80, délviasuti 15.45-15.80, marchfeldi 15.2-15.65 K.

Rozs: tótfelvidéki 10.40-10.60, csepeli 10.35-10.55, pestmegyei 10.50-10.60, délviasuti 10.40-10.60, külföldi magyar 10.35-10.55, osztrák 10.35-10.55.

Árpa: morvaországi 8.40-8.80.

Magyar tengeri 8.30-8.50.

Cinquantín 10.20-10.45.

Magyar zab 9.30-9.80, válogatott 9.80-10.20.

Lisztben ugy prompt, mint közlebbi határidőkre és östre is jelentékeny kötések fordultak elő lényeges ár-emelés mellett. Takarmányliszt és korpa is drágult.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, május 22. A gabonáarak folytonos emelkedése és a magyar belpolitikai helyzet bizonytalansága akadályozta a forgalom kifejlődését, de az alapirányzat nem veszett el. Államvasuti részvények élénkültek, később azonban realizációk következtében az árfolyam hanyatlott és ennek volt hatása az, hogy más téren is gyengülés jelentkezett. Galicziai petroleum-részvények, államvasuti elvezeti jegyek és 3 százalékos déli vasuti elsőbbségek megszilárdultak, délviasuti részvény a kedvezőtlen pénzügyi helyzet miatt báyadt. A déli tőzsde megnyitáskor az irányzat némileg megszilárdult, mert Budapestén hitelrészvényekben vásárlások jelentkeztek a gabonáarak mérsékelt csökkenése következtében. Később nagy üzletlenség mellett gyengült az irányzat, Berlin ellenben tartott árfolyamokat jelentett.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 638.50, Laenderbank 451, Államvasut 718.75, Délviasut 109.50, Alpei 645, Galicziai Kárpát 485, Államvasuti elvezeti jegy 227, Fegyvergyát 647, Török sorsjegy 187 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 638.25, Magyar hitel 750.50, Anglo 301.50, Bankjegyesület 528, Laenderbank 450.25, Union 550, Államvasut 718.75, Déli vasut 107.75, Dunagőzhajózás 928, Alpei 644, Prágai 2582, Rimamurányi 575, Orosz járadék 99.95, Török sorsjegy 187, Államvasuti elvezeti jegyek 230 K.

Bécs, május 22. (Magyar értékek zárata.) 4 száza-
lékos arany-járadék 113.80, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 145.25, Magyar hitelbank részvény 750.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 573.25, Magyar ezukoripar 19.60, Adria hajózási részvénytársaság 391.—, Magyar koronajáradék 93.20, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.60, Magyar nyer.-k. sorsjegy 202.25, Kassa-Oderbergi Vasutészvény —, Magyar Jelzálogbank 439.25, Magyar keresk. bank —.—.

Bécs, május 22. (Osztrák értékek zárata.) 4-2 száza-
lékos papír-járadék 96.42, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.40, 1860-as sorsjegy 160.—, Osztrák hitel-sorsjegy 492.—, Angol-osztrák bankrészvény 301.—, Bécsi Bankverein 527.75, Osztrák-magyar bank 1771. Déli vasut 107.75, Dunagőzhajózás társ. 936.—, Dohány részv. 353.50, Cs. k. arany (vert) 11.32, Német bankv. 117.23, Osztr. Lloyd 440.—, 4.2 száz. ezüst jár. 96.45-99.55, Osztr. koronajáradék 96.35, 1864-es sorsj. 287.—, Osztrák hitelintézeti részvény 637.75, Union-Bank 548.75, Osztrák Länderbank 450.25, Osztrák-magyar államvasut 718.25, Elbevolgyi vasut 464.—, Alpei részvény 643.50, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.70, Lipótkohó 457.—, Töröksorsjegy 187.35.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, május 22. A tőzsdén a hét végén változatlanul és általános üzletlenség uralkodott, amihez ma főleg a rajnavidéki és vesztfáliai vasipar helyzetéről szóló kedvezőtlen jelentések is hozzájárultak, az önmagában is csekély árfolyam-ingadozása ismét tulnyomórészt a gyöngülés felé hajlott. Különösen a bányá-, bank- és vasutértékek piacán. A részletek tekintetében kiemelendő, hogy a Baltimore részvények New-Yorkba és keleti vasuti részvények a kedvező heti kimutatásra magasabbak voltak. Járadékok piacán német értékek

Rohitsch-Sauerbrunn

Stajermark. Vasut, táviró és posta.

Étrendi és talajkurák. — Kitűnő vízvezeték.

Allandó gyógyzene a hírneves triestli vonós quartett közreműködésével.

Teljesen újja alakítva!

Bevált gyógyhely gyomor- és bél-, máj- és vesebajok, idült székrekedés, aranyér, epekő-elzsírosodás, ezukorbetegség, esuz. köszvény, gégefő- és légesóhurut, szivbajok esetén.

Karlsbad és Marienbaddal egyező gyógyforrások.

Kaiserbad, modernül berendezett vízgyógyintézet.

Styria-bad, újonnan berendezett szénsavas fürdők: Karlsbad és Marienbaddal egyező gyógyforrások.

Liftekek. — Modern osztorozás

szilá
csön
szint
eziók
vény
szite
gezté
tek
sétel
mand
szórv
tékei
ban s
rész
2 és
Z
dék
osztrá
bankj
Discor
peni
kos ez
járdé
magya
járdé
kirehe
Fr
járdé
Osztrá
államv
radi v
verein
magy.
—
járdé
részvé
85.25,
Alpei
Ba
járdék
4 száza
200.90,
dék 103
Nyugod
Loi
Pár
radék 9
járdék
vasut e
járdék
4 száza
174.75,
intézet
zálogba
mane 7
—
Váltó An
(rövid)
glumra
Svájczra
kamatlá
A Mag
4
Ha
let meg
helyeke
nimum
ronban
Mel
Állom
A-Szlati
Ungvár
Késárk
Lonscz
Ogyalla
Budapest
Herény
Keszthely
Pécs
Zágráb
Flume
Szeged
Temesvár
Nagyvára
Kolozsvár
Nagyzebe
Szatmár
Eger
Araváral
Selm. czob
Komárom
Magyar-O
-opron
Eszék
Cirkvenca
Debrecen
Keskemé
Oroszáza
Arad
Zombolya
Versecz
Orsova

Szilárd irányzatot követték és a 3 százalékos kölcsön 0.10 százalékkal javult. Japániai Londonra szintén emelkedtek, míg 1902. évi oroszok realizációik alatt szenvedtek. Általános villamossági részvények ugyanezen okból mintegy 1 százalékos veszítettek, míg trust-dinamit részvények a hét vezetővel eszközölt fedezésekre 1 1/2 százalékos nyertek. A további folyamatban az árfolyamok a mérsékelt növekedést tartották magukat. Diskonto Kommandit részvények javulva zárultak. Az utótőzsdé szórványos fedezésekre és a készpénzpiaci ipari értékei kielégítő magatartásával kapcsolatban általában szilárdabb volt. Napi pénz 4 százalékos, utómó-
pénz 3 1/4 százalékos, magánleszámítolási kamatláb 2 és fél százalékos.

Zárulókor jegyeztetik: 4,2 százalékos papírbondok —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 100.20, osztrák hitelrészvény 201.—, Déli vasút 17.40, orosz bankjegyek 215.90, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 187.70, Dinamittrust 169.70, Harpeni 190.50, Unifikált török járadék 93.90, 4,2 százalékos ezüstjárdék 100.10, 4 százalékos magyar aranyjárdék 96.—, Magyar koronajárdék 93.70, Osztrák-magyar államvasút 154.20, Bécsi váltóár 85.20, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 235.70, Gelsenkircheni 182.—, Laurakohó 193.60, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) május 22. 4,2 százalékos papírbondok 99.90, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 100.20, Osztrák hitelintézet részvény 200.60, Osztrák-magyar államvasút 154.40, Északnyugati vasút —, Büstföldi vasút —, Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bankverein 133.10, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön —, 4,2 százalékos ezüstjárdék —, Osztrák koronajárdék 96.70, Magyar koronajárdék —, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasút részvény 17.30, Elbe völgyi vasút —, Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár 812.16, Union bank részvény —, Alpesi bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) május 22. 4,2 százalékos ezüstjárdék 99.40, 1860, sorsjegy 161.80, Déli vasút 17.60, 4 százalékos aranyjárdék 99.75, Osztrák hitelrészvény 200.90, Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék 103.75, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.65, Nyugodt.

London, május 22. Angol consol 85 1/4.
Páris, (Zárlat) május 22. 3 száz. Francia járadék 97.65, Osztr. aranyjárdék 99.80, Magyar aranyjárdék 97.90, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasút elsőbbségi kötv. 294.—, 5 százalékos marokkói járadék 525.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.82, 4 százalékos unifikált török jár. 93.02, Török sorsjegy 174.75, Török dohányrészvény 360.—, Osztrák földhitelintézet 11.67, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1619, Banque Ottomane 718, Osztr. magyar államvasút —, Déli vasút —, Hartmann gépgyár 536.—, Urikányi kőszén 164 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.42, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 25/55, Magánkamatláb 1. s. Nyugodt.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmagnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban derült, száraz az idő. A hőmérséklet még alacsonyabb volt a normálnál és egyes helyeken erősebb éjjeli lehűlés mutatkozott. A minimum Tátrafüreden -2 C. fok, a maximum Sopronban 27 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és derült idő várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérőkkel Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csupadék. mm.		Hőmér. skála	
					max.	min.	max.	min.
A-Szalón	71.9	9.2	NE	2	0	18	03	
Ungvár	70.5	9.2	E	2	0	19	05	
Késmárk	71.8	6.0	E	0	0	16	02	
Losonc	71.3	8.3	N	0	0	22	05	
Ógyalla	69.7	14.1	N	0	0	23	08	
Budapest	70.8	13.0	N	0	0	23	11	
Hérsény	69.2	12.1	N	0	0	22	07	
Keszthely	69.6	14.2	N	8	0	22	09	
Pécs	70.9	13.0	N	4	0	22	12	
Zágráb	69.5	13.4	N	0	0	22	11	
Fünke	68.7	17.9	NE	0	0	26	14	
Szeged	70.3	11.2	N	0	0	20	08	
Temesvár	70.2	11.5	N	0	0	20	06	
Nagyvárad	70.0	10.3	N	0	0	19	05	
Kolozsvár	70.9	9.5	N	0	0	20	01	
Nagyseben	70.1	8.6	NW	0	0	18	03	
Szatmár	70.0	0.8	N	0	0	15	0	
Eger	70.0	9.8	NW	0	0	17	8	
Arvavárja	70.0	2.2	NW	0	0	11	1	
Selmeczbánya	70.0	2.5	NW	0	0	10	1	
Komárom	70.0	6.8	NW	0	0	14	5	
Magyar-Óvár	70.0	5.4	NW	0	0	12	5	
Sopron	70.0	3.1	NW	0	0	15	6	
Ezék	70.0	7.0	N	0	0	16	9	
Cirkvenca	70.0	9.2	E	0	0	16	9	
Debreczen	70.0	10.1	E	0	0	18	9	
Kecskemét	70.0	0.1	E	0	0	17	9	
Oroszló	70.0	10.4	E	0	3	14	9	
Arad	70.0	12.0	NE	1	0	14	10	
Zsombolya	70.0	11.9	N	0	0	15	10	
Versez	70.0	12.6	E	0	0	16	11	
Orsova	70.0	0.1	E	0	0	16	11	

Szerkesztői üzenetek.

Vágyóds. Az nem mérvadó, hogy szülők, rokonok, ismerősök előtt sikert aratott. Rendszeresen ezeket részint elfoglaltság, részint udvariasság vezeti ítéletü kimondásakor. Ha tehetséget érez magában, úgy jelentkezzen a Színészeti Akadémia szeptemberi felvételi vizsgáján, ott majd illetékes hozzáértők el fogják dönteni, hogy erre a pályára alkalmas-e.

H. Ferencz. Minden pislogó mécs, minden szál virág, amelyet sirokra teszünk; minden sóhaj és minden könyesepp, mely szempillánkon remeg; egy-egy kis szelíd szemrehányás — fölfelé.

H. Károly, 1289. A földművelésügyi miniszter felhívására az Országos Magyar Kertészeti Egyesület épp most dolgozott ki egy tervezetet a kertészegedek továbbképzésére nézve. E tervezetet, melyet az Országos Magyar Kertészeti Egyesület szakosztályai és a választmány is elfogadott, véglegesítés végett felterjesztették a földművelésügyi miniszterhez. E javaslat alapján már az őszszel meg fogják kezdeni az előadásokat.

J. Honka. Lehet, hogy az Azalea gyökérnyakrottatásban ment tönkrel. Az utóbbi betegséget állandó tulságos nedvesség okozza és felismerhető, hogy ha a gyökérnyakat megkaparva, barnafekete fát lát. Akárhogyan is beállott a baj, segíteni az ilyen Azaleán már nem lehet, mert a level és virághullás stádiuma már a fokozódott baj, amely után csak a halál következik. Lehet ugyan, hogy az Azalea, ha nyirkossági foka beáll, még egy ideig tovább tengetheti életét, — egészen szép növény azonban soha sem lesz belőle. Az Azalea örökzöld növény, amely soha sem pihen, mint a Hyacinthus, azért nem is hasonlítható össze az élete az utóbbival.

Virágos Budapest. Az első kerületi előjáróság felhívást intézett azokhoz a növénytelep-tulajdonosokhoz, akik élőnövénynek külföldre való szállításával foglalkoznak, hogy azt augusztus 1-ig jelentésként be. E bejelentés annyival inkább szükséges, mert különben az illető kereskedők telepét hatóságilag megvizsgálni és a szabad növényforgalomra jogosított kertészek kimitatásába fölvenni nem fogják.

Kertészkedő. Gyakori eset, hogy a gyümölcsfák közül egyik-másik odvas. A fát rohamos pusztulástól megvéendő, szokták az odvát kavicsbőrrel kitéríteni és hamus csementtel betapasztani. Ily módon a levegő behatolását megakadályozva, a tovább korhadásnak elejét vehetjük és fát egy darabig életben, sőt termésben tarthatjuk.

Don Caro. Nem közzelhető.
Versek. Nagyraon gyerekes, kezdetleges kis dolgozatok. Talán az iskola önképzőkörében megfelelnek, mi azonban nem közzelhetjük.

B. Gy. Budapest. Nagyraon sablonos erőltetett munkák. Nem közzelhetjük. A küldött téreza sem felel meg.
F. J. Elkésett már velem; de ne sajnálja, mert idejében sem lett volna alkalmas.

H. S. Budapest. Hozzuk a megjelölt számban.
1009. számú előzet. 1. A budapesti kertészet Hsemann Keresztély kertészeti igazgató vezetésével állt; főveteli ügyekben ő intézkedik. 2. Kérve nyert a székesfőváros tanácsához kell benyújtani.

Önkéntes. Tessék a katonai cizmetárban megnézni. Bármely kávéházban megkapja.
Gy. J. Tiszafüred. Igazán sajnáljuk, de kérdésre felvilágosítással nem szolgálhatunk.

M. Gy. Budapest. 1. Semmiféle hatósági bizonyítványra nincs szüksége, elég, ha személyazonosságát igazoló iratait magával viszi. 2. Legokosabban cselekszik, ha fegyvert nem visz magával, mert úgy sincs szüksége arra.

B. B. Nagyszobas. Igen, van Budapesten hasonló intézet. Címe: M. kir. áll. felsőipariiskola (VIII., Népszínház-utca 8.) Igazgatója Hegedűs Sándor. Hasonló iskolák vannak még Székelyudvarhelyen, Kassán, Győrött.

Lygia. Munkája bár tehetséget árul el, mindamellett nem mondható sikerültnek. Talán idővel, ha tapasztalatai kibővülnek a jobb dolgokkal fog meglátogatni bennünket. 2. Hasonló intézet létezéséről nincs tudomásunk. 3. Pozsonyban licumi tanár. 4. Budapesten, VII., Damjanich-utca 38. sz. alatt lakik.

Celulose. A cellulose-gyárak helyzetében az utóbbi időben kedvező fordulat állott be s így remélhető, hogy kedvezőbb eredménnyel fognak működni. A nyers anyagok hiánya és a munkászavarok okozták a kedvezőtlen eredményt. Lapunk közgazdasági rovatában mindig megtalálja a legújabb ipari híreket. Speciális ipari szaklap a Honi Ipar és a Magyar Ipar. A kérdészett gyár, különben, — amint tudjuk, — most igen jó eredménnyel dolgozik.

M. B. Legnagyobb sajnálatunkra, nem megfelelő. Nem közzeljük.
T. G. Egyik sem írt meg mértékünket. Nem közzelhetők.

G. Olga. Szántalanszor s mások által sokkal jobban feldolgozott téma. Levelére vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy szívesebből vagy udvariasságból rossz költeményeknek helyet nem adhatunk.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Legaján hatóbb beszerzési források Budapestben.

Élelmezési cikkek.
Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csokoládé bonbongyár, teásütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Feischmann Lipót szalámi és füstölt húsa gyára Budapest, Károly-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Élelmezési naponta 17 000 pár Allandó: 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazione Generali (Tie zti ált. biztosító-társaság, Ala uli 1831 hen. Részvénytőke és tartalék: 346.151.371.42 korona. Budapest, Dorottya-utca 10. az intvzet saját házában. Élelmezési minden módozat szerint, valamint fuellást és leánykikészítési biztosítások. — Tüz. szállitvány. betörésvédelem elleni és üvegbiztosítások. — Jegbiztosítás a Magyar jeg- és visontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalék: 346.151.371.42 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenknti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító tars. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykikészítési Egyesül. m. sz. Gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Terecz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztár.

Budapesti akorokpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye: VI., Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányítók: sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker. Jozsef-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legnévösebb újkori találmány a szabadalm. kaszkiverő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a legelőnyösebben kielezi. Munkája gyors, egyenes, a kaszát kíméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelentékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli árusító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat. épületbádogos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnévszék, vízdék, mindenféle gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvíz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűthely összeköttetéssel vagy saját tüzelővel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

villamossági részvénytársaság Budapest, V., Lipótkörút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattmérőszámlálókat (Schuckert-rendszer), vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Ivlampaszenekeket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos bányafűtőgépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Erst. Ezüsttárgyak Bachrach A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13 szám 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) É fénves helyiségben mindennemű ezüst tárgy (asztal sz., tálak, fényvüztési cikkek, evészkész. stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfontosabb kivitelben szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemruha.

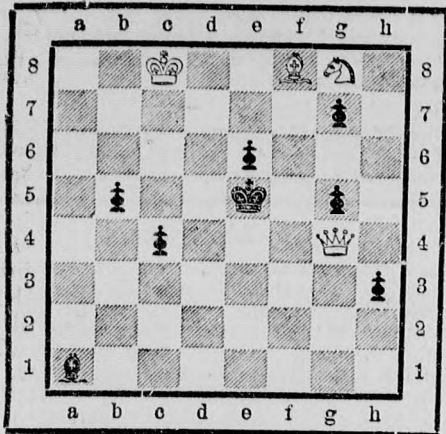
Szená-y. Hoffmann és Tarsa selyemruházata IV., Beesl-utca 4. Az ország tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintáka vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többlet szakmájú Szenássy cég van, tisztelettel kérjük, selyemruházatunknak szölb. rendelvényeknél a pontos címünknek szives közírást, Szécsy, Hoffmann és Tarsa selyemruházat kizárólag IV., Beesl-utca 4.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

15. számú feladvány.

Herland S. Bukarest.

Matt a harmadik lépésre.

253. számú játszma.

Játszották Newyorkban 1909. április 28-án. A match VI. játszmaja.

Spanyol játék.

Table with chess moves for the 253rd game. Columns: Világos (White), Sötét (Black). Moves listed from 1. e2-e4 to 17. Vd1-e2!

- 18. Be1-h1, 19. Ve2-e3, 20. Fb5-a4, 21. Fa4-b3, 22. Ve3-g3, 23. a2-a4, 24. Fe1-e3, 25. Bh1-h4, 26. Ba1-h1, 27. Vg3-f3, 28. g4xf5, 29. Vf3-h5, 30. Vh5-g6, 31. Bh4xh6!, 32. Fe3xh6f, 33. Vg6-g7f, 34. Vg7xg8f, 35. Vg8-h7f, 36. Fh6-f8!, 37. Bh1xh7f, 38. Bh7xa7, Be8-c6, f7-f6, He6-e7, c7-c6, a7-a5, Hh5-f7!, b7-b6, Kg8-f8, He7-g8, Fg6xf5, Be6-d6, Ba8-a7, Hf7-h6, g7xh6, Kf8-e7, 33. Bh1xh6! és nyer (33. ... Ba7-g7? 33. Bh6-h8f), Ke7-e8, Ke8-d7, Vd8-e7, Ve7xh7, Kd7-e8 feladja.

Sötét állása nyomottabb s ilyenkor nehéz jó lépést találni. A tett lépéssel sötét a7-en keresztül szándékozik bástyáját játékba hozni. Másféleképpen nem védhető a d5-pont, melyet nem szabad feladnia.

Sötétnek nincs védelme, fenyegetett a bástya behatolása. Világos a nagy stílusban vezetett játszmat méltó módon fejezi be.

31. ... g7xh6, 32. ... Kf8-e7, 33. ... Bh1xh6! és nyer (33. ... Ba7-g7? 33. Bh6-h8f), Ke7-e8, Ke8-d7, Vd8-e7, Ve7xh7, Kd7-e8 feladja.

Sakk-hírek.

A Mieses-Rubinstein-match, mely e hó 12-ike óta folyik Berlinben, az ötödik játszma után a következő állást érte el: Mieses 3, Rubinstein 1, remis 1.

A Capablanca-Marshall-match jelenlegi állása: Capablanca 4, Marshall 1, remis 3.

Dr. Lasker és Janowski között ez idő szerint négy játszmas match folyik Párisban. A győztesnek 1000 frank van kitűzve, azonkívül fejenként 750 frankot kapnak játékhonorárium gyanánt.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 22.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Bayar Andor memnököt a númei tengerészeti hatóság személyzeti létszámában főmérnökke; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a zenai adóhivatalhoz Benedek János ottani adóhivatali gyakornokot adóhivatali tisztte ideiglenes minőségben; a budapesti főügyész Nassa Vince cs. és kir. Sz. sz. gyalogrezdébeli igazolványos őrmestert az egri ügyészséghez irnokká; a treneséni pénzügyigazgatóság Lipscher Zsigmond ügyvédi irnokot a szolnoki adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Megbízás. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Szövényi László székelyudvarhelyi pénzügyi segédtitkár, földadónyilvántartási

biztost a bunyadvármegyei földadóbizottsági elnököt teendők ellátásával bizta meg.

Névmagyarisítások. A belügyminiszter Löwy Adolf nagykörösi lakos, valamint József és Nándor nevű kiskoru gyermekei Losonczi, kiskoru Klein Gyula budapesti lakos Hajnalra, kiskoru Fuhrmann Ernő szepesváraljai lakos Földesre, kiskoru Deutsch Zsigmond budapesti lakos Dénesre, Blumenfeld Gizella budapesti lakos Elekre, Auspitz Margit s Réza budapesti lakosok Hegedűsre, Mayer Károly budapesti lakos Udvarhelyire, kiskoru Deutsch Zsigmond zental lakos Dénesre, Capitan József (Jozsif) aranyosmedgyesi lakos Kapitányra, kiskoru Kolln Miklós, Jenő és Lajos budapesti lakosok Kertészre, Flaster Hermann toporzi lakos Ferenczire, Roth József nagykörösi lakos családi nevének Révészre kért magyarisítását megengedte.

Pályázatok. A székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság az ügyosztályi adóhivatalnál betöltendő segédi állásra két hét alatt; a beszercezhányai pénzügyigazgatóság egy pénzügyi fővizsgáló állásra két hét alatt; a nagyváradi posta- és táviró-igazgatóság az Biharvármegyében, Siterben betöltendő postai ügynöki állásra május hó 28-ig; a kolozsvári posta- és táviró-igazgatóság az Apáca községben (Brassóvármegye) betöltendő postamesteri állásra június hó 11-ig; a székelyudvarhelyi törvényszék elnökéhez az ottani járásbírósnál betöltendő járásbírói állásra két hét alatt; a debreczeni főügyészséghez a máramaros-szigeti ügyészségnél betöltendő alügyési állásra két hét alatt; a budapesti főügyészséghez alügyési állásra két hét alatt; a nyiregyházi pénzügyigazgatóság hivatalszolgái állásra június hó 15-ig nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with water level measurements (VIZÁLLÁS) for various locations like Óbuda, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborcz, Ung, Tisza, M.-Sziget, Tekeháza, V.-Námény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szegec, T. Becse, Tital, Ondcsa, Hoór, Tapoly, Bártfa, Bedrog, Ladmócza, Sajó, Zsolca, H. Németh, Berettyó, Margitta, B.-Ujfalu, Körös, Cencsa, N.-Várad, Belényes, Tenke, Garabona, Borosjenő, Bekés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsin, Arad, Makó, Temes, K.-Kostély, Kiszető, Temesvár, Becskerek.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Large financial table titled 'BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE' (Budapest Stock Exchange) with columns for 'Mai záróár.' (Today's closing price) and 'Mai záró árfolyam' (Today's exchange rate). It lists various securities, banks, and exchange rates.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ének.

Ezek a csendes hallgatag utcák,
Ezek a szomorú bús sikátorok,
Hol fáradtan, közönyvel, elesigázva
Bolyongnak megtört életvándorok;
Hol virág helyett dudva, bírók sarjad,
S a vad szél söpri fel a szemetet;
Ezek azok a rongyos, félre-utczák,
Ahol én járni szeretek . . .

Ez az út itt: a sötét gondok útja,
Ezek az árnyak: élő emberek;
Megtépett szívvel, könnyel, veritékkel
Csatázzák a fekete kenyéret,
Késő alkonyat jönnek a gyárból,
S mennek, ha a hajnal pirja ragyog —
Army-emberek, hisz Golgotákat járók,
Testvéretek vagytok . . .

Hogy honnan jövünk, s merre megy a utunk,
Árnyba, vagy fénybe futunk: nem tudom,
Vonagló térdel csak vonzolgatjuk folyást
Keresztünket a végtelen uton.
Ott ballagunk, ahol apánk jártak,
S a fiaink is csak itt jönnek el . . .
Fekete éjjel kárpítja, szakadj fel,
Pirosuló hajnal sugara, jövel . . .

Kiss Menyhért.

(Kolumbus öröklése.) Lombrosó, a világhírű tudós egy tudományos folyóiratban azt igyekszik bizonyítani, hogy Kolumbus öröklött nem öntudatos tett volt, hanem beteges állapotba köleszött neki rendkívüli akaratot egy rögzített bebizonyítására. Mikor Amerikát véletlenül felfedezte, sajátlama nem volt róla, hogy új világrészt fedezett föl. A földről azt hitte Kolumbus, hogy nem gömb, hanem kupalaku s a csúcán van a paradicsom kertje. A saját életét Krisztuséval hasonlította össze s az Isten kiválasztottjának mondta magát, hogy megtalálja azt a Veraguában elrejtett kincset, melyet Dávid Salamonnak hagyott. Ezzel a kincsessel föl akarta építeni a jeruzsálemi templomot. Kolumbus nagyzási hóborban szenvedett, de különben is kores ivadék volt, korán megkopaszodott, homloka hátralapult és kiálló pofacsontjai, éktele-nítették el arcát. Amint látható, az utódok nem valami dicsérő módon nyilatkoznak az újvilág föltalálójáról.

(Harcz a patkányok ellen.) Ugy látszik, hogy a patkányok ellen való harc nemsokára általánossá lesz az egész világon. A londoni orvosi társaság előtt sir Crichton Brown nemrég nagyérdemű fölölvast tartott, amelyben megemlékezett ama milliárdokra menő károkról és veszedelmekről, amelyekkel ezek a csuf állatkák az egész emberi társadalmat fenyegetik az által, hogy a fertőző betegségeket a kereskedelmi hajókon elhurrezohatják a világ egyik végéről a másikra. Dániában olyan elkéseredetten folyik ez a harc, hogy jutalomdíjban részesítenek mindenkit, aki egy patkányt is megöl, noha nagy összegbe kerül is az államnak és eddigelé már hat ízben lépték túl az e célra előirányzott összeget, a patkányirtás költségeit senki sem sajnálja. Most hire érkezik, hogy az argentinai köztársaság parlamentje kötelezővé tette a patkányirtást egész Buenos-Aires területén. Néhány év előtt, amikor a tályogos pestis a patkányok behurrezolták, nagy jutalomdíjat tűztek ki ott a fejükre, de a fertőző betegség csillapultával elhanyagolták e veszedelmes állatok irtását. Most újra hadat üzentek nekik, különösen a kikötők területén, ahol csak egy hemzseg a sok patkány. Hogy milyen veszedelmet jelentenek ezek az állatkák, mutatja az alábbi történetke.

Valóban mesébe illő eset történt a minap Newyorkban, amely a maga furcsaságánál és sajátosságánál fogva sokáig emlékeztetőben fog maradni az eset szereplőinek. Éjjel 2 óra tájban tűzoltókocsik rémes vágatása ébresztette fel a csendes East Side Avenue A. lakóit. Nevezetesen a szobán forgó sugárut és 18-ik utca sarkán lévő bérkaszárnnyában egy ócskavaskereskedő üzlete gyuladt ki s a lángok rémes gyorsasággal terjedtek tova.

Eppen idejekorán értek oda a tűzoltók, akik rögtön hozzáfogtak a mentés munkájához, amelyet Hove parancsnok személyesen vezetett, aki hatalmas feckendővel a kezében betörte az égő üzlet ajtaját s óriási vizugarat bocsátott a fektelenül pusztító tűznyelvekre. A ropogva égő zsarútnokok és erősen kiszáradt vizugarak lármáját egyszerre gyanus sivitás váltotta fel, amely mintha visszhangra tála- lalt volna, a szoba többi sarkából, de később mindenünnen megismétlődött. A parancsnok egyszerre valami furcsa hidegséget érzett a hátán a gummiközpöngy alatt s mikor odanyult, észrevette, hogy gummieszmáján 3—4 hatalmas kifejtett patkány kapaszkodik felfelé! Még jóformán magához sem tért ámulatából, mikor a szobában felhalmozott sok lim-lom közül százával törtek elő a patkányok és éles visítással rohantak neki a tűzoltókra, akik közül néhányat veszedelmesen megharaptak.

Hove parancsnok látva a fenyegetően kelle- metlen helyzetet, harsányan elkiáltotta magát: „Égjen, aminek égnie kell — bocsássátok a viz- sugarakat a patkányokra.”

A tűzoltók most már egyesült erővel a patkányok ellen fordultak s ostrom alá vették a szoba minden zegét-zugát. Rövid idő alatt száz számra usztak a döglött patkányok a vízzel telt szobában. Az átnedvesedett menyezetről, mint valami czi- kuszi bohócok, úgy ugráltak le a patkányok a tűzoltókra és a segítségükre siető lakókra, akik közül többen elájultak, főleg az asszonyok és kis gyerme- kek, akiknek fejére, vállára és mellére tuczatszámra potyogtak le a vízzel megitatott patkányok. A tűzoltók valóban emberfeletti munkát végeztek, míg végre egy órai megfeszített dolog után sikerült az összes patkányokat kiirtani és a tüzet lokalizálni.

Persze a kivonult mentőknek és a hamaosan előhívott orvosoknak is elég dolgot akadt az el- ajúlt nők fellesztése, valamint a patkányoktól megharapott tűzoltók és lakosok ápolása körül.

(Kínai utbaigazítás.) Ha az ember Kinában valakitől megkérdezi az utat, körülbelül ilyen vagy még ennél is szívesebb választ kap: „Tiszte- letreméltó atya, az általad kérdezett ház innen északnyugati irányban van. Légy szíves, maradj mindig ezen az uton, míg egy keresztutra nem érsz, mely nyugatra ágazik el. Egy térre fogsz akadni, ennek északi részéből egy másik ut vezet keletre, egyenesen az általad keresett házhoz.” A kínaiak nagyon jól kiigazodnak az égtájakban s hegyeket, folyókat városokat dung (kelet), szí (nyugat), pe (észak) és nan (dél) előraggal jelzik. Például Pe-king és Nan-king.

(A földrengés megjósolása.) Maccioni sienai páter oly készüléket szerkesztett, melylyel a föld- rengést, ha nem is sok idővel előbb, de mégis előre meg lehet jósolni. Maccioni önmagán tap- szaltatta, hogy az ember a földrengés előtt pár perczel nyugtalan. Ezt elektromos befolyásnak tulajdonította s ez eszméből kiindulva, több finom, érzékeny készüléket szerkesztett e jelenség följegyzésére. Két hónapig kellett várnia, míg Siena környékén földrengés következett be. Éjjel megszólalt a szobájában levő jelzőharang, besietett az obszervatóriumba, hol a készülék már teljes mű- ködésben volt. Négy perc múlva az érzékeny föld- rengésmérők Sienától 22 kilométernyire rázkódtat- jeltek. A készüléket ismét beállította s ismét várt s csakugyan nemsokára újabb jel szólt meg s négy perc múlva ugyanazon a helyen megint megrengett a föld.

ZUG A NÁDAS . . .

— Regény a régiebb hajduéletből. —

Irtá: MÓRICZ PÁL.

— Kicsinyt, Tótosan.
— Tót embertől ugyis jó.
Suhajda Gáspárnak felderült az arca.
— Ha meg nem sérteném a tisztelt urat?
— Csak kásával nem unszolj!
— Dehogyan is, kérem . . . Tudok én még kicsinyt pikulányi is.
— Akkor meg már egész az én embe- rem vagy.
Suhajda Gáspár a kecsiládából előke- reste a klarinétot, Nótaszóval zendült tele a komor esárda. A betyár meg tánczra is dob- bant. Azon vették észre a mulatozók, midőn egyszer csak a hajnal is bepislantott az ablakon.
— Kirem szípen, messze még innét Begez!
A betyár elnevette magát:
— Elsőbb mink csinálunk országos vá- sért, felebarátom.
Suhajda Gáspár ijedtében megnyikkan- totta a pikulát.
— Kirem szípen.
— Tót szomszéd! Van-e olyan gyolesod, amelyet csak a grófnék viselnek?
— Kirem szípen . . . Még a selyem is zsákdaróc az én patyolatomhoz képest.
— Abból hasíts az én szép esárdásné galambomnak vagy tizenkét véget . . . Ugy-e, rózsám, te meg majd stikkelsz — belőle — nekem halotti inget?
Dakunénak fázósan rándult össze a göm- bolyú válla.
— Ugyan Pista, miről jó az ilyen beszéd?
A betyár fittyentett. Hetykén pendítette össze sarkantyuját. Tenyerével nagyot düb- bentett a gyolesostót kövér hátára.

— Hát néked, te jámbor, mivel tartozom? — az ámuldozó gyolesostót markába olvasztatlan nyomkodta a nagy bankót.

4.
Potyánszki Vazul varjasi patikárius minden reggel körülsetálta a piacot. Legszi- vesebben a cseresznyés kocsik körül sétál- gatott.

— Ides-e, édes? — évődött a kofákkal.
A piros ajku menyecske vigyorilag mu- tatta fehér fogorát.

— Eppen a tekintetes ur foga alá való.
— Nono, galambocskám! Előbb megkös- tolom. Potyánszki Vazul mindegyik kocsinál habzolt néhány billeng cseresznyét, mire a huszonötödik kocsizhoz érkezett sitying költ- ség nélkül, kóstolgatásból, jóllakott Vazul ur.

A varjasi urak ilyenkor a patika széles lépcsőin táborozva várták Potyánszki Vazult. Az öreg negyvennyolcas honvéd Kálmáni ur előre kiáltotta a patikusnak:

— No, Potyikám! Hogy sikerült a séta?
Potyánszki helyett komája, Szatyur Jaksi tanító válaszolt. Kopsz fejű, veres ember volt ez a tanító.

— Ugy nézem, bent lötyög vagy három őszemarék cseresznye.
Potyánszki Vazul elégtelen szuszszantott:

— Ne bomolj, Jaksi! Félmaréknyi sem volt az.
— Félmaréknyi? . . . Hm! Persze! Mert tekintetes komám uram a magvát nem szá- mitja.

— Bolond vagy te, Jaksi!
A patika lépcsőin habotára fakadtak az urak, midőn Szatyur Jaksi tovább folytatta:

— Hátha még a szerelem is olyan volaa, mint a cseresznye?
Kálmáni ur fíltólag pattant fel.

— Isten oltalmazzon! . . . A mi Potyink kóstolatlanul nem hagyta pártát.
Potyánszki Vazul dohogva gyujtott esi- bukára. Nem hiában, hogy jövevény volt a hajduk földjén, de állandóan hadilábon áll- tott a benszültöttekkel és az ősi hajduerköl- csőkkel.

— Jól van, jól . . . Hanem midőn követ- választásról van szó, igazat adok Maróczy Pálnak.

Besgyán Máté főkurátor, piarcsi Kiss Bálint varjasi főhadnagy, az éneklősszavu Kocsány Jeremiás szenátor, Billeg Márton, santa fiskális, Kállai, másként Buvaljáró Gerzson nótrius, Kálmáni ur, Purzsás Dániel jelenvolt törzsökös hajduhazafiak mindnyá- jan Potyánszki Vazulra támadtak:

— Hogy értetted ezt?
— Hogy érti ezt az ur?

— Bizony csak így . . . Ti mindég csak azon iparkodtok, nehogy magatoknál külömb embert küldjete az országházába.

— Kérlek alásan! Kócs Gábor követünk már csak eléggé érdemes ember?

— Harangot is öntetett az ekléziáimknak.
Potyánszki Vazul karikákra fujta a füstöt:

— Silye meg főkapitányotok volt. Kuf- stájban is soká raboskodott, mégis elbuktat- tatok. Azt a lopótök fejű uszorást választot- tátok szegény öreg helyére.

— Potyi, ne bolondozzál!
— Ne bolondozzak? Igaza van Maróczy Pálnak. Ti hajduk majd a szájhősöknek ül- tők fel, majd meg tinaí, dísznai után értéke- litek az embert.

Kiss Bálint főhadnagy tréfával akarta elütni a zokszót:

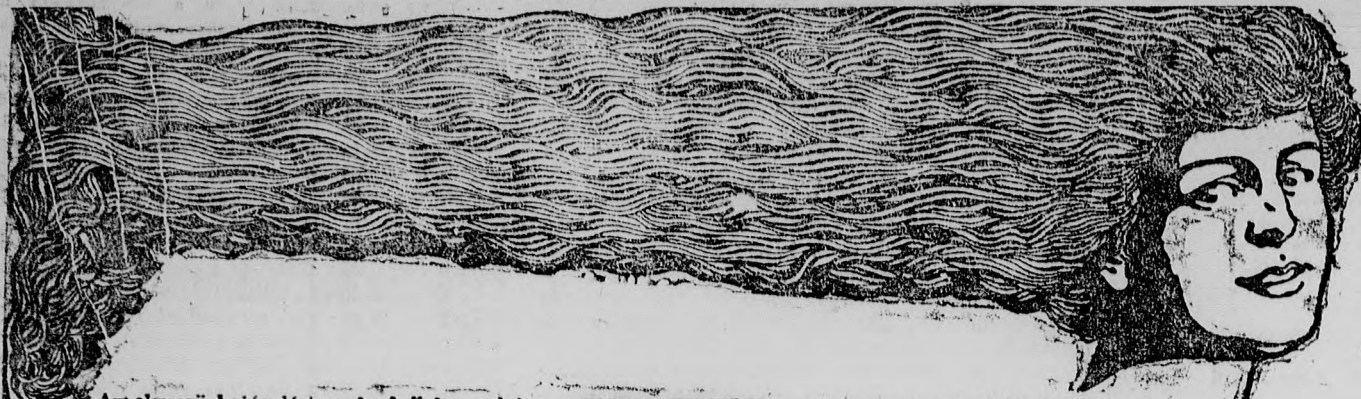
— Potyikám, inkább friss vizet tölthet- nél a piócákra.

— Piócák? Az én piócáim? Gyenge piócák azok hozzátok képest.

— Hohó!
— Nézzétek már ezt az idegent.

— Idegen? . . . Ti hozzátok idegen a köz- ezél. Ti nektek minden idegen, ami a sógor- ság, komaság önző érdekkörén, haszonhajtó harácsolásain kívül esik . . . Mindkét kezével megverte azt a Teremtő, akit magásra főró képességekkel, eszményekért hovülő lélekkel dobott a sors közébetek —

— Ej, ej, Potyikám, még elrepülsz.
(Folyt. köv.)

Az okszerű hajápolást egybe kell kapcsolni egy jó, kipróbált hajnövesztő szerrel és óvakodjunk a reklámosan kidiosért értéktelen és föbbnyire ártalmas vizektől. Egyedüli kipróbált és kitérő voltánál fogva elimert szer a mi gumónk, melynek

„IPE“

a neve, ez egy szenzációt keltő hajnövesztő-szer, amelyet Európában még nem láttak. Egy csomag „Ipe“-gumóból minden gyermek tud magának két liter „Ipe“-hajvizet előállítani. A hatása csodás és mindenki azt mondja rá: „Egy-szer próbáltam, mindig használok.“

Az „Ipe“-gumó nem engedi a haj ősülését egész a késő korig, a haj kihullása megszűnik és tartós kezelés mellett a haj új, buja tenyésztésnek indul! Már az első mosás után nyer a frizura, a haj illatossá lesz és pompás tömörségűvé válik. A korpa rögtön eltűnik.

LEGJOBB

még a leggyöngédebb szőke hajnak is az „Ipe“-gumó. 1 nagy csomag „Ipe“-gumót küldünk mindenhova 4 koronáért, 1 fél csomagot 2 koronáért. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (level-bélyegekből is lehet) vagy utánvéttel. — Gondot kell fordítani

a HAJ NÖVÉSÉRE!

A test és arc bőrének ápolására föltétlenül enyhe, még a leggyöngédebb bőrre is ártalmatlan szappanra van szükség. Csakis a mi

„OJA“

szappanunk kölesönöz a bőrnek viruló szint, lágy-ságot és simaságot, melyben mindenki gyönyörködik. A bőr minden tisztátalansága, minők: pörseének, szeplők, vörösség, paraziták, ráncok stb.

ekvetlenül eltűnnek az „OJA“-szappan használata folytán. „OJA“-től a legkérgesebb kéz is puhaszá, gyöngéddé és finommá válik. A pörusok megtisztulnak és a túlságos izzadás csakhamar megszűnik. Rövid használat után be fogja Ön látni, hogy az „OJA“

nélkülözhetetlen

1 egész doboz „OJA“ csodaszappan K 2.—
1 kis doboz K 1.— Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (level-bélyegekből is lehet) vagy utánvétellel.
„OJA“-az egyetlen jó szer

a bőrápolásra!

Szenzációs eredeti amerikai

! moly-irtó !

„Mof“ igen kellemes szagú. „Mof“ nemcsak megátolja a molyok betolakodását, hanem azokat el is pusztítja, költsé-
seikkel együtt, teljes garancia mellett. „Mof“ hatosabb, mint a kámfor és naftalin. „Mof“
igen kellemes, üdítő szagú. „Mof“ rendkívül kiadós. „Mof“ föltétlenül hatásos és antiseptikus. „Mof“ a kellemes
illatú kővi heréből előállított, hófehér, kristályos só. Mindenki övünk az értéktelen utánzatoktól. „Mof“ már évek óta
fényesen bevált. Egy mintacsomag „Mof“ 1 kor., 1/2 kiló „Mof“ 2 kor., 1 kiló „Mof“ 4 kor.

Szállítás naponta az összeg beküldése vagy utánvét mellett az

„OJA“ első amerikai illatszer-palotából

WIEN, I., PETERSPLATZ 11.

PRÁGA, OBSTGASSE 9.

Budapesten kapható a cégelnél: Thallmayer és Seitz, V., Zrínyi-utca 3., Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszerész, VI., Váci-
körút 17., Molnár és Moser, drogueria, IV., Koronaherceg-utca 11., Török József, Király-utca.

Saját gyártmányú fűtett
fürdőkád hőmérséklet-
kérdék 14 koronáért föl-
Elvállalok; mindenféle kúsz-
vattnyák és hál vizvezeték-be-
rendezéseket legelőcsőbb áron.
Lefkovicz Adolf, Bpest, VII.,
Wesselányi-u. 61/E. Telefon
218-46. Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Asztalosok

új jövedelmi forrás
író képes nagy árjegyzék
kivánatra ingyen küld
„Kezdet“ szakmunkás
Budapest, Nagymező-utca,
E. 46.

Titkos

betegségek,

hugycsőfolyás,
hugycsőszűkületek,
hólyaghántalmak,
altesti sebek,
bőrbetegségek,
bujakor (syphilia)
az önfertőzés utó-
következményel,
elgyengült férfierő,
női bajok,
fehérfolyás, stb. stb.
alapos, gyors és gyö-
keres kigyógyítására
a foglalkozás zava-
rása nélkül bevált,
sikeres és lefkilima-
retes gyógymódjánál
fogva legjobban
ajánljuk

Dr. Garai

— szakorvos —
rendelő-intézetét,
Budapest, VI.

Andrássy-út 24.

FELTÜNÉS NÉLKÜL
eredményes gyógy-
ítás levélben is.

Kivánatra gyógyszer-
ről is gondoskodik.

Rendel. naponta 10
órától 4-ig és este
7-8 óráig.

Levelekre azonnal
válaszol.

Angelini Giuseppe, távirtda- és telefon-főigazg., Rómában

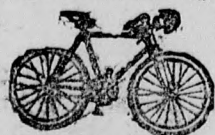
a 36999. számú

„Mikrofon“

ezimű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlat-
bavetelle céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres; sza-
badalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb
felvilágosítással szívesen szolgálnak

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly
írites szabadalmi ügyvivők, Budapest, V., Váci-körút 78.

A már 34 év óta a kerékpár-
világot uraló eredeti angol

Heical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-csapágy-
gyal és szabadonfutóval, 3 évi jót-
állással, minden árfelemelés nélkül
szálgoman az eredeti gyári áralon
havi 12 és 15 koronás részletre
adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárokhoz külső és belső
szumnikát, csapágókat, kámpákat, pedálokat, lánczokat, konu-
szaknát és csaszékat óriási forgalmunk következtében mélyen
leszállított nagyban 30% árleszállítással ro is bárhová

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrészek nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.

Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár
és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Borosznó-gyógyfürdő

Zólyomgyégyében, mértföldekre terjedő fenyvesektől
körülvevő völgyben. Vasúti állomás, posta, távirtda,
telefon a fürdőtelepen. Por- és szélmentes havasi
levegő. Glauber-sósforrással ivógyógyomdára kitérő
sikerrel használhatók mindazon betegségeknél, me-
lyeknél a karlsbadi kúra van javalva: gyomor-, máj-,
epe-, vesehajok, czukorbetegség, elhízás. Jól beren-
deztet vizgyógyintézet; Knelp-kurára alkamas rét és
patak. Szénsavas és fenyőfürdők. Hízaló és fekvő
gyógymódok. Száznál több tiszta, száraz szoba,
Konyha házi kezelésben. Olcsó-árak. Állandó fürdő-
orvos. Képes prospektust küld a tulajdonos

Rosenauer Lajos Besztercebányáról.

Ezen szabadalmazott ágy tö-
mörreszekkel, rőzdiszszal, erős
acélsodronybetéttel 32 kor.

Réz függőnyrudak,
teljes készlet 4.50 K.

Rézágy sodronybo-
téttel 80 K. Rézágy-
osizolás és javítás
17 K. Vaskeretes
ágybetét, erős mi-
nőségű 11.50 K. Fa-
kerettel 7.50 K. Kár-
pitozott matracok
minden kivitelben.
Vas- és rézbuterok
legelőcsőbbben szállít:

PROHASZKA JANUS gyáros.
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Új-utca.)

Gärtner Agoston

Budapest, Wurm-utca 3.

Mindennemű izzó- és Wolfram-lámpák,
valamint villamos felszerelési czikkek.
Telefon 95-33. Telefon 95-33.

**„Miénk
a jövő“**

Legújabb tengerész-
öltöny fehér és kék-
ben 16 K.-tól feljebb
KOCH testvé-
reknél
Budapest, IV. ker.
Károly-körút 26. —
Mosóöltönyök 3 K.-
tól feljebb. 3457

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. május 23-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A vasgyáros.

Színmű 5 felv. Irt.: Ohnet György
Fordította: Fái J. Béla.

Személyek:

Beaulieu marquisné	Szacsavayné
Claire, leánya	Török I.
Octave	Mészáros
Bligny herceg	Dezso
Prefont báró	Horváth
Sophie, neje	Nagy I.
Doblay	Mihályfi
Suzanne, honga	Váradi A.
Monnet, gyáros	Kovács
Athenais, leánya	Lenkey H.

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Férfiak.

Dráma négy felvonásban. Irt.:
Biro Lajos.

Személyek:

Pajza Félix	Hajdu
Margit	Aczól I.
Forgács	Pelhes
Koncz	Somlay
Ulrik gróf	Oliv
Nankayvezető	Barthos

Kezdeté 1/3 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZINKOR)

Délután mérsékelt helyárak.

A peleskei notárius.

Eredeti énekes bohózat 4 felvonásban. Irt.: Gaál József.

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

A szép gárdista.

Operette 3 felvonásban. Irták:
Landesberg Sándor és Willner
Miksa Fordította: Tabori Emil.
Zenéjét szerzte: Bertó Henrik.

Személyek:

Dorottya hercegnő	Fóthy F.
Schrenksnapp	Viragh
Schlageim	Boglar
Lenke Richard	Albert E.
Rbersheim grófnő	L. Mihályfi
Ufersicht-Merse	Kövesy
Dianna	Déry R.
Meizeheim	Herold
Felsihan báró	Kövesdy
Gelbitz gróf	Balogh
Péter	Falusy

Kezdeté 1/3 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A csavargó.

Lírai dráma 4 felvonásban. Szövegét írta: Richpin Jean. Fordította: Helmut Jenő. Zenéjét szerzte: Leroux Xavier.

Személyek:

Toinette	Szamosi E.
Aline	Fayer M.
Catherine	Valent V.
A csavargó	Takata
Toinot	Kertész
Francois	Szemere
Pierre	Szendrői
Martin	Déri
Thomas	Hegedűs

Kezdeté 7 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Irt.:
Leon Viktor. Zenéjét szerzte:
Fali Leo.

Személyek:

Liseweghe Karel	Király
Jana, felesége	Medgyaszay
Bakkensky	Boross
Wander-Loo Gonda	Pálmay I.
Dostelidok, elnök	Szirmai
Rutterspiat, bíró	Németh
Leyz, ügyvéd	Dobos
Tjonger (szakértő)	Pásztor
Wiesum	Császár
Scrop, kalauz	Papir
Adéle, jegyese	Fabian C.
Krauweleit	Simai
Marije, a felesége	Harmath I.
Kisbíró	Kiss Pal
Egy hölgy	Nyarainé
Inas	Ligeti

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Irt.: Martos Ferencz.
Zenéjét szerzte: Jakobi Viktor.

Személyek:

A nagymama	Olely Fl.
Margit	Harmath I.
Bosko	Kosáry E.
László, Margit férje	Szirmai
Jánoska	Fónyes A.
Kazmér	Boross
Rozsika	Lakos V.
Magda	Csatali J.
Rozsdás báró	Papir S.
A tanár ur	Fenyvessy
Kovács Dome	Császár

Kezdeté 3 órákor.

JARDIN DE PARIS

Városliget, Erzsébet Királyné-ut 1.
(Telefon 167-25.)

A legelőkelőbb nyári mulatóhely.

Nemzetközi Kabarettesték

:: teljesen új és kitűnő műserral ::

Szombaton nyílnak meg a kerthelyiségek:

Francia konyha

Tabarin Ball Mabillo

Estoránnyú falók

A legkiválóbb külföldi táncművészek és művészek fellépésével. — Reggel 4 óráig zene.

Alkalmi vétel folytán kiárusítunk

Nagy selyem damast abroszt	darabját	1	frt 50 krét.
Nagy selyem damast szalveitát	"	"	30
Vászon női ingeket	"	1	05
Csipke függönyöket	parját	3	30
Fűtő szőnyegeket	méterjét	"	35
Tavaszi dívat helméket 120 cm széles	"	"	85
Dívat selymeket	"	"	25
Mosó delaineket	"	6	50
2 ágy és 1 sztal terítőt	"	5	80
200/300 Jaquard szőnyeg ujdonságát	"	"	"

Rosenberg és Quitt

VI., Király-utca 32. sz., sarok üzlet.
Alapított 1895. évben. 26698

Kaman

korunk elismert legelőkelőbb cipője urak, hölgyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns, sikkos és tartos.

Telefon: 112-66. FÖRÁKTÁR:
VAS ANDOR
Budapest, VI., ker.,
Andrássy-ut 17. sz.

A divatban forradalmat idéz

elő e 2 remekül sikerült aij-ujdonság.

London **8** kor. Páris **8** kor.

Ezen aiját mint sima, szabásunk tökéletességét hozzuk forgalomba. Állása utánozhatatlan, csipőn remekül feszül, aig alant gazdagon harang-alaku. Díszítése mesterileg kivitt applikáció, mely saját szövetségéből készült.

Előkelő izlés. Ujdonság, mert részelt nem simán szabottak, hanem díszkréten átnajlok. Gazdag faltuk omlanak oldal részéből ala. Az aij zsinórral szegett, legdivatosabban és gombósz vagy rajta; szóval megfelel minden várhozasnak.

Állásuk és szabásuk kifogástalan, epagy az anyag s színe. Kelméjük prima minőségű, könnyű bruni felpozító, fekete, sötétkék, zöld, barna, szürke és drapp színekben. Ezen aij ak mindégyle **8 korona**. — Legújabb erős szálú sevronszővetből vagy sima atlaszkangaraból fekete, sötétkék, barna, pávakék és zöld színekben **10 korona**. — Prima lüsterből fekete, sötétkék, szürke és barna színekben vagy fehér vászonból **10 korona**. Megrendeléshez semmi egyéb nem szükséges, mint e szelvényt levágni és kitöltve beküldeni. Pontos kivitelért biztosíték a cég reméjeja.

1 aij korona, szín

Különös megjegyzések

Schluss ctm., aij hossza elől ctm.,
aij hossza hátul ctm., cs pőbőség ctm.

Név:

Hely:

SCHOSSENFABRIK

BÉCS, XVI., Neulerchenfelder trasse 2.
Magyar nyelvű divatlap ingyen.

MOSKOVITS FARKAS ÉS TÁRSA

cs. és közös hadsereg szállító

Budapest, Rákóczi-ut 64. sz.

Szabott árak! Telefon: 114-33. Szabott árak!
Fiókok:
Nagyvárad, Petrozsény, Sarajevó, Főcs.

Baumann-Album (10 koplé) zongorára és énekekre (postaköltség 45 f) 3 kor.

A legújabb 101 magyar dal, "Mádor"-adás 2-ik kötetje zongorára és énekekre (postaköltség 55 f.) 3 kor.

Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor.

Széküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Nádor Kálmán zeneműkiadó

Budapest, IV., Károly-körut 8. sz.

Butor

készpénzért és részlete

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen.

Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata

Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok).

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok,

szőnyegek,

csillárok -ban

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinnek megtekinteni ajánlatos.

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi czimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve,

Budapestről KIRÁLY-UTCA 58.

Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stylusokban.

10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma és minden este

BAUMANN és AALBACH

legújabb sláger:

"Habdul Amid és kegyencznője"

Továbbá

az impozáns májusi műsor.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-8. Telefon 93-38.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46.

Ma és a következő napokon este 8 órákor

Fényes előadás

Teljesen új műsorrall.

A nm. v. és köz. miniszter elismert leiratával kitüntette

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legegő

FOGORVOSI INTEZETE

áthelyezve: Károly-körut 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása | Szápadlás nélküli műfogak
Tartós fogtömések | aranyhidak, koronák,
Foghúzások (altásban is) | Jól használható fogorok el-
készítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Videkliek főnap alatt megkapják műfogalkau

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. május 23-án.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A király.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Caillavet és Arén

Személyek:

A király Hegedűs
Cabanarandó Fenyvesi
Boardier Góth
Mondó Varsányi
Bernin Chamarrandó Haró
Thérèse Góthné
Lolorraia Titányi
Cornesau Vendici
Cruchet Balassa
Gabrier Gyóó
Rivolet Sarkadi
A püspök Kazaliczky
A szenátus elnöke Harsányi
Riporter Révész
Suzette Komlóssy I.
Francina Varga A.
Georgette Balasz
Inas Kassay

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.
A berlini Deutsches Theater vendégjátéka:

Der Arzt am Scheidewege.
(Az orvos a valahozton.)

Kezdeté 1/2 8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Monte Carló és a Riviera.

Kezdeté 4 órákor.

Este rendez helyárakkal.
A jövő háborúja.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A szerencse fia.

Komédia négy felvonásban. Írták: Dregely Gábor.

Személyek:

Varga Körmeny
Iren, a leánya Bathory G.
Szontagh Dobi
Kormos Csontos
Gákythy Réthy
Sztics Adolf Czobor
Vágó Vágó
Stefánia, a felesége Forrá R.
Emma, a leányuk Meszaros G.
Zarat Zunko Z. Molnár
Tarno Vándor
David Rátkay
Lili Zala K.
Sebes Papp
Almoday Eera P.
Almoday Fenyvesi

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.
Hivatalnok urak.

Társadalmi színjáték 3 felvonásban. Írták: Földes Imre.

Személyek:

Brecher gyáros Vágó
Barna Gábor Sebastyán
Rene neje Batori G.
Nüller Papp
Feleki Törzs
Herczog Réthy
Vedres Dobi
Ulrich Vándor
Roth Rátkay
Ella, a leánya Tóth I.
Kozma Tarnay
Vámosiné Forrá R.
Dezsi, fia Z. Molnár
Nagy Pál Czobor
Smolla János Sugár I.
Juliska Császár K.
Teika gépirónok Kacsóh F.

Kezdeté 8 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

AMERIKAI PARK "Igazgató"

Friedmann A. Telefon 4-49. sz. ; ; Telefon 4-49. sz.

Ma két előadás. Délután 6 órakor félhelyárakkal és az összes művészek fellépésével. Este 10 órakor rendez helyárakkal.

A világ csodája. **COL. BOR de VERY. MABEL BERA** Amerika csillaga. **THE 4 FARABONIS**, Meg 20 új szám. M. kir. teljes honvédezenkar monstre-hangversenye BACHÓ karmester személyes vezetésével. Többféle szórakozás **Tabarin Moulin Rouge** 12 órától 4 óráig 20 előrendű táncos attrakció, eredeti francia cancan stb. stb. **"Tolsodo Sister"** californiai táncosok. — A területre szóló bejegyzés ára 60 fill., 2 óra után 1 kor. Kedvezményes jegyek az összes dohánytösdéketen kaphatók. Kapanyítás d. u. 3 órakor. A területre váltott 1 koronás jegyek a nagy Varieté delutáni előadására is érvényesek. A **Tabarin Moulin Rouge** a **Nagy Varieté**ba váltott jegyek a területre is érvényesek.
Remek tűzijáték. — Gyermeknek szórakozó napja.

Royal szálloda

kerti étkezője

megnyílt.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletesebbre is legmesszebbmenő jótállással kaphatók. Fonegráfok, gramofonok, hegedők, fuvolák, citrák, ékezetek stb. olcsón legjobbak. Kitiintetve ellismert jó munkáért.

Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest, VIII., Bákóczy-ut 71.
Telefon 58-20.

Császárfürdő BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén-szulfid gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medencze- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belezegési hura. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

CZIMBALMOK!

Hangfokozó piano-pedalu cimzalmok a jelenkor legtekéletesebb cimzalmi!

Leírást és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek a feltalálók és egyedül készítőik

Komáromi M. és Társai
első magyarországi m. kir. szab. hangfokozó piano-pedalu cimzalmogvár

SZOLNOK
(ezelött: Nagymaros-Visegrad.)

NOVATZNAI ÁRPÁD GYÓGY-FORRÁS

természetes alkalis sósgyógyvíz. Gyomor- és belhurtnál, a legzöszervek hurulos bántalmainál, gyomorgégésnél és mint nyákaoldó elsőrangú gyógyvíz. A seltersi, glichenbergi és luhatshovitzki gyógyvíz hatásosabb. Főraktár: **Wahlkampff és Görög** üzégéni, Bpest, V., Zoltán-utca 11. Kútközelőség: Nagyvárad.

ÖN BÉREEL

egy ócska zongorát vagy pianinót és

KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjait, végte pénzt kiadja, zongorája ninesen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányu, legmodernebb érzékszervekkel szerelt zongorát vagy pianinót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem köteleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

"MUSICA" részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.)
zongora eladási és kölcsönzési telepén.
Eufon tölcsernékű legtekéletesebb gramofon- és művész-lemezek főárusítása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
Telefon 4-31.
Zongorák becsesítése, javítása, hangolása legkülansabban. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintáitalmat megszerez a Szabadalmakat Ertekesítő Vállalat PÁSZTOR (vej. oég)

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 17. sz.
Földvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
Utolsó előadás kezdete 11 órákor.
Szenzációs újdontság!

Műsoron kívül:
páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Páholy I. K. I. hely 50 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófényképvállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 150.000 méter újdonstágot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kivánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

RAKET.

Kezdőknek — 2.25, 3.25 ft
Haladóknak — 4.50 " "
Jó játékosoknak — 7. " "
Erős játékosoknak 9, 13. " "
Versenyzőknek — 15-25 "

Sportszerű eladási mód!
Az összes ismert raket-típusok, több mint 50 féle, külön osztályban vannak egyenkint kitéve. Minden darab a típus névével, számmal és olcsó szabott árral van jelezve. A típusokkal próbamozdulat végezhető.

Piöki és Kaas,
tennisz-, turistaszág és vadászati kellékek raktárába
Andrássy-ut 13. sz.
Raket-műhelyünkben Bosnyák József vezetésével javítások s hurozások angol iskola szerint.

RAKET.

Boros-féle tennisz-könyv 75 krajczár.

Heti műsor:

1909. május hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)
24 Hétfő	A zeneakadémia operai növendékeinek vizsg. előadása	Az aranyember	Revolution in Krahwinkel	A nagy nő Regi jó idők	Jánoska	A jövő háborúja	A szép gárdista
25 Kedd	Siegfried	Passe-Partout	Lysistrata	Falusi idill	Jánoska	A jövő háborúja	A szép gárdista
26 Szerda	—	A bunda	Der Graf von Gleichen	Hivatalnok urak	Jánoska	A jövő háborúja	Az álarozos bal
27 Csütörtök	Mignon	Férfiak	Revolution in Krahwinkel	A nagy nő Regi jó idők	Jánoska	A jövő háborúja	Lotty ezredesei
28 Péntek	Makranczos lólyg	Falusi verebek	Der Arzt am Scheidewege	A szabin nők elrablása	Jánoska	A jövő háborúja	Lotty ezredesei
29 Szombat	Istenek alkonya	A Hliom	Die Lehrerin	A szabin nők elrablása	Jánoska	Az Országos Színész-társaság Akadémia nem tart előadást.	Rigoletto
30 Vasárnap	(d. u. este)	Carmen	A dolozai nabou leánya	Vigyázz a nőre!	Forradalmi nesz	Táncos huszárok	A csökkirály
		A Hliom	Was Ihr wollt	A szabin nők elrablása	Jánoska	—	A vígözvegy
31 Hétfő	(d. u. este)	—	Lupin Arzén	A nagy nő Regi jó idők	Az elvált asszony	—	Gül-Baba
		—	Hamlet	Hivatalnokurak	—	—	A varázskeringő

Nasá

Magy. k. jég

Árjegyzék

A V

szelvény

Az Elektro

BUDAPEST, KÁ

Kérem részem

zár borítékba

lamos gyogy

rol szolo m

(A nem

Név:.....

Cím:.....

Figyelmeztetés!

Az Országos Gyermekvédő Liga sorsjegyeinek
huzása július 1-én
 okvetlenül megkezdődik.

Minden sorsjegy feltétlenül egy valódi arany vagy ezüst tárgyat nyer.
Ára 1 kor. 50 fill. Kapható mindenütt.

Főelárusítás: Budapest, IV., Ferenciek-tere 4.

Főnyeremények:

20,000, 4000,
 3000, 2000,
 1500, 1000
 kor. stb. érték.

Az Országos Gyermekvédő Liga
 országos tombolajátékának központi irodájának
 Budapest, IV., Ferenciek-tere 4.

Ezennel rendelék önöknél drb.
 tombola-sorsjegyet. Az érte járó összeget postautal-
 ványal
 utánvételezni kérem

Tisztelettel

(pontos cím.)

(alírással)

Ezen szelvény kivágandó.

Ne mulassza el
 és rendeljen
 e sorsjegyekből,
 mert nem aján-
 dékoz s nem koc-
 kázatot semmit.

Magy. kir. szabadalm. WIESEL-fele " kizárólag kaphatók
jégszekrények Wiesel Adolfinál BUDAPEST
 (Podmaniczky-utca sarkán).
 Ugyanott fürdőkádak, szab. fűtőkészülékekkel
 olcsón kaphatók. 27175

Árjegyzék ingyen. Telefon 91-20. Cégen a tavaszi vásárou részt vesz.

A villamosság fénykora.

Az emberi szervezet idegrendszerének és vér-
 keringésének legkülönbözőbb zavarait a modern
 gyógytudomány mindinkább fokozódó mértékben a
 villamosság segítségével igyekszik megszüntetni. Ezt
 a természeti erőt folyton növekedő mértékben
 vonják a gyógytudomány szolgálatába és napról-
 napra újabb és érdekesebb eseteket jelentenek a
 kutatók, kik idejüket ezen erő titkainak tanulmá-
 nyozására szentelik. E téren szerzett sok évi ta-
 pamlatainkat a szenvedő emberiség javára egy
 népszerűen megírt könyvben foglaltuk össze,
 melyet szívesen bocsátunk rendelkezésére telje-
 sen **ingyen** és bérmentve, zárt borítékban bárki-
 nek, aki azt ezen lapra való hivatkozással tőlünk
 kéri. Külön-külön kötet férfiak és nők részére.

Az „Elektro-Vitalizer“
 orvosi rendelő-intézet
 Budapest, IV., Károly-körút 2., félemelet 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.
Az Elektro-Vitalizer orv. rend.-int.
 BUDAPEST, Károly-körút 2. sz. félemelet 10
 Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen és
 zárt borítékban elküldeni a **Modern vil-**
lamos gyógymod- (férfiak) részére.
 ról szóló művet (nők)
 (A nem kívánt kötet törölnöd)

Név:.....
 Cím:.....

Elismerő-levél.
 Egnár Imre gépkezelő, Marosajvár.
 Milyen tisztelt Orvos Ur!
 Ezen levelemet örömmel küldöm Önnek, mert
 hála Istennek, teljes egészséggel írom, nem
 úgy, mint valaha. Tudatom tehát, igen tisztelt
 Orvos Ur, hogy én mindenféle betegségem-
 ből teljesen kigyógyultam, amiért igazán nem
 tudok elég hála adni az Elektro-Vitalizer
 feltalálójának. Ma 43 éves vagyok, 12 évig
 oly beteges voltam, hogy igazán már-már a
 sír szélén álltam.

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszer
 alkohol nélkül?

Mert
 Mert
 Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkiválóbb gyöngyvirág-illatszer,
 mely a tudomány mai állása szerint elkép-
 zelhető. Aki egyszer használta, soha
 más nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkoncentráltabb illatszer, a melyet
 elő lehet állítani. Használatban a legki-
 dósabb, miután egy csepp is elegendő
 az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümötől, alkohol
 nélkül van kivonva a virágból és annél-
 fogva a levegőn nem illanik el, hanem
 hosszú időn át megtartja a kellemes és új
 gyöngyvirágillatot.

Glorialis virágkivonat
 alkohol nél-
 kül kapható

még: ibolya, rózsá, ideál,
 Boquet de Chypre és
 Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára
 (mely hónapokra is elegendő)
 3 korona 50 fillér.

Kapható minden éregóriában, il-
 latszer- és gyögyárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K után-
 vételt, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében

Klein és Fia

féh. adv. száll.tók, p'ereszappar- és illatszergyár
 BUDAPEST, VII/6.

PÁRISI NAGY ÁRUHAZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám.

Amerikai

konyhamérleg

2 Ára:
korona 80

Aranyozott öntött vasból 10 kg. erejéig, megbízható pontos szerkezettel.

Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

Magyar hazai kanári-tenyésztés Béreccenben.

A ki egy énekes hazai kanári tenyésztés, eldőlben soha ennél jobbat nem tesz, mert elozdik ott a bu és vig lez a ház, hol egy ilyen sárgatollú kis madár lárma. Forduljon tehát bizalommal hozzá mindenki, aki szép énekes kanári tenyésztésre akar lépni, hogy könnyen megjeljenek. Debrecenben lakom és kanári nevelők, Agoston István nevű Magyarországi a hazam, 28. szám alatt lakom a Péterfia utcán, énekes kanári darabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyésztésre alkalmas nőstények darabja 2 frt. Szállítás a legnyugatibb vidéken is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyésztés és szétválasztás tásat.

SZIVÓ GÁZ BENZIN MOTOROK ÉS LOKOMOTIVOK.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

= EGYED-ABELES EMIL BUDAPEST
ÁRUSÍTÓ V. VÁCI-UT 14.
TELEFON 98-32 SÜRGÖNYCIM: BARSEL

Trencsén-Teplitz

kénesfürdő Felső-Magyarországon.

Kárpátok gyöngye. Hírlak, Trencsén-Teplitz vasútállomástól 20 percnyi távolságra. Magyarországi legérősebb kénes fürdő! 47-43 fők C. természetes melegforrásokkal.

Eredeti iszap kőszőny, csusz, bőrállás, neuralgia, ischias stb. ellen.

Tűkörtés, külön hőgörek és külön urak részére. Kényelmesen és díszesen berendezett medencze-fürdők, hidegvíz gyógyítás, magas hegyi forrásvízzel, masszáz gyógyítás elektromossággal, gyógyító torna, savó- és terráin-kúra és a parkban gróf d'Harcourt-féle fizikai gyógyintézet. — Az egészségre és az ember kényelmére való tekintettel minden követelményeknek megfelel. Olcsó lakások közlik Teplitz-szálló, Garhi, forrás-udvar, a kastély, a Sina-ház és a Háromszív-ház, melyek kütőmésen ajánlhatók. Jó és olcsó ellátás a Teplitz-szállóban, gyógyfürdőben és sok más vendégében. Május 1-től szeptemberig a teljes ellátás 6.50 kor-ert. Ellátás nélkül 3.50 koronát fűrdő (ruhával) szoba (fűtés-D. Naponta hangversenyek, színház, nagy kiterjedésű erdei sétányok és más mulatók. Széles körű hely. Pormentes levegő. Villamos világítás. Hétzetnél több vendég. Az építés alatt levő villamos vasút még az évad elején üzembe helyeztetik. A fürdő egész évben át nyitva. A tulajdonképeni fürdő-évad azonban május 1-től szeptember végéig tart. Tanácsos a lakást előre a fürdőigazgatóság nál megrendelni. A fürdőigazgatóság csak az átvett szoba rendeléséért kezeli. Képes prospektust ingyen küld szét az igazgatóság.

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződnie óhajt, vajjon általán szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatalni óhajtja, vajjon egyes bérlo a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vizmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vizmérő Betéti Társaság“ **KUNZ F. cég**

Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és üntöde: I. Maros-utca 19. sz.
Telefon II-06. Saját gyártelep. Telefon II-06.

Akar Ön kitünő fényképet?

Akar Ön ezen fényképnek a készítője lenni?
Ha igen, úgy siessen megrendelni az alanti megrendelési iven

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED B. T.

cég fényképezeti-osztályában

az itt Képpen Látható **Reform-Minimum Kamarát.**

A Reform-Minimum-kamara a létező legtökéletesebb, legmodernebb és legkényesebb kamara. Ezen modell méretei a megengedhető legkisebb fokra vannak redukálva. A kamara el van látva magas és szélességi irányban eltolható objektívvel, forgatható tükörkeresővel, visszintmérővel, kettős kihuzattal a hátsó lencse önálló használata céljából. A legfinomabb kivitel, bőrdoldfalak, a futóalj feketére fényezve, fémrészek nikkelezve, elsőrendű bórathuzat. Az objektívek F: 5,6 fényerősségig alkalmazhatók.

A Reform-Minimum-kamara frai Unikum-zárral beleférve három fémkazettát tokban:

9 × 12 ^m		13 × 18 ^m	
Ár	havi részlet	Ár	havi részlet
120.-	6.-	185.-	9.-
165.-	8.50	225.-	11.50

korona

127b. Finom Rapid-aplanáttal
129b. Rietzschel-anasztigmáttal F/8 F = 120^m

Levélzendő és hezzánk beküldendő.

Megrendelési iv. Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII. Ker., Rákóczi-ut 30. szám.

Ezennel megrendelem Reform-Minimum-kamara 9 × 12 — 13 × 18 cm. nagyságban kor. árban, fizetendő kor. havi részletekben 19...-tól kezdve Budapesten Aufrecht és Goldschmied B. T. cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket, illetve, ha a megrendelt áru egyenesen a gyárból küldetik, a vámköltségeket is magam viselem. Három havi részlet elmulasztása a teljes vételért esedékes teszi.

Utóirat: { Lakhely: _____ Kelet: _____
Név és foglalkodás: _____

Nagy Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. E.

Mit vegyünk bérmaajándékba azoknak, akiket szeretünk?

Ezen kérdésre megfelel

Polgár Kálmán ékszerész Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. emelet,

aki minden érdeklődőnek bérmentve megküldi legújabb képes album-árjegyzékét.

Javitásokra és vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordítok.

Alsótátrafüred-

re vonatkozólag állíthatjuk, hogy nálánál **szerecsesebb gyógyfürdő** a külföldön nincs.

Gyógyeszközeink gazdagsága, főleg **láp-föld-jének gyógyereje** kapcsolatban a havasi levegővel, mintaserüen berendezett **vizgyógyintézet** felülmúlja bármely más hasonló fürdő-heiyet. **A villamos világítás, a kényelmes ellátás, az olcsó és kitűnő konyha, penzió rendszerrel is, páratlan a maga nemében.**

Modern villamos vasút Poprádfelka állomástól közvetlen a fürdőbe vezet.

Bővebb tájékoztatást szivesen ad és fürdőleirást küld **Horti Valér, fürdőigazgató, Alsótátrafüredben.**

Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság.

Az 1909. évi nyári menetrend kibővítése:
Folyó évi május hó 30-tól a nyári menetrend szerint a következő sűrűbb posta- és személyszállítóhajó-járatok tartatnak fenn.

Naponkinti járatok: Passau—Linz, Linz—Wien—Pozsony, Wien—Budapest, Budapest—Zimony és azonkívül Budapest—Mohács között.

Anaponkinti Passau—Linz, Wien—Budapest—Zimonyi postahajójáratokhoz való csatlakozással hetenkint háromszor közvetlen postahajók közlekednek Zimony—Belgrád/Orsova—Turnseverin—Rustuk—Giurgevo—Galatzra és megfordítva.

A Budapest—Zimony—Orsova közötti postahajójáratokhoz való csatlakozással Drávatörök és Eszék között összekötő szolgálat rendeztetett be, melyhez képest Eszékrol és Eszékre naponkinti közvetlen járatok mindkét irányban tartatnak fenn.

Galatzról hetenkint háromszori csatlakozással a postahajóhoz személyszállító gőzös közlekedik Tulezea és Sulinaig. Ezáltal a gyorsárszolgálat is leggyorsabb és legolcsóbb összeköttetést nyer.

Ezen hosszú vonalu járatokon kívül még a következő összeköttetések tartatnak fenn:

Engelhartsal—Linz—Grein—Melk—Spitz—Krems—Hollenburg között naponkinti helyijáratok;

Vukovár—Ujvidék között hetenkint hatszori, Szeged—Zimony, Sabacz—Belgrád és Belgrád—Dubrovicz között hetenkint háromszori járatok, valamint Budapest határában és Zimony—Belgrád—Pancsova között helyihajó járatok.

Menetrendekkel utazási ügyekben felvilágosításokkal, menetjegyekkel és fuvardíjakkal / készséggel szolgál az alulírott forgalmi igazgatóság.

Budapest, 1909. május hó 22-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Ismeri ön már a RICHTER VINCZE-féle haj- és szakállnövesztő = kenőcsöt? =

Utolérhetetlen hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszőrvés előidézése.

Egy tégely ára használati utasítással 3 kor.

Shampon (hajmosó por) a legjobb fej tisztító szer.

Legmagasabb kiüntetés Párisban.

den részébe. Ausztria és Magyarországba utánvétellel, a többi államokba készpénz ellenében.

RICHTER VINCZE
specialista hajápoló szerekben
:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::
Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszer-tára, I., Tuchlauben No. 9.

A m. kir. államvasutak hivatalos szállítója.

Egyleti és címeres

ZÁSZLÓK

Merinő kecskeszőr-szövetből készit a gyár: hivatalos, címeres, jelvényes, betűmonogrammos zászlókat, bármintő színösszetételben. Szintartósságáért szavatosság.

Vállalkozik országos és városi ünnepek alkalmával

diszítésekre

Szoborleplezések, jubileumok, kiállítások, installációk alkalmával az összes diszítési tárgyakat, nevezetesen: diadalkapukat, diszszátrakat, árbódiszkeket, címereket, zászlókat mérsékelt áron kölcsön ad.

Készit nemesi és családi

cimereket

kamarási táblák és családfák, diplomák, nemességi és hitlevelek festését.

Színházi kellékek, szinpadi részletek, teljes

diszlet

és színórpadlás fölszerelések. Szinpadokat kölcsön ad.

Régi és lyukas képek javíttatnak. Mindennemű

festészeti

munkák. — A

papírmaché-

osztályban szobrok, relifképek s minden elképzelt tárgy készülnek.

Számos hivatalos díszítő okmányok és kiállítási kítüntetések.

Linhart Vilmos

festő

Bpest, VIII., Hunyady-utca 27.

Telefon 57-83.

Arjegyzzék kérésénél a tárgy megnevezése fontos.

THURZÓ-FÜRED.

A déli Szepességnek egy remek ősi fenyvesek közepette. A kassa-oderbergi vasút gőzvezetékű szárnyvonalán vasúti állomás Gömliczbánya. 572 m. Posta és távirda helyben.

ELSŐRANGU KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diéta-kurák, szabad nap- és fürdők, villanyozás és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, 27270 anyagcsere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavasszi időjárással. — Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő és utó-idényben 30% árengedmény. Állandó fürdőorvos: Dr. Fanzler Lajos. Prospektussal szolgál a Fürdőigazgatóság.

Hol vásároljunk?

Porcellán-háznál

Budapest, Baross-tér 4.

Áraink bámulatos olcsók.

Legjobb választék üveg, porcellán lámpa, zománcz edény egész konyhaberendezések, mennyezeti lámpák, asztalok. Minden vidék megrendeléseknél, kárhán áll az árut kiszemgelni és nem telés esetén saját költségemre visszaküldöm.

Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak	3.50
Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen mo fern fagon, festve és aranyezgéllyel beégetve	6.50
Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség	7.95
Étkezőkészlet 6 személyre, rondkivül díszes rokokó-stílus, pecsenyétál, elegáns festéssel	10.-

Legolcsóbb és legnagyobb választék csakis elsőrendű 12 személyes étkező-ke zletokban díszesen festve, fusan aranyozott rokokó-fagon kétszer égetve, finom minőségű porcellán árai:

2 ovál levelestál	2 mártás alja	25
2 nagy pecsenyétál	2 nagykanál	
2 kis pecsenyétál	2 kiskanál	
2 nagy tészatal	2 sórtartó	
2 kis tészatal	12 mély tányér	
2 főzeléktál	38 lapos tányér	
2 salátátál	12 kis tányér	
2 mártástál		

FORINT.

Aszonkívül vannak készletek egészen 100 forintig.

Étkező 12 személyre, rokokó-stílus, kisebb összeállítás, 42 db., díszes festéssel s beégetve	12.50
Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus	3.25
Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett üveg aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel	4.-
6 személyes fikorkészlet, festett és beégetett aranyozással	7.75
6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással	1.75
1 teljes angol díszes, nagy, valódi majonka mosdókészlet	4.50
Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos	3 és 10
Vizes vagy boros pohár	5 és 10
1 asztali lámpa ernyővel, dízezes	1.50

6 személyes finom üveggészlet
vészt, elegáns mintával

6 vizes pohár	6 pezsgős pohár	6
6 boros pohár	1 vizes kanosó	
6 likörös pohár	1 boros butella	
6 sörös pohár	1 likőr-üveg	

1 zománczozott kávédaráló csak ---.35

Vidékire ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasútkoz szállítás.

Takács Ferencz
Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám
Hátulról ut végén.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít betegségeit, hólyagbajt, sebeket, bajakot (syphilis), borjakot, elyeneit (feriferot), idősé beknál is, onfertozást és annak utóbjait, ideg-és hátgerinczbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.
Levelekre válaszol, gyógyszerreikről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyíster.

Első Magyar Hanglemezgyár

Részvénytársaság

Gyár: **BUDAPEST.** Vezérképviselő: **BUDAPEST.**
VIII., Nap-utca 29. szám. VII., Rákóczi-ut 40. szám.

Kitünő cigány-nyiregyházi **SÁRAI ELEMÉR-től,**
zene felvételek **Legujabb magyar dalok már kaphatók!**

Kérje a májusi ujdonságok jegyzékét.

Ne vegyünk idegen iparcikket, ha jobb a hazai!

PAP-LAN-PAP

Daszosuknató vaságy kivethető matracozal 10 frt. Sodronyágybetétek méret szerint 5 frittól feljebb.

Gichner János ágynemű, róz- és vasbutor-gyáros,

szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék. **Budapest, Erzsébet-körut 20.**

Fióküzlet: **Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz.** Gyár: **VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.**

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Egyermekkoskik nagy választékban.

Rollétek 1 frt darabja 50 kr.-tól felj.

Az amerikai cipők kitünők, a kitünők között a legkiválóbbak:

„Above All Barry”
„Walk-Over”
„Sorosis”
„Patrician”

Budapesten kizárólag kaphatók:
Amerikan Shoe Company Ltd
VI., Dorottya-utca 6.

Diszes árjegyzék kívánatja ingyen és bérmentve.

Baros Gábor és Fia

vegyészeti gyára létező és létesítendő kisebb-nagyobb

likőr-, rum- és pálinkagyárakat (vendégléket)

italméréseket berendez, az esetleg hozzá szükséges **iratoakat beszerzi** továbbá szállít

szőlő- és kulföldön legjobbnak elismert **esszenciákat, kompozíciókat, aether-olajokat**

stb. igen előnyös **hitelnyújtási** feltételek mellett. — Költségvetést, árjegyzéket, épp úgy vidékre

vegyésmérnökünket díjtalanul elküldjük.

Központi iroda: **Budapest, I., Városmajster-u. 42.** Városi üzlet: **Budapest, VII., Dohány-utca 1.** Telefon 45-45. Telefon 8-72.

Most jelent meg:

A Zsámbokréthyak.

Családtörténelmi tanulmány.

Írta **RUDNAY BÉLA.**

Ára 5 korona.

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, **Andrássy-ut 21.**

SZOBRÁNC

GYÓGYFÜRDŐ Ung megyében.

Glaubersós, hideg kénés, sós víz. Gyomor és máj-betegek magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig. 30% arányú nyitással a lakásoknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyimód biztos segítyt nyújt gyomor- és bélbetegségek, májbetegségek, epehólyag és epevezeték betegségei, szélütések, hűdések, gutaütési rohamoknál vértisztítás, felszívólag hat, csuszos és közszenyes bántalmaknál e kár okozta erjesztési termékekre, elrakodásokra az ízületekben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szívvelhajosodás ellen, cukorbetegségeknek, veséjajásoknak úgy a cukor, mint a fehérjékiválasztás gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izzadási anyagokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, csontszűz kedvezően oszlatja. Görvélény-kóros daganatok, fekélyek ellen, mész és mész közötti izzadási anyagok, hashártya izzadási anyagok felszívódását elősegíti, a legkülönfélébb májbetegségeket ellen bántalmat gyorsan hat.

Vasúti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőeknek **Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jövőeknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes berkecsikon 1 és 1/2 óra alatt elérhető.**

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda 40 üveggel 20 kor. kis láda 20 üveggel 11 kor. A víz a vasúton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: **„Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő”** című levelekre. Posta- és távirat-állomás helyben. A fürdő igazgató-országa: **dr. Eussey Gábor Lajos.**

A fürdő igazgatósága.

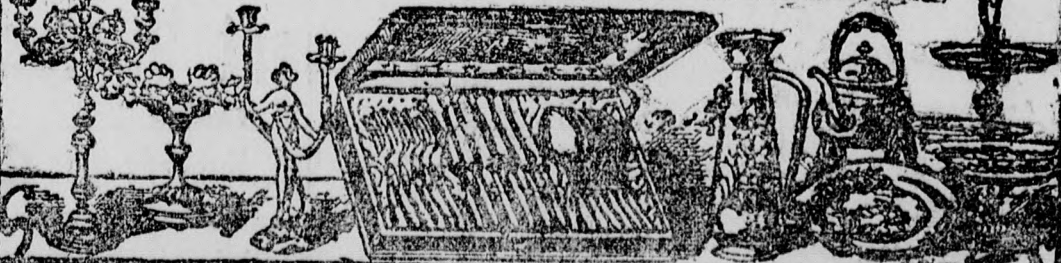
FÜVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBÖLÉS ALPACCA EZÜSTBÖL.
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTTELÉSEN

BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körut 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK. **ÁRJEGYZÉK 2000 KR. ZSAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.**

Va
Telefon 162-84.
Legy
TI
Sc
BUDA
Trans
gelyka
rekek
kenési
és kétrés
Ren
Déli vas
A M
utasok r
számu gy
dafok dél
gel 5 óra
E hirdeté
egyszeri
petit befű
befűbből
Elsőren
blat 48 for
igen olcsón
szállított, vid
gyem. Krau
rönggyári r
IV. Veress
& Vizsontela
Bouvet
legjobb
franczi
Vezérké
PR
Souke
Pénzk
4 1/2, 4 3/4, 5
földbirtokra
fővárosi, vid
Budapest k
be: házakra
lyon 15-60
heto. S emé
selőknek g
zö
HOFMA
bankbizomá
ápost. Te

Magyar ásványvíz

forralmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes

magyar ásványgyógyvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsar idült gyomorba	ellen	34 fill.
Borszéki Pöknt, az ásványvízek királya	köszvény ellen	28
Borszéki Kossuth vérszegénység ellen		28
Bodóki Matild, alkális savanyvíz		28

Baross, vesebaj ellen	28 fill.
Borhegyi, húgyhajtó	28
Bohóti, üdítő víz	28
Elopataki, sárgaság ellen	28
Pelsőrakosi Maria, légsóhurut ellen	28
Hargitaligeti, üdítő ital	28

Horgász, étvágygerjesztő	28 fill.
Kászoni főnt (Salutaris) jód és lithium tartalmu	28
Répati, égvényes ásványvíz	31
Szekely-Sellers, idült gyomorba	28
Sztojkal, cukorbetegség ellen	34

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványvíz

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

1 liter palackot már hazhoz sz. l. itunk!

Legrégibb hazai gyár kizárólag TRANSMISSIÓK

gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-szélből. Tengelykapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben. Szilke-retek igen könnyű modellek szerint. Csapágyak gyűrűkenesű és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy és kétrészes kivitelben. Kötélkerekek kender- és sodronykötelek számára.

Kitűnő és pontos kivittel Rendkívül olcsó árak! Prospektusok díjmentesen!

Déli vasut.

A Martonvásárról Budapestig III. osztályu utasok részére személyszállítással közlekedő 231. számú gyorsvonat folyó hó 23-tól kezdve Budapest déli vasut megállóhelyén is — ahová az reggel 5 óra 36 perczkor érkezik — meg fog állni.

HUMPHRIS FRANK, Shepherds-Bush-ben

a 34708. számú

„Sebességváltásra szolgáló hajtómű”

Czímű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. — Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással Kelemen M. István mérnök, bites szabadalmi ügyiroda Bpsten, Royal-szálloda B/.

Vízvezetékeket,

ittatás, öntözés, lecsapolás, fürdés stb. céljakra szélmotor, hőlégmotor, benzínmotor, járgányüzemmel vagy önműködőleg távollevő forrásokból vagy mély kutakból léteztetnek.

Lakos és Székely magánmérnökök Gyár és vállalat vízvezeték és acetylénvilágítási berendezésekre. Budapest, VII., Aréna-ut 64. sz.

Hirdetések felvételnek e lap kiadói hivatalában.

Az Én Ujságom

előfizetési ára: egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor. Singer és Wolfner, Andrásy-ut 10. szám.

Az egészség igazi forrása

az alkohol-mentes italok élvezése. — Ezek között első helyen állanak a MARSNER-féle

pezsgő-limonáde-bonbonokkal

előállított pezsgő-limonádék (málna, citrom, földieper, cseresznye és waldmeister-izel).

Csak ezen védjeggyel ellátva valódiak. Évi használat több mint 40 millió darab.

Együtt készítő: Erste böhm. Actiengesellschaft orient. Zuckerwaaren u. Chokoladefabriken, Kgl. Weinberge, vorm. A. Marsner Vezérképviselő: 27151 Balázs Coelestin, Budapest, VII., Baross-tér 13.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Singer női varrógépet
27 forintért karika hajtó 40 forintért. centralbo- bint 48 forintért, iparosságokt igen olcsón 5 évi jóállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktár Budapest, IV., Veress Pálnó-u. 40. szász a. Vizonteladóknek árendém

TÜLEVLÉEK
szállításának legjobb ideje most van és tart június közepéig. Luczlenyő, erdei, fekete, vörösmesenyő, stb. Luczlenyők arai, (többi fenyők ára ma nagyobb) magas drb K drb K
10-20 cm. 1 0.20 100 12.50.
20-40 cm. 1 0.50 100 32.—
40-60 cm. 1 0.85 100 50.—
80-100 cm. 1 1.50 100 115.—
150-200 cm. 1 1.60 100 140.—
200-250 cm. 1 1.90 100 165.—
250-300 cm. 1 2.20 100 190.—
300-400 cm. 1 2.70 100 250.—
Exotikus (külföldi) tülevelek 70 legszebb fajban, ára drbontként nagyság szerint 1-6 korona Mostani kiállításra t. ez. vevőknek is jobban a 10-20 cm-es minőségű tüleveleket ajánljuk. Téli nemestésű magastörzsű rózsák 200 legszebb fajban (vagy hazából) ára drbontként 70 fillérrel feljebb. Fabaromfák és ezek tojású 25 legbecsebb fajban és pediz: Chechin-china, Brahms Langshahn, Hondan, Ori Ingtion Plymouth Rocks, Peckinn, Aylesbury és pezsmakások, virgini és bronzpulykák, óriási emenditadak stb. Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küld: Graf Bathányi Zsigmond uradalmi intézősége Csendlak. up. Ferencziak (Vas megye) 27111

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.
Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő házakra I., II., III. helyen 15-60 évig törleszthető. S emélyhiteit tisztviselőknék gyorsan eszközöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka, 60 fillérért mindenütt kapható. 26766

Pénzrelőleggel
beraktározunk butort, zongorát, autómobil, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Belső Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Királyszínházal szemben. Telefon 119-05. 26997

Ön talál
vevőt vagy üzletársat helybéli és vidéki üzletek, szállodák vagy pensiók, sanatóriumok, házak, ingatlanok, iparvállalatokhoz a mi Reform-Közvetítőnk útján, minden provizió nélkül, fioktartás mellett. Miután képviselőnk legközelebb az Ön vidékén fog tartózkodni, kérje Ön díjmentes látogatását a szükségesek megbeszélése végett. A legolvasottabb bel- és külföldi lapokban a mi kultúránkön megjelent hirdeteink kövételében illendően tükröznek reflektánsok által rendelkezésünkre, s így roppant nagy a siker.
Reform-Közvetítő az ingatlan stb. forgalom érdekében magyarországi ügyvezetőisége
Kommen S.
Budapest VI. ker., Andrásy-út 27. M. kif. Operaházal szemben. Wien, Prag, Triest, Hamburg, München, Basel.

PÉNZ
kölesön sorsjegyekre és értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre. Erzsébet sorsjegyre 6.— K. József sorsjegyre 7.50 K. Magyar v. f. 22.— K. Bazilika 16.— K. Olasz v. f. 32.— K. Osztr. v. f. 42.— K. Hazai 90.— K. Konvertált Jezs. 105.— K. stb. stb.
A kölesön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törlesztendő. — Ha sorsjegyet már zalogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölesont a fenti összegre felemeljük. Azonnali intézés és legolcsóbb kamattal.
BEIFELD BANKHÁZ
Bpest, Károly körút 1. A lapítottat 1874-ben.

CSIZ
a kontinensen a legerősebb Jód brom gyógyfürdő. A megelőző gyógyredményekben nevezetes szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetem tanár legújabb vizsgálatai felelősek. Megnyitás május 1-én. Számos elsőrendű berház, sanatórium, gyógytat, zongora, kávéház, lava-tanisz, tom o-lák, kirándulások. Vasut állomás, posta, távirda helyben. Hivatalos orvos Kallos Jenő dr. Katonatisztok, Állam-hivatalnokoknak elő- és utó-lányban 50 százalék kedvezmény. Prospektussal szolal a földi igazgatóság. Az ásványvíz rendelkezhető használati utasítással a földi igazgatóságnál és **EDESKUTY L.** főelárú-sítónál Budapestben.

Elegáns
egyemeletes villa a farkas réti villamos közelében, hat és háromszobás lakással, minden elgondolható kényelemmel berendezve, 4865 négyzetű terület, nagy park, 64.000 frtért azonnal eladó. Husár lakás, üzlet, ingatlan forgalmi irodája, Zrínyi-u. 1. Telefon. 5671

„Hungária” beszélő-gépek
kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.
Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket!

Ajtók és ablakok
régii és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsok, kertkerítések, keramitlapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór
épület-bontás vállalkozónál Budapest, Mador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrád-u. 27.

Szőlőtulajdonosok
„Peronospin”
mely már 7 év óta használatban van. Hatásában sokkal jobb és olcsóbb permetszeresnél, mint a kétkő. Egy csomag 1 hektó vizre 50 fillér. 10 csomag rendelésnél bérmentve küldi Demeter K. Kornél gyógyszerész Szászváros.

Olcsó
villatellek a Mártonhegyi uton, 4454 négyzetű, a 20 korona, Orbánhegyen 9199 négyzetű a 18 korona, Sasadon (Sashegy alja) 2522 négyzetű a 6-12 korona, Szépvölgyben 7178 négyzetű a 3 koronájával. Bővebbet: Husár lakás, üzlet, ingatlan forgalmi irodája, Zrínyi-utca 1. Telefon. 5760

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkkel, 4 fillérel, kompakt betűkkel szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkkel, 4 fillérel, kompakt betűkkel szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-8.

Pénz azonnal
Bútorra, zongorára, kocsikra, varrógépekre, kerékpárokat, kereskedelmi eszközöket, melyeket utólagos díjfizetéssel legújabb nyomonbizományba bevezetünk. Tauber Ármos és Társa, VII., Baross-tér 18. Telefon 97-06. Üzletünk máshol nincs.

Kalarabét
Kárfiólt, ezukorborsót, kelkaposztát, ugorkát, fejszalátát, hónapos treket, zöldhagymát postakosárként 280 fillérért. Ismétlődőknak előnydíjjezeket küld Gyümölcskivitel Csongrádról.

Koral főzeléket,
ezukorborsót, kalarabét, ugorkát, kárfiólt, új burgonyát, fejszalátát, zöldhagymát, kelkaposztát, hónapos retket postakosárként 320 fillérért. Ismétlődőknak árengedmény. Szabó, Csongrádról.

Fajborokát
Felelősséggel kölcsönhordóban hektoliterenként 32 koronájával szállítja Gyümölcskivitel, Csongrádról.

Bérbe keresek
50-100 hold földet, Pest mellett, víz mentén 200-300 holdat. Auróra iroda. Muzeum-körút 15. sz. 5766/b

Olcsón eladó
birtokok. Egy remek fekvésű 32 holdas jó szántó, 8 hold kitért természetű és gazdasági épületekkel. Egy 48 holdas birtok 25 hold kitért természetű és 23 hold szőlőnek igen alkalmas talaj gazdasági épülettel. Egy 105 holdas jó fekvésű birtok szőlőnek nagyon alkalmas gazdasági épülettel Soltvadkert állomástól félórnyira kedvező fizetési feltételek mellett akár kisebb részben is eladó. Felvilágosítás Bernáth Arminnál, Soltvadkertben. 72741

Ingyenes
gyorsírástanítás. Díjtalan gépirás-oktatás. A „Stenografa Ciszegés Gabelsberger Gyorsíró- és Gépirólékhely (kiszárolag Rákóczi-ut 60. I.) az előző évek munkájára június hó elején teljesen ingyenes magyar, német gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamokat nyit. Az intézet célja a Gabelsberger-Markovits rendszerű gyorsírásnak minél szélesebb körben való terjesztése és ismeretlenség. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolát rendeznek. Az összes rendszerű írógépeken teljesen ingyenes oktatás és gyakorlás. Sokszorosító és másoló iroda. Mindennemű írásmunkák leírása és sokszorosítása. Helyesírás és szövegszerkesztés. A beiratások már megkezdődtek és egész napon át folynak az intézet helyiségeiben, kizárólag Rákóczi-ut 60. I. Az intézet elnevezését újabbban megújító módon utánozzák. 26762

Pénzszekrények
és amerikai irodabútorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Ki akar
gazdag lenni? 25 hotel-szerű, különbejárható szobával ellátott villa pensió-nak, vendéglőnek alkalmas, a Sió partján eladó 60.000 koronáért. Fényképe nálam megtekinthető. Auróra, Muzeum-körút 15. 5766/a

Vasbutor.
Részeg 35 fűt, gyermekágy 11, összecsuksukható 5.50, fűtővaskeretű 5.50, fűtővaskeretű 3.50, részgarnis 2.50. Összecsuksukható tábori ágy aczélsodronnyal 8.-, sodronnyonát kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Jelentés.
T. vendégeimnek, ismerőseimnek és a kiránduló közönségnek szives tudomására hozom, hogy Budapest, Alsókereszt-utca 43 szám alatt kóser éttermet és kávéházat nyitottam, nagy kerthelyiséggel. Omnibusz és bérkocsi állomás a közelben. A n. é. közönség szives bizalmának előlegezését és nagybecsű pártfogását kéri Wiener Mátyásné. 5759

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szak-tanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10., előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel s más hirtetésünkön utánzó újabb tanfolyamoktól független. Ingyentanítást nem hirdetünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és foglalatot veszek és eladok. Kérlek, értesítsd Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.—

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3. telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander bútorok, ural szobák, angol börgarnitúrok és asztalborítók, keleti — szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszsze össze más hirdetéssel. 661

Hol a hernyök
a gyümölcsben nagy károkat okoznak, Kecskeméti Farkas-féle hernyóirtó szerrel kell permetezni, melytől biztosan elpusztulnak. Ára 80 liter vízhez 60 fillér. Kapható Kecskeméten, Farkas Ignác gyógyszerüzében. 27239

Kárpitos nyergesek
részére mindenemű kellekek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

Pénz-szekrények
újak és használtak, valamint kazetták és másoló presek legolcsóbban csakis Spitzer H. és Testvéreinek. Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsduvar kaphatók.

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál kaphatók a legjobb **BUTOROK** legújtanfosabban. Finom sima angol bútorok szép választékban. Minta-raktár s megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em. Mindig nyitva esti 8 óráig

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyvertézet **VÁCZ.**
Gyárt: mindennemű fa- és vastalcskát, kő- és kézkocsi, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttételű, fűzfűtőszerszámokat kerti és locomobilcsukendőket stb. stb.
Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 161-27.
Kérjen árajánlatot!

+ Soványág +
Az egyedüli eredménytől kísért háziszar a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványag tartós, szép telt testidomokat nyerne. — Hölgyek remek köblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapadásért jótállást. Verszegényesség, gyengeség, időgenség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszor. Kiténtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készülő levelek minden országból. Dobozonként 1 fűt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/L.

Réthy
név látható a valódi permetefü ezukorka minden egyes darabkáján. 26796

Tapéták
a legújabb és legolcsóbb választék, szolid jó munka, csak

Lederer Ernőnél
Budapest, IV., Hajó-u. 6.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzfelleggel beraktároz bármennyű ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt**
közpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** után kizárólag csak **REMÉNYI** nagy magyar hangszertelepen **Prospektus és árjegyzék** ingyen. 640
Budapest, Király-u. 58.

Egy óra alatt
elviszi a láb kellemeden szagát és megszünteti a **láb-izzadást**
„Hegedűs-féle lábviz”
Ára 2 korona.
Kapható mindenütt.
Megrendelhető **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerüzében **BUDAPEST, Király-utca 12.**

Modern urasági bútorok alkalmi vétele és eladása
háló, ebédlő, szalon, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbútorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-08.

20,000 rózsafa
magastörzsű kapható **Novák János szőlőtelepen** Székelyhid Árjegyzék bérmentve.

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerekészítő **Budapest, Sip-utca 8. szám.**

Ájtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

KWIZDA-FÉLE FLUID
Klgyő-védjegy. Turista-fluid.

Rég bevált aromátikus bedőrszűrés az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpárosok, vadászok és lovasok által sikerrel használva előző utóérsítésre nagyobb terak után.
Egész üveg ára K 2.-
Fél üveg ára K 1.20
Kwizda-féle Fluid
Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Török József gyógyszerüzé. Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u. 26.

Modern urasági bútorok alkalmi vétele és eladása
háló, ebédlő, szalon, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbútorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-08.

!! Olcsó kölcsönök !!
Tisztviselő kölcsön
6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! **felzálogkölcsönt 4-4 1/2%-ra 4-62-5.05%-o annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-o-ra**
Óvadékokra az érték 75%-o-ig **Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tárcahitelt, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyosítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel.**
Osztályországgyekek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! **Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.**

Kocsi árucsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerzhethők be **Kulcsár Sándor** bronzárú- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessowly-u. 9-11.

BENZINMOTOROK
1-25 lóerőig műhelyükben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kállai motortelepen
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gőzcséplőkészletek és orlóalmok is kaphatók.

NAGY LÁSZLÓ
A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA.
Ára 3 korona.
Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodjann F. és Fiai) r.-k-nál, Budapestben, VI., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvtár kereskedésben.

INGYEN DRAGÁBB, MINT MÁLKOR RENDELT PÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
MINDEN ÉLETMAGYAR KÉPET 5 KORONÁÉRT ÉRTELMEZŐ PASZPARTUVAL 53-68 CMA. MAGYARSÁGBAN CSORÁGOLVA 2 SZÍNES
OLAJKEP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENKÉNT FELVÁLTATNÁK.
STAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAH KÉPVISELŐK MINDENKÉNT FELVÁLTATNÁK. BUDAPEST, VI. BOTTENKÖP-UT 44. KÉPVISELŐK MINDENKÉNT FELVÁLTATNÁK. MINDENKÉNT FELVÁLTATNÁK. ARANY-ÉREMMEL.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

A bakter.

Irta: Borzovai dr. NAGY OTTÓ.

... A jelölt ... itt a jelölt! ... hangzik a szigorlathallgatók tömegéből, mikor a II. sz. szigorlati terembe beléptem, melynek ajtaját a mindenható és mindentudó István pedellus ur, öt forint borraivaló édes reményében udvariasan megnyitotta.

Tán beugrott kolléga ur? — kérdi hozzám lépve egyik szenvedő felebarátom.

— Be — szóltam kedvetlenül s idegesen közleltem a rettenetes zöld asztal felé.

— El lehet készülvé, — mondja egy másik kolléga, — mert nagyon kurtán-furcsán beszél. No, majd meglátjuk!

Megnézem az órát. Két óra 48 perc. Még 12 perc: A szigorlat háromkor kezdődik. Leülök.

Jó lesz, ha sugok egy kicsit? — kérdi hozzám hajolva egy jó képű fiú.

— Köszönöm; zavar ...

— Sokat tanult?

— Igen.

— Hányadik szigorlat?

— Utolsó, ha igaz.

— Kész van az értekezése?

— Igen.

— Sok szerencsét.

— Köszönöm.

A hallgatóság egyre szaporodik. Ajtócsapások. Zaj, lármá. sszé-vissza beszéd. Ideges vagyok. Ejh! ... mit bánom én. Jöjjön aminek jönni kell! Csak a szívem ne dobogna annyira!

Pont három; hűvös szellő surran át a termen s belép a szigorlatok réme, elől hátul doktor Vad Farkas professzor ur ötuodományossága, a közgazgatási jog nagyhirű tanára.

Felpattanok. Mélyen meghajolva üdvözlöm ömértóságát, ki kegyesen bölint s jelzi, hogy leülhetek.

Leülök. Csend. A Méltóságos szemüvegjét törülgeti s egyet-kettőt köhint. Ezek az ugynevezett nagy pillanatok. A legdrukkosabbak, ahogy mondani szokták.

— Becses neve? — kérdi.

Bemondom becses nevemet. Ismét nagy pillanatok. Ujból csend.

— Hányadszor?

— Utólszor ...

— No, no, azt még nem lehet tudni, ... nem lehet tudni, — szól a professzor ur szatirikus mosolylyal, — bizonyára nem értette jól a kérdést. Ugy értem, hogy hányadszor teszi ezt a szigorlatot?

— Nem tudom.

— Különös, nagyon különös. Nagyon meg lehet ijedve uraságod, hogy még ezt sem tudja. Mit tudhat akkor a közigazgatási jogból, — mondja s nevet.

Mivel a Méltóságos nevet, nevet a hallgatóság is s aki nem nevet, az csekélységem.

— De térjünk a dologra. Tehát nem tudja a jelölt ur, hogy hányadszor?

— Nem — felelem határozottan.

— De azt csak tudja, hogy kegyelemmel vagy a nélkül?

Nem tudom miért, de akaratlanul kicsuszik a számon:

— Kegyetlen kegyelem, fájóbb öröm bűnül! .. Bocsánat Méltóságos uram, — hebegem — bocsánat, de annyira ideges vagyok, hogy nem tudom ...

— Önnek valami baja van jelölt ur?

— Nincs kérem semmi, ... semmi, csak ...

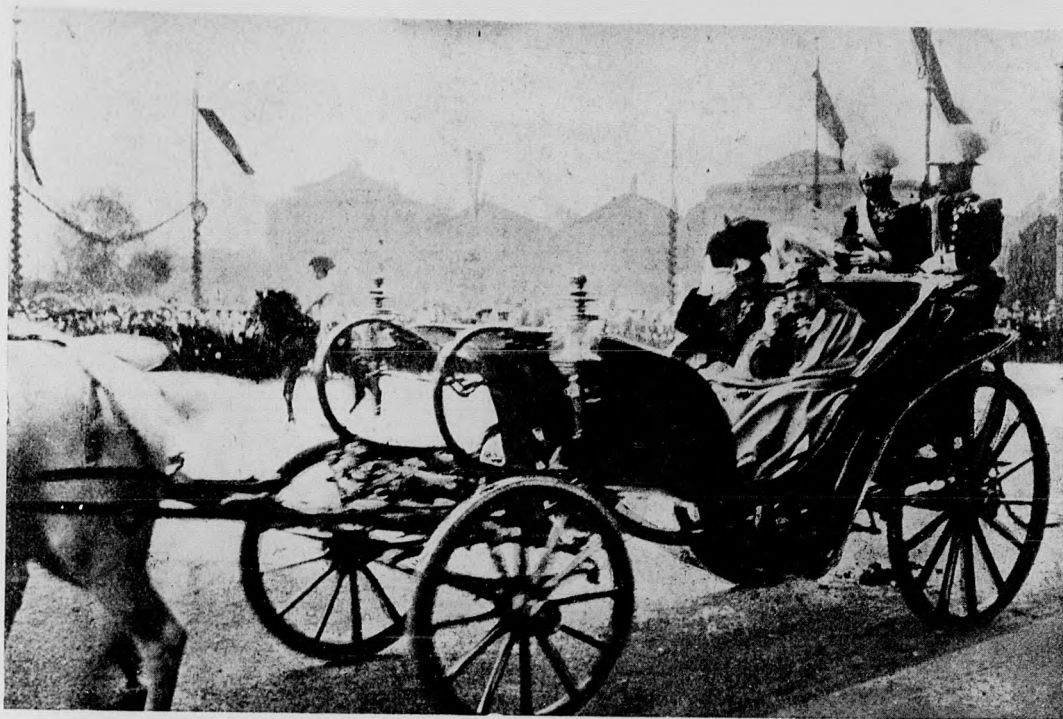
— Készült uraságod? — kérdi ömértósága röviden, erős szemöldök rángatással meredve reám.

— Igen.

— Alaposan?

— Tölem telhetőleg ... amennyire forrásaim engedték.

— Ugy, hát ön könyvemem kívül a forrásokat is tanulmányozta? Szép! Pedig látja az szinte felesleges. Az én könyvem teljesen elég. Az én könyvem sok évi s nagyon alapos forrás tanulmány gyümölcse s aki azt megtanulja az ... no, de ne beszéljünk erről ... Mondom, felesleges volt, hogy forrás-tanulmányokkal töltötte az időt.

A német császári pár látogatása Bécsben. Ferencz József és II. Vilmos díszhintóban a Déli vasutról a Burgba hajtanak.

A szigorlaton nem mehetünk bele a részletekbe. Igen, a részletekbe ... Ezt úgy látszik nem tudja. Lássunk egy másik kérdést. Mondja csak a jelölt ur — szól ömértósága bajuszának végét száját a fogva s ideges ajakmozdulatokkal rágogatva

mondja csak, ki látja el a községekben az éjjeli őri szolgálatot?

— Senki, — felelem határozottan.

— Senki! senki! ... sivitja Vad Farkas ur ömértósága, — senki! ... Hm ... Maga nagyon szépen tanulmányozta a forrásokat!

Ismétlődik az előbbi, rám néve igen szomorú jelenet. A tanár ur és a hallgatóság nevet. Teremtóm! ... Mi lesz!?

— Engedelmet kérek Méltóságos uram — szólok — én állom szavaimat. Az éjjeli őri szolgálatot a községekben nem látja el senki.

— Nem csudálom, — szól a proteszsor ur — nem csodálom, — igen, igen, valóban nem csodálkozom azon, hogy nem tudja, hányadszor ül itt, — ha ennyit sem tud.

— Másodszor is a azatosan bocsánatot kérek, de ismételnem kell, — szólok emelkedettebb hangon, hogy az éjjeli őri szolgálatot a községekben nem látja el senki. Az éji őret ellátják a bakteiek, de az éjjeli őret senki ...

— Uraságod nem annyira bu, ... inkább szem ... vagyis konfidens.

— Konfidens! Csak méltóztassék egész bátran, — magyarul ...

Igen, igen, — vág szavamba, — de hát meg van ön bolon ...

— Nem vagyok én, csak konstatálni kívánom, hogy méltóságod ...

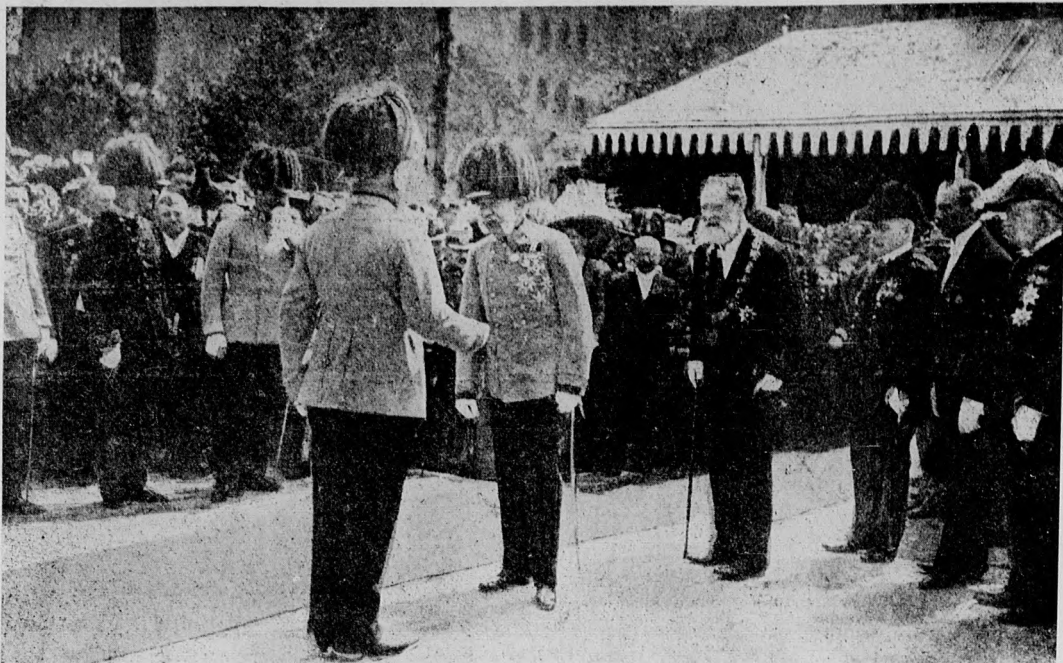
Ne konstatáljon semmit, — szól haragtól eltorzított arccal, — ne konstatáljon. Még 12 perc van hátra, folytassuk. Megjegyzem, hogy ez nem cabaret, ez nem orfeum, ez komoly hely. Ehez tartsa magát. Érti? ...

— Értem.

— Mondja csak a jelölt ur, kit nevezünk bakternek?

A német császári pár látogatása Bécsben. A fejedelmek kocsiba szállása a déli-vaspálya pályaudvara előtt.

A Hesser-szobor leleplezése Bécsben. A leleplezési ünnepélyen üdvözlük a királyt.

Rémes dynamit-explozió Génua mellett. — Az olasz állam dynamitgyárában történt szerencsétlenséget ábrázolja fenti képünk. A robbanás alkalmával 50 ember vesztette életét.

Rémes dynamit-explozió Génua mellett.

— A bakter azon helyhatósági közeg, ki a helyhatósági éji őri szolgálatot, bizonyos meghatározott díjazásért ellátja.

— No, nem egészen úgy van, de elfogadom. Most szóljunk a bakterek minősítéséről, szolgálati pragmatikájukról, hivatalnoki felelősségükéről, a bakteri intézmény történelmi fejlődéséről, a rendi és a parlamentális államokban, különös tekintettel természetesen Magyarországra.

Megdöbbenve, hideg verejtéktől gyöngyöző homlokkal hallgattam a részletkérdések felkent apostolát.

— Tudja vagy nem? Nem, — akkor gverünk tovább. Mondja meg, miként volt szervezve a bakteri szolgálat Csibakháza községben az ur 1780-ik esztendejében?

— Tudja vagy nem? Ez az utolsó kérdésem. A félóra mindjárt lelelik.

— Tudom, — tudom, — feleltem nyögve, — tudom.

— Halljuk, halljuk, — szól öméltósága ördögi mosolylyal. Erre csakugyan kíváncsi vagyok.

— Az Ur 1780-ik esztendejében — szólok komolyan, méltóságteljesen s oly biztonsággal mintha könyvből olvasnám, — Csibakháza községben két bakteri állás volt szervezve. Hogy mi s mennyi volt a bakterek fizetése, meg nem állapítható. A legvalószínűbb azonban, hogy szolgálatukért bizonyos mennyiségű naturálét kaptak. Minősítéstük mivolta karunkra nem maradt fel. Valószínű, bár nem bizonyos, hogy inni és olvasni vagy legalább is olvasni tudniok kellett s kitűnő torkuk lehetett, mert minden éjszakán hét hosszú strófakból álló verset kellett elénekelniök s mi több nem is egyszer, hanem minden versszakot külön, külön, itt is, ott is. Az éneklendő versek szövege és dallama törvények vagy szabályrendeletek által meghatározva nem volt, hanem . . .

Öméltósága itt félbeszakítja előadásomat s elragadtatással kiáltja

— Remek, remek . . . mondja kérem tovább . . . Nagyszerű! Versek, mondja ön, versek! Kérem a verseket! . . .

A versek, méltóságos uram, a versek . . . Bizony méltóságos uram, azok a versek igen szép versek. Ama versek a legérdekesebb s a legtanulmányosabb példák arra, hogy a vallás, az erkölcs s a közigazgatási óvó és megelőző intézkedések miként tolnak össze, hogy a közigazgatás magasabb célja az egyén anyagi és szellemi kifejlődését gátló akadályokat elháríthassák és megelőzhessek s a fejlődés biztosítsák.

Tömör szavaim nem maradtak hatás nélkül. A tanár ur arca kiderült; a szigorlathallgatók köréből egy-egy ah! ah! hallatszik. Nevetés nincs többé. Komoly hangulat üti meg a termet.

— Miután látom, — szól a tanár ur, — hogy ön alaposan tanulmányozta a bakteri intézményt, kérem sziveskedjék ama versek közül egy párt elmondani.

Szivesen. Csak egy a baj. Azokat csak énekelni lehet, csupaszan elmondani nem.

A professzor ur elmélázott. Ki tudja, mi jutott eszébe. Talán a falusi holdvilágos szép éjszakák, azok a szép fehér éjszakák! És a bakteri szózatok, melyek lassan rezegve usztak át az ezüstös csendes éjszakákon . . .

S a tanár ur szól:

— Lessék énekelni.

Én pedig egy soha nem remélt kitüntetéses szigorlat reményében rázenditettem:

„Dicsértessék egek Ura!
Szűz Mária Krisztus Anyja!
Kilencet ütött az óra,
Ki-ki vigyázzon házára,
Cselédjéje és gyertyára!
Kilencet ütött az óra,
Dicsértessék egek Ura,
Szűz Mária Krisztus anyja!”

— Nagyszerű, remek! — kiáltott öméltósága elragadtatással. De milyen jó hangja van önnek. Egészen bakteres. Kérem folytassa.

— Kérem:

— „Dicsértessék egek Ura!
Szűz Mária, Krisz . . .

— Ezt már hallottuk, — vág közbe a tanár ur.

— Igaz, — szólok az éneket félbeszakítva, — de ez a felfohászkodás minden versszak elején és végén ismétlődik . . .

Öméltósága elméláz, tekintete elsiklik a fejem fölött, mintha messze-messze nézne az idő éjszakáiba súlyedt multba.

— Hát folytassa, folytassa, — még öt perc van hátra, — szól s megindulástól rezg a hangja.

Ujból rázenditettem tehát:

— „Dicsértessék egek Ura!
Szűz Mária, Krisztus anyja!
Tízet ütött már az óra,

Párisi divatkalapok a tavaszi szezonban.

Irodalmi aforizmák.

Irta: GRÓF CSÁKY ALBINNÉ.

Az íróknak és művészeknek lehetnek különböző irányaik, elveik és felfogásaik, de az irodalomnak és művészetnek csak *egy törvénye van — a szép.*

*

Irodalmi bírálatában senki sem igényelheti magának az abszolút igazságot és azért, noha mindig voltak és lesznek esztétikai megállapodások az ízlés nyilvánulásainak megítélésére, az *ítélet szabadságát* sohasem szabad feláldozni konvencionális szabályok kedvéért. Az ízlés időről-időre, koronként változik és ami ma tetszik, lehet, hogy holnap elveszti varázsát és bűvös hatását lelkünkre. Sőt mondhatnánk, hogy a szépnek hatása egyénenként és személyek szerint is különböző és amit az egyik érdekesnek tart, a másik előtt közönyt vagy éppen rutnak fog feltűnni.

*

Divatos írónknál gyakran megtörténik, hogy az *érzék* emeltetik az *érzelem* trónjára és felruháztatik ennek magasztos jogaival és nimbuszával. Sokak előtt ez szépnek látszik, de én valóságos veszedelemnek tartom az ideális költészet fejlődésére.

*

Poétikusan, idealisztikusan és finomul erkölcsiesen írni, nem oly könnyű, mint az *érzéki* tompultségnek hódolni. Kiváló nagy tehetséget igényel, hogy az író saját lelke nemeségét, szívének melegét, befektesse tárgyába, mint ahogy felruházta költőiséggel Petőfi az Alföldet, azzal a költőiséggel, mely talán nem annyira a vidékben, mint saját lelkében rejlett.

*

A költészet nem áll ellentétben a realizmussal. Realizmust kívánok én is, igazat, valót, életmeleget, de amennyire lehet a szépet, nemeset, magasztosat az életből, nem keresve gondosan a csufat, rutat, piszkosat, visszatetszőt, mi amugy is elég gyakran sérti szemünket a mindennapi életben. Minek ezt megörökíteni és dicsfényrel körülvenni még az irodalomban is és ezáltal az ízlést alapjában elrontani, meghamisítani, mint Zola, Bourget, Belot stb. teszik! Hiszen a mindennapi életben is szívesebben pihentetjük tekintetünket a tavaszi ibolyákkal vagy őszi kolchyszszal tar-

Vigyázz ember ezen szóra,
Békességet minden házra,
Adjon Isten s ő szent anyja.
Tízét ütött már az óra!
Dicsértessék egek Ura,
Szűz Mária, Krisztus anyja!

Dicsértessék egek Ura!
Tizenegy az óra halld meg,
Cselédet rosszul őrizd meg,
Teged az isten úgy áld meg,
Ő szent Anyjával őriz meg!
Tizenegy az óra halld meg!
Dicsértessék egek Ura,
Szűz Mária, Krisztus Anyja!

Leirhatatlan, elbeszélhetetlen az a tetszés és tapsvihár, mely a kissé modern izű versszak el-
éneklése után következett. Még István pedellus ur
is bekukucsált a terembe. Általános halljuk, hall-
juk! . . . Halljuk a legédekesebbet . . .

— Halljuk! — mondja a tanár ur is. Éne-
kelje a tizenkét órait.

Uraim! Méltóságos uraim! — szólok ün-
nepélyes fölnnyel és rémesen — úgy látom nem
méltóztatnak s nem méltóztatik tisztában lenni azon
elvitathatlan körülménnyel, hogy a tizenkettő óra!
az éjféli, a rémes éjféli, a kísértetek, a rémek
órája! Ekkor elnémul a bakter s a legvad bb
kutya, még az a kutya is hallgat, mely az 1879.
évi XL. t.-c. 122. §-ának hatálya alá esett volna,
ha akkor már ez a törvény életben lett volna. A
rémek veszik át az uralmat s az éji örködést.
De egy órákor ismét helyt áll a sokat ócsárolt
közigazgatás s örvendve hiideti:

— „Dicsértessék egek Ura!
Szűz Mária, Krisztus Anyja!
Éjféli után ütött egvet,
Már egy nappal értünk többet,
Várja az Ur térésünket,
Hogy menyibe vigye lelkünket.
Éjféli után ütött egvet!
Dicsértessék egek Ura
Szűz Mária Krisztus anyja!

— Tovább, tovább — zug a méltóságos ur
és a tömeg, — a refrain éneklésben köszörülve
torkukat, — tovább!

S én nekibátorodva folytatom:

— „Dicsértessék egek Ura!
Szűz Mária, Krisztus anyja!
Éjféli után óra kettő,
Dicsértessék a teremtő,
Krisztus anyja nagy segí ő,
Minden gonosztól megmentő.
Éjféli után óra kettő!
Dicsértessék egek Ura,
Szűz Mária, Krisztus Anyja!

Dicsértessék egek Ura!
Szűz Mária, Krisztus Anyja!
Éjféli után óra három,
Ha alusztok, azt sem bánom,
De én az Ur Istent áldom,
Aki személyében három.
Dicsértessék egek Ura,
Szűz Mária Krisztus Anyja!

Dicsértessék egek Ura!
Szűz Mária, Krisztus Anyja!
Négy az óra felkeljétek,
Kakas szóra ébredjétek,
Mindnyájan Istent dicsérjétek,
Ő szent Anyját tiszteljétek.

(Nem remélt mozgás egy-egy hitsorsosi ajakról.)

Négy az óra felkeljétek!
Dicsértessék Szűz Mária,
Krisztus Anyja!

Tovább nincs, — szólok, letörülve homlo-
komól a verejtéket. — Tovább nincs. A falu öt
órára már fen van, a bakter pedig lepihen.

— Mintha álmodnám, oly szép volt, — szól
a tanár ur elérzékenyedve. Kezet nyul, megvere-
geti a vállamat s kérdi:

— Kedves öcsém, nagyon lekötelezne, ha
közölné, hol található eredetiben ezek a versek?
— Készséggel s azonnal közölhetem. Czibak-
háza község levéltárában a 20. leltárszám alatt
elfekvő legrégebbi jegyzőkönyvben, hátulról
forgatva az ötödik lapon.

Köszönöm, köszönöm . . . Meg vagyok
elégedve. Csakugyan alaposan készült. Enged-
jen meg az előbbi kifakadásaimért, de látja ugy
van a dolog, hogy mi többé-kevésbé uniformi-
záva vagyunk. Isten vele!

Ujból kézfogás és vállveregetés, a hallgatóság
részéről eljenzés . . .

Biztos a kitüntetéses szigorlat — gondoltam.
De mi az? A tanár ur nagyon veregeti a váll-
mat, szinte a hajamat huzzálja . . .

— Öregem! Öregem! — hangzik egy két-
ségbeesett női hang — ébredjen fel! Mit csinál?
Mind a két gyereket felverte valami szent nő-
tával!

— Ja, vagy úgy, — szóltam álmos szememet
dörzsölve, — engedjen meg, nem tehetek róla, én
megint szigorlatoztam.

— Megint! . . . Alig van hét, hogy legalább
is egy éjszakát el ne szigorlatozna, — szól tele-
ségem nevetve — persze, megint megbukott?

— Nem tudom. Ha megbuktam, maga az oka.
Mért keltett fel? Pedig mondhatom, biztos lett
volna a kitüntetés!

A párisi postássztrájk. — A párisi főposta épülete előtt a sztrájkoló tisztviselők várják, hogy a még dolgozó hivatalnokok hozzájuk csatlakozzanak.

Holstein német államférfiu temetése Berlinben.
A gyászmenetben Bülow herceg kancellár feleségével vesz részt.

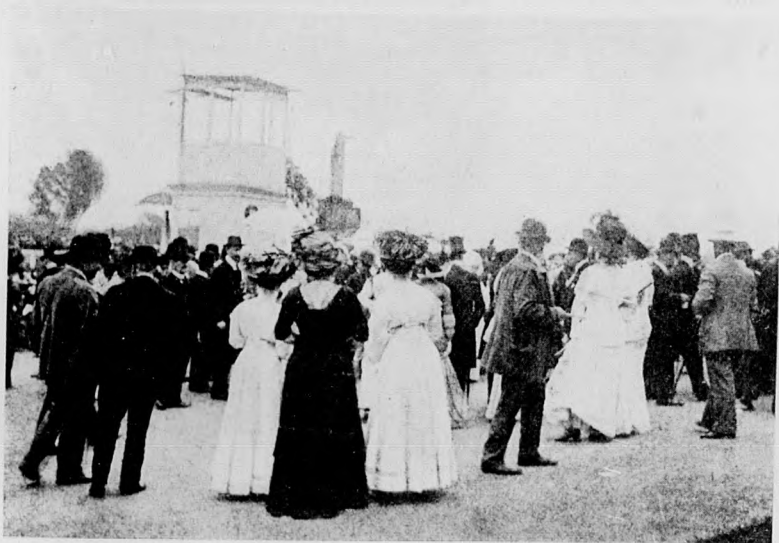
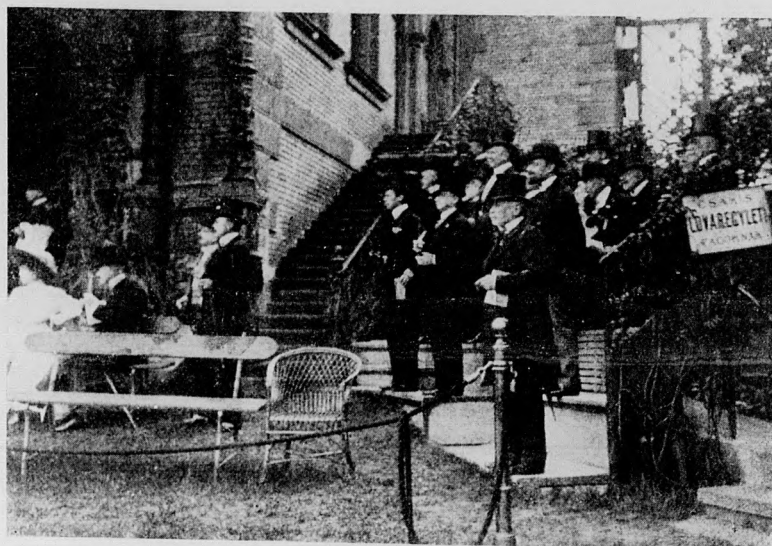
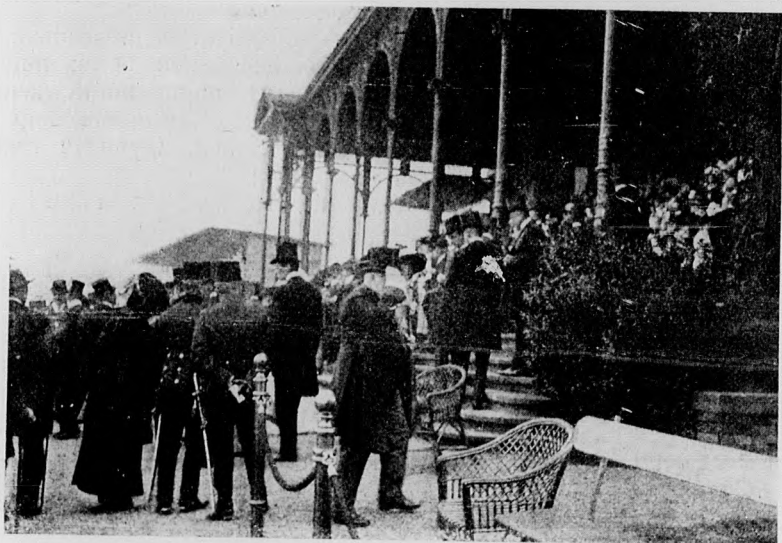
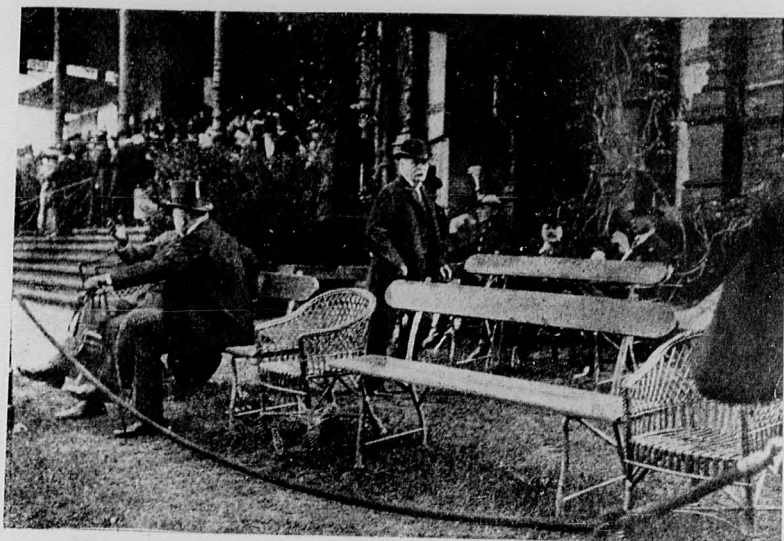
Holstein német államférfiu t-temetése Berlinben.
A nyílt sírnál Bülow herceg kancellár feleségével bucsuzik a halottól.

káló réte
hemzseg
természe
tően, lét
egyik, —
sőt meg
gunkba

Hiba
helyett n
noz, ha
egy regé
tett jellen
és az es
alakok
vagy egé
mással, f
az élet k
fogjuk b
domboro
szenvédi,
pedig fo
parókafej

Képek a Király-dijról.

Zitkovszky Béla, az Edison Színház r. t. műszaki igazgatójának felvétele.

káló réten, mint egy rothadt vízi, férgektől hemzsegő, iszapos posványon. Pedig való, igaz, természetes ez is, csak hogy realizmusával üdítően, lélekemelően, kedélyderítően hat reánk az egyik — míg undorít, visszataszít a másik, sőt megmételtyez, ha hosszasan szívjuk magunkba mérges emanációit.

*

Hiba volna az igazi szépnak realizmusa helyett minden áron ragaszkodni a romantikushoz, ha még oly ferde is. Érdekessé előttem egy regényt csak az tehet, ha az *életlenül* festett jellemek természetesen fejlődnek az élet és az események folyamán. Legyenek bár az alakok ideálisak, egy eszme személyesítésére vagy egészen reálisak, összetűzősben egymással, felemészítve saját szenvedélyeik vagy az élet küzdelmes harcai által, azt sohasem fogjuk bennük nélkülözhetni, hogy valódi, kidomborodó élő alakok legyenek, kikkel érezni, szenvedni, hevülni, töprenkedni tudunk — nem pedig fehérre vagy rózsaszínre mázolt üres parókafejek, kik mesterségesen ledarálják a be-

magolt frázisokat, hol fellengző szentimentalitással, hol könnyed ledérséggel vagy durva cinizmussal

Sajátságos, hogy némelyek a „rut“ és „alantas“ fogalmával szeretik azonosítani — a földet. Pedig ez a mi szegény, vén földünk mégis csak egyetlen forrásunk, mely életet és melyből életerőt merítünk. Sokkal, sokkal szebbnek láttam én öt évek hosszú során át, mint az emberek gyarló műveit és nem ismeri a földet az, ki vele soha intimitásban nem élt és aki előtt örök ifjúsága, mindig megújuló bájai, kimeríthetetlen költészete rejtve maradtak.

*

Az élet tusáját se mondanám „rut“-nak, legfeljebb „hiu“-nak, „meddő“-nek — ezt is csak *néha, a csüggedés perceiben!*

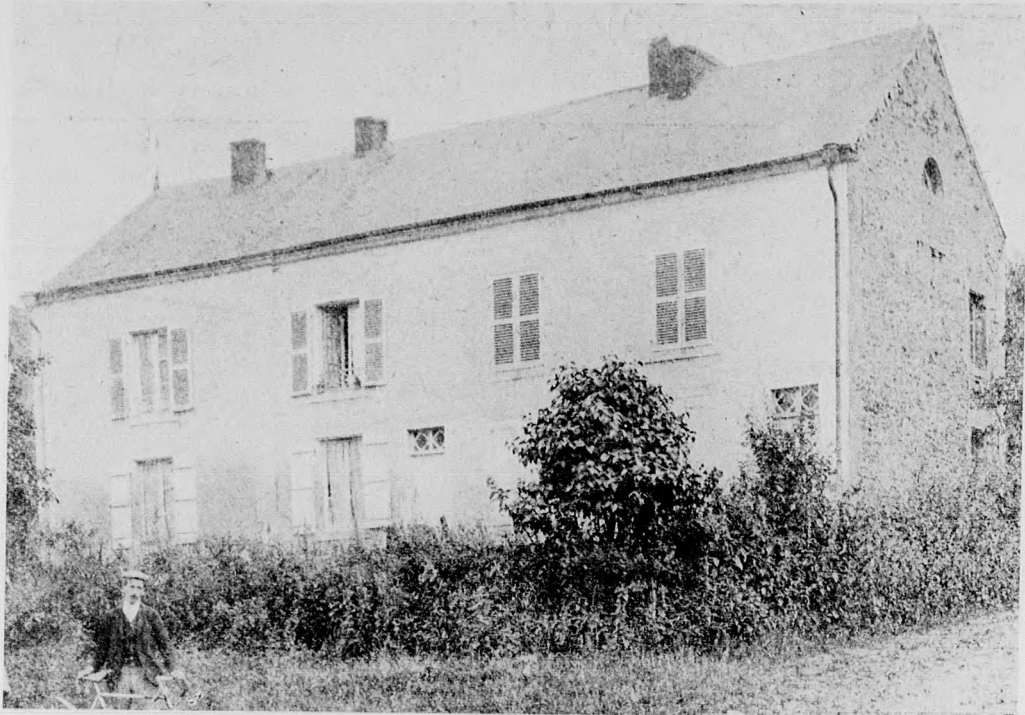
*

A pesszimizmus a kielégítetlenség emészthető érzetét kelti fel bennünk. Meglehet, hogy szellemi fogyatkozás részéről, de én sem a Leo-

pardi-féle világfájdalom, sem a Schopenhauer pesszimizmusa, sem pedig az örökös ujjáremetők világostromlása iránt érzékkel nem bírok és a folytonos kétségbeesés kitérészei bennem visszhangot kelteni nem tudnak. Tenni, alkotni, teremteni: hivatása az embernek és ész, erő, bátorság nem arra adatott, hogy keresztbe-font kezekkel sopánkodjunk.

*

Nem tartok azokkal az írókkal sem, kik fájdalomukban — fellázadnak, minden meglevőt rosszalnak és minden létezőt felforgatni kívánnak. A költészetnek és a művészetnek nem az a célja, hogy nyugtalanítson, izgasson felháborítson, hanem az, hogy kibékítsen, megvigasztaljon, felemeljen és melegítő fényével beragyogva a szíveket, *boldogságot* keltsen és áraszson szét az emberekben, akik arra, különösen ami rideg, anyagi korunkban valóban nagyon rászorulnak!

Történelmi nevezetességű ház Sedanban
Képzünk azt a házat ábrázolja, amelyben 1870 szeptember 2-án Napoleon és Bismarck találkoztak. A nevezetes épületet most lerombolják, mert a tulajdonosa semmi áron sem akarja azt eladni.

Roulette mellett.

Egy társaság a nőkről beszélgetett s valaki, aki már megunta a sok diadalmas donjuán-historiát, hirtelen ezt indítványozta:

— Urak! A célját érő, győző szerelem meséje unalmas, mert hiszen akármilyen tekervényes úton, akármilyen bonyodalmak után jutunk el hozzá, a vég mindig egy és ugyanaz. Javasolom hogy ehelyett mondja el mindegyikünk sorban, egymásután a legostobább és legszánalmasabb kudarcát!

Az indítvány tetszett. Az elbeszélések megkezdődtek. — Volt a társaságban egy ur, szép ember, középkori ember, nagyon gazdag és előkelő, aki fele életét nyugodt semmittevésével töltötte, a másis felét pedig azzal, hogy a föld egyik sarkától a másikig kóborolva cserkészett az asszonyi kalandokra. Ez mondta el a következőket:

— Két évvel ezelőtt, ilyen időtájt, február végén vagy márczius elején Monte-Carlóban voltam. A híres kaszinó mindig nagy vonzó erővel volt rám. Nem a játék miatt; a szerelem izgalma és a szerelem kockázatán kívül minden más szenvedélyt gyűlölök s a játék-szerencse változásait különösen unom. A kaszinóban engem maguk a játékosok érdekeltek. Ez az internacionális, sokfajta társaság, melyben tarka keveredésben lesi ugyanannak a golyónak a futását a világ minden nációja, a világ országutjainak előkelősége és söpredék szemetje.

Ez alkalommal az egyik roulette-asztal mellett egy fiatalasszony vont magára a figyel-

memet. Karcsu, magas szépség, aki a nagy haláltusában egészen az asztal mellé szorulva próbálta ki a szerencsését. Megfigyeltem: kísérője nem volt, de azért nem tartozott azok közé, akik keresetforrásból üzik a magányos csatangolást. Toiletteje egyszerű volt, ékszerei középáruak, középosztályú urinőnek ítélem s amikor játékát hosszasan néztem, ez a véleményem megerősödött. Ideges, kapkodó ujjakkal rendezgette az aranyait, feszült érdeklődéssel leste a golyó keringését, az arca eltorzult minden veszített tétel után. Így nem féltik a pénzt azok, akik könnyen keresik. Megszabott jövedelmű urinők tudják csak ennyire megbecsülni az aranyat, azok, akiknek az jár eszükben, hogy három elvesztett aranyból már egy új kalap telik. S amikor az első három aranyat elvesztették, ezt visszaakarják szerezni minden áron s kába kétségbeeséssel dobják a zöld posztóra minden készpénzöket.

Az én asszonyom egyre veszített. Mindig komorabb és komorabb ráncba vont össze szépen ivelt szemöldökét. Pici piros ajka szélei reszkettek; az aranyoszlopok elfogytak, remegő kézzel bankót keresett elő a ridiküljéből. A bankó is elment. Azután egy másik is és még egy harmadik. Végül újra aprópénz került elő a ridikülből. Ez is eluszott.

A szép asszony sápadtan kelt fel a helyéről. Amikor kibontakozott a tömegből, kábultan simította végig a homlokát, mintha csak most kezdene arra eszmélni, ami történt és támolygó lépésekkel indult a kijáró felé.

Ekkor megszólítottam:

— Madame! sokat veszített?

— Nagyon sokat! — felelte kétségbeesetten.

— Körülbelül mennyit?

— Ezer frankot!

Elmosolyodtam. Ez a csekély összeg komikus ellentétben volt a szép asszony rettentő kétségbeesésével.

— No hiszen, ez még nem olyan nagy szerencsétlenség!

— Rám nézve valóságos szerencsétlenség, — mondta szép tiszta kék szemét, melyekben könyek csillogtak, rám emelve. S azután elmondta, hogy egy drezdai kereskedő felesége. A Rivierán föltöltött néhány hetet. Most utazott hazafelé, amikor az ördög rávitte, hogy itt kiszálljon és kipróbálja a szerencsését. És mindenét elvesztette. Az utiköltséget, a szállodapénzt, mindent.

— Ötven soum maradt! — mondta teljes kétségbeeséssel. — Már most mit tegyek? Annyi pénzem sincs, hogy táviratozzak. És vacsorára sem maradt!

— Egy ilyen szép asszonynak sohasem kell kétségbeesni, feleltem én. — Vacsorára legyen az én vendégem!

A szép asszony szemeiben az ébredő harag villámai cikkáztak.

— És ha elfogadja a meghívásomat, szívesen bocsájtok rendelkezésére ötszáz frankot.

Az asszony arca lángba borult, keményen összeszorította az ajkát. Azt hittem, hogy össze-szid, vagy elszalad tőlem. Egyszerre rekedten, elszántan megszólal:

— Adja ide azt az ötszáz frankot!

Haverda Mária, a szabadkai gyilkosság hősnője.

Visszamentünk a roulett asztal mellé. Az asszony leült a játékhoz, én újra elfoglaltam pihenő helyemet. Folytattuk ott, ahol az imént elhagytuk. De most, mintha babonás szerencsét hozott volna az én pénzem, az asszony nyert, egyre nyert. Az aranyoszlopok visszavándoroltak, egyik bankó a másik után tűnt el a ridikülben. Az én számításom szerint rövid egy óra alatt kétezer frankot nyert az én pénzzel.

Ekkor felállt a játéktól. Szemeivel engem keresett a tömegben. Boldogan siettem hozzá:

— Madame! Gratulálok, hogy szerencsét hoztam Önnek!

Mosolyogva bölintott a fejével és a kezembe nyomott egy csomó papírpénzt.

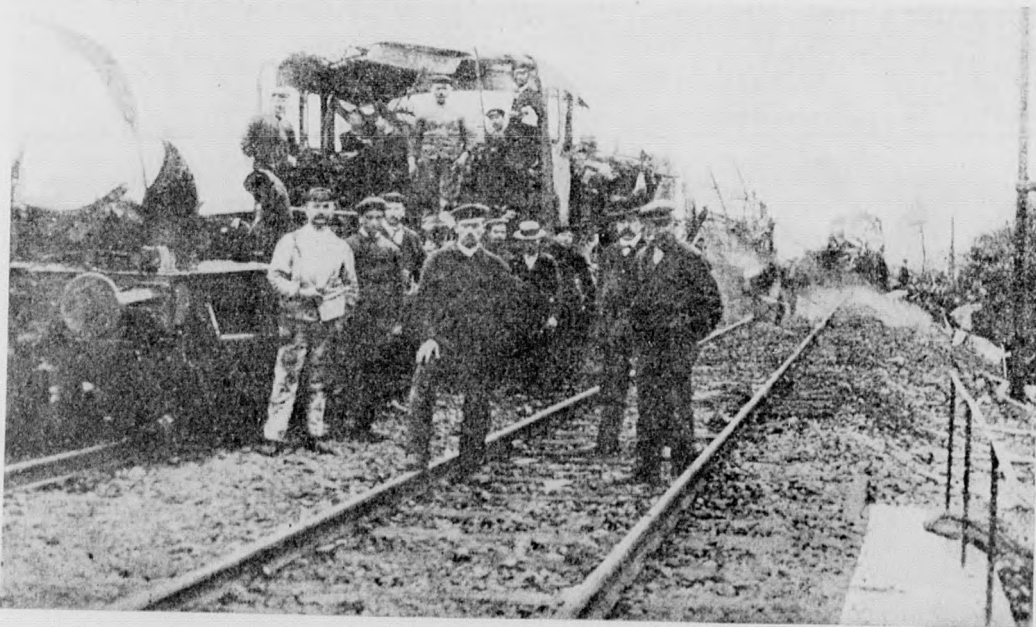
— Köszönöm uram! Itt az ötszáz frankja! Jónapot.

— De madame! mondtam én dadogva — hiszen ez nem sürgős. És ha jól emlékszem, én meghívtam önt vacsorára!

Gyilkos szemekkel nézett végig rajtam:

— Uram, én tisztességes asszony vagyok

Es főlemelt fővel ellebegett.

Nagy vasúti katasztrófa Németországban.
Colmar város mellett egy gyorsvonat a tehervonatba ütközött. 15 ember halt meg s 40 ember sebesült meg.

Sztyei

Holdtölte.

Könyves K. jogostásával.

Vasárnap reggel.

Könyves K. jogostásával.

Matyó.

Irta: ÁGH ENDRE.

Asszony lett a szép, szöke Matyóból.

Próza asszony, olyan, mint a többi, akire haragosan néz az ura, hacsak egy kicsit is félrekaesint.

Pedig hogy értette ezt a kaesintást a szép Matyó!

Öten voltunk gyakornokok az uradalomban, a Maróthy bácsi mellett és mind az öten bele voltunk gabalyodva a szép Matyóba. Én is, a többi is.

Jött a sürgős munka, az aratás, a hordás, nagy dolog ez egy olyan uradalomban, mint a Viczmándy báróé volt, de nekünk akkor sem lehetett hasznunkat venni, mi akkor is bomoltunk a szép Matyó után.

Én a kertben, a másik a buzaföldek szélén, ahol a pipacs és szarkaláb virított, várta a szép Matyót, hogy megcsókolhassa — a kezét és hogy egy olyan bókot mondjon, amelyet még senki sem mondott neki.

Maróthy bácsi, az öreg számtartó nem tudta mire vélni, mi van a fiukkal.

Az egész majort mozgósította, de egyikre sem akadt rá senki, mintha a föld nyelte volna el őket.

No hiszen volt ezért mit hallgatni este a megbeszéléskor!

De másnap megint csak így volt s így volt azután is jó sokáig, amíg csak férjhez nem ment a szép Maróthy Matild.

Hogy kihez ment férjhez? Hát egyikünkhez sem, hanem egy eleven, nagy, drabális falusi tanítóhoz.

Három nap, három éjszaka tartott a Matyó lakodalma.

Ugy megtáncoltattuk én is, a többi is, hogy talán még mai nap is emlegeti, de akkor muszáj volt táncolnia, mert menyasszony volt.

A Viczmándy báró uradalma azóta már nem is uradalom.

Gazdaság, pár száz hold föld, szőlő, de a nagy udvarház, ott az ákácfaik végében még sokáig állt és ismét csak Matyó lakott benne.

Mi, akik értettük a gazdálkodást és aspiráltunk a Viczmándy-uradalom kezelésére, kipotytyantunk belőle.

Samassa.

Benzur

Könyves K. jogostásával.

Egyikünk katona maradt, a másiktól utbiztos lett; van, aki elment Amerikába s van ismét, aki proletár.

Matyót azonban egyikünk sem tudta elfe-

ledni. Én sem, úgy tudtam meg, hogy mi lett a sorsa.

Amikor Maróthy bácsi meghalt, a Viczmándy nagy uradalom egyszerűen kezdett összemenni.

Valami cseh vagy porosz intéző került a baráti udvarházba, nagykaliberű, okos ember, de aki annak a hegyes-völgyes szegény földnek a mértékét tulismerte.

Olyan befektetésekbe ment bele, mint szeszgyár, hizláló, cukorgyár, mi-egymás, szóval amelyet a sovány föld nem birt el s amelyen befektetés a Viczmándy báró készpénzéből sem futotta.

Nem is egy egész esztendeig gazdálkodott a birtokon az idegen intéző, úgy kellett elmennie forsponttal.

S akkor alább adta a báró is, olyan tisztelet keresett, aki a fele fizetésből is megélt s aki ha kellett, maga volt a pajtagazda, a béresbíró, meg akár molnár is az öreg baráti malomban.

Lósy Gábor nesztét vevén a dolognak, ott hagyta a szomszéd falut, a kántorságot, a nebulókat s egyszer csak beállit a baráti kuriára gazdálkodni.

Konyitott hozzá valamit, mert annak idején sokat segített Maróthy bácsinak (helyettesítette a könnyelmű uradalmi gyakornokokat), meg bizony jussa is volt az álláshoz, a Maróthy Matild révén.

Ő azután elgazdálkodott potom fizetésért.

S mi tagadás, meg is állta a helyét. Mert nem nagy tudomány kell ahhoz s igaz az is, hogy aki nek állást ad az Isten, ahhoz eszet is ad neki.

Igy került a mi Matyónk vissza a baráti udvarházba.

S akkortájt nem is volt boldogabb asszony nálánál, ott elgazdasszonyoskodhatott kedve szerint s el is dicsekedhetett a szomszédoknak, hogy lássátok, hasztalan fintorgattátok az orrotokat, amikor egy falusi tanító menyasszonya lettem; ma már nem az vagyok, ispánné vagyok!

Bihari Sándor

Nagyreményűiek.

Könyves K. jogostásával.

Révész T.

Osztokodás.

Könyves K. jogostásával.

Egy öreg anyóka, özvegy Lányi Sándorné lakott a faluban, küzdve a földekkel és az étellel. Amikor a jobb sorsát előtte is felhánnya Lósyné, helybenhagyta a fiatalos beszédet s szinte ő is együtt örvendett a fiatal asszonynyal.

Sokáig azonban nem tudta megállani.

— A fiam irt a multkoriban, hogy nem valami jól áll a Viczmándy báró ur szénája, hogy nagyon el van adósodva s hogy csak kevés idők kérdése, amikor újra kerül ez is, a baráti birtok, a földek s a szőlők is.

Matyó, a vig Matyó egyszerre megváltozott.

— S akkor mi lesz velünk?

— Akkor — mondotta anyó — elmehettek vissza kántoroskodni.

Attól a naptól kezdve nem lehetett Matyónak a hangját sem hallani.

Csöndes, meghúzódó asszony lett belőle, a férje előtt is, akinek a világért sem mondta volna, hogy mit hallott, mit tud.

Mintha a férje azt nem tudta volna.

De ő is hallgatott róla s titokban nézett is valami állás után, de napról-napra tapasztalnia kellett, hogy állás van, de arra még több az ember.

itt sem kapott egyhamar állást Lósy Gábor, hogy tovább kellett járnia a nélkülözések kálváriáját.

És Matyó hűségesen kitartott mellette.

Még panasz sem kélt ajkáról soha.

Pedig fiatal és szép volt, tetszetős, kívánatos.

Együtt láttam őket az urával. Lósyn fekete kabát volt, kopott, zöldesbe játszó, elnyítt ruhadarab; a feleségén régi divatu kalap, de azért szép volt és még ma is úgy tudott volna kacintani, mint akkor, amikor mindnyájunkat elbolondított.

De nem tette, nem vett észre sem engem, sem más férfit.

A miniszteriumból jöttek, ahol valami állást voltak kunyorálni, hogy úrra visszamehessenek egy csöndes kis faluba egymásnak élni.

Ilyen volt a szép, szőke Matyó.

VERSEK.

I.

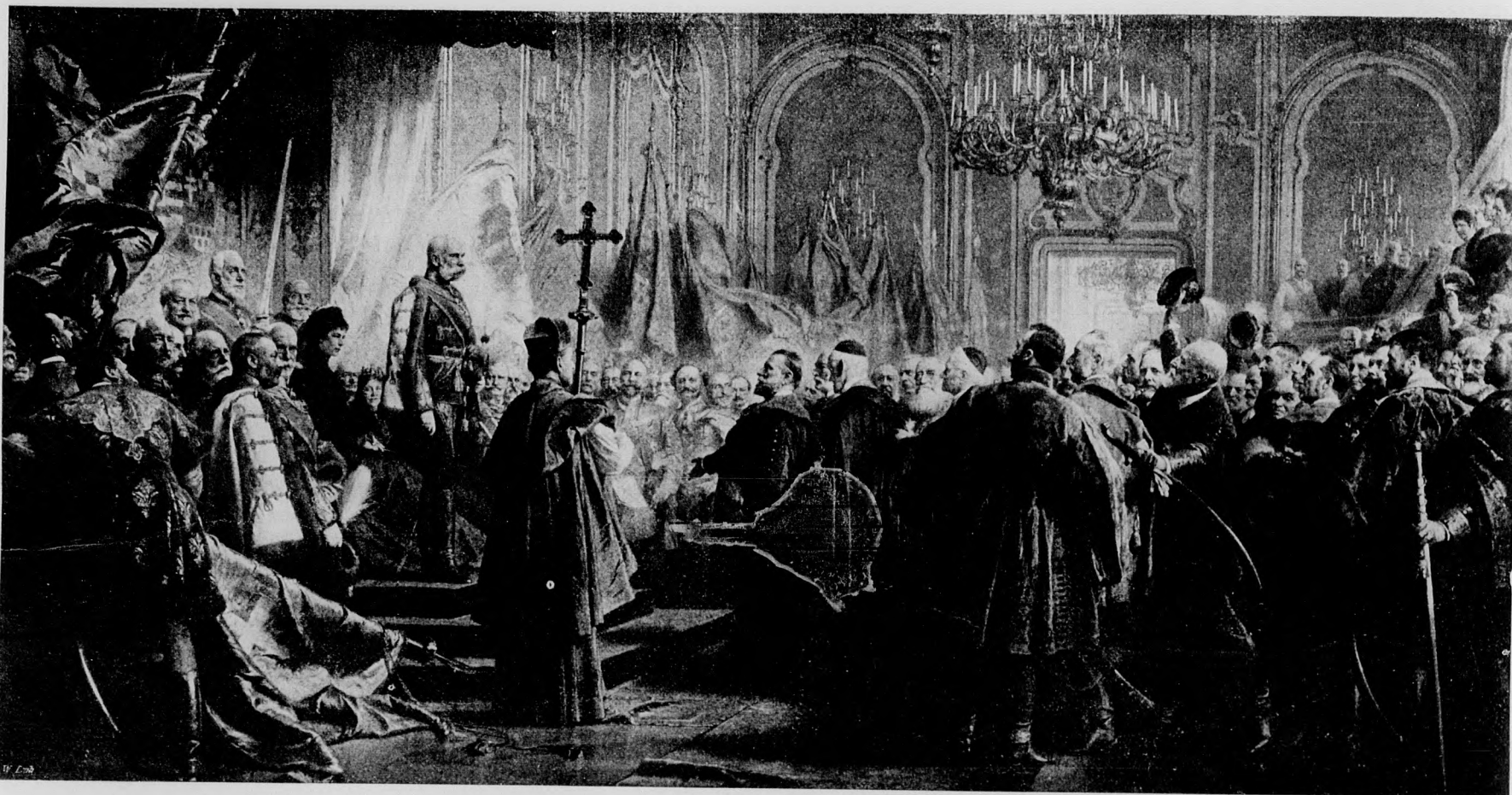
Peregve szállt a napsugár,
Bimbót ért a napsugár,
S kicsattant a rózsza...

Keringve szállt rá a lepke,
Megejtette csókja,
És meghalt a rózsza...

II.

Szeretni, gyűlölni,
Zokogni és kérni,
Csókolni, ölelni,
Rózsára is lépni,
Gyötrödni és sírni,
Megátkozva élni,
Meddő harcot vívni,
Izzó lázban égni,
Örökre temetni,
Szüntelen epedni...
Ó, nem tud a szív már,
Nem tud megrepedni...!

Vissnyovszky Rezső.

Benczur

Milleniumi hódolat.

Főnyes Kálmán jogosításával.

Az itt bemutatott kép a magyar törvényhozás és a magyar kormány tagjait ábrázolja abban az órában, amelyben az ezredéves ünnepek alkalmával a királynak hódoltak.

S a vég sebes szárnyakon közeledett.

A gyárat, amiben a spirituszt főzték, egy nap csak úgy egyszerűen átadta a báró valami konzorciumnak, utána a földek egy részét, a majort. Lassan-lassan eladogatta a szőlőt, a malmot, az erdőt s ami megmaradt, az a pár száz hold föld, a nagy kert az udvarral, egyszeriben az is gazdát cserélt mindenestül.

Ami megtakarított pénzüik volt, azon egy kis házban húzódtak meg Losyék a faluban. És lesték a jobb idők jövetelét.

Türelemmel vártak, hátha beüt valami, mint a lutri. Mert úgy tapasztalták, hogy mai napság állást kapni annyit tesz, mint megütni a lutrit.

Erre a véletlenre azonban hiába vártak.

Már fogyóban volt a pénzüik is, jó emberük sem volt, akire támaszkodhattak volna, úgy álltak.

S akkor végre egy mentőgondolata támadt Matyónak.

— Tudod mit — mondotta az urának — szedjük fel magunkat s elmegyünk Pestre, ott talán kerül valami.

S úgy tettek.

Feljöttek ide, szaporítani a proletár sereget. Mert minek mondjam, ugyis valószínű, hogy

Rokonságom.

Én, az éj és az utca,
Rokonok vagyunk mi hárman,
Egy az életünk útja:
Bizunk a hajnalodásban.

Néha gyűlölve, sirva
Lázongunk, mint a pogányok.
Érzem, soká nem bírja
Lelkem ezt a rokonságot.

Viaszsárga az arcom,
Az éj szívja ki a vérem
És az utca: e fantom,
Ölve összetör, érzem.

Én, az éj és az utca,
Ha százszor elválnak, százszor
Összeüt velünk újra
Az utált, vaksötét sítátor.

És egyszer: tudom, tudom,
Föl se tűnik tán, — ki tudja —
Ha amikor fölbukom:
Az éj megcsókol és sirat az utca.

Peterdi Andor.

Aki sápadt...

Aki sápadt, rongyos, aki fáradt,
Aki görnyed a gondok alatt,
Akit elsorvasztanak a vágvegek,
Aki vet és sohasem arat
Anyám, ne vedd zokon:
Az a testvérem, rokonom.

Akinek nincs puha, meleg ágya,
Aki éjszaka is esavarog,
Aki koldus, béna és árva,
Aki megbántott, kitagadott.
Anyám, ne vedd zokon:
Az a testvérem, rokonom.

Aki az ebbel is megáll az utcán,
Ha kivert, magára maradt,
Ki megcsufolja meg Krisztus utján
S nem tudja mi a gög, bosszu harag.
Anyám, ne vedd zokon:
Az a testvérem, rokonom.

Kinek semmije sincs s mégis gazdag,
Azzá teszik a vert, égő sebek,
Aki nem kér, aki mindig ad csak,
(S akit — mint engem — csak rugnak, marnak)
Anyám, ne vedd zokon:
Az a testvérem, rokonom.